

SERXWEBÛN

JI SERXWEBÛN Û AZADIYÊ BI RÛMETTIR TIŞTEK NÎNE

Yıl: 19 / Sayı: 228 / Aralık 2000

OLİGARŞİ KAYBEDECEK

DEMOKRASİ VE ÖZGÜRLÜK KAZANACAK!

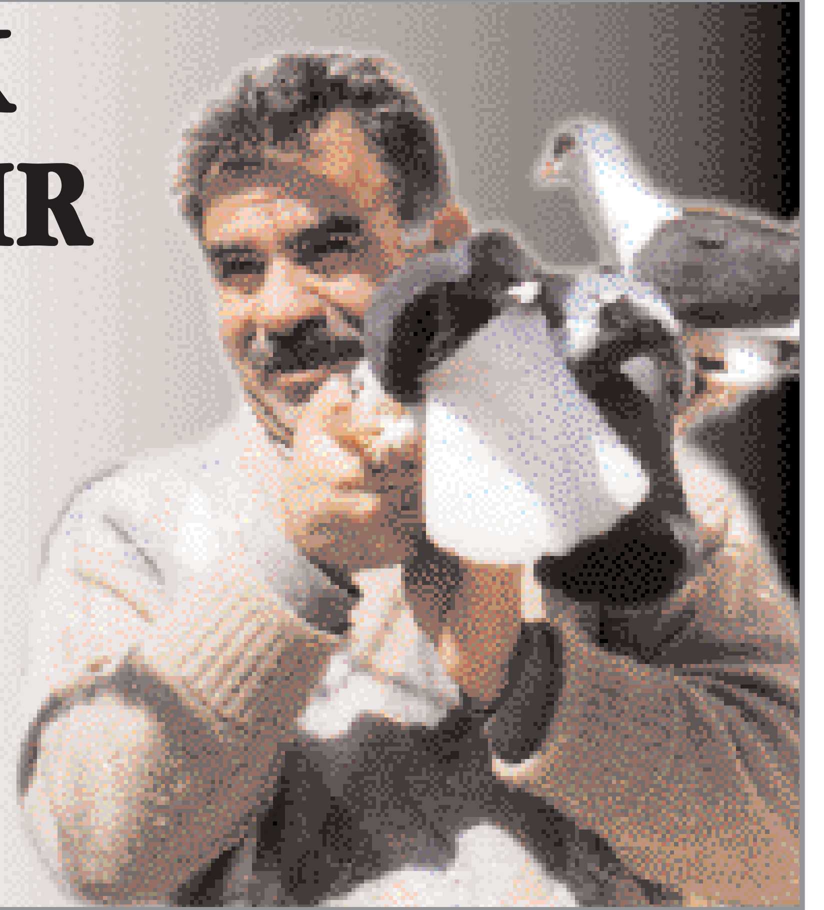
2000 yılı, insanlığın yeni umutlarla dolu olduğu, fakat gericiliğin de kendisini insanlık gelişimi önünde dayatmaya devam ettiği bir yıl olarak geçti. Dünyanın her yerinde insani gelişmeler sürdürülmeye, geliştirilmeye, yeniden bir umut tazelenmeye çalışıldı. Fakat bu, büyük mücadeleler ve ağır bedeller ödeme karşılığında geçti. İnsanlığın gelişiminin özgürlük, eşitlik, adalet yönünde ilerlemesinin hiç de kolay olmadığı, bedelsiz olmayacağı; büyük mücadeleler, özveri, cesaret ve fedakarlık gerektireceği bir kez daha görüldü.

DEMOKRATİK BİRLİK DEMOKRATİK SAVAŞTIR

PKK Genel Başkanı Abdullah Öcalan yoldaş değerlendiriyor...

● Kürtçe televizyonun tanınması üniter yapıyı tehlikeye düşürür gibi yaklaşımlar var. Kültürel özgürlükler üniter yapıya aykırı değildir. Üniter yapı iki şekilde korunabilir: Bir, baskıya dayalı olarak; iki, özgürlüğe dayalı olarak. Özgürlüklerin tanınması üniter yapıyı güçlendirir. Kürt sorununu baskıya dayalı mı, yoksa özgürlüklere dayalı mı çözeceksiniz? Sorun budur. Zaten Yılmaz da *"Biz özgürlüklere dayalı üniter yapıyı geliştiremezsek PKK yapar"* diyor. Bu konu işlenecektir. Emekçiler, sermaye, iş çevreleri özgürlüklerini isteyecektir.

● Halk demokratikleşme konusunda isteklidir. Ama siyasal partiler bunu yapabilecek güçte değiller. Devlet kanallarını demokratik temelde zorlamak gerekiyor. İş sadece devletle olmaz, kitle ve kurum çalışmalarıyla olur. Oligarşi feodal yapıyı besledi. Bunlar da ortamı zehirledi. Demokratik süreçte halkın durumunu olumlu görüyorum. Halkın özgürleşmesi Türkiye'de gerçekleşebilir. Barış için eylemlilikler şarttır. Barışı programlamak gerekiyor. Bunlar ne olabilir? Geri yasalara karşı mücadele ile olur. *12'de*



2000 yılı uluslararası komployu boşa çıkartma yılı oldu



● Yeni bir yüzyıla, yeni bir binyıla girdiğimiz bu ilk yılın sonunda, bu yeni yıl vesilesiyle geçen süreci birçok güç açısından değerlendirmeye çalışmak, yaşanan gelişmeleri gözden geçirmek yararlı olacaktır. Nereden bakılırsa bakılsın 2000 yılı gerçekten de büyük olaylar ve gelişmelerle dolu geçti. Dünya üzerinde güç olmak isteyen, politik mücadele yürüten güçler böyle bir binyıla önemli bir hazırlık düzeyini yaşayarak giriş yaptılar. Bunu, bu yıl içerisinde daha sistemli, kendileri açısından büyük gelecekler vaat eden planlar, projeler haline getirmeye ve bunu pratikleştirmeye çalıştılar. Bu hem dünyada, hem bölgede yaşanan bir gerçeklikti. Türkiye ve Kürdistan da kendi çapında böyle bir süreci yaşamaya çalıştı.

PKK Başkanlık Konseyi üyesi Duran Kalkan yoldaşın değerlendirmesi *3'te*

TÜRKİYE DEMOKRASİ MÜCADELESİ

YENİ STRATEJİMİZİN ÖNGÖRDÜĞÜ BİÇİMDE GELİŞİYOR



● Bir af girişimi vardı; Cumhurbaşkanlığı'ndan önce döndürüldü, daha sonra olduğu gibi geçti. Yüzlerce insan ölüm orucunda, ölüm sınırında. Türkiye sermayesinin örgütü TÜSİAD son günlerde bir toplantı yaptı. TÜSİAD'ın Türkiye'deki duruma ilişkin değerlendirmeleri "hükümete muhtıra verdiği" biçiminde yorumlandı. Her alanda ve her yerde yoğun bir mücadele var. Türkiye'nin gelinen aşamada NATO'nun bazı kararlarını da veto eder hale geldiği ve Avrupa ile ilişkilerinin de bu düzeyde sorunlu olduğu görülüyor. Şimdi bunlar bile Türkiye'nin nasıl bir durumda olduğunu anlamak için yeterlidir. *8'de*

İçindekiler

Kuzey'de siyasal serhildan Güney'de etkili gerilla

Güney Kürdistan'ın içinde bulunduğu statü hiçbir güç tarafından kabul görmemekte; bu durum ara bir süreç olarak değerlendirilirken, herkes kendi politikalarını egemen kılma mücadelesi vermektedir. Tüm güçler politikalarının başarısı için diğer güçlerin çabalarını sabote etmenin yoğun arayışına girmişler, hatta bu politikalarının uygulama zeminini yaratmanın pratik adımlarını atmaktan geri kalmamışlardır. YNK'nin PKK'ye karşı başlattığı savaşın hızlandırdığı gelişmeler, bu çerçevede ele alınıp değerlendirildiğinde böyle bir anlam kazanmaktadır.

Irak rejimi, dünyadaki gelişmeleri de hesaba katarak, Körfez Savaşı ardından mahkum edildiği konumdan kurtulmanın mücadelesini vermektedir. Bu doğrultuda ABD'nin yönlendirdiği BM ambargo kararını boşa çıkartma çabalarına girişmiştir. Rusya'nın ve bölgenin birçok ülkesinin Irak'a düzenlediği uçak seferleri bu amaçladır. Irak, uçak seferlerini geliştirelanmış ve Türkiye, Güney Kürdistan'a müdahale gücü durumuna getirilmiştir.

Burada 'neden dış müdahalenin politikaları başka bir güç tarafından değil de YNK üzerinden yapılıyor' sorusu akla gelmektedir. Son aylarda yaşanan gelişmeler ele alınıp değerlendirildiğinde bu soruya yanıt vermek zor olmayacaktır.

Her şeyden önce ABD'nin İngiltere ile birlikte Körfez Savaşı ile açılış yaptığı YDD (yeni dünya düzeni), bölgenin sorunlarını çözememiştir. Sosyalist sistemin dağıldığı, ABD önderlikli kapitalist sistemin kendisini zafer kazanan güç olarak ilan ettiği koşullarda gündemleştirilen YDD; ne Ortadoğu'da, ne de dünyanın başka alanlarında karşı karşıya bulunduğu ulusal ve toplumsal sorunları çözememiştir. Çözüm üretemeyen kapitalist sistemin YDD ile varmak istediği nokta, herkesin kapitalist sisteme boyun eğmesidir. Halbuki sosyalist sistemin çözülüşü, kapitalist sistemin zaferi değildi. Sosyalist sistem ulusal ve toplumsal sorunları çözemez duruma düşyonlar baş göstermiştir. Bu durum kapitalist sistem içerisinde ABD ve İngiltere'nin öncülük ettiği YDD'ye karşı, değişik başların ortaya çıkmasına yol açmıştır. Bu durumda YDD'nin tüm alanlarda kendini kurumlaştırması daha da zorlaşmıştır.

Sosyalist sistemin sorunlar karşısında çözülmesi ne kadar tartışma götürmez bir gerçek ise, kapitalist sistemin de sorunları çözemediği ortaya çıkan bir gerçekliktir. On yıllık süreçte dağılan sosyalist sistemin egemen olduğu saharlarda, kapitalizm adına ortaya çıkan tablo her bakımdan çözümsüzlüktür. Rusya'nın yanı sıra geçmişin sosyalist ülkelerinde ne ekonomik alanda ne de yaşamın diğer alanlarında gelişme sağlanamamış, tersine her bakımdan sorunlar ağırlaşmıştır. 2000 yılına gelindiğinde kapitalist sistem, insanlığın her türlü sorunları karşısında acze düştüğünü gizleyemez olmuştur.

Bu nedenledir ki Rusya, kapitalist sistemin sorunlarını çözemeyeceğini YDD' den kaynaklanan yönelimle kötürümlüğe mahkum edilen Irak, durumunu düzeltmenin gereğini görmüş ve adımlarını atmıştır. Irak'ın hava ambargosunu delme çabaları, dünyaya ve bölgeye dönük açılımları, YDD'nin tıkanmasıyla bağlantılıdır.

YDD, Ortadoğu'da da sorunlara çözüm bulamamıştır. Bunlardan Filistin sorununa el atmış ancak kalıcı çözümler getirememiştir. İsrail ise '90'ların başlarında gösterdiği esnekliğe pişman olmuş, barış sürecini zorlayan, giderek tıkatan tutumlara yönelmiştir. Çünkü İsrail'in, Filistin sorununda barışçıl çözümü kabul etmesi, bölgesel alanda sağlanacak gelişmeler temelinde kazanımını güçlendirmesini gerektirmektedir. Eğer YDD ile birlikte Ortadoğu'nun tümü İsrail'e ekonomik açılım olanağını verseydi, Filistin sorunu da barışçıl çözüme ulaşırdı.

YDD'nin tıkanması, İsrail'i barışçıl çözüm konusunda politikasını değiştirmokratik sistem çerçevesinde ulusal ve toplumsal sorunlara çözüm getiremeyeceğini; dayatılanın kapitalist egemenliğin tartışmasız kabulünü içerdiğini kanıtlamıştır.

Yine günümüzün en ağır ulusal demokratik sorunu olan Kürdistan sorununda da takınılan olumsuz tutum, YDD'nin çözümsüzlüğünü ispatlamıştır. Parti Önderliğimizin esaretinin ABD tarafından organize edilmesi, Ortadoğu'da YDD'nin vardığı tıkanıklığın itirafıdır. Son iki yıldır olup bitenler, YDD'nin hem dünyada hem de Ortadoğu'da başarısızlığa uğradığının göstergesidir. Demokrat Parti'nin çözümsüzlüğü karşısında ABD rejimi iktidar değişikliğini gündeme getirirken, Cumhuriyetçi Parti sorunları nasıl çözüleceğine dair ciddi çözümler üretememiştir. Ortaya çıkan sonuç tam bir tıkanıklıktır. Eski sistem aşılmak isteniyor, ama yeni yönetim de çözüm öneremiyor. Bundan dolayıdır ki ABD seçimleri tam bir komediye dönüşmüştür. Her iki başkan adayı bir ay boyunca se-

"Parti Önderliğimizin esaretinin ABD tarafından organize edilmesi, Ortadoğu'da YDD'nin vardığı tıkanıklığın itirafıdır. Son iki yıldır olup bitenler, YDD'nin hem dünyada hem de Ortadoğu'da başarısızlığa uğradığının göstergesidir. Demokrat Parti'nin çözümsüzlüğü karşısında ABD rejimi iktidar değişikliğini gündeme getirirken, Cumhuriyetçi Parti sorunların nasıl çözüleceğine dair ciddi çözümler üretememiştir."



"Geride bıraktığımız süreç, bir gerçeği çok net olarak ortaya koymuştur; o da YDD'de Kürtlere yer olmadığıdır. YNK'nin uluslararası güçlerin müdahalesi ile bir çözüm aradığı söylenemez. Çünkü bu güçlerin Kürt sorununun çözümüne dair plan ve projeleri yoktur. Ne ABD-İngiltere ikilisinin, ne de pratik müdahale gücü olan Türkiye Cumhuriyeti'nin Kürt sorununa dair bir projesi söz konusudur."

rek, ABD'nin kendisine yönelik uyguladığı politikaları etkisiz kılmaya çalışmaktadır. Hava ambargosunun delinmesi diğer çabalarla beslenirken, mevcut konumdan kurtulmak için Körfez Savaşı ile egemen kılınan on yıllık statünün aşılması, Irak'ın girişimlerinin özünü oluşturuyor.

Bu durum karşısında ABD ve İngiltere, Irak rejiminin içine mahkum edildiği konumdan kurtulma girişimlerini başarısızlığa uğratarak, gelişmeleri lehlerine sağlamanın önlemini alıyorlar. Önlem diye yapılan girişimlerden birisi de Güney Kürdistan'da bir çatışmaya yol açarak, gelişmelere bölgedeki müttefiki durumunda bulunan Türkiye ile birlikte müdahale etmektir. Bununla bölgedeki durumu kontrole almanın hesabı içerisindedirler. Müdahalenin ortamı YNK'nin PKK'ye saldırtılmasıyla hazırtüğünde bir dağılmayı yaşadı. Bu, kapitalist sistemin çözümleyiciliğinden kaynaklanmıyordu. Tam tersine kapitalizm kendi içerisinde ciddi sorunlar yaşıyordu. Bu anlamda YDD, ulusal ve toplumsal sorunlar karşısında bir çözüm üretememiştir. On yıllık uygulama sürecinde ortaya çıkan sonuç, bu sistemin tıkandığı, sorunlar karşısında çözümsüz kaldığıdır.

ABD ve İngiltere, YDD adı altında, dünyanın sorunlarını çözemediği gibi; kendi egemenlik alanlarında eskiden beri varolan sorunlar bir yandan ağırlaşırken, öte yandan birçok ülkede toplumsal muhalefetler geçici olarak susturulmaya çalışılmışsa da bunda fazla başarı sağlanamamış, geri kalmış ülkelerdeki devlet yapılanmaları içinde daha ciddi çatlakların çıkması kaçınılmaz olmuştur. Kimi kapitalist ülkelerde ise YDD'ye karşı, reaksigörmüş, Yeltsin yönetimi yerine Putin yönetimini bir alternatif olarak getirmiştir. Yeltsin dönemi, Rusya'nın kendisini kapitalizmin insafına terk ederek sorunlarına çözüm arama konumunun ifadesidir. Geçen uzun zaman sürecinde hiçbir ciddi gelişmenin yaşanmaması her bakımdan ağırlaşan bunalımın kalıcılaşması, Rusya'nın yeni politikalara yönelmesini ortaya çıkarmıştır. Vladimir Putin'in önderliğinde Rusya, Yeltsin döneminin politikalarını aşmış, hem içte hem de dışta aldığı önlemlerle kendisini toparlama çabasına girişmiştir. Nitekim çok geçmeden Rusya'nın kendisini toparlama çabalarının verimi ortaya çıkmıştır. Gerileyen değil, kendisini toparlayıp ilerleme sağlayan bir yönetim gerçeği söz konusudur. Rusya'nın YDD'yi reddeden tutumu dünyanın diğer bölgelerini de etkilerken, meye itmiştir. Ortadoğu eski konumunu olduğu gibi korumuştur. Hem sistem hem de sistemin yürütücüsü olan iktidarlar olduğu gibi devam etmiştir. Bölgede Arap aleminin kendisine açılması karşılığında Filistin sorununun çözümünü kabul eden İsrail, gelişmelerin bu yönde olmaması üzerine barışı reddetmiştir. Filistin'deki çatışmaların nedenini burada aramak gerekir.

Körfez Savaşı ile açılışı yapılan YDD, Önderliğimize karşı düzenlenen uluslararası komplo ile başarısızlığını ilan etmiştir. Halen belleklerde canlı olan Körfez Savaşı, başlangıçta umut vermiş, toplumsal ve ulusal sorunların çözümlenmesine inanç getirmiştir. Bu nedenle Irak'a yapılan müdahaleye bölge ülkeleri sessiz kalmış ve müdahale kabul görmüştür. Ancak geçen süreç, YDD'nin deçimlerde kendisini zaferle çıktığını ilan etmiş, durum netleşmemiştir. Sistemde ortaya çıkan tıkanıklık hiç de demokratik olmayan yöntemlerle Gore'nin devre dışı bırakılıp, Bush'un başkan ilan edilmesiyle son bulmuştur.

YDD tıkanıklığı, bu işin mimarı olan ABD'de yaşanan iktidar değişikliği sürecinde de kanıtlanmıştır. Bu tıkanıklık iki yaklaşımı gündeme getirmektedir. Birincisi; başarısızlığa uğrayan kapitalist sistemin gerçekleştirdiği müdahalelerle farklı gelişmelerin önünü alma yaklaşımıdır. Diğeri ise; birçok gücün eski konumuna geri dönme yaklaşımıdır. Irak eski konumuna geri dönmenin girişimlerini yapıyor. ABD ise, bunu engellemek için karşı girişimlerde bulunuyor.

Devamı 24'te

Serxwebûn' dan

2000 yılı uluslararası komployu boşa çıkartma yılı oldu

● PKK Başkanlık Konseyi üyesi Duran KALKAN

Yeni bir yüzyıla, yeni bir binyıla girdiğimiz bu ilk yılın sonunda, bu yeni yıl vesilesiyle geçen süreci birçok güç açısından değerlendirmeye çalışmak, yaşanan gelişmeleri gözden geçirmek yararlı olacaktır. Nereden bakılırsa bakılsın 2000 yılı gerçekten de büyük olaylar ve gelişmelerle dolu geçti. Dünya üzerinde güç olmak isteyen, politik mücadele yürüten güçler böyle bir binyıla önemli bir hazırlık düzeyini yaşayarak giriş yaptılar. Bunu, bu yıl içerisinde daha sistemli, kendileri açısından büyük gelecekler vaat eden planlar, projeler haline getirmeye ve bunu pratikleştirmeye çalıştılar. Bu hem dünyada, hem bölgede yaşanan bir gerçeklikti. Türkiye ve Kürdistan da kendi çapında böyle bir süreci yaşamaya çalıştı.

İsa'nın doğumunun 2000. yılı böylece gerçekten de beklentilere uygun, insanlığın yeni umutlarla dolu olduğu, fakat gericiliğin de kendisini insanlık gelişimi önünde dayatmaya devam ettiği bir yıl olarak geçti. Dünyanın her yerinde insani gelişmeler sürdürülmeye, geliştirilmeye, yeniden bir umut tazelenmeye çalışıldı. Fakat bu, büyük mücadelelerle ve ağır bedeller ödeme karşılığında geçti. İnsanlığın gelişiminin özgürlük, eşitlik, adalet yönünde ilerlemesinin hiç de kolay olmadığı, bedelsiz olmayacağı; büyük mücadeleler, özveri, cesaret ve fedakarlık gerektireceği bir kez daha bu yaşadığımız yıl içinde görüldü.

Her şeyden önce dünya üzerinde, birçoklarının söylediği gibi global politika yürütenler açısından bu yıl nasıl geçti? Dünya kendisini gerçekten yeni bir binyıla nasıl hazırladı?

Kısaca bu sorular üzerinde durulursa; günümüz dünyasında son on yıldan bu yana en etkili politika yürüten güç olarak en başta ABD'nin yaklaşımlarından söz etmek gerekir. 20. yüzyıl boyunca bir yandan Sovyetler Birliği böyle bir güç olmaya çalışırken, diğer yandan da ABD dünya politikasında öne çıkıp, Sovyetler Birliği ile büyük bir mücadeleyi yürüttü ve sonuçta Sovyet bloğunun çöküşü, ABD sisteminin dünya egemenliğini kurma mücadelesinde önemli bir düzeye ulaşması yaşandı. Son on yıldan beri de ABD bu çerçevede dünya üzerinde hakimiyet kurmaya çalışıyor. Dünyanın tüm alanlarında 20. yüzyıl boyunca Sovyet sistemi ile yaşadığı mücadelede; Sovyet sistemine dayalı olarak ortaya çıkan Ekim Devrimi temelinde gelişme gösteren, yine halkların, sınıfların, cinslerin büyük mücadelesiyle kazanılan gelişmeleri geriletmek veya en azından kendi denetimine almak için çok şiddetli bir savaş yürüttü. Bunu hala da sürdürmeye çalışıyor. Birçok çevre tarafından bu sisteme "YDD" (yeni dünya düzeni) adı verildi. Kendilerini de dünya egemenlik düzenlerini böyle tanımlayarak bir hakimiyet kurmaya, kendi öncülüklerinde bir dünya sistemi yaratmaya, bunu sağlayacak bir strateji temelinde savaşı yürütmeye çalıştılar.

> **"Ulusal düzeyde gelişme göstermiş olan bütün toplumlar bu süreci, gelecek ufku olan, dolayısıyla kendi geleceklerini bir stratejik plana bağlayan bir gelişmeyle karşılamak istediler. Böylece geleceklerini planlı, projeli, dolayısıyla kararlı, garantili kılmak istediler, istemektedirler. Bunu herkes biraz kendisini öne çıkartarak, dünya üzerinde etkili kılmaya çalışarak yapmak istiyor ki, bu da bir mücadeleye yol açıyor."**

2000 yılı bu mücadele açısından ne ifade ediyor denilirse, şunu söylemek yerinde olur: ABD'nin, birçoklarının sandığı gibi böyle bir hakimiyet kuramayacağını, öyle tek bir gücün istediği gibi dünyaya hükmedemeyeceğini, dünyada yalnız başına bir ABD imparatorluğunun olamayacağını, böyle bir hakimiyete karşı dünyanın değişik alanlarında toplumlar, halklar tarafından direniş gösterileceğini kanıtlaması diye yanıt verebiliriz. Fidel Castro, *"ABD imparatorluk kuruyor"* diyordu. Biz ağustostaki Parti Meclisi Toplantımızda mevcut gelişmeleri, parti yönetimi olarak böyle değerlendirmiştik. Dünyadaki gelişmelere, dünyanın sıcak mücadeleyle geçen alanlarında ortaya çıkan sonuçlara, en çok da Ortadoğu'da, Kürdistan'da güncel olarak yaşanan şiddetli mücadelelerin durumuna bakarak böyle bir sonuca ulaşmıştık. 2000 yılında bu bütünüyle böyle geçti, gerçekleşti. Kendi kanıtını da en fazla yıl sonunda yapılan seçimlerde gösterdi. Yeni bir yıla girerken ABD'de yapılan seçimlerin ortaya çıkardığı sonuçlar nelerdir denildiğinde; biz bu durumu, ABD'nin yeni binyılda dünya hakimiyetini pürüzsüz ilan etmeyi hedeflerken tersi bir durumun ortaya çıkması, hakimiyet kuramaması, bunun da kendi içinde bizzat seçimlerde gözükmesi olarak ifade edebiliriz.

Bir seçim bile ciddi biçimde yapılamadı. Çok övülen adaletiyle tanımlanmaya çalışılan ABD sisteminin kendi içinde ne kadar hileci olduğu, toplumun yarı yarıya bölünmesi sonucu ancak mahkeme kararıyla seçim sonuçlarının kesinleştiği görüldü. Neden böyle oldu, ne anlama geliyor bu durum? Şu somut bir gerçek: ABD kendisini yenileyemedi ve mevcut süreç de gösteriyor ki, bu yaklaşımlarla kendini yenileyemeyecek. Ne kadar gücüne dayanarak hakimiyet sürdürmeye çalışırsa çalışsın, temelde kendisini öne çıkarırsa çıkarsın, insanlık için gelecek vaat eden bir yenilenmeyi fazla yaşayamadığı, onun için de uzun bir gelecekte kendisinin etkili olmasının zor olduğu açıkça görülüyor. Eskinin tekrarının biraz cilalanarak, bazı güzel sözlerle üzeri maskelenerek sürdürülmesi gerçeği, ABD'de yaşanan gerçeğin ta kendisidir. Sistem, başında da öyle oluşmuştu. Bu seçimlerde de görüldü ki, sadece partiler düzeyinde bir tekrar, birinin gitmesi diğerinin gelmesi değil; kişiler düzeyinde de, aileler düzeyinde de bir tekrar, birinden diğerine geçiş ABD'de de yaşanan gerçekliktir. Yeni hükümet, yeni başkan sekiz yıl önce kaybeden hükümetti ve başkandı. Sözde onun yanlışlarına karşı Clinton yönetimi yeni umutlar vaat eden, parlak sözlerle süslü bir hükümet olarak ortaya çıkmıştı. Ortaya çıkan, sekiz yıl öncesinin devamıdır. Esas olarak çözümsüzlük arz eden, yenilenme gücünü gösteremeyen nokta bu husustur. Bu durumda ABD'nin çok etkili, kendini yenilemiş olduğu savları propaganda yüklü sözler olmaktadır.

Amerika'nın dünyaya hakim olma politikaları çözülmüştür

Dünyanın birçok alanında da durum bu çerçevededir. Bunu, Avrupa'da, Balkanlar'da, Kafkasya'da, en açık olarak da Ortadoğu'da görmek mümkündür. Birçok alanda ABD'ye karşı direnişler sürdürülüyor. ABD sistemi, dünya sorunlarına çözüm üretemediği gibi, sorunları daha da ağırlaştırıyor, çözümsüzlüğü derinleştiriyor, en azından geçici çözümler bulunan alanlarda bile bu, ABD'nin istekleri doğrultusunda olmaktan ziyade, bir uzlaşma ile gerçekleşiyor. Sonuç olarak ABD sistemi uzlaşmak zorunda kalıyor. Bu anlamda YDD'nin, ABD'nin öngördüğü bir düzen olarak hakim hale gelemeyeceği, şimdiden bunun başarısızlığa uğratıldığı, bundan sonra da sürecin daha fazla bu biçimde devam edemeyeceği rahatlıkla söylenebilir. Bunu, dünyanın diğer alanlarındaki gelişmelerden de anlamak mümkündür. Halk direnişleri, birçok alanda sorunları çözmek için gelişen halk inisiyatifleri yanında, birçok değişik siyasi güçler de, devletlerdeki ve dünya üzerinde hakimiyet mücadelesi yürüten toplumlardaki gelişmeler de bunu böyle gösteriyor. Çünkü Rusya'nın, yine Çin'in, hatta Avrupa'nın çok faal olduğu, yeni yüzyıla Amerika'dan daha fazla kendilerini yenileyerek, stratejik bir plana kavuşturarak girmeye çalıştıkları açıkça görüldü, gözlendi.

Bu anlamda birçok güç yeni yüzyıla sağlam gelecek vaat eden ve kendi etkinliklerini dünya ölçüsünde geliştirmeyi hedefleyen projelerle girmeye çalıştı. Burada tabii öncelikle Rusya'daki gelişmeleri görmek gerekli. Putin yönetimi yeni bir yüzyıla girişle birlikte ortaya çıkan yönetim olarak Rusya için yeni bir başlangıç yaptı denilebilir, bu rahatlıkla ifade edilebilir. Belki de dünyanın birçok alanından daha fazla hem ufku var, hem kararlılığa sahip, hem de uygulama gücü gösteriyor. Bir süre devam eden Yeltsin yönetiminin ara bir süreç olarak geçişi ardından Rusya, Putin yönetimi ile birlikte daha örgütlü, kararlı, ufuklu, dünya üzerinde daha çok etkinliğini geliştirecek, duyuracak bir güç haline geliyor. Aslında bir sentez yaratmaya çalıştığı gözleniyor. Rus yönetiminin kapitalist sistemden Avrupa'daki gelişmelerden, hatta kendilerinin Çarlık düzeyinde sağladığı gelişmelerden yararlanıp, bir yandan onu veri olarak alırken, diğer yandan üç çeyrek asır süren sosyalist, reel sosyalist sistemin kazanımlarını veri olarak alıyor. Yörede bu iki sistemi sentezliyor, harmanlıyor, birleştiriyor. En azından dışardan öyle bir çaba içerisinde olduğu görülüyor. Yeltsin yönetimi böyle bir yönetim içerisinde olmamıştı. Fakat Rusya yeni yönetime birlikte böyle bir sentezlemeye, dolayısıyla kendisini şimdiye kadar varolan sistemlerin sonuçlarından yararlanma temeline yeniden kurmaya doğru ilerliyor. Bu politikanın yansıması olarak giderek içte, ekonomik, siyasal, sosyal açıdan belli bir istikrarı sağlarken, dış politika açısından ise Rusya'nın dünyada dinlenme etkinliğinin daha da artmaya başladığı görüldü. Bunu pratik çabalarıyla da yansıtan yeni hükümet, Avrupa, Çin ve hatta ABD ile ilişkilerinde geliştirdiği yeni düzeyi açıkça gösterdi. Bu anlamda tabii Sovyet döneminde olduğu gibi kaba olmasa da, son on yıldan çok farklı bir Rusya'nın son bir yılda ortaya çıktığı ve giderek daha çok uluslararası alanda etkisini göstereceği söylenebilir. ABD sisteminin karşısında böyle bir gücün gelişimi gözler önündedir.

Çin, kendini gelişmelere göre uyarlamaya ve reforme etmeye çalışan bir güç olarak zaten bu çabalarına devam etti, halen de etkinliğini eski düzeyiyle sürdürüyor. Elbette ki, Çin'in yeni bir yüzyılda insanlığın gelişimine göre proje sunabilen, atak yapabilen bir düzeyi yoktur. Fakat kendi çapında bir iddiası da 20. yüzyılın son çeyreğinde görüldü, bu devam etmektedir. Japonya'da yine kendisini yenileyen bir güç olarak ortaya çıkıyor. O da, ABD gibi kendisine büyük umutlar bağlanan bir güç olma özelliğine rağmen, kendini yenilemekte zorlanıyor ve bunu aşmaya çalışıyor.

Stratejik olarak tabii AB (Avrupa Birliği) de kendisini daha etkili bir güç, bir birlik haline getirmeye çalıştı. En çok da Hıristiyanlığa sahip çıkan bir alan olarak 2000 yılını; büyük stratejik kararların alındığı, büyük bir gelecek vaat eden projelere sahip olunan bir yıl haline getirmeye çalıştı. Bu çerçevede toplumlar düzeyinde, devletler düzeyinde arayışlar, tartışmalar, ilişkiler yaşandı. Birleşme, dünyaya bir model sunma anlamında bazı önemli stratejik adımlar atmaya çalıştı. Birliğin sosyal demokratik muhtevası yönünde, yine güvenlik adı altında askeri örgütlenmeler düzeyinde bunu yapmaya çalıştı. Avrupa bu yönlü epey çaba harcayan, tartışma yürüten, arayış içerisinde olan bir alan oldu. Avrupa, 20. yüzyılın başında olduğu gibi, yeni yüzyıla da dünya üzerinde söz sahibi olarak girmek için kendini yenilemek istiyor. Bu yönlü çabaları oldu. Ama sonuçta çok fazla ilerlediği söylenemez. Arayışı, çabaları, kendisini ilerletmede önemli bir yön olarak görülebilir; ama bunun öyle kolay olmadığı, kendisini hızla yenilemediği, birleşme yönünde de yine sistemini geliştirmede hızlı mesafe kat etmediği görüldü. En önemlisi Avrupa'nın sistemini insanlık için eskisinden daha çekici hale getirmemesi yaşandı, yaşanıyor. Hatta bu temelde de daha fazla zorlanan, eleştirilen bir sistem olma gerçeği ortaya çıkıyor. Bu anlamda Avrupa bazı stratejik kararlar almaya çalışsa da çok güçlü bir sıçrama yaptığını söylemek zordur. Ancak her şeye rağmen birlik yönünde, dolayısıyla dünya siyasetinde etkili olma çabalarını, bu temeldeki iddiasını sürdürüyor.

Dünyanın diğer alan ve bölgelerinde de değişik güçler benzer çalışmalarını bu süreçte sürdürdüler. Hindistan, Amerika'daki değişik güçler, Kanada vb. güçlerde de böyle çabalar gözlendi. Şu söylenebilir: Ulusal düzeyde gelişme göstermiş olan bütün toplumlar, bu süreci gelecek ufku olan, dolayısıyla kendi geleceklerini bir stratejik plana bağlayan bir gelişmeyle karşılamak istediler. Böylece geleceklerini planlı, projeli, dolayısıyla kararlı, garantili kılmak istediler, istemektedirler. Bu düzeye gelen bütün toplumlarda, bu istem göze çarpmaktadır. Bunu herkes biraz kendisini öne çıkartıp dünya üzerinde etkili kılmaya çalışarak yapmak istiyor ki, bu da bir mücadeleye yol açıyor. Günümüzde ABD etkinliğinin son on yılda olduğundan daha geri planlara düştüğü, çok yönlü etkide bulunan güçlerin kendi aralarında ilişki ve mücadele ile insanlık yaşamını yürütmeye çalıştıkları bir dünya sistemi giderek daha fazla gelişim göstermektedir. Yüzyılın en azından yakın süreçleri, ilk çeyreğinin bu biçimde geçeceği, 21. yüzyılın ilk çeyreğine böyle bir ilişki ve mücadele mantığının damgasını vuracağı anlaşılmaktadır.

En büyük mücadeleler Ortadoğu üzerinde verildi

Ortadoğu açısından ise, 2000 yılının nasıl geçirildiği, ne anlam ifade ettiği bizim için çok daha önemlidir. Şunu daha baştan, yılın ilk aylarında parti olarak değerlendirdik; yıl sonunda da bu gerçek daha net açığa çıktı. ABD bu yılı, Ortadoğu'da kendi sistemini kurma yılı, bölgeye hakim olma yılı, dolayısıyla da Ortadoğu'da zafer kazanarak dünya ölçüsünde YDD'nin hakimiyetine ulaşma yılı haline getirmek istedi. Bu düzeyde Ortadoğu'ya bir uluslararası yönelim, ABD yönelimi gerçekleşti. ABD'nin bu yönelimi karşısında tabii dünyanın diğer güçleri de bölgeyle daha yakından ilgilenmek, ilişkilenmek, bölge üzerinde mücadele yürütmek durumunda kaldı ve böyle bir yaklaşım içerisine girdi. Bölgenin güçleri de uluslararası alandaki gelişmelerle kendi iç gelişmelerine bağlı olarak böyle bir mücadeleyi yaşadı. Bu güçler açısından 21. yüzyıla bölgesel bir arayışla girildi denilebilir. Yine en çok mücadeleye sahne olan alan Ortadoğu oldu.

2000 yılında önemli olaylar da yaşandı: Filistin-İsrail çatışması, Suriye'de Başkan Hafız Esad'ın ölümü, yine Güney Kürdis-



> **"Geniş halk toplulukları ve zengin kültürel farklılıkları içinde barındıran, yine nüfusun büyük kesimini oluşturan kesimlerin gelişim sorunlarını çözmek için ciddi bir adım, şu ana kadar pratikte görülmemiştir. Onlar için baskı, sömürü, tahakküm, köleleşmeyi ifade ediyor. ABD sisteminin çözümsüzlüğünü, YDD'nin uluslararası sorunlara, halkların sorunlarına bir çözüm getiremediğini kanıtlayan bir olgu da bölgedeki bu durum olmuştur."**



tan'da yaşanan son durumla beraber, hem bölgesel gelişmeler, hem de uluslararası gelişmeler Ortadoğu için yeni bir bakış açısını, yeni bir stratejik yaklaşımı oldukça fazla dayatıyor. Bu, içinde bulunduğumuz 2000 yılında çok somut olarak görüldü.

Şunu net olarak belirtmek gerekiyor ki; 2000 yılında bölgenin yaşadığı mücadelede şiddet yönü daha önceki savaşlardan belli bir farklılık arz etti. Daha önce de bölge sürekli şiddet içerisinde yaşamını sürdüren bir alan idi; fakat 2000 yılının şiddeti, daha çok yeni stratejilerin denge üzerindeki mücadeleleri, bölgenin yeni stratejik arayışları temelinde ortaya çıkan şiddet oldu. Yoksa bu kesinlikle eskinin bir tekrarı değildir. Burada en önemli stratejik yönelim ABD yönelimidir. Clinton hükümetinin politikalarıyla kendini gösterdiği, sözde barış antlaşmaları çerçevesinde oturtulmak istenen, aslında İsrail'in ve onunla ittifak halindeki Türk gericiliğinin çıkarı temelinde bir bölge hakimiyeti kurma, oluşturma stratejisiydi. Zaten bu temelde oluşan bir stratejik ittifaktan bahsediliyor. Buna ABD-İsrail-Türkiye stratejik ittifakı deniliyor. Bu ittifakın zaferini sağlama yönünde önemli bir hamle yapma çabası ağırlık kazandı. Bunun için önceden hazırlıklar da vardı. Arap alemi üzerinde yürütülen mücadele buna yönelik bir hazırlıktı; İsrail belli bir güce kavuşturuldu. Yine PKK ve Kürt ulusal demokratik hareketi üzerinde yürütülen mücadele ve geliştirilen uluslararası komplo da aynı amacı taşıyan bir hazırlıktı. Türkiye, Avrupa ile ilişkilendirilerek belli bir güce kavuşturulup, Ortadoğu'ya daha etkili bir şekilde yöneltilmeye çalışıldı. Bu temelde Ortadoğu barışı adı altında İsrail'in çıkarlarını esas alan, Filistin'i ve dolayısıyla Arapları bir nevi teslim olmaya zorlayan bir "uzlaşma" temelinde sözde barış yapılmak istendi.

Diğer yandan Kürtler ve Kürdistan açısından, yine Türkiye'nin etkinliğini geliştirme anlamında böyle bir yönelim açıkça yaşandı. Buna karşı ise, bunun halklar açısından bir anlam ifade etmediğini, bölgenin birçok halkını içeren en geniş nüfuslu bir ülke için bunun bir köleleştirme olduğunu ortaya koyan, bölgenin geleceğini halkların kardeşçe yaşayacağı bir demokratik sistemde, demokratik birliktelikte gören bir mücadele, ideolojik-politik çerçevede giderek de pratik eylem bazında gelişmeye başladı. Bu anlamda ABD'nin bölgede stratejik hakimiyetine karşı, halkların demokratik bölge birliği yaratma perspektifi doğrultusunda ulusal demokratik direnişi gelişim gösterdi. ABD stratejisi bu konuda somut olarak İsrail ve Türk egemenliğini birinci planda stratejik hakim güç olarak ele alıyor. İsrail'in ikinci planda ona eklenmesi öngörülüyor. Araplar, üçüncü sınıf kesim olarak, bağımlı, köleleşmiş bir topluluk haline getirilmek isteniyor. Onun dışında Kürtler ve diğer halk topluluklarının ise bu stratejide yeri yoktur. Onlar için inkar ve imha düşünülmektedir. Bu anlamda da aslında geniş halk toplulukları ve zengin kültürel farklılıkları içinde barındıran, yine nüfusun büyük kesimini oluşturan, üçüncü sınıfa alınan kesimlerin gelişim sorunlarını çözme açısından da ciddi bir adım şu ana kadar pratikte görülmemiştir. Onlar için baskı, sömürü, tahakküm, köleleşmeyi ifade ediyor. Bu açıdan da çözümsüzdür. ABD sisteminin çözümsüzlüğünü, YDD'nin uluslararası sorunlara, halkların sorunlarına bir çözüm getiremediğini en çok kanıtlayan, gösteren bir olgu da bölgedeki bu durum olmuştur. Buna karşı gelişen strateji, giderek daha çok somutluk kazanan, netlik kazanan arayışlarla, tartışmalarla ortaya çıkarılan strateji oluyor.

Halkların tek çözümü Demokratik Ortadoğu Federasyonu'dur

Bu konuda PKK'nin, PKK Önderliği'nin, Kürt toplumunun önemli bir yeri ve rolü bulunuyor bölgede. Yine üçüncü sınıfa konan Arap halkının çeşitli devletler altındaki kesimlerinin burada önemli bir yeri var. Bu çerçevede hem yeni bir düşünce, stratejik anlayış bölge içinde gelişiyor, hem de pratik eylem. Bu PKK'nin VII. Kongresi'yle önemli bir somutluk kazandı. Yine Filistin'de gelişen direniş, onun stratejik bir çizgiye kalıcı bir biçimde oturmasıyla kendini belli bir ölçüde somutlaştırdı. Bölge, bu iki strateji arasındaki mücadeleden yana oldu. Bu mücadele yıl sonuna gelindiğinde en ileri düzeye çıkmış bulunuyor. Bu hangi sonucu verdi? ABD yönelimlerinin iflasını! ABD, bu yılda sonuç almayı önüne hedef olarak koymuştu, öngörmüştü, hatta kendi içerisinde seçim kazanmayı bile Ortadoğu'daki bu politikalarında başarı kazanmaya bağlamıştı. Ortadoğu'da iflas, ABD içinde çözümsüzlük, yıl sonunda YDD'nin yaşadığı gerçekliktir. Bunu Filistin'de de, Kürdistan'da da gördük. Gelişmelerin gittikçe daha fazla bu biçimde olacağı gözüküyor. ABD'nin öngördüğü biçimde halkların teslim alınması, köleleştirilmesi sonucu sağlanacak sözde bir barış yerine, bölge yeni bir çatışma ve şiddetin gelişim alanı oldu. ABD destekli devletlerin her türlü katliamcı yaklaşımlarına, bu temelde şiddet uygulamalarına karşı halklar direniş gösterdiler. Bu direnişler hem anlayış düzeyinde stratejik bir çerçeve kazandı, hem de önemli bir pratik gelişme düzeyi yaşadı. Bu çerçevede şu söylenebilir:

Yeni bir yüzyıla girerken, bölgede çok cılız da olsa, yeni bir ufuk açılıyor. ABD stratejisinin bir yeniliği kesinlikle yok. 20. yüzyılda Avrupa'nın Ortadoğu için yarattığı sistemi biraz cilalayarak yeniden hakim kılmaya çalışıyor. Ama bunu da hakim kılamadı, başaramadı. Partimizin Ortadoğu halkları için öngördüğü yeni çizgi; demokratik Ortadoğu'da çeşitli halk topluluklarının ulusal demokratik yaşamını kardeşçe, iç içe, birlikte sürdürdükleri, halkların özgür temsiline ulaşan bir Ortadoğu perspektifidir. Bu temeldeki ideolojik-politik yaklaşımların giderek bir çizgi haline gelmesi, bu temelde sistemlileşmesidir. Bu da Ortadoğu için yeniliği ifade ediyor. Ortadoğu açısından, Ortadoğu halkları açısından yeni bir yüzyıla yeni bir stratejik yaklaşımla girme, kendi geleceğini bu biçimde bir plana kavuşturma, böylece gelecek için yeni bir umut, inanç, güven oluşturma gerçekleşiyor.

Türkiye ise, bölgenin bu gerçeği karşısında en fazla stratejik mücadeleyi yaşayan, stratejik kararlar almaya zorlanan bir alan oldu. Tabii Türkiye'nin yaklaşımları, kararları bölgenin stratejik kararları açısından önem de taşıyordu. Daha yıla girerken, 2000 yılının Türkiye açısından tarihi bir yıl olacağını herkes söylüyordu. Türkiye bu biçimde programlanmıştı. Yıl boyunca yaşanacak mücadeleler ardından yılın son aylarında Türkiye'nin önemli kararlar alacağı, hangi yönde yürüyeceğine dair kendisinin kararlaştıracağı belirlenip tespit edilmişti. Bu temelde Türkiye önemli bir mücadeleyi yaşadı. Bütün gücüyle kendi karşıtlarını tasfiye etmek, dolayısıyla kendini daha fazla hakim hale getirmek, böylece Avrupa ittifakı içinde yer almak için çalışıp, çabaladı. Özellikle ABD, Türkiye'yi bu çabaya yöneltti. Türkiye içerisinde bazı çevrelerin de bu yönlü çabaları oldu.

Yılın ikinci yarısında ortaya çıkan sonuçlar temelinde Türkiye'de siyasi mücadele daha fazla yoğunlaştı. Karar süreci yaklaştı, iç mücadele keskinleşti ve Türkiye ortamı yoğun bir tartışmaya sahne oldu. Türkiye'nin temel sorunları olan Kürt ulusal sorununun çözümü, demokratikleşme sorunu, yine ekonomik, sosyal düzenin adaletli hale getirilmesi sorunu üzerinde çok kapsamlı tartışmalar yaşandı. Belki de buna, Türkiye'nin yaşadığı en seviyeli, en olgun tartışma süreciydi denilebilir. Bütün yetersizlikleri ve yüzeyselliğine rağmen, Türkiye gerçeği açısından böyle bir düzeye ulaşıldığını insan rahatlıkla ifade edebilir. Bu temelde Türkiye bazı kararlara gitti ve bazı kararlara da yöneltildi. Öyle kendi isteğiyle de çok fazla bir karar düzeyi geliştiremedi.

Yıl sonuna geldiğimizde Türkiye'nin stratejik kararı, aslında karar vermemek oldu. Yani çok ciddi bir yenilik, kararlılık, dolayısıyla ciddi bir değişim sürecini elbirliğiyle yürütme gerçeğine ulaşamadı. Türkiye'de iç gericilik, oligarşik yapı, bu konuda ciddi bir direnç, oyalama, yanıltma içerisinde oldu ve böylece bir sonuca ulaşılmasını engelledi. Çetecilik ve gericilik, süreci sabote etmek, Türkiye'yi daha ağır baskı ve iç çatışma içerisine çekmek için çabalıyor, çıkarını orada görüyor. Diğer yandan oligarşik yönetimin de süreci idare etme, demokratik değişimi, yenilenmeyi söz düzeyinde tutup pratikte yerine getirmeme veya çok cüzi maskeleme adımları ve bazı pratik göstergelerle, özde oligarşik yapıyı koruma ve bunu demokrasi diye herkese kabul ettirmeye çalışma çabaları devam ediyor. Bu, mevcut durumda Türkiye'deki sistemin devam ettiğinin ifadesidir. Bu doğrultuda hem içinde, hem de dış ilişkilerinde bir kararlılığa ulaşmıştır. AB ile ilişkileri, AB'ye katılım durumu Türkiye için bir dönemeç, yön verici, belirleyici bir nokta olacak deniliyordu. Bu noktada varılan sonuç şu oldu: Avrupa'dan kopmadı, fakat Avrupa'ya da girmedi. Yönü Avrupa'ya dönük kaldı. Avrupa sistemi içerisinde Avrupa'ya karşı çıkmama, ondan kopmamayı vaat eden bir duruşun yanında; Avrupa'ya girişinin de yakın zamanda olmayacağı, bir süre sonra Avrupa'ya giriş durumunun tartışılacağı bir karar düzeyi ortaya çıktı.

Burada bütün taraflar birleştiler. ABD buna razı oldu. Çünkü Türkiye Avrupa'dan kopmamış, ona alternatif hale gelmemişti. Avrupa da buna razı oldu. Çünkü Türkiye kendisine karşı çıkmıyor. Ama hızla gireyim diye de kendisini zorlamamaktadır. Türkiye buna razı oldu. Çünkü belli bir destek sağladı. Böylece Avrupa ve Amerika'dan onların kendilerine göre kendisini değişime uğratma baskısından da kendini kurtardı. Böylece aslında bir uzlaşma ortaya çıktı. Varılan sonuç; Türkiye üzerinde Avrupa, ABD kendi mücadelelerini çıkar çabalarını sürdürecekler. Türkiye, demokratik güçlere, demokratik muhalefete ve kendi karşıtlarına karşı mücadeleyi daha çok şiddetlendirecek, sürdürecek; bu sayede Avrupa ve Amerika'nın desteğini alacak. Bu tür güçlerden Türkiye'nin yürüteceği saldırılara karşı –son günlerde bunu oldukça somut görüyoruz– tepki veya uyarı da gelmeyecek.

İşte zindanlarda yapılan ve dünyanın hiçbir yerinde görülmeyen durum. Bunun onda biri dünyanın herhangi bir ülkesinde olsaydı, uluslararası topluluk feryat eder ve o rejimi alaşağı ederlerdi. Türkiye'yi ise ciddi bir biçimde eleştiren bile yok. Göz göre göre tutuklanmış, etkisiz hale getirilmiş insanlar üzerinde katliam yapılıyor ve kimse ses çıkarmıyor. Halbuki Türkiye'nin yasalarına göre de, uluslararası yasalara göre de tutuklunun güvenliğini sağlama (herkesten daha fazla) devlete aittir. Toplumda yaşayan herkesin güvenliğini sağlamak, sözde devletin yükümlülüğündedir. Ama tutuklular için böyle bir yükümlülük çok daha fazladır. Ancak güvenliği sağlamakla yükümlü olan güç katliam yapıyor, imha ediyor; hiçbir yasal karşılık olmuyor, hatta eleştiri bile almıyor. İşte Behdinan'dan sonra Soran'a da asker sevk ediyor. Bırakalım protesto edilmesini, karşı çıkılmasını, dünyada haber konusu bile edilmiyor. Sanki kendi egemenlik alanının bir yerinden diğer bir yerine asker sevk ediyor. Eskiden Türkiye Van'a, Ağrı'ya doğru bir askeri konvoy hareketlendirse derhal uluslararası bir sorun olurdu. Şimdi bırakalım öyle bir hareketi, Türk ordusu Süleymaniye'ye yürüyor, kimseden ses çıkmıyor. Herhangi bir karşı duruş, itiraz yok. Bu son kararlarla ortaya çıkan durum, Türkiye'nin böylesi bir düzey kazanması oldu.

Tüm yaşanan bu dış gelişmelerin yanında, bir de iç gelişmelerden, demokratik güçlerin gelişiminden bahsedilebilir. Her şeye rağmen içerde önemli bir mücadeleye yaşandı. Belki de Türkiye ilk defa bu kadar geniş kapsamlı, şiddetli, yine gelecek vaat eden bir iç mücadeleyi yaşadı. Demokrasi güçleri de hem program ortaya koyma, hem ilişki, ittifak geliştirme, hem de bu temelde pratik yapma anlamında önemli adımlar attılar. Belli gelişmeler yaşandı ve bu giderek yıl sonuna geldiğimiz bu süreçlerde en üst boyuta ulaştı. Filistin'dekine benzeyen intifada, serhildanlar, Türkiye'nin kentlerinde yaşanır hale geldi. Bu yeni olduğu kadar, Türkiye'nin geleceğini de ifade eden önemli bir gelişmedir. Çetecilik zaten hakim güç, mevcut yönetimin oligarşiyi koruması da hakim siyasettir. Bunlar Türkiye'nin geleceği için bir ufuk açamıyorlar. Herkes şunda hemfikir olmuş durumda: Hükümet bitti, hükümetin başı zaten devletin çökeceğini ilan etmişti. Sermaye sahipleri de uçurumun eşiğinde olduklarını, artık bu hükümetle ilerleyemeyeceklerini açıkça ilan ettiler. Artık onlar tarafından da Türkiye için herhangi ciddi bir gelecek çizilmemektedir. Artık Türkiye'yi bir çöküşe götürüyorlar. Çöküşe giderken de yiyebildikleri kadar Türkiye'nin imkanlarını yemeye çalışıyorlar.

Türkiye için stratejik bir gelişme vaat eden, canlanan demokrasi mücadelesi ve sosyalist mücadele oluyor. Tam bir program birliğine ve bu temelde de bir örgütsel ittifaka, demokrasi bloğuna ulaşılmasa da, parçalı bir görüntü olsa da, Türkiye'nin ciddi bir demokrasi arayışı içerisinde olduğu, bu temelde önemli bir mücadele aktivitesine ulaştığı görülüyor. Aydın kötümserliğinin, "Türkiye'de hiçbir şey olmaz" yaklaşımının doğru olmadığı, Türkiye'nin de değişebileceği, mücadele edebileceği, halkın kendi geleceğini kendisinin çizebileceği kanıtlanıyor. Artık böyle bir Türkiye gerçeği söz konusudur. Türkiye'nin geleceği henüz bir netlik kazanamamıştır. Bu anlamda hakim olanlar, bir gelecek çizemedikleri gibi, varolan gücü imha edip çökertme uğraşındadırlar. Gelecek vaat edenler ise henüz hakim, inisiyatifli değiller. Bu bakımdan Türkiye iç mücadeleye daha fazla sahne olup kendi geleceğini sağlamlaştırmak için arayışını sürdürecektir.

2000 yılı uluslararası komployu boşa çıkartma yılı oldu

Partimiz ve halkımız açısından gerçekten de beklenti ve umutlarına denk düşen bir 2000 yılı yaşandı. Büyük mücadelelere sahne olan, bunlarla dolu geçen bir yıl yaşandı. Her şeyden önce bu yıla parti olarak VII. Kongremizi başlatarak girdik. Yılın ikinci günü Kongremizi başlattık ki, VII. Kongre partimiz açısından, dolayısıyla Kürt halkı açısından yeni bir strateji oluşturma, 21. yüzyılın Kürt stratejisini ortaya çıkarma ve kararlaştırmanın kongresiydi. Bu açıdan da Kürtler hem yıla, yılla birlikte de yüzyıla kendi düzeyinde umutlarla, gelecek hesaplarıyla girmeye çalışan bir toplum oldu. Partimiz Kongresi'yle birlikte belki de tarihte ilk defa bu kadar derli toplu, geleceğe umutla bakan, önüne daha ileri hedefler koyan bir biçimde yeni bir yıla girip, bir düzeyi kazandı. Bu da önemli tarihi bir gelişmeydi. Bunun bölge açısından benzer yönü vardı; demokratik dönüşüm ve demokratik birlik stratejisinin teorik-pratik çerçevesinin ortaya çıkması ve bölge halklarının önüne böyle bir hedefin konması Parti Kongremizle gerçekleşti ki, Kürtlerin böyle bir demokratik güç olma, demokratik dönüşümün motoru olma işlevi, rolü vardı. Hem Kürdistan açısından, hem bölge açısından yıla böylesine geniş ufuklu girme, stratejik düzeyde kendini planlayarak oldukça kararlı, umutlu girme karşısında, tabii uluslararası gerilik, uluslararası komplo güçleri, bir saldırıyla buna karşılık verme durumuna girdiler. VII. Kongre ne kadar ön açan, ufku zenginleştiren, geleceği çizen bir gerçeklik ise, derhal bunu karartmak, önünü almak için de uluslararası komplonun daha üst düzeyde planlanan kapsamlı bir saldırısı ortaya çıktı. Bu çerçevede 2000 yılı uluslararası komploya karşı büyük bir direniş, başarılarla dolu bir yıl, uluslararası komplonun birçok saldırısını boşa çıkarma, başarısız kılma yılı oldu. 1998-99 yıllarında uluslararası komplo Başkan Apo'ya karşı saldırı yürüttü. 2000 yılında ise, partinin kadro gövdesine, gerilla gücüne karşı saldırı planı ortaya çıktı. Başkan Apo'ya yönelik komplo saldırıları Avrupa'da, Avrupa'nın doğusunda, Balkanlar'da yoğunlaşmıştı. Kadro yapısına, gerillaya karşı saldırılar ise, Ortadoğu'da, Ortadoğu'nun doğusunda, Kürdistan'da oldu. Başkan Apo, Avrupa'da soruna çözüm arayan, öyle bir zemini kullanan durumdaydı; şimdi ise yeni stratejiyle çözüm Ortadoğu'da kendini dayatmaktadır.

Bu gelişmeler karşısında komployu yürüten güçler yine aynı güçlerdir. ABD-İngiltere ittifakı yanında, Türkiye egemen güçleri de tasfiyeyi gerçekleştirmeyi, PKK'yi ortadan kaldırmayı, dolayısıyla sadece Kürt ulusal demokratik varlığını değil, Türkiye'deki demokratik varlığı da ortadan kaldırıp oligarşiyi muhalefetsiz, rakipsiz bırakma hedefini bu yılda da büyük çabalarıyla sürdürdü ve bütün saldırıların arkasındaki güç oldu. Bunun yanında Başkan Apo'ya yönelik komplo, o zamandaki güçler kullanılarak başarıya götürülmek istendi. Gerillaya karşı komplo da bu zemindeki güçler kullanılarak başarıya götürülmek istendi. Bilindiği gibi Avrupa, Rusya, Yunanistan, en son Afrika, Başkan Apo'ya karşı saldırılarda kullanılmıştı. Gerillaya karşı ise, YNK ve bölgenin bazı güçleri kullanılmaya çalışıldı. Bu çerçevede Türkiye'nin siyasi-askeri desteği, geride ABD-İngiltere'nin yönlendirmesi sonucu bölgedeki gerici güçlerin kullanılmasıyla uzun süreli bir saldırı parti yapımıza, gerilla

"Partimizin Ortadoğu halkları için öngördüğü yeni çizgi; demokratik Ortadoğu'da çeşitli halk topluluklarının ulusal demokratik yaşamını kardeşçe iç içe, birlikte sürdürdükleri, halkların özgür temsiline ulaşan bir Ortadoğu perspektifidir. Ortadoğu ve halkları açısından yeni bir yüzyıla yeni bir stratejik yaklaşımla girme, kendi geleceğini bu biçimde bir plana kavuşturma, böylece gelecek için yeni bir umut, inanç, güven oluşturma gerçekleşiyor."

gücümüze karşı başlatıldı. Başkan Apo'ya karşı düzenlenen komploda imha etmek isteyenler de vardı, etkisiz kılmak isteyenler de. Komplo böyle iki ayaklı yürütüldü ve 15 Şubat ile sonuçlandırıldı. Gerillaya karşı komploda da gerillayı imha etmek isteyenlerle, etkisizleştirmek ve silahsızlandırmak isteyenler oldu. Bu iki eğilim de saldırılarını yıl boyunca sürdürdüler. Başkan Apo'nun değerlendirme ve karar verme gücü azaltılarak etkisiz kılınmak istendi ve böyle bir strateji izlendi. Gerillaya karşı da değerlendirme gücü ve inisiyatifini kırma, kendi zemininden sürerek etkisiz kılma, teslim alarak silahsızlandırma amaçlandı.

Bu çerçevede Kongre'de partinin tasfiye olmadığı, tam tersine büyük bir iddiayla, kapsamlı stratejik bir planlamayla kendisini yenileme gücü gösterdiği görülünce, çok kapsamlı bir saldırı gerçekleştirildi. Güney'den Doğu'ya doğru gerilla gücünü sürme, gerillayı silahsızlandırmaya zorlama, böylece etkisiz hale getirme stratejisi izlendi. YNK birçok maddi imkan karşısında kendisini bu biçimde kullandırttı. Parti Önderliği bu yaklaşımı; *"Ya Türkiye ile savaşacaksın, ya da biz sizinle savaşırız diyorlar"* şeklinde değerlendirdi. Bize, partimizin kadro gücüne, gerilla gövdesine şu söylendi: *"Ya Türkiye'ye karşı savaşacaksınız, ya da gelip bize teslim olacaksınız."* Mevcut ilişki sistemimiz ve hareket zemini üzerinde bize böyle bir baskı dayatıldı. Bu çerçevede Kuzey'den Türkiye'nin geniş askeri-siyasi hareketine, Güney'de YNK ilk defa katıldı ve biz YNK'nin kuşatmasıyla Güney'den Doğu'ya sürülmeye çalışıldık. YNK, hiç de gücü olmadığı halde, ciddi bir askeri etkinliği gösteremeyeceğini bildiği halde komplocu güçlerin yönlendirmesiyle böyle bir saldırıyı aktif olarak yürüten güç oldu. Mevcut kuşatma ardından alandan çıkmamız için siyasi baskı sürdürüldü, ültimatom verildi. Üzerimizdeki hesaplar, daha baharda YNK'nin gelişi ardından örgüt içinde geliştirilen provakasyon sürecinde de görülmüştü. O kuşatmaya bağlı olarak birkaç hafta içerisinde büyük bir provokatif eğilim örgüt içerisinde kendisini gösterdi. Bu eğilim uluslararası komplo güçleriyle birleşti ve örgütü dağıtma saldırısına geçti. Bunun karşısında büyük bir örgütsel mücadeleyi, iç mücadeleyi tüm parti gücü olarak yürüttük. Bunun da verdiği tecrübeyle kış sürecinde teslim olmaya zorlanacağımız, üslenme alanlarımızın daraltılacağı sonucuna vardık. Bu planları bozmak için YNK'yi geriye iten o askeri hareketi geliştirdik. PKK'nin böyle bir durumu gerçekleştirdiğini görünce, bu sefer ortaya çıkan yeni durumu değerlendirmek üzere üzerimizde baskı oluşturulmaya çalışıldı. Beklenti, bizim Güney'e geçemeyeceğimiz, dolayısıyla teslim olmayı kabul edeceğimiz yönündeydi. Bunu kabul etmeyeceğimiz, tam tersine Güney'i kullanacak bir gerilla hareketliliği içerisinde olacağımız görülünce –ki güçlerimiz böyle bir hareketliliğe kavuşmuştu– işte o zaman YNK'nin ikinci saldırısı ortaya çıktı, geliştirildi. Bu, güneyden batıya doğru gidişin önünü kapatmak amacını güdüyordu. Bu temelde çok şiddetli bir saldırı yürütüldü. Buna karşı da direnildi. Şiddetli bir çarpışmayla YNK daha çok kayba uğratılarak, daha fazla geriye atıldı. Hareket alanlarımız daha da genişledi. Güney Kürdistan'ın önemli coğrafik alanlarından içlere doğru ilerledik, açılım sağladık, güçlerimiz yayıldı. Bununla da PKK'nin önünün alınamadığı, doğuya sürüklenemediği, kuşatılamadığı, teslim olmaya zorlanamadığı görülünce; yılın sonuna gelirken, Türkiye de bu alanda yeni bir askeri harekat geliştirmek üzere devreye girdi.

Uluslararası komplocu güçler yine devrededir

Öncelikle Türkiye'nin askeri gücüyle ürkütülüp Güney'e yayılmamızın önü alınmak isteniliyor. Mevcut gelişimin birincil hedefi bu. Konumlandırılan güçler daha çok –topçu güçler– sınırlı güçler olup, bunun propaganda yanı daha fazla. Elbette bununla sonuç alamazlarsa, daha fazla askeri güçle her alanda askeri saldırıları da yoğunlaştırabilirler. O da ihtimal dahilindedir. Uluslararası komplo güçleri '98 kışında Parti Önderliği'ni takibe aldıkları gibi, şimdi de gerillayı takibe almış durumdadırlar. Siyasi gelişmeler kendilerini böyle bir hareketliliği yürütmeye zorluyor. Çünkü ABD'de hükümet değişti. ABD'nin Ortadoğu için öngördüğü planlar gerçekleşmedi. ABD barışı yerine halkların direnişiyle şiddet yine gelişti. Yeni yönetim, şiddeti geliştirerek bu şiddeti Irak'a da yayacak, bu da Güney'de, Irak'ta boşluklar oluşturacaktır. *"Denetim dışı olan PKK ve gerillanın varlığı bu boşluğu değerlendirebilir"* kaygısı, ABD'yi, Türkiye'yi ciddi bir biçimde ürkütüyor. Bunun yanında bölgenin diğer güçlerini de düşündürüyor. Onun için işbirliği halinde kendi aralarında çatışmadan önce PKK'yi etkisiz kılmayı hedefliyorlar. PKK'yi denetime alma, gerillayı denetime alma, dolayısıyla PKK tarafından bir müdahalenin yapılmasını önlemeyi istiyorlar. Mevcut askeri yönelimin amacı da budur. Bu çerçevede görülüyor ki, yıl boyunca gerilla üzerinde, yılbaşında başlatılan VII. Kongre'den, yıl sonunda şu andaki askeri müdahaleye kadar çok değişik yöntemler içeren bir saldırı yürütülmüştür. Bunlara karşı parti direndi, Kongre'yi başarıyla sonuçlandırdı. YNK'nin kuşatmasıyla partiye içten provokasyon dayatma, darbe yapma girişimlerini, bu temelde örgütü tasfiye teme çabalarını boşa çıkardı. Baskıyla gerillayı Güney'den çıkarmaya karşı durdu, o saldırıları püskürttü. Onlara karşı şiddetli bir direniş yürüttü, kendi etkinlik alanlarını daha fazla açtı. Ortaya, Kandil'den Haftanin'e kadar üslenmiş, Güney'de en elverişli coğrafyaya en büyük güç olarak mevzilenmiş bir gerilla gerçeğini çıkardı. Şu anda Güney'de iki güç çatışma halinde; birisi PKK, diğeri TC. Gerilla, Soran'dan Behdinan'a dağlık zeminde; TC de yol buyunca Soran'dan Behdinan'a, Ranya'dan Zaxo'ya kadar mevzilenmiştir. Türkiye, Güney'de gelişecek boşluğu askeri gücüyle doldurmak, hatta bazı sözde devletler kurarak Kürtlere alanı bırakmamak istiyor. Tabii PKK de Kürt ulusal demokratik gücünü geliştirmeyi mevcut ortama dayatıyor. Mevcut mevzilenme durumu bu biçimdedir.

Şimdi bu çerçevede 2001 yılı nasıl olacak, nasıl geçecek? 2001 yılının nasıl geçeceğini, 2000 yılında yaşananlardan çıkarmak mümkün. Tabii 2000 yılında ortaya çıkan gelişmeler devam edecek ve bölgede şiddet tırmanacak; bu çok somut gözüküyor. Başkan Apo'nun da belirttiği gibi, *"2001 yılı şiddetin tırmanacağı yıl olacak."* Bu şimdiden önemli bir düzey kazanmış durumda. Mevcut güç mevzilenmeleri dikkate alınırsa, bunun daha fazla böyle süreceği, devam edip daha da ilerleyeceği rahatlıkla söylenebilir. Bu durum Kürdistan'da da böyledir. Türkiye'de ise şiddet ve çatışma şimdiden en ileri düzeye ulaştı ve sürüyor.

Şiddetin 2001 yılında tırmanacağını mevcut uluslararası ortam, yine bölgedeki mevzilenme açıkça gösteriyor. Bunun dışında bir gelişme olacağını sanmak gaflete düşmek olur. Mevcut mevzilenme içerisinde ABD yöntem değiştirerek, şiddeti daha fazla öngörerek bölgede hakimiyet sürdürmeye çalışacak. Yeni hükümet, *"İsrail'in güvenliği bizim açımızdan önceliklidir"* diyordu. İsrail'i güvenceye almak için Irak'ı sınırlandıracak, Irak'ı sınırlandırmak için de Güney Kürdistan'ı Irak'tan uzaklaştıracak. Güney'in uzaklaşması boşluk yaratacak ve Güney üzerinde birçok değişik güç saldırarak çatışmalar sürdürülecek. Bu çerçevede bölgenin değişik alanları temel çelişkilerin, sorunların yoğunlaştığı alanlar olmakla birlikte, Güney Kürdistan da bir çatışma alanı doğacak. Bunun yanında Türkiye'de de çelişkilerin gerginleşeceği, çatışma ve iç mücadelenin gelişeceği açık. Türkiye bunun stratejisini oluşturup kararını aldı. Bunun için Avrupa ve ABD'den destek de aldı. İç çatışma, iç mücadele bu temelde Türkiye'nin içinde de gelişecek, bu da çok açık bir gerçektir. Şiddet, çeşitli biçimlerde bazı alanlarda odaklaşsa da, kesinlikle yöntem olarak daha çok öne çıkacak. Buna karşı bizim tutumumuz ne olmalı? Biz de buna denk bir mücadele içerisinde olmalıyız. Siyasi şiddeti Türkiye'de geliştirmeyi, demokratik dönüşümün yöntemi olarak kullanmayı zaten strateji olarak esas aldık. Bu pratikte önemli bir başlangıç da yaptı. Bunu Türkiye ortamına dayatmak, her şeyin halkların lehine gelişmesine yol açacaktır. Siyasi şiddeti, serhildan ve kitle mücadelesini Türkiye ortamına, Kuzey Kürdistan'a dayatma, böylece Türkiye'nin demokratik muhalefeti ortadan kaldırarak ezme ve hakim oligarşinin ömrünü uzatma girişimini boşa çıkartarak, darbeleyen, hatta yenilgiye götüren yegane mücadele olacak. Başlayan bu mücadeleyi büyüterek, genişleterek sürdürmek günümüzün en devrimci tutumudur. Bu yeni karar Türkiye'yi zorlayabilir, çöküşe de götürebilir. Bu konuda net bir şey söylenmeyebilir, ancak her ikisinden de demokrasi lehine sonuçlara gitmek esas görevimizdir. Bu temelde Türkiye'de önemli siyasi değişiklikler yaratılabilir. Mevcut hükümet zaten bitmiş bir hükümettir, onun için bu kadar ölçüsüz şiddet, bu hükümete ilave edildi. Son dönemde Ecevit'e *"Katil Ecevit!"* diye bağırıyorlardı. Zindan katili olma rolünü de oynattılar. Türkiye'de hükümetlerin sonu geldiği zaman böyle yapıyorlar; esas yönetim merkezi bir hükümetin halkı oyalama vasfı tükenmişse, artık o değişecekse; o zaman vurup ezeceği yerleri vurarak, o hükümete ihale ederek arkasından hükümet değişikliğine gitmeyi bir yöntem olarak yıllardır zaten sürdürüyorlar. Bu mücadele böyle devam ettikçe, besbelli ki bu değişiklikler de gelişecek. Şimdi Güney'de, Irak'ta ise silahlı şiddetin yanı daha fazladır. Kuzey Kürdistan ve Türkiye'nin tersine Irak ve Güney Kürdistan savaşa gebe. Güçler, askeri yan esas alınarak mevzilenmişlerdir. Askeri çatışmalar tırmanacak, kim hangi bileşimlerle çatışma yürütür belli değildir. Ama değişik ittifaklar da ortaya çıkabilir. Değişmeyecek olan şiddettir. Bu anlamda da tabii Güney'de, Kuzey'de ve Türkiye'de izlenen yöntemin tersine silahlı şiddeti gündeme almak, onun için gerillayı örgütlemek, geliştirmek, toparlamak, korumak, uygun bir şekilde mevzilendirmek en devrimci tutumdur. Oyunları bozacak, komployu boşa çıkartacak, devrimci demokratik gelişmeyi yaratacak yegane yol budur. Bunun dışında gelişme yaratmanın yolu yoktur. Mücadele anlamında biz bu iki alanda, bu iki yaklaşımı, birbirine paralel belli bir ilişki içerisinde geliştireceğiz. Birbirlerini dıştalayan tutumlarla değil, bunları örgütleyebildiğimiz ölçüde komployu boşa çıkartabileceğiz.



Bütün örgütü gerillalaştıracağız

Komplocu güçler de bizi böylesi bir gelişmeyi yaşamaktan alıkoymak için elinden gelen bütün yol ve yöntemi deneyerek bütün gücüyle saldıracak, imha etmek isteyecektir. İmhayı önlemenin iki yolu var:

Birinci yol, halkın siyasi başkaldırısını her alanda, ülke içinde, dışında azami düzeye çıkarmak; ikinci yol ise, Güney'de sağlam bir örgütlülükle mevzilenmiş gerilla hareketini yaratmak, bütün örgütü gerillalaştırmak; iyi savaşan, kendini iyi koruyan, düşmanı boşluğa düşürebilen, örgütsel tedbirlerle birlikte yürüyen, geniş alanları kullanan bir gerilla düzenini, gerilla taktiğini oturtmaktır. Gerilla ancak bu şekilde imha saldırılarını boşa çıkarıp, oluşacak boşlukları değerlendirebilme, fırsatları kullanabilme gücünü gösterebilir. Ancak böyle bir süreci yaşarsak, büyük başarıları sağlayabilen, sonuca götürecek hamleler yapabilen bir kuvvet haline gelebiliriz. Güney de tümden ele geçirilebilir. Hatta daha etkili, bölgede daha etkin siyasi roller oynamamızı sağlayacak bu çalışmaları daha şimdiden gündemimize koyduk. Bunları en hayati önemdeki çalışmalar olarak geliştireceğiz. Bunun gerektirdiği kadar eğitim, bunun gerektirdiği kadar örgüt çalışması yapacağız. Örgütümüzü bütün alanlara yayacağız, kadromuzu VII. Kongre stratejisini tümüyle özümseme, bu konuda varolan düşünsel boşlukları aşma, dolayısıyla VII. Kongre çizgisini pratikte başarıyla uygulayacak, yenilenmiş militanlar haline getirme çalışmalarını her fırsatta sürdüreceğiz. Mücadele ortamı böyle bir gelişme ortamına imkan veriyor. Böyle bir kadrolaşmayla birlikte örgüt çalışmalarımızı ülke içinde, dışında, kitle örgütlenmesi, parti örgütlenmesi, askeri örgütlenme şeklinde tüm alanlarda geliştireceğiz. Parti gücümüzün, partimizin örgütsel gücünün büyümesine daha fazla ağırlık vereceğiz. Bunları sağlayacak düzeyde propagandanın sözlü-yazılı her alanda geliştirilmesini bir görev olarak yerine getireceğiz.

Yine buna denk düşecek siyasi çalışma, diplomatik faaliyet, çeşitli güçlerle değişik düzeyde ilişki ve ittifak halinde olma ve ilişkiyle mücadeleyi iç içe yürütmeyi esas alacağız. Ya ilişki, ya mücadele değil de, her zaman ilişki ve mücadelenin diplomasinin diyalektik iki ucu olduğunu görüp, her güce karşı böyle bir yaklaşım içerisinde olma gereği var. Bunları esas alacağız.

Bunlar temelinde 2001 yılı hem komployu daha da geriletme, boşa çıkartma, hem de mücadele hamlemizi, örgütsel hamlemizi daha üst düzeyde geliştirme yılı olacak. Bu hedefi gerçekleştirecek bir mücadele yürütme görevimiz var. Tabii komplo da bizi böyle adımlar atmaktan alıkoymaya çalışacak. Eskiden dağıtmaya çalışıyor, yeni bir stratejik plan temelinde yeniden yapılanmamızı önlemek istiyordu. Şimdi ise örgütsel gelişmemizi, mücadelenin gelişimini engellemeye, frenlemeye çalışıyor. Belli bir düzeyde partimizde yeniden yapılanmanın sağlandığını herkes görüyor, kabul ediyor. Ecevit'in *"PKK nitelik değiştirdi"* ve Genelkurmay'ın *"Şu kadar silahlı güç var, bizi tehdit ediyor"* yönündeki açıklamaları da bu gözlemin sonucunda yapılan açıklamalardır. Partimize yönelik geliştirilen son yönelim de kaynağını yine buradan alıyor. Partimiz önemli bir gelişme içinde askeri olarak baskıları boşa çıkardı. Türk ordusu Süleymaniye hattına kadar gelmiş durumda. Bu çok önemli bir siyasettir, yeni bir siyasi durumun ifadesidir. Mevcut durumda birçok güç sessizliğini korumaktadır. Bu da varolan boşluktan kaynağını almaktadır. Ama süreçle bunun siyasal anlamı daha net görülecektir.

Bu açıdan yılın sonuna geldiğimizde yeni bir süreç başladı, şiddetli bir mücadele ile yüz yüze geldik, bunlara karşı direndik ve çok hızlı bir mücadele içerisinde önemli bir pratik-politik-askeri düzey yakaladık. Görüldü ki, siyasi süreç çok hızlı, çok yoğun gelişiyor. Çünkü çözüm süreci gerçeklerin açığa çıktığı, sorunları çözmek için imkanların biriktiği dönemlerden farklılık gösteriyor. Çözüm öncesi dönemlerde gelişmelerin seyri yavaş olmakta, gelişmeler adım adım, parça parça birikip büyümektedir. Çözüm süreçlerinde bu tür birikimlerin olduğu süreçlerde ise, tabii ki siyasal mücadele çok hızlı, çok yoğun gelişir. Yavaş ilerlemez, çok yoğun bir biçimde insanı sürükler. Partimiz VII. Kongre ile bir stratejik hatta oturunca ve bu hat üzerinde çalışmalar yoğunlaştırıldığında karşımızdaki politik ve askeri güçler buna yönelik bir mücadeleye giriştiler. Bu mücadele bizim çok fazla istediğimiz bir mücadele değildi. Karşıtlarımız buna bizi zorladı; biz parti gücü olarak çizgiden ayrılmadan üzerimize gelen saldırıları anlamaya, ona karşı kendimizi savunmaya çalıştık. Bütün bunlar bizi birkaç ay içerisinde baş döndürücü bir gelişmeye götürdü. Sistem askeri güçlerimizin çok geniş alanlara yayılmasını, dolayısıyla askeri yetkinliğimizin, mevzilenmemizin gelişmesini sağladı. Elbette ki, süreç karşısında çizginin gerekleri yerine getirilir, görevler ertelenmeden, sola sapmadan gereken mücadele yürütülürse bir düzey yaratılır. Daha şimdiden bu düzey ortaya çıkmıştır. Bu durum gösteriyor ki, 2001 yılı çok daha yoğun ve hızlı geçecek, çok daha fırtınalı mücadelelere sahne olacak ve daha büyük gelişmeler yaşatacaktır. Yeter ki, doğru çizgide durmayı, gereklerini yerine getirmeyi, sapmamayı, ertelememeyi, üzerimize gelen saldırılar karşısında kendimizi savunmayı, korumayı, ilerletmeyi bilelim. Kendimizi savunmada oldukça yaratıcı, kararlı, esnek hareketli bir konumda olabilelim. Bu dönemin önemli tarzı, stratejik uygulama tarzı bu oluyor.

Son dönemdeki gelişmeler; VII. Kongre stratejisinin nasıl bir tarzda hayata geçirileceğini, nasıl bir silahlı savunma tarzı, nasıl bir örgüt tarzı, nasıl bir çalışma tarzı, nasıl bir yaşam tarzı gerektiğini açığa çıkardı. Bu konuda bir yenilenmeyi sağladı. Koşulların nasıl bir tarzı kabullendiği, hangi tarzın devrimci olduğunu ve bizi ilerlettiğini ve gelişme yarattığını ortaya çıkardı.

Böylece sadece VII. Kongre'de teorik, politik çerçevede çizginin projeye kavuşmasıyla, yine sadece 2000 yılı yazındaki örgütsel mücadele arkasından gelişen askeri çatışmalar ve askeri yayılmayla sınırlı kalınmadı. Bundan da öteye VII. Kongre stratejimizi nasıl bir tarzla hayata geçireceğimizi, hangi tarzın bizi başarıya götüreceğini de bu pratik süreç içerisinde ortaya çıkardık. Artık böyle bir tarzın pratikleşmesine kendimizi çok daha fazla kavuşturmaya, ona göre şekillendirmeye, bunun hem militan düzeyini, hem örgüt düzeyini bir tarza kavuşturup sistem haline getirmeye çalışıyoruz. Bunu başardığımız ölçüde her türlü saldırıyı boşa çıkartma, püskürtme, yenilgiye uğratma, her türlü zor ortamda mücadele edip gelişmeler yaratabilme gücünü göstereceğiz. Örgütümüz kendinde böyle bir düzeyi yaratmıştır. Gelişmenin yol ve yöntemini tespit etmiştir. 2000 yılı bu yönüyle bizim için böyle bir pratik tarzın açığa çıkarıldığı bir yıl oldu. Bu husus parti militanları tarafından da bilince çıkarılmıştır. Tabii ki karşı taraf, bizi böylesine bir gelişmeden alıkoymak, gelişme dinamiklerinin önünü kesmek, darbelemek, mümkünse imha etmek veya etkisiz hale getirmek isteyecektir. Biz de tersine bunları boşa çıkarmayı, kendimizi çok güçlü örgütsel bir tarzla sisteme kavuşturmayı, böylece 2001 yılını büyük başarılarla geçen bir yıl haline getirmeyi esas almaktayız. Bu temelde diyoruz ki, 2001 yılı partimiz ve halkımız için başarılarla dolu geçecektir.

"İmhayı engellemek için birinci yol, halkın siyasi başkaldırısını her alanda, ülke içinde, dışında azami düzeye çıkarmak; ikinci yol ise, Güney'de sağlam bir örgütlülükle mevzilenmiş gerilla hareketini yaratmak, bütün örgütü gerillalaştırmak, iyi savaşan, kendini iyi koruyan, düşmanı boşluğa düşürebilen, örgütsel tedbirlerle birlikte yürüyen, geniş alanları kullanan bir gerilla düzenini, gerilla taktiğini oturtmaktır."

SERHILDAN HALKIN SÜREKLİLİK KAZANAN SİYASAL EYLEMİDİR

l "İnsanlık tarihinde halklar ve sınıflar, ulusal ve dinsel topluluklar bazı durumlarda direnerek şerefli bir yenilgiyi seçebilmişlerdir. İnsanlığın mücadelesinde bunun da anlamı vardır. Ancak hep yenilen Kürt halkı için son fırsatı böyle ele almanın meşruiyeti yoktur. Onlarca kez gerçekleşen ayaklanma yenilgiyle sonuçlanmıştır. Kürt halkının tek bir şeye ihtiyacı vardır; o da ne olursa olsun kendisine özgürlüğü getirecek bir başarı elde etmektir."



PKK Önderliği 7mutlak zafer için mücadele etmiştir

Mücadelemizin strateji değiştirmesinden sonra devrimimizin kaderinin ne olacağı, herkesin cevabını yoğunca aradığı bir soru olmuştur. Ulusal özgürlük mücadelemizin tasfiye mi edileceği, yoksa mücadele biçimini değiştirerek başarı yolunda mı ilerleyeceği sorusuna cevap aranırken, öncelikle partimizin halkımızı ve etkili tüm güçleri aydınlatması bir zorunluluk olarak ortaya çıkmıştır.

Bugüne kadar Kürt halkına düşmanlık edenler tabii bu mücadelenin tasfiyesi beklentisi içerisindedir. Önderliği esir alınan ve ağır saldırılarla karşı karşıya bulunan Kürt halkı karşısında, bozguncu ve yıkıcı tutumlarıyla olumsuz tutum içinde bulunan işbirlikçi güçler, Kürt ulusal özgürlük mücadelesinin yeni bir mücadele tarzıyla kendisini üretemeyeceği, gelişimini sürdüremeyeceği ve tasfiyenin kaçınılmaz olduğu yaklaşımı içine girmişlerdir. Dost güçler cephesinde ise ciddi tereddütler yaşanmış; Önderliğin esaretiyle birlikte bu cephede yoğun saldırılarla karşılaşan ulusal özgürlük mücadelesinin geleceği konusunda karamsar bir yaklaşım kendisini göstermiştir. Eğer partimiz buna yönelik tedbirler geliştirmeseydi, dost güçlerin karamsarlığı ve yine özgürlük mücadelemize düşmanlık yapanların tasfiye umutları gerçekleşebilirdi. Çünkü Önderliğinin esareti Kürt ulusal özgürlük mücadelesinin dengesini alt üst etmiş; onu temel güç kaynağından yoksun bırakmanın yanı sıra, ağır saldırılar altında kendisini toparlayıp yeni bir gelişme sürecine girmek gibi son derece zor bir durumla karşı karşıya getirmiştir.

Böylesi süreçler hiçbir hareket tarafından kolay aşılmamış; yenilgi esas sonuç olurken, en iyi durumda bile ciddi gerilemeler ve zayıflamalar yaşanmıştır. Yenilgiye uğramadan, gerileme ve zayıflamaya yol vermeden mücadelenin yeni bir tarzla geliştirilmesi, istisna kabilinde de olsa pek yaşanmamıştır.

Öte yandan özgün olarak Kürt halkının yenilgi geleneği de göz ardı edilmemek durumundadır. İki yüz yıl boyunca ulusal inkar ve imhaya karşı geliştirilen isyanların tümü yenilgi ile sonuçlanmıştır. Zafer, Kürt halkının uzak olduğu, buna karşılık yenilgi ise hep gördüğü ve yaşam biçimi olarak özümsediği bir durumdur. Böylesine zafere uzak olan ve onun duygu, düşünce ve pratiğini yaşamamış bir halk gerçekliğinin çok ağır bir saldırı ortamında yenilgiden kaçınması ve ona karşı tedbirler alarak tehlikenin önüne geçebilmesi mucizevidir. Nitekim dostlarımız da içinde olmak üzere, konuyla ilgilenen tüm güçler kesin yenilgiyi beklemişlerdir.

İşin diğer yönü ise, Kürt halkının ne onurlu ne de onursuzca bir yenilgiye tahammülünün olmamasıdır. Kürt halkı şerefli bir yenilgiyle de olsa eline geçen son fırsatı kaçıramazdı. İnsanlık tarihinde halklar ve sınıflar, ulusal ve dinsel topluluklar bazı durumlarda direnerek şerefli bir yenilgiyi seçebilmişlerdir. İnsanlığın mücadelesinde bunun da anlamı vardır. Kürt halkı da tarihinde bu tür yenilgilerle karşı karşıya gelmiştir. Bazı durumlarda çarpışarak yenilmek; uluslar, sınıflar, dinsel ve etnik topluluklar için benimsenen bir yol olmuştur. Ancak hep yenilen Kürt halkı için son fırsatı böyle ele almanın meşruiyeti yoktur. Onlarca kez gerçekleşen ayaklanma yenilgiyle sonuçlanmıştır. Kürt halkının bu şekilde direnerek yenilmesinin meşru olduğunu savunmak olanaksızdır; bu mümkün değildir. Kürt halkının tek bir şeye ihtiyacı vardır; o da ne olursa olsun kendisine özgürlüğü getirecek bir başarı elde etmektir. Başarıdan başka hiçbir şey ona özgürlüğü getirmeyecektir. PKK Önderliği daha işin başında iken bu hesabı yapmış, her ne biçimde olursa olsun yenilgiyi kabul etmeme ve mutlaka zafer elde etme esprisiyle mücadeleyi başlatmış ve ilerletmiştir.

Bütün bu gerçekler, uluslararası komplo sürecinde farklı çevrelerin Kürt ulusal özgürlük mücadelesinin kaderine biçtikleri sonucun ortaya çıkmaması için kendine has önlemler alması gereğini dayatmıştır. Türkiye Cumhuriyeti'nin bu süreçte devleti, hükümeti, ordusu ve bütün kurumlarıyla bir imha savaşına hazırlandığını iyi biliyoruz. TC, Parti Önderliği'nin esaretinin ortaya çıkaracağı tepkilere ulusal imha savaşıyla yanıt verecekti. Önderliği şahsında geleceği söz konusu olan Kürt halkının ulusal özgürlük mücadelesinin askeri ve siyasal güçleri ise, Türkiye Cumhuriyeti ve Kürt gericiliğine karşı intikam savaşını yürütmeye hazırlanıyordu. Bir yandan imha savaşı için hazırlıklar yürütülürken, diğer yandan haksızlığa uğrayan bir halkın ulusal özgürlük mücadelesi büyük bir intikam savaşına hazırlanıyordu. Tabii ne TC'nin yürüteceği imha savaşı, ne de özgürlük mücadelesinin dayatacağı intikam savaşı olumlu bir sonuç verebilirdi. Ortaya çıkacak tek bir sonuç vardı; o da savaşan güçler için yıkımdı. Belki bir güç az yıkıma uğrar, diğeri çok yıkımla karşı karşıya kalabilirdi; ancak savaş durumunda olup da imha ve intikamı ölçü olarak alan tarafların çok büyük zararlara uğraması kaçınılmazdı.

Komployu hazırlayan çok sayıda uluslararası güç de yangına körükle gitme misali böylesi bir durumun yaratılması için elinden geleni yapıyordu. Burada savaşan güçler geleceklerini düşünmek zorundaydılar. Taraflar uluslararası komplo güçlerinin de teşvik ettiği bir çatışmayı kabullenecekler miydi, yoksa onu önlemenin tedbirlerini mi alacaklardı? İşte böylesi bir soruya cevap arandığı bir süreçte çözüm üreten yine PKK Önderliği olmuştur. Tam bir dehşet havasının egemen olduğu bir ortamda, son derece ağır bir atmosfer içindeyken, PKK Önderliği imha ve intikam savaşına hazırlanan tarafları durdurabilmek için o tarihsel çıkışını yapmıştır. Stratejik ve taktik değişikliklerle savaşın önü alınmış, yüz binlerin savaşa kurban gitmesi ve Türkiye'nin yıkımla karşı karşıya gelmesi ancak PKK Önderliği'nin o beklenmedik tarihsel çıkışıyla önlenmiştir. Çatışmayı derinleştiren, onu canlı tutan ve şiddetin kullanılmasına olanak tanıyan koşullar büyük ölçüde devre dışı bırakılmıştır. Uluslararası komplocu güçler alınan bu tedbirler karşısında şoke olmuş, hepsinin hesabı boşa çıkmıştır. Çatışmaya göre siyaset belirleyen güçler, PKK Önderliği'nin aldığı tedbirler karşısında kendi tutumlarını yeniden değerlendirme gerçeğiyle karşı karşıya gelmişlerdir.

Uluslararası komplonun devamı olarak Kürt ve Türk halkları arasında yaşanacak olan savaşın önlenmesi ne kadar anlamlıysa, başlatılan yeni sürece tarafların ilişkilenmesi de bir o kadar önem kazanmıştır. Türkiye Cumhuriyeti devleti Kürt ulusal sorununa nasıl yaklaşacaktır? Onu barış ve diyaloğu esas alan bir yaklaşımla çözüme götürecek midir, yoksa inkara dayalı imha politikasında mı diretecektir? Bu soru mevcut durumda cevabını bulan bir soru değildir. Yine de şunu belirtmek mümkündür: Ulusal inkara dayalı imha siyaseti büyük ölçüde aşılmıştır. Her ne kadar bazı güçler ve çevreler cumhuriyetin ilk yıllarında şekillenen imha siyasetinde diretmek isteseler de, demokratik ve kültürel gelişmeyi yaşayan Türkiye halkı artık imha siyasetine fazla destek vermemektedir. Kürt ulusal özgürlük mücadelesinin yeni stratejisi söz konusu politikanın temellerini alabildiğine zayıflatmış, onun uygulanmasını son derece güçleştirmiştir. Bununla birlikte ulusal inkar ve imha siyasetinin aşılıp barış ve diyalog temelinde soruna çözüm arandığını belirtmek de mümkün değildir. Ara bir süreç yaşanmaktadır. Çözümden yana olan eğilimle çözüme karşıt olan eğilim çatışma halindedir. Birinin diğerine galebe çalması ve kendisini pratikleştirmesi söz konusu mücadele sonucunda belirginleşecektir.

Türkiye kendi içinde belirtilen biçimde bir mücadeleyi yaşarken, Kürt ulusal özgürlük mücadelesi de stratejik değişikliğe bağlı olarak taktiklerini belirlemek ve pratikleştirmek durumundadır. Tabii bu aşamanın da zorlukları vardır. Silahlı mücadelenin devre dışı bırakılıp yerine siyasal mücadelenin seçilmesi ve çözüme giden mücadelede gerilla yerine serhildanın temel taktik olarak belirlenmesi sürecin getireceği gelişmelerle mümkün olabilecektir. Belirlenen yeni strateji hangi taktiklerle zafere gidecektir sorusu, geride bıraktığımız bir yıl boyunca cevabı aranan bir soru olmuştur. Ayrıca daha önceki yıllarda silahlı mücadelenin durdurulması ve diğer mücadele biçimleriyle sonuç alınması yönünde de tartışmalar yapılmış, adımlar atılmış ve pratik çabalarda bulunulmuştur. Her şeye rağmen geride bıraktığımız yılda özgürlük mücadelesinin temel taktiğini netleştirme gereği kendisini dayatmıştır. Silahlı mücadelenin tümüyle devreden çıkarılarak ulusal özgürlük mücadelesinin geliştirilmesi, iki yol üzerinde yoğunlaşma gereğini ortaya çıkarmıştır.

Bu noktada her şeyden önce yasal saha değerlendirilmek durumundaydı. PKK Önderliği ve mücadelemiz çözüm için yasal mücadele yolunu tercih etmek istemiş, bu doğrultuda Türkiye Cumhuriyeti devleti, Türk halkı ve ilgili uluslararası güçler nezdinde çabalar sergilenmiştir. Yasal sahada siyasal mücadele yürütme ve bu mücadele aracılığıyla Kürt halkının özgürlük istemlerini gerçekleştirmeye yönelinmiştir. Gösterilen çabalar yasal mücadeleyi olanaklı hale getirmeye yetmemiş, ancak ortamı yumuşatacak bazı sonuçlar vermiştir. Devletin yasaları değişmediği gibi, PKK ve onun yönlendirdiği güçlerin de yasal ortama çekilmesinin pratik adımları geliştirilmemiştir. Bütün olumluluklara karşın, yasal değişikliklerin gerçekleştirilmemesi ve pratik girişimlerin geliştirilmeyişi, yasal mücadele yolunu kapalı tutmuştur. Devlet yasal mücadele olanaklarını tanımak yerine tasfiye yaklaşımında diretmiş, yasal mücadele alanını bu nedenle kapalı tutmuştur. Durum böyle olunca özgürlük mücadelesi ya kendisini lağvedecek, ya da yeni stratejiye uygun taktiklerle gelişmenin yeni sürecini başlatacaktır. Nitekim PKK Olağanüstü 7. Kongresi'nde stratejik çerçeveyi belirlemekle beraber, taktik anlamda yasal sahayı önemsemiştir. Gerek kongre öncesi, gerekse kongre sonrası yapılan girişimler sonuç vermeyince, mücadele kendi taktiğini siyasal serhildan olarak belirlemiştir.

Siyasal serhildanlar kolay belirlenen bir taktik değildir. Bu, silahlı mücadelenin ardından imha ve zafer koşullarının olağanüstü şartlarda bir arada yaşandığı ve olumsuzlukların daha ağır bastığı bir süreçte, yoğun tartışmalarla belirlenen bir mücadele taktiğidir. Geçmişte ulusal özgürlük mücadelesi temel taktik olarak gerillayı belirleyip uygularken, değişen stratejinin bir gereği olarak yeni süreçte temel mücadele biçimini siyasal mücadele, onun taktiğini ise serhildan taktiği olarak belirlemiştir.

Serhildan, kendisini yasal alanda ifade etme sorunuyla karşı karşıya bulunulan halkın ve tüm toplumsal kesimlerin, yasalara rağmen siyaset yapma ve kendi iradesini ortaya çıkarma mücadelesidir. İyi biliyoruz ki, uluslar ve sınıflar koşullara göre birçok mücadele biçimini deneyerek iradelerini açığa çıkarmışlardır. Kürt halkı da aynı biçimde süreç içinde kendi iradesini ortaya koymak amacıyla uygun mücadele biçimlerini denemiştir. Uluslar ve sınıflar iradelerini kimi zaman silahlı ayaklanma ile ortaya koyarken, kimi zaman da gerilla dediğimiz uzun süreli halk savaşıyla göstermişlerdir. Devlet olarak örgütlenebilenler ise ordularıyla savaşarak iradelerini ortaya koymuşlardır. Bunlar ezilenler tarafından çeşitli düzeylerde ve kapsamda kendi iradelerini yaratma ve sergileme yolu olarak kullanılmıştır.

20. yüzyıl gerçeği dikkate alındığında, silahlı halk ayaklanması, gerilla olarak ifade edilen uzun süreli halk savaşı ve ordulara dayalı savaş, gerek ezilenlerin, gerekse de ezenlerin iradelerini ifade ettikleri mücadele biçimleridir. Tabii bu mücadele biçimleri herkes tarafından kullanılmaya müsait değildir. Devletleşme düzeyine ulaşamayan halklar ordularla ulusal ve sınıfsal çıkarlarını koruyamazlar. Her halk ordu kurabilecek olanağa sahip değildir. Düzenli orduya, gelişmiş askeri tekniğe ve onun diğer gereklerine sahip olmak her halk açısından mümkün değildir. Bunlar

l "20. yüzyılda ortaya çıkan ve başarılı sonuçlar veren bir mücadele biçimi de siyasal halk ayaklanmasıdır. Buna bazı ülkelerde sivil itaatsizlik de denmektedir. Sivil itaatsizlik denmesinin nedeni, yasalara rağmen kendi çıkarları için etkinlik göstermesidir. Ama işin özü, yasalarla önü kesilen ve kendi çıkarlarını savunup geliştiremeyen toplumsal kesimlerin, yasalara rağmen siyaset yapması ve siyasal etkinlik göstermesidir."

> l "Serhildan yasalara rağmen bir siyasal mücadele alanı olarak geliştirildiğinde, ulusal özgürlük sorunumuz çözüme kavuşabilir. Yani serhildan kimilerinin anladığı gibi silahlı mücadele ile yasal mücadelenin ortası, silahlı mücadele ile yasal mücadelenin buluştuğu alan değildir. Silahlı mücadele kendi içinde bir mücadele biçimidir. Güçsüz bir halkın kendisini ifade etme aracıdır. Siyasal mücadele ise kendi içinde kuralları barındıran bir mücadele alanıdır."

daha çok egemenlerin sahip olduğu olanaklardır. Silahlı halk ayaklanması ve uzun süreli halk savaşı daha çok ezilenlerin çıkarlarını savunup geliştirmede kullandıkları mücadele taktikleridir.

Bunların dışında 20. yüzyılda ortaya çıkan ve başarılı sonuçlar veren bir mücadele biçimi de siyasal halk ayaklanmasıdır. Buna bazı ülkelerde sivil itaatsizlik de denmektedir. Sivil itaatsizlik denmesinin nedeni, yasalara rağmen kendi çıkarları için etkinlik göstermesidir. Filistin'de *"intifada"* olarak adlandırılan mücadele biçimi ülkemizde *"serhildan"* olarak tanımlanıyor. Ama işin özü, yasalarla önü kesilen ve kendi çıkarlarını savunup geliştiremeyen toplumsal kesimlerin, yasalara rağmen siyaset yapması ve siyasal etkinlik göstermesidir. Bu mücadele biçimi bazı ülkelerde silahlı ayaklanma ve halk savaşına hizmet eden tali bir taktik olarak denenmiş, bazı ülkelerde ise temel mücadele taktiği olarak benimsenip gelişmelere yol açmıştır. Bunu en belirgin biçimde Hindistan kurtuluş savaşında görüyoruz. Güney Afrika, Filistin, İran ve diğer bazı ülkelerde de bu tarzda sonuç alıcı bir taktik olma gerçeği söz konusudur.

Siyasal halk ayaklanması her ülkede kullanılan bir taktiktir. Ancak bazı ülkelerde tali, bazı ülkelerde ise temel işlev görmüştür. Tabii onun tali ya da temel taktik olmasını belirleyen şey içinde bulunulan koşullardır. Yani "bu taktik her ülkede sonuç alır" gibi bir belirleme doğru olmayacaktır. Somut koşulların somut tahlilinden hareketle serhildan taktiğinin başarıyla uygulanması, doğru tespitlerin yapılmasına bağlıdır. Serhildan taktiği diğer yollardan daha az etkili değil, en az onlar kadar etkili olabilen bir taktiktir. Silahlı halk ayaklanması, uzun süreli halk savaşı ve düzenli ordularla yürütülen savaşların yanı sıra, ulusların ve sınıfların kendi çıkarlarını savunup geliştirmelerinin temel yollarından biri olmuştur.

Siyasal halk hareketinin kendisini bir siyasal mücadele olarak gösterdiği yasal mücadele alanı göz önüne getirildiğinde, burada tümüyle ret yoktur. Sistemin kendisini kabul etme, ancak onu bazı değişikliklere tabi tutma söz konusudur. Ret olayı olmadığı için, yasal mücadele serhildan olarak değerlendirilemez. Eğer siyasal mücadele yasalara rağmen gelişiyorsa, eylem biçimleri ister yumuşak ister sert olsun, serhildan olarak nitelendirilir. Serhildanın diğer bir adı da sivil itaatsizliktir. Yani askeri yollar dışında sistemi reddetmektir. Çıkarlarına uygun olmayan yasaları, uygulamaları ve tüm davranışları askeri şiddet içermeyen ve yıkıcı olmayan yollarla reddetmektir.

Strateji değiştirilirken, yasal mücadele olanağı bulunup yasal çerçeveler içerisinde çözüm gerçekleştirilebilseydi, tabii ki serhildana gereksinim duyulmazdı. Ancak belirttiğimiz gibi devlet buna olanak tanımadı ve tasfiyeci bir tutum içinde bulundu. Dolayısıyla serhildan bir zorunluluk olarak karşımıza çıkmıştır. Serhildan yasalara rağmen bir siyasal mücadele alanı olarak geliştirildiğinde, ulusal özgürlük sorunumuz çözüme kavuşabilir. Yani serhildan kimilerinin anladığı gibi silahlı mücadele ile yasal mücadelenin ortası, silahlı mücadele ile yasal mücadelenin buluştuğu alan değildir. Silahlı mücadele kendi içinde bir mücadele biçimidir. Güçsüz bir halkın kendisini ifade etme aracıdır. Siyasal mücadele ise kendi içinde kuralları barındıran bir mücadele alanıdır. Kimi yerlerde siyasal mücadele silahlı mücadelenin zemini olur, onu besler ve siyasal mücadeleden sonra silahlı mücadele aşamasına geçilir. Bizim gibi son derece güçsüzlüğe mahkum edilmiş bir ülkede tersi bir yol izlenebilir. Silahlı mücadele ile güç olunur, ulus düşürülmüşlükten kurtarılıp yüceltilir, güçsüzlükten kurtarılıp güce kavuşturulur. Böylelikle siyasal mücadele silahlı mücadelenin zemini, ön aşaması olunur.

Diğer ülkelerde siyasal mücadele silahlı mücadelenin bir ön aşaması iken, Kürt halk gerçekliğinde silahlı mücadele demokratik siyasal mücadelenin ön aşaması olmak durumundaydı. Düşürülen ve ölüme mahkum edilen Kürt halkının dirilişi işte bu mücadele tarzıyla gerçekleştirilmiştir. Diriliş ile her bakımdan güçlenen Kürt halkı kendi iradesini güçlendirme olanağı bulmuştur. Dolayısıyla ülkemiz koşullarında silahlı mücadelenin yarattığı kazanımlar üzerinde demokratik siyasal mücadeleye gitmek gerçekçidir. Biri diğerine güç verse de, hiçbir zaman biri diğeri değildir. Silahlı mücadelenin kendi yasaları ve kuralları vardır. O yıkıcıdır, karşı tarafı tahrik eder, yıkar; demokratik siyasal mücadele ise yıkıcı olmaktan çok zorlayıcıdır. Kürdistan'da gelinen aşamada artık yıkıcı bir mücadele biçimini kullanmak ne mücadele edilen güce, ne de mücadele eden güce yarar sağlar.

Uluslararası komplonun dayatıldığı bir durumda bu mücadele biçiminde ısrar, her iki taraf için de yıkıcı sonuçlar getirecektir. Bunun her iki tarafa da kaybettireceği açık bir gerçekliktir. Zorlayıcı olan demokratik siyasal mücadele mevcut durumda daha sonuç alıcı olanıdır. Bunun yasal biçimi tercih edilir. Ancak yasal engelleyici olduğunda, yasalara rağmen siyasal mücadeleyi geliştirme yoluna gidilmelidir. Bu serhildanın bir boyutunu teşkil ederken, diğer boyutu ise halkın komple siyaset yapmasıdır.

Serhildan siyasal mücadelenin kitleselleşmesidir

Siyasal mücadele her zaman halkı mücadele içine çekmez; kimi zaman halk mücadele içindedir. Ancak ağırlıklı olarak siyasal mücadele çeşitli temsil kurumlarıyla yapılır. Elit bir kesimin işidir. Halkın faal biçimde siyasal mücadele içinde yer alması, daha çok seçimler sürecindedir. Bunun dışında diğer zamanlarda kitleler adına farklı biçimde örgütlenmiş kurumlar siyaseti yürütür. Yani kitleler her zaman siyasal mücadelede bulunmazlar. Daha çok onlar adına sınırlı bir kesim siyasal çalışmaları yönlendirir. Bu durum egemenler için de, ezilenler için de geçerlidir.

Yasal mücadele her zaman değil, bazı durumlarda kitlelere ihtiyaç duyar. Dolayısıyla yasal-siyasal mücadele kitlelerin mücadele alanı olmaktan çok, elit kesimlerin siyaset yaptığı bir alan olma özelliğini taşır. Zaman zaman kitlelere ihtiyaç duyulur, onlar siyaset içine çekilir; ama ağırlıklı olan halkın siyasal mücadelenin dışında tutulmasıdır. Serhildanda ise durum bunun tam tersidir. Serhildan siyasal mücadelenin kitleselleşmesidir. Tüm kitlelerin aktif siyaset yapmasıdır. Aynı zamanda siyasetin de süreklileşmesidir. Ulus veya sınıf çıkarlarını temsil edebilmek için harekete geçirebileceği herkesi harekete geçirir ve bu hareketini de sürekli kılar.

Bir mücadele kitleleri içine aldığı ve süreklileştiği oranda serhildan olarak adlandırılabilir. Serhildan bir kitle siyaset tarzıdır. Dolayısıyla siyaset yapmaktan alıkonulan halkın en etkili siyaset yapma alanı ve siyaset yapma taktiğidir. Bunun dışında ulusal özgürlük mücadelesini ilerletmek, barış, demokrasi ve özgürlüğü geliştirmek olanaklı değildir. Kitlelere mal olduğu oranda serhildanın başarı şansı artar. Söz konusu taktiğin sonuç vermesi, onun kitlelere mal olmuş bir mücadele olmasına bağlıdır.

Serhildanın mücadele biçimleri nelerdir?

İyi biliyoruz ki, yasal sınırlamalar engel olarak kitlelerin karşısına dikildiğinden dolayı, daha çok tercih edilen eylem biçimleri küçük ama yaygın kitle etkinlikleridir. Şiddet içermeyen, yaygın biçimde geliştirilen, ama sürekli kazanımı esas alan korsan gösteriler her zaman kitlelerin kendi özgürlük istemlerini dile getirecekleri, devlete ve çevreye taleplerini duyurabilecekleri bir eylem biçimidir. Bunun dışında daha büyük kitlesel etkinlikler, bazen yaygın ve süreklileşen eylem biçimlerinin birleşmesiyle gerçekleşir. Bunların başlıca biçimleri yürüyüşler, gösteriler ve ülke genelinde koordineli olarak yürütülen eylemliliklerdir. Diğer eylem biçimleri ise pasif eylem biçimleridir. Kılık kıyafetle mesaj verme, ışıkları karartma, evlerin üzerinde slogan atma vb. pasif eylem biçimleri de serhildan taktiği içinde yerlerini alırlar. Boykot, grev, kepenk kapatma gibi kısa, ancak yaşamı yakından ilgilendiren en aktif eylem biçimleri ise zaman zaman destekçi bir rol oynayan eylem biçimleridir. Yani çok çeşitli eylem biçimleri ile kitleler aktif siyaset yapmaya başladığında, bu serhildan olarak değerlendirilebilir.

Unutmayalım ki, serhildan taktiğinin özü kitlenin kendi kendisini ifade etmesidir. Halk kendisini ifade ederken, şiddet hariç her türlü eylem biçimini ve platformu nu kullanabilir. Serhildanın yadsıdığı şey silahlı şiddettir. Şiddetin dışında her platform ve eylem biçimini kullanır, bunda sınır yoktur. Türkiye ve Kuzey Kürdistan gerçeğinde serhildan her bakımdan gerekli bir mücadele taktiğidir. Bu elbette ne Hindistan'daki, ne de Filistin'deki gibi olmalıdır. Kürt halkının serhildanı kendi gerçeğine uygun olarak gelişmek zorundadır.

Filistin intifadası şu anda çok riskli bir sürece girmiştir. İntifadanın artık sivil itaatsizlik olmanın ötesinde, askeri şiddetin artmasıyla tehlikeli bir mecraya girdiği söylenebilir. Elbette buna kaynaklık eden önemli nedenler vardır. Yahudiler ve Araplar birçok bakımdan uzlaşmaya değil, düşmanlığa yatkındır. Bilindiği gibi Yahudiler ve Araplar tarihten gelen çelişkilere sahiptir. Aralarında yıllar süren yoğun çatışmalar yaşanmıştır. Öyle ki, Yahudi halkı kendi yerinden yurdundan olmak zorunda kalmıştır. Araplar büyük çoğunlukla Müslüman'dır. Bir kısım Hıristiyan Araplar da vardır, ama Yahudi dinine mensup Arap bulunmaz. Yahudilik sadece İsraillileri içeren bir dindir. İşte bu çatışmalara kaynaklık eden sebeplerin başında bu dini farklılık gelir. Yani Araplar ile Yahudiler arasında sosyal ilişkilenme zayıftır. Kültürler birbirini etkilese de, birbiriyle fazla ilişkilenen değil, birbirlerine karşıt konumda kalmayı yeğleyen toplumlar olmuşlardır. Yani ister tarihsel, ister güncel nedenlerden kaynaklansın, Yahudiler ve Araplar arasında yakınlaştırıcı öğelerden çok çatıştırıcı öğeler ağır basmaktadır. Filistin intifadasının çatışmaya dönüşmesinin bu tür tarihsel ve güncel nedenleri vardır. Tabii bu durum Filistin halkından kaynaklanan bir şey değildir. Siyasal karakterdeki mücadelenin şiddete yönelmesi durumu İsrail'den zemin bulan bir sonuçtur. Belirttiğimiz nedenlerden de güç alan İsrail şiddeti dayatmış, şiddet şiddeti doğurmuş, dolayısıyla intifada silahlı çatışmanın eşiğine gelmiştir.

Hindistan kurtuluş mücadelesinde de kimi zaman serhildanın şiddet eğilimi göstermesi durumu yaşanmıştır. Hareketin öncülüğünü üstlenen **Mahatma Gandi**, sivil itaatsizliğin siyasal karakterden silahlı karaktere ve siyasal olmaktan çıkıp şiddete dönmesini engellemek amacıyla özel girişimlerde bulunmuştur.

Kürdistan serhildanı da silahlı şiddeti içermez, yani barışçıl karaktere sahiptir. Onun barışçıllığı yapıcı olması, toplum için yıkıcı sonuçlar yaratan mücadele araçlarının kullanılmaması anlamındadır. Yani mücadelesizlik değildir. Siyasal mücadele son derece yoğun bir eylemliliği gerektirir; ama yıkıcı araçların kullanıldığı bir mücadele değildir. Barışçı olma gerçeğini burada görmek gerekir. Yani Filistin intifadasında görülen sonuçların bizde yaşanmasının olanakları zayıftır. Her şeyden önce Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde nüfusun büyük çoğunluğunu oluşturan Türk ve Kürt halkı aynı dine mensuptur. Bu da yakınlaştırıcı olan bir yandır. Dinin toplumsal yaşamdaki etkili rolü dikkate alındığında, her iki halkın bu noktadan hareketle birbirine yakın olacağı açık bir gerçektir.

Diğer yandan Kürtler ve Türkler diğer ulusal ve dini topluluklarla birlikte yoğun bir sosyal ilişkilenme içindedirler. Sendikalar ve okullar gibi kurumlarla sosyal yaşamın her alanında birlikte olma ve bir arada yaşama durumu vardır. Bu da iki halkı birbirine yakınlaştırmıştır. Siyasal mücadele dışlayıcı olmaz, kazanımcıdır, yani düşmanlıkları körüklemez. Bir de değişen stratejimiz ayrılıkçılığa ve inkarcılığa karşı mücadelede aldığı önemlerle dışlayıcı etkenleri alabildiğinde zayıflatmış, katılımcılığı öne çıkarmıştır. Bizim siyasal mücadelemiz belirtilen nedenlerden dolayı tüm kesimleri içine alabilir. Serhildan hareketi savaşın yarattığı karşıtlık duygusunu da tümden ortadan kaldıracaktır.

Buradan hareketle diyebiliriz ki, Türk egemen sınıfından kaynaklanan imha ve yine bunun etkisiyle Kürt ilkel milliyetçiliğine dayalı ayrılıkçılık, serhildan taktiğiyle geliştirilecek olan kitlelerin mücadelesi temelinde aşılacaktır. Ne Türklüğe dayalı imhacılık, ne de Kürtlüğe dayalı ayrılıkçılık böylesi bir mücadelede güç kazanabilir. Güç kazanacak olan şey, imha yerine çözüm, inkar yerine birliktir. Yani en geniş kitleler kendilerinin siyasal ifadesi olan serhildan taktiğiyle, ayrılıkçılık yerine birleşmeyi, imha yerine çözümü geliştirecektir. Burada önem kazanan şey, söz konusu taktiği iyi anlayıp pratikleştirmek ve onu amaca uygun kullanmaktır. O zaman serhildanın demokratik bir cumhuriyeti yaratmanın temel mücadele biçimi olduğu görülecektir.

Demokrasi, halkın kendi kendisini yönetmesi, halkın siyaset yapması, halkın siyasete ağırlık vermesidir. İşte serhildan da kitlelerin siyaset yapma yolu olduğuna göre, en demokratik mücadele taktiği ve mücadele alanıdır. Serhildanla demokratik bir cumhuriyeti ortaya çıkarmak mümkün olacaktır. Bu temelde sağlanan gelişmeyle Demokratik Cumhuriyetin yasal şekillenmesi gerçekleştiğinde ise, serhildan tarihsel rolünü tamamlamış olacaktır. Serhildanın tarihsel rolünün tamamlanması, Demokratik Cumhuriyetin kuruluşuyla, onun gerçekleşmesiyle mümkündür. Demokratik Cumhuriyet gerçekleşinceye ve mevcut cumhuriyet kendisini demokrat bir cumhuriyete dönüştürünceye kadar, serhildan geçerli olan bir mücadele taktiği olacaktır. Böyle algılamak, buna göre serhildanı mücadele biçimi olarak tüm Türkiye halkının ve en başta da Kürt halkının gündemine koymak döneme en uygun yaklaşımdır.



> l "Kürdistan serhildanı silahlı şiddeti içermez, yani barışçıl karaktere sahiptir. Onun barışçıllığı yapıcı olması, toplum için yıkıcı sonuçlar yaratan mücadele araçlarının kullanılmaması anlamındadır. Yani mücadelesizlik değildir. Siyasal mücadele son derece yoğun bir eylemliliği gerektirir; ama yıkıcı araçların kullanıldığı bir mücadele değildir. Barışçı olma gerçeğini burada görmek gerekir. Yani Filistin intifadasında görülen sonuçların bizde yaşanmasının olanakları zayıftır."

TÜRKİYE DEMOKRASİ MÜCADELESİ

YENİ STRATEJİMİZİN ÖNGÖRDÜĞÜ BİÇİMDE GELİŞİYOR

> "Artık yalnız solcular değil, Türkiye'yi yönetenler bile 'Türkiye çöküyor' diyorlar. Hatta sol sosyalist güçlerden daha fazla dile getiriyorlar. Demokratik sol güçler '70'lerdeki iddia düzeyiyle mücadele kararlılığını sergileyemiyorlar. Sol etkisiz kaldığı için, Türkiye'nin içinde bulunduğu gerçek durumu, onu yöneten, Türkiye'yi yöneten, hakim olan çevreler söylüyor. Sermayedarlar söylüyor, hükümet söylüyor, istihbarat söylüyor, ordu söylüyor."

"Uçurumun önündeki son adım" ve Türkiye

Yıl sonuna gelirken Türkiye'de bizimle de ilişkili olan siyasi gelişmeler nelerdir, bunlar nasıl seyrediyor; bunun üzerinde durmaya çalışacağız. Genel tartışmalar da var, parti değerlendirmeleri de gelişiyor.

2000 yılının sonuna gelirken Türkiye'nin siyasi durumunun, onunla birlikte ekonomik ve sosyal durumunun oldukça hareketli olduğu, yoğun bir tartışma içerdiği, yine şiddetli bir mücadeleyi doğurduğu açık. Bu son birkaç günlük haberlere bile bakıldığında bu durum rahatlıkla görülebilir.

Polisler her tarafta yürüyor. Bir af girişimi vardı; Cumhurbaşkanlığı'ndan önce döndürüldü, daha sonra olduğu gibi geçti. Yüzlerce insan ölüm orucunda, ölüm sınırında. Türkiye sermayesinin örgütü TÜSİAD son günlerde bir toplantı yaptı. TÜSİAD'ın Türkiye'deki duruma ilişkin değerlendirmeleri *"hükümete muhtıra verdiği"* biçiminde yorumlandı. Her alanda ve her yerde yoğun bir mücadele var. Türkiye'nin gelinen aşamada NATO'nun bazı kararlarını da veto eder hale geldiği ve Avrupa ile ilişkilerinin de bu düzeyde sorunlu olduğu görülüyor. Şimdi bunlar bile Türkiye'nin nasıl bir durumda olduğunu anlamak için yeterlidir.

Ekonomik çöküşten söz ediliyor Türkiye'de. TÜSİAD başkanı *"uçurumun önündeki son adım"* diyordu mevcut durumda alacakları tedbirler için. Eğer bir tedbir alınabilirse, uçurumdan düşürecek adım atılmayabilir; yoksa uçurumdan düşülecek. Bunu mevcut durumda Türkiye'nin değerlerine sahip olanlar söylüyorlar, ekonomik yapıyı elinde tutanlar söylüyorlar ve kendi sistemlerinin geldiği noktayı böyle tanımlıyorlar. Bir çıkmaz ve çözümsüzlük çok açık bir biçimde yaşanıyor.

Oligarşik sistem kendisini yenileyemiyor, demokratikleşme önündeki engel olma konumunu da şiddetle sürdürüyor. Demokratik değişimi önlemek için, bütün gücüyle, her yönden mücadele de ediyor. Öyle havlu atma durumu yok. Böylece yaşananlar için şu söylenebilir: Türkiye gerçekten ilk kez kendi içinde ciddi bir demokratik gelişme mücadelesi içine giriyor. Oligarşik yapıyla cumhuriyetin demokratikleştirilmesi arasında şiddetli bir mücadele her alanda yeniden yaşanır hale geldi. Bu, demokratik değişimin Türkiye gündemine önemli düzeyde sokulduğu anlamına geliyor. Geri bir durum değil, ileri bir durum; gerici direnişe rağmen gelişme emarelerini içinde taşıyan bir durum. Partimizin başlattığı demokratikleşme, demokratik değişim-dönüşüm, cumhuriyetin demokratik gelişimi süreciyle bağlantılı bir durum. Kürdistan'dan geliştirilen Ulusal demokratik mücadelenin ve büyük demokrasi mücadelesinin, Türkiye'yi, cumhuriyetin demokratikleştirilmesi için şiddetli, çok yönlü mücadele alanı haline getirmesi anlamına geliyor. Bu, mücadelenin Türkiye'de içselleştirilmesini ifade ediyor. Bu açıdan demokratik gelişmeyi ifade eden, demokratik dönüşüm sürecine denk düşen, eğer sahip çıkılır ve yürütülürse Türkiye'yi önemli gelişmelere götürecek olan bir mücadeledir bu. Tabii bu düzeyde ele alınmaz, demokratik güçler görevlerine sahip çıkmaz veya çıkamaz, zamanında gerekli politik, örgütsel, pratik mücadeleyi yürütemezlerse; oligarşinin çetecilik ve faşizm temelinde kendi iktidarını şiddetle ayakta tutması ile demokratik gelişmeleri ezme olgusu, demokratik değişimi tıkatması durumu galebe çalabilir. O zaman da mücadele çok daha şiddetlenebilir. Bu da Türkiye'yi daha şiddetli bir çöküşe ve çözülmeye götürür. Başından beri gerçekleştirilmek istenen ve sağlıklı biçimde geliştirilmeye çalışılan süreç, aslında çöküşü içermeyen tarzda Türkiye'nin bir demokratik değişimi yapmasıydı. Bu, daha az kayıpla, daha sancısız olabilirdi. Bunun için Türkiye'de Kürdistan ile birlikte elli yıldır büyük bir demokrasi savaşı verildi. Binlerce şehidi var bu savaşın. Bunların sonucunda, bu mücadelelerin ortaya çıkardığı birikimi de doğru değerlendirmek anlamında bir yeniden yapılanma, demokratik kuruluş Türkiye'de sağlanabilir mi?

Fakat oligarşik sistem böyle bir gelişmeyi baltalamak, engellemek, ezmek için elinden gelen bütün çabayı harcıyor. Ülkenin tüm kaynaklarını böyle bir gerici mücadeleye seferber ediyor. Her yöntemi kullanıyor. Her türlü baskı ve şiddeti uyguluyor. Böylece Türkiye'yi hem şiddetli mücadeleye sahne ediyor, hem de değişimi, yenilenmeyi engelliyor. Dolayısıyla yozlaşma, çürüme, çöküş her alanda daha çok derinleşiyor. Ekonomik çöküş, sosyal, ahlaki çöküş, siyasal çöküş böyle ortaya çıkıyor. Sermayedarların, ekonominin uçurumun eşiğinde olduğunu belirtmesi, her türlü değerden soyutlanmış, çalıp çırpma düzeyinde bir yozlaşmanın gelişmesi, sosyal ve ahlaki bunalım, siyasal kaos ve şiddetli savaşın durumu işte böyle ortaya çıkıyor. Bu bir gerçek.

Bu durumda Türkiye nereye gider? Herkesin kendisine göre sorduğu, kendi açısından cevap verdiği, vermeye çalıştığı bir sorudur bu. Bizimle de ilişkisi var. Faşist çeteler Türkiye sokaklarında, İstanbul'da, Ankara'da *"Türkiye bizimdir, bizim olacak"* diye bas bas bağırıyorlar. O, kendilerine göre bir bağırma tabii. Biz de vazgeçmiş değiliz Türkiye'den. En az onlar kadar biz de iddialıyız. Tüm demokrasi güçleri de, halk da iddialı olmak durumunda. Türkiye'nin kendilerinin olduğuna, bizim olduğuna dair böyle iddiaların olması gerekiyor. Bundan geri durmak, iddia zayıflığı içinde bulunmak doğru olmaz. Çarpıtılmış, saptırılmış, çeşitli çıkar çevrelerinin, rantçı güçlerin aleti olmuş bazı çete çevreleri bu kadar Türkiye'ye sahip çıkmak istiyorlarsa, bu kadar iddialı, gözü kara bir sahiplik etme durumunda buluyorlarsa kendilerini, tabii ki halk siyasetçilerinin onlardan bin kat daha fazla Türkiye'ye sahip çıkmaları hem hakları, hem de görevleridir. Demokratik güçler de böyle olma ve bu biçimde yaklaşma sorumluluğuyla yükümlüdür.



Şimdi bu gelişmeler bu biçimde nasıl ortaya çıktı? Tabii biz onu temelleriyle irdeleyecek değiliz. Bir tarihsel gelişmenin sonucu, iki yüzyıldır bu temelde yaşanan siyasal, sosyal ve ekonomik gelişme var. Cumhuriyet tarihi, buna temel teşkil ediyor. Yine elli yıllık da bir demokrasi savaşımı tarihi var. Türkiye'nin ekonomik gelişmesi, bunun üzerinde gelişen ideolojik, siyasi şekillenme ve bunun dünyadaki gelişmelerle bağlantılanmasının 2000 yılında vardığı sonuç oluyor bu. Cumhuriyet ideolojisi, kemalist ideoloji, buna temel teşkil eden Batı ile ilişki içerisindeki gelişmeler, Türkiye'deki kapitalist gelişmenin özelliklerini ve emperyalist-kapitalist sisteme bağımlılığını koşullandırdı. Bunun '50'lerden sonraki gelişimi, Türk ekonomisinin bu temeldeki yürüyüşü, yine ideolojik, siyasi sisteminin ekonomik yapı üzerinde şekillenmesi ve yol açtığı şiddetli savaş, bütün bu süreci belirledi ve tayin etti.

Bunların sonucu olarak günümüzde bu durum ortaya çıktı. Sosyalistler, solcular Türkiye'de hep şunu söyledi: *"Bu sistem temellerinden çarpıktır, Türkiye'deki kapitalistleşme baştan dışa bağımlı, çarpık, kendi içinde üretemeyen, kendini ciddi biçimde yenileme gücüne sahip olmayan bir sistem; daha çok çalıp çırpmaya dayanan, bir sermayeye çıkar sağlamayı amaç edinen bir sistem. Onun için de üretme, kendisini yeniden yaratma gücüne sahip değil. Çöküşe mecbur. Dolayısıyla iyi bir ideolojik, siyasi, örgütsel hareket geliştirilir ve mücadele yürütülürse, Türkiye'deki bir avuç işbirlikçiyle uluslararası sermayeyi güçlendirmeye bağlı olan ve hizmet eden bu çarpık, halk aleyhine olan sistem çökertilebilir."* İddia buydu, tez buydu.

Strateji buna göre oluştu. Bu temelde onlarca örgüt kuruldu Türkiye'de. Stratejiler çizildi, politikalar oluşturuldu. Gözü kara mücadelelere gidildi. Binlerce insan bu uğurda kan döktü, can verdi ve hepsi de şuna inanmışlardı: *"İyi bir mücadele yürütürsek, bu halk aleyhine olan sistemi çökertiriz. Zaten çökmeye mahkumdur. Bu çöküşü hızlandırmak, ömrünü kısaltmak, dolayısıyla halkın acı ve yoksulluk içinde daha fazla yaşamasının önünü almak gerekir"* diyerek kendilerini büyük bir mücadeleye verdiler, feda ettiler.

> "PKK'nin Kürt sorununun çözümüne getirdiği yeni stratejik yaklaşım, mücadele yaklaşımı; gerçekleri örtbas eden, halkın demokratik taleplerini bastırarak kendi egemenliğini sürdürmek isteyen güçlerin elindeki hileyi almış bulunuyor. Bunun sonucunda demokratik güçler, halk güçleri ekonomik, demokratik, sosyal, kültürel gelişme hakları için örgütlenme ve mücadeleye atılıyorlar."

Şimdiye kadar bu temelde büyük destansı bir mücadele gelişti. Kürdistan'a yayıldı. Kürdistan'da 25 yıllık büyük demokrasi savaşı halini aldı. Bütün şiddeti üzerine çekti. Kürt halkı, bu çarpık sistemi çökertmek için faşist, askeri, oligarşik yapılanmayı parçalayıp demokratik bir dönüşümü, devrimi Türkiye'de gerçekleştirmek için binlerce evladını şehit verdi. Tabii bu arada kendi ulusal demokratik devrimini geliştirmek, ulusal gelişmesini, örgütlemesini, birliğini yaratmayı da bunun içine sığdırmak istedi.

Bunun sonucunda mücadele yeni bir düzey kazandı. İddialar asılsız mıydı? Kesinlikle değildi. Dünyanın birçok alanında böyle bir değerlendirme, teorik çerçeve, politik değerlendirme ve strateji çizme ile iktidarlar yıkıldı ve devrimler yapıldı. Yeni siyasi iktidarlar kuruldu. Dünya halklarının özgürlük mücadelesi ve onlarcasının kurtuluşu gerçekleştirmesi bunu gösteriyor.

Türkiye'de de bu biçimde gerçekleşti mi? Gerçekleşmedi. Türkiye'nin koşulları biraz farklı çıktı. Mücadele yürüten güçlerin durumu biraz farklı oldu. Mücadele çeşitli biçimlerde Kürdistan'la birlikte Türkiye'de de sürdü. Ancak bu iddiaları onların öngördüğü biçimde pratikleştiren ve sonuca götüren bir mücadele ortaya çıkartılamadı.

Türkiye demokrasisinin yeni stratejisi ve PKK

Şimdi geldiğimiz noktada bu söylemler, sözler aslında bu iddiaların doğruluğunu kanıtlıyor. Fakat ilginç bir durum var; artık yalnız solcular değil, Türkiye'yi yönetenler bile *"Türkiye çöküyor"* diyorlar. Hatta sol sosyalist güçlerden daha fazla dile getiriyorlar. Demokratik sol güçler '70'lerdeki iddia düzeyiyle mücadele kararlılığını sergileyemiyorlar. Sol etkisiz kaldığı için, Türkiye'nin içinde bulunduğu gerçek durumu, onu yöneten, Türkiye'yi yöneten, hakim olan çevreler söylüyor. Sermayedarlar söylüyor, hükümet söylüyor, istihbarat söylüyor, ordu söylüyor. Demek ki, yanlış değildi sosyalist hareketin teorik değerlendirmeleri ve politik tespitleri; özü itibariyle, temel çerçeve itibariyle doğrular konulmuştu. Somutta pratik olarak yetersizlikleri, hataları vardı. En önemlisi de soyuttu, biraz somutlaştırılamadı. Yeterli bir taktiğe, örgüte dönüştürülemedi. Dolayısıyla sonuç alıcı bir mücadele ortaya çıkartılamadı. Sorun, esas olarak biraz bu noktada ortaya çıktı. Dolayısıyla da sol hareket, sosyalist hareket çöküşü hızlandırma, halkın baskı ve sömürü altında uzun süre yaşamasını önleme mücadelesinde istediği sonuca gidemedi. Bugün bu söylemlerin doğru olduğunu Türkiye'nin hakimleri söylüyor, itiraf ediyorlar.

Peki neden bu süreçte böyle itiraflar geliyor?

Yeni bir dönemece ve sürece girildi. Aslında Türkiye'deki demokrasi mücadelesi yeni bir strateji içine çekildi. Bu, PKK'nin stratejik değişimiyle ortaya çıkıyor. Genelde dünyadaki ve özel olarak da Türkiye'deki gelişmelerle birlikte Kürdistan'dan dayatılan demokratik değişim süreci, Türkiye gerçeklerinin bu biçimde biraz daha net açığa çıkmasına ve sahipleri tarafından itiraf edilmesine yol açıyor. Bu gelişme iyi bir durumdur, ileri bir durumdur. Şimdiye kadar örtbas etmek, maskelemek, gizlemek, tersyüz etmek Türkiye'de en çok yapılan şey idi. Halkın bilincini, insanların bilincini karartmak, gerçeği görmelerini engellemek için bu yapılıyordu. Şimdi içine girilen süreçle, partimizin başlattığı yeni mücadele süreciy-

le bu biçimde maskeler biraz daha iyi alaşağı edilmiş, indirilmiş oluyor.

Bugün de gerçekler biraz daha iyi açığa çıkarılıyor. Dolayısıyla Türkiye'nin somut yüzü daha iyi görünür hale geliyor. Böylece gerçek daha iyi görülebilir, daha iyi teşhisler konulabilir. Dolayısıyla da daha hızlı, sağlam tedbirler, çözümler bunun üzerinde geliştirilebilir. Demek ki, mevcut durum Türkiye açısından demokratik çözüm sürecinin daha fazla gelişme imkanı kazanması anlamına geliyor. Bir süreç olarak gerilemeden söz etmek doğru olmaz. Çünkü baskı Türkiye'de her zaman vardı. Zaten oligarşik sistem en ağır faşist baskıyı, özel savaş baskısını uyguluyordu. Her alanda şiddetli bir savaş yürütüyordu. Olmayan, buna karşı demokratik dirençti. Halkın demokratik, ekonomik, kültürel haklarını elde etmek için örgütlenmesi ve mücadele etmesiydi. Her türlü örgütlenme, hak arama, mücadele etme hakkı gasp edilmişti ve bu tür talepler çok şiddetle bastırılıyordu. Her ses *"bölücülük, vatanın milletin bölünmesi"* söylemi içinde boğuntuya getiriliyor ve milli birlik esprisi altında bastırılıyordu. Her türlü hak aramanın, dolayısıyla demokratik, ekonomik gelişmenin önüne bu biçimde geçiliyordu

Şimdi bu durum biraz aşılmıştır. PKK'nin Kürt sorununun çözümüne getirdiği yeni stratejik yaklaşım, mücadele yaklaşımı; gerçekleri örtbas eden, halkın demokratik taleplerini bastırarak kendi egemenliğini sürdürmek isteyen güçlerin elindeki bu hileyi de almış bulunuyor. Dolayısıyla gerçekler biraz daha iyi açığa çıkıyor. Bunun sonucunda demokratik güçler, halk güçleri ekonomik, demokratik, sosyal, kültürel gelişme hakları için örgütlenme ve mücadeleye atılıyorlar. Bu, Türkiye'de önemli bir iç mücadeleye sahne oluyor. Dikkat edilirse son günlerde yaşanan bu iç mücadele, daha çok Kürt sorununun çözümü üzerindeki tartışmalar temelinde gelişti.

Yıl boyunca şu açıkça görülüyordu: Yıl sonuna doğru Türkiye, önümüzdeki süreçte kendi yönünü çizecek temel kararları verecek ve stratejik kararlar alacak. Yani stratejik düzeyde siyasi kararlar verme durumunda kalacaktır. Genel siyasetin gelişim planlaması bu temeldeydi ve bütün planlarını da buna göre oluşturmuş, mücadeleyi bu temelde yürütmüştü. Bu yılın sonuna gelindiğinde, bu süreç, politik mücadele süreci daha çok yoğunlaştı. Türkiye'de her şey tartışılır hale geldi. Ekim, kasım aylarında Türkiye, tarihinin en büyük tartışmasını yaşar düzeye ulaştı. Daha önce tartışılmayan, tabu olarak görülen hususlar açık tartışmaya açıldı. Daha önce vatan hainliği sayılan birçok şey değişik çevreler tarafından açıkça ilan edilir hale geldi. Örneğin Kürt sorunu, Kürt sorununa demokratik çözüm, Kürtçe televizyon ve radyo yayını, Kürtçe eğitim birçok çevre tarafından konuşulur oldu. Siyasi partilerde bu tür söylemler gelişti, devletin çeşitli kademelerinde bunlar söylendi. MİT söyledi, ordu içinde bazı çevreler söyledi. En son TÜSİAD, *"Kürtçe televizyon yayınının bizi böleceğini düşünmek, kendini zayıf görmektir"* dedi.

Diğer birçok husus da bu süreçte tartışmaya açıldı. Kasım ayı içerisinde Kürt sorunu temelinde, yine Türkiye'nin demokratikleşmesi temelinde birçok konunun yoğun ve ayrıntılı olarak tartışıldığı görüldü. Türkiye'nin AB'ye girişi için birliğin geliştirdiği ortaklık belgesi, bu tartışmaları geliştirdi. Tartışmalara temel teşkil etti. Yine AİHM'in (Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi) Parti Önderliği'nin durumuna ilişkin yaptığı oturum, bu tartışmaların yoğun olarak gelişmesini yarattı. Kürdistan'da ve Türkiye'deki siyasi hareketlilik, kitlelerin bu gelişmelere verdiği yanıt ve birçok çevrenin kendi taleplerini ileri sürme girişimleri bu tartışmaları geliştirdi. Halk, sivil toplum örgütleri, çeşitli siyasi, demokratik platformlar görüşler ileri sürdüler, taleplerde bulundular. HADEP il kongreleri ve genel kongre bu taleplerin daha çok öne sürülmesine yol açtı. Dolayısıyla kasım ayının sonuna doğru çok yoğun bir demokratikleşme ve Kürt sorununa çözüm arayışı tartışmaları gelişti.

MİT açıklaması ABD'nin isteğidir

İşte böylesi bir süreçte MİT'in bir açıklaması gelişti. Birçok konuyu içerdi. Yani partimize yaklaşımı, demokratikleşmeye yaklaşımı, Avrupa ile ilişkilere yaklaşımı, en önemlisi de Kürt sorununa yaklaşımı içerdi. Kürtçe yayın yapılmasını dillendirdi. Şimdi bazı çevreler *"tesadüf oldu"* veya *"maksadını aştı, esas olarak bir görevlendirme yapılmak isteniyordu, bunun için de güncel konularda bazı görüşler belirtildi, basın bunu abarttı"* diyor. Tabii bunlar aslında resmi olarak dillendirilmiş tespitleri örtbas etme girişimleri oluyor. Emin Çölaşan böyle değerlendirmek istiyordu. Adeta MİT'in yaptıklarını kendine göre örtbas etmeye çalışıyordu. Gerçekçi değil tabii. Kendisinin MİT sözcülüğünü yapma konumu yok. Bunu MİT'in başkanı açıkladı. Milli İstihbarat Teşkilatı'na başkan olduğuna göre, ne söyleyeceğini Emin Çölaşan'dan daha fazla bilecek düzeyi herhalde vardır. Kaldı ki, Ecevit de sahip çıktı MİT'in söylediklerine.

Neydi MİT'in bu girişimi? Diyorlar, *"dün TÜSİAD hükümete muhtıra verdi."* Aslında MİT'in açıklamaları bir muhtıra özelliği taşıyordu. MGK'dan (Milli Güvenlik Kurulu) bir gün önce yapılan açıklamanın zamanlaması çok ilginçti tabii. Doğrudan MGK'ya hitap eden açıklamalardı. Bir defa Türkiye içindeki tartışmaları yansıtıyordu; onun için Ecevit sahip çıktı. Hükümetin ana kanadı bundan hiç rahatsızlık duymadı. Dikkate alınması gerektiğini söyledi. Fakat MHP, kesinlikle, şiddetle karşı çıktı. Çünkü MHP ve orduya yönelik bir mesajdı. En azından kulakları alıştırma, böyle bilinç jimnastiği yaptırma, bazı sözlere kulakları alışır hale getirme girişimleriydi. Bir yönüyle öyle değerlendirilebilir.

Bizce bir taraftan da ABD girişimi olarak görmek gerekir. MİT Türkiye'nin milli teşkilatı olabilir, ama bu tür istihbarat teşkilatları dünyada diğer kurumlardan çok daha fazla enternasyonaldirler. Mevcut durumda da CIA hepsini yönlendiriyor, bu bir gerçek. Bir Kenya sürecinde, Yunanistan Dışişleri Bakanlığı ile istihbaratı arasındaki mücadelede de bunu gördük. Bir devletin iki kurumu, Önderliğe iki ayrı yaklaşım gösterdiler. Birisi, Yunanistan milliyetçiliğinin yaklaşımıydı. Tabii diğeri de ABD yaklaşımıydı. İstihbarat, ABD tarafından yönlendirildi. Çok iyi biliyoruz ki, -açıklandı da- CIA ile MİT işbirliği içerisinde

Kenya komplosu düzenlendi. CIA ile MİT'in bu düzeyde yaptığı işbirliği var, birlikteliği var. Bu çerçevede MİT'in açıklamalarını CIA ve dolayısıyla ABD politikalarıyla ilişkilendirmek hiç de hatalı değil. Bir ABD muhtırası denilebilir. MGK'ya yönelik ABD girişimiydi. Bu MGK'ya yansıdı zaten. AB ile ilişkiler çerçevesinde yürütülen tartışmalarda, MGK'yı Avrupa'ya katılma sürecine çekme girişimiydi. Yani Avrupa'da çeşitli çevrelerin Türkiye'yi Avrupa'dan uzaklaştırmak için Kıbrıs ve Ege gibi bazı sorunların çözümünü öne çıkartması ve içerde bazı çevrelerin bunu gerekçe yaparak Avrupa karşıtı yaklaşımları geliştirmesi karşısında Türkiye için bir uyarıydı. ABD, Türkiye'nin kendi istediği düzeyde değişimi konusunda titiz davranıyor. Hem Avrupa'yı hem Türkiye'yi uyarıyor. Şöyle söylemek hatalı değil: Türkiye'nin AB'ye girişini kim istiyor? Ne Türkiye, ne de Avrupa istiyor. En çok isteyen ABD'dir. Birinci planda onlar istiyor. Yani adeta zoraki evlendiriliyorlar gibi birleştiriliyorlar. Onun için çok nazlıdırlar. Sözde bir yerde birleşmeyi isterken birbirleriyle çok çatışıyorlar. Kendi gerçekleri bu. Türkiye Avrupa ile çatışmalı. Avrupa Türkiye'ye yönelik hala çelişki ve çatışma siyaseti izliyor. 20. yüzyılda oluşturduğu bu siyasetten henüz vazgeçmiş değil. Bu bakımdan Avrupa diğer ortaklar düzeyinde Türkiye'yi içine almaya çok istekli değil. Ondan kopmak da, dışa atmak da istemiyor. Türkiye'nin birçok çevresi de aynı biçimde girmek istemiyor. Avrupa yerine ABD ile ikili ilişkiler, bazı güçlerle ikili ilişkiler daha fazla çıkar sağlamalarına fırsat veriyor. Çıkar çevreleri, rantçı çevreler, çete çevreleri, böyle bir birliğe girmek yerine, ikili ilişkiler çerçevesinde işleri yürütmeyi kendi çıkarları için daha uygun görüyorlar. O açıdan Türkiye'nin AB'ye girişine olumsuz yaklaşıyorlar. Türkiye, içinde yoğun bir muhalefetle karşılaşıyor. Basın o kadar tartıştı, ordu istemiyor. Genelkurmay, ordunun yaklaşımı konusunda açıklama yapmak zorunda kaldı.



"Esas itibariyle yönetime hakim olan güçler, söylemde demokrasiyi dillendiriyorlar. Bazı küçük girişimlerle mevcut sistemin demokrasi olarak kabul görmesini, halkın da kabul etmesini, Avrupa'nın da kabul etmesini istiyorlar. Esas olarak sahte demokratlık veya oligarşinin demokrasiyi tasfiye girişimi de denilebilir. Söylemde demokrat, gerçekte demokrat olmama, oligarşinin kendisini demokrasi maskesiyle maskelemesi de denilebilir buna."

Şimdi bu açıdan AB'ye giriş için ortaklık belgesi tartışılırken de ipler biraz gerilmişti. Yapılacak MGK toplantısında bu konuda karar alınacak ve tabii ABD endişe duydu, ters bir karar çıkabilir diye. Ters karar alması, Avrupa sürecinden kopmaması için Türkiye'yi uyarma gereği duydu. MİT girişimi böyle bir uyarı anlamına geldi. Bu kesindi. Nitekim basın daha sonra ABD'nin aynı uyarıyı Yunanistan'a yaptığını da yazdı. *"Kıbrıs konusunda Türkiye'nin blöf yapmadığını, Türkiye'nin üzerine fazla gitmemesi gerektiğini, giderse bundan Yunanistan'ın zararlı çıkacağını, ABD'nin Yunanistan'a ilettiğini"* yazdı basın. Mümkündür. Dolayısıyla Yunanistan da biraz geri adım attı. Daha sonra da AB geri adım attı. Türkiye de ABD muhtırasını biraz anladı. Ertesi gün yapılan MGK toplantısı, tümüyle MİT açıklamasında öne çıkartılan konuları görüşen bir toplantı oldu. Bazı kararlar alındı ve bunun arkasından **Nice Zirvesi** denilen, **KOB**'da (Katılım Ortaklığı Belgesi) AB ile Türkiye'yi bir biçimde anlaşmaya götüren zirveye gidildi. Böyle bir anlaşma, bu tartışmalar temelinde gerçekleşti.

MGK toplantısını biliyoruz. Bazı tutumları, sonuçlarının bazı bölümleri basına yansıdı. Ordu adına kapsamlı bir raporun MGK toplantısına sunulduğu söylendi. Rapor, MİT başkanının dile getirdiği temel konularda görüş belirten, onları esas alan bir rapordu, öyle ortaya çıktı. Daha çok da oligarşinin eylemlerini yansıttı. Yani demokratikleşme adı altında, aslında hiçbir değişiklik yapmadan mevcut hakimiyeti, sermaye hakimiyetini, mevcut siyasi durumu, ordu hakimiyetini olduğu gibi sürdürecek, oligarşiyi demokrasi diye kabul ettirme yaklaşımını ortaya koydu.

Türkiye'de demokrasi isteminin iki yüzü var

Türkiye de demokratikleşme tartışması iki biçimde sürüyor. Biz geçmişte de bu hususları değerlendirdik. Bir kesim var; çete kesimi, rantçı, faşist kesim. Demokratikleşmeye ve buna benzer her türlü gelişime karşılar. Bunlar bir şiddet, bir çıkar, bir soygun gücüdür.

Onun dışında kalan iki kesim daha var. Bir tanesi demokratik halk güçleridir. Gerçek anlamda bir demokratik değişimi istiyorlar; fakat bunlar da karmaşıktırlar. Demokratikleşme konusunda farklı yaklaşımları olanlar da var. Her kesim biraz kendi çıkarı temelinde istiyor o kadar. Tam bir bütünleşme, birleşme ortaya çıkmış değil. Bir de mevcut hakim yapının diğer kesimleri var. Esas olarak yönetim kesimi. Oligarşinin kendisi diyelim buna. Ordunun belirli bir kesimini de dahil edebiliriz bunlara. Esas itibariyle yönetime hakim olan güçler, söylemde demokrasiyi dillendiriyorlar. Ufak tefek şeyler yaparak, esas itibariyle mevcut sistemin demokrasi olarak kabul görmesini, halkın da kabul etmesini, Avrupa'nın da kabul etmesini istiyorlar. Demokratikleşmeden düşündükleri bu. Nitekim bir af kanunu çıkardılar. Cumhurbaşkanı geçenlerde ortaya koydu. *"Hiçbir maddesi birisine benzemiyor, ucube bir kanun"* diyordu. Yani hukuk tekniğine, kanun tekniğine bile uygun değil. Neden? Çünkü esasında yapacak gücü yok. Ama yapmak zorunda kalıyor. Özde yapmak istemiyor, ama görünüşte yapması gerekiyor, bu yüzden de yamalı bir şey ortaya çıkıyor. Oradan buradan birçok şeyi yamayıp bir araya getiriyorlar, o da tutmuyor. Zaten bütün şeyler parçalanmış, sistem parçalanıyor. Öyle yamama şeylerle bir sistemi götürmek, ayakta tutmak mümkün olmuyor. Böyle bir demokrasi gücü var. Esas olarak sahte demokratlık veya oligarşinin demokrasiyi tasfiye girişimi de denilebilir. Söylemde demokrat, gerçekte demokrat olmama; oligarşinin kendisini demokrasi maskesiyle maskelemesi de denilebilir. Böyle bir durum var.

MGK bu temelde kararlar aldı. Mevcut MGK çizgisi hala böyle bir çizgidir. Aslında bunu aşmıyor ve bunun gayet açık, somut görülmesi gerekli. Siyasi çevrelerin içinde hakim olan yön de burası, orduda hakim olan yan da burası.

Şimdi bu temelde bazı tartışmalar oldu. Tabii en azından hışt demeye getirdiler. Hiç olmazsa açıktan karşı çıkılmasın ki aldatalım. Yani 'halk istiyor, bu kadar çevre demokrasi istiyor, AB de bizden istiyor. Karşı çıkmak aleyhimize. Hiç olmazca kabul ediyor gibi görünelim, ama gerçekte ise kabul etmeyelim.' MGK aslında burada bir uzlaşma yarattı. Böyle anlamak daha doğru olur. Zaten MİT açıklamasında da biraz öyle deniliyordu.

İdam cezasına ilişkin, Kürtçe yayına ilişkin bazı temel noktalar vardı. Fakat bunlar öngörülürken biraz da aslında demokratik güçleri tasfiye etmede bir güçlenme etkeni olarak öngörülüyordu. Yani bir demokratikleşme etkeni değil de, bunlara dayanarak, bunlardan güç alarak demokrasi güçlerine karşı daha iyi mücadele edilir, düzen daha iyi korunur deniliyor. Böyle olmazsa, başka yöntemlerle mevcut durumda demokratik taleplerin önüne geçilemez, demokratik güçler geriletilemez. MİT'in vardığı tespit buydu. Aslında bazı değişim adımlarını, temel sorunlarda bazı yeni adımları, sorunu çözmek açısından değil de, sorunun demokratik yönde çözümünü engellemek açısından kullanmak için öngörüyorlardı. Fakat tabii bazı uyarılar da vardı. MİT tecrübeli. *"Böyle olmazsa"* diyordu, *"bilinen, şimdiye kadar izlenen yöntemlerle biz bu mücadelede başarıya gidemeyiz; demokrasi güçlerini geriletici, Türkiye'de, Kürdistan'da gelişen demokrasi taleplerini bastırıcı bir gelişme yaratamayız, kendimizi ayakla tutamayız"* diyordu. MİT bu konuda endişeli. Bu anlamda silahlı mücadeleden epeyce çekiniyordu. Uyarıları vardı. Mesela partimizin silahlı mücadeleyi durdurmuş olmasına değer biçilmesini istiyordu, silahlı mücadeleye girişi tehlikeli buluyordu. Çünkü kaldıracak durumda değildi. Ordu da tehlikeli buluyor. Sermaye çevresi ise daha tehlikeli buluyor. Zaten işler çok önceden karmaşıklaşmış, halk da kaldıramıyor. Yani iki polis vuruldu, birbirlerine girdiler. Halbuki iki sene önce her gün 10-15 cenaze kaldırılıyordu. Hiç kimsenin fazla umurunda değildi. Şimdi gelinen noktada toplum artık iki cenazeye tahammül edemeyecek duruma gelmiştir, kaldıramıyorlar savaşı. Savaş motivasyonundan düşmüşlerdir. MİT bu gerçeği dillendirdi, buna tercümanlık yapmak istedi. Anlaşılır bir durumdu. Bazı çevreler tukaka ediyorlar; bu yaklaşım hiç de öyle gerçekçi değil aslında. Yani hakim düzenin sistem adına MİT'in o yaklaşımlarını eleştirmesi kabadayılık yapmaktan başka bir şey değildi. *Kenan Evren,* Emin Çölaşan gibileri için *"Boğaza karşı oturuyor, viski içerek laf atıyorlar"* diyordu. Bu tür yazarları böyle değerlendiriyordu, biraz gerçekçidir tabii. Cepheden mücadeleyi yürütenlerin gerçeğiyle arkadan ahkam kesenlerin gerçeği birbirinden farklıdır. MİT, tabii mücadeleyi yürütenlerin hislerini, duygularını, düşüncelerini dillendirdi. Bazıları da hepsinin dışında görülüp yükseklerden atarak tukaka etmeye çalıştılar.

Bizim için önemli olan hususların birincisi; bu değişiklikleri, demokratik gelişmeleri tasfiye etmede, onu güdük bırakmada kullanma girişimleridir. Bu tür oyunlar gelişebilir, bunu görmeliyiz. İkincisi; MİT'in tabii bazı temel noktalara parmak basma durumu var. Eğer bu yaklaşım üzerinde derinleşirse Türkiye daha sancısız bir sürece girebilir.

Acaba böyle bir gelişme olabilir mi? Bunu görmemiz lazım. Diğer yandan ise bir kulak alıştırmaydı, bazı çevrelerin müdahalesiydi. MGK'ya müdahale idi. MGK esas itibariyle oligarşinin temel aldatıcı yaklaşımını, değişime henüz açık olmayan, demokrasi önünde engel oluşturan, kendi hakimiyetini şiddetle sürdürmeyi veya aldatarak sürdürmeyi öngören kararlar aldı. Fakat biraz açık kapı bıraktılar. 'Hiç olmazsa açıktan karşı çıkmayalım' yaklaşımı gösterildi.

Bir de ABD muhtırası olarak algılandı. Yani ona karşı çıkılmadı. Bu temelde Türkiye ile AB biraz uzlaştırılmaya çalışıldı. MİT muhtırası bu noktada yerini bulmuştur. Rol oynadı, amacına ulaştı. Amacı, ortaklık belgesinde bir anlayış birliği yaratmaktı. Bu yaratıldı. Türkiye'nin AB'ye girişi için ortak belge oluşturuldu. Tabii Türkiye henüz bir ulusal takvim açıklamadı. Açıklayacak, o ayrı. Ancak belgede bazı değişiklikler yapıldı, Birliğin ve Türkiye'nin kabul ettiği bir belge haline getirildi. Bu anlamda Türkiye, AB sürecine girmiş oldu.

Bu zirvenin başka anlamı var mıdır? Kuşkusuz AB başka kararlar da almaya çalışmıştı. Basına yansıyordu. Almanya ile Fransa arasında daha çok etkinlik mücadelesinin ortaya çıktığı biçiminde bir yön vardı. AB'nin motor gücü Fransa-Almanya ittifakıydı. Şimdiye kadar da bu temelde oldu. Bu iki güç arasındaki mücadele birlik açısından önemli. İşbirliği bu birliği nasıl yarattıysa, bu düzeye getirdiyse, mücadele de bu birliğin durumunu etkiler. Bu bakımdan birliğin kendi iç tartışmaları vardı. Birçok başka devleti birliğe katmak için kararlar alındı.

AB yörüngesi belli olmuştur. Çerçevesi de belli. Mevcut demokrasi eğilimi sınırlıdır. Daha öteye gidecek bir tartışmanın gelişmesi henüz yok. Biz o noktalarda birliği eleştiriyoruz. Daha iyi anlamaya da çalışıyoruz. Daha fazla da eleştireceğiz. Bu noktada bizim için önemli olan Türkiye'nin birliğe kabulüdür. Böyle bir ortak belgenin imzalanmış olmasıdır.

Bir belge imzalandı; nasıl imzalandı, bu belge ile ne ortaya kondu? Tabii orayı da anlamak önemli. Bir ortak belge imzaladılar, sözde Türkiye bu temelde birliğe girecek, ama ne zaman girecek, nasıl girecek muğlaktır. Bu konularda hiç netlik olmadı. Belgede ortaklık yaratıldı, ama en azından on yıl birliğe giriş listesine Türkiye alınmadı. Bir defa birliğe giriş durumunun değerlendirilmesi on yıl sonraya bırakıldı. Buna Avrupa da razı oldu. Türkiye de razı oldu, ABD'yi de razı ettiler. Şimdi zaten taraflar çok fazla birleşmede istekli değiller. Süreyi böyle uzatarak hem Türkiye, hem Avrupa aslında biraz kendisini rahatlatmış oldu. Sözde birliğe girme kararı da alınarak ABD de rahatlatılmış oldu. Birlikten de kopmamış oldu. Bir uzlaşma belgesidir o. On yıl sonra Türkiye AB'ye girebilir mi? Girebilir. Fakat on yıl içerisinde bambaşka şeyler de olabilir. Yani bırak birliğe girme, belki birlik parçalanır bile. 21. yüzyılda on yıl hiç küçümsenecek bir süre değil. Çok ciddi siyasi gelişmeler, değişiklikler olabilir. On yıl içerisinde Türkiye yönetiminin ne olacağı hiç belli bile değil. Bırak on yılı, TÜSİAD başkanı, *"Eşikteyiz, uçurumun eşiğinde; İMF ile yapılan anlaşmalar temelinde Türkiye ekonomisine çekidüzen verilmesi son şans."* diyordu. *"Başarabiliriz, başaramazsak ekonomi çökecek."* diyordu. Bu durumda olan bir ülkenin on yıl sonra ne yapacağının kararını almanın çok fazla bir pratik değerinin olmadığı açık. Sadece bir yörüngedir. Aslında Türkiye, AB sürecine girmiş oluyor. Biz buradan şu sonucu çıkaracağız: Aslında Türkiye, Avrupa'ya doğru yönünü döndü, ama birliğe katılmak için gereken sürece girmedi. Kesinlikle takvim de öyle oluşmayacak. Şu ortaya çıktı: Kendi bildiğini okumaya devam edecek. Kendi yaklaşımını sürdürmeye devam edecek. Artık bu sürecin böyle ilerlemesi konusunda Avrupa'nın da, ABD'nin de desteğini bir biçimde almış olacak. Türkiye onun için 'evet' dedi, o zirveye razı oldular ve herkes Nice Zirvesi'ni biraz olumlu karşıladı. Biz bu sonucu çıkaracağız.

Genelkurmay, MGK'daki uzlaşmayı da reddetti

Oligarşinin demokrasiyi tasfiye etme mücadelesini sürdürmesi, cumhuriyetin demokratikleştirilmesine karşı, demokratik güçlere karşı savaşımı sürdüreceği anlamına geliyor. Bunu zirve sırasında mücadeleyi yürüten güç bizzat deklere etti. Daha Başbakan Nice'de zirvedeyken, Genelkurmay açıklama yaptı, *"Biz şunları, şunları kabul ederiz, bunları etmeyiz"* dedi. Zaten esas Türkiye'nin ilkelerini o ortaya koydu. Genelkurmay'ın o günkü açıklaması ilginç birçok tartışmaya da konu oldu. Ecevit ve hükümet çevreleri 'demokratik ülkeyiz, herkes konuşup görüş açıklayabilir' dedi. Ama herhalde bir başbakan bir toplantıda bulunup, bir şey imzalayıp bir anlaşma yaparken; o anlaşmalar üzerine kayıtlar koymak, görüşler dikte ettirmek, bunu Silahlı Kuvvetler adına açıklamak; demokratik bir hakkı yerine getirmek, görüş açıklamak anlamına pek fazla gelmez. O söylemlerle kimse kimseyi kandıramaz. İkna edici değildir, inandırıcı değildir o söylemler.

Tam tersine şu çok iyi görüldü: Genelkurmay, MGK'daki uzlaşmaya bile razı olmadı aslında. Daha fazla müdahale ederek, kendi görüşlerini hem Türkiye'de, hem Avrupa'da daha açık dillendirmek, ortaya koymak istedi. Bu aynı zamanda çeşitli çevreler için de bir uyarı oldu. Türkiye'nin hangi çerçevede hareket edeceğini gösterme oldu. Yani ordu, bırakalım geriye çekilmeyi ve ikinci planda kalmayı, siyasette etkinliğini daha da geliştirerek sürdürmek istiyor. Kendisini siyasi güçlerin arkasına çekecek durumda değil. Siyasi yerini, etkinliğini korumaya devam ediyor ve kendi görüşlerini de dikte ettirmeye çalışıyor.

Nedir Genelkurmay açıklamasında ortaya konan şeyler? Aslında çok yeni bir şey yoktu. Biraz keskin sözler vardı görünüşte, fakat satır araları o kadar keskin de değildi. *"Kürtçe yayın ve diğer demokratik adımlar PKK'nin ekmeğine yağ sürer"* diyordu. AB'yi, değişik çevreleri, Türkiye'deki çevreleri *"PKK'yi meşrulaştırıyor"* diye eleştiriyordu. Uyarılar vardı çeşitli çevrelere; sözde Türkiye'nin hassasiyetleri oluyordu, *"PKK bazı çevreler tarafından siyasallaştırılmaya çalışılıyor"* diyordu.

Çeşitli basın çevreleri Avrupa'nın tutumunu, PKK sözcülüğü olarak yorumladı. Avrupa'yı, PKK programını olduğu gibi ortaya koymakla itham etti. Halbuki alakası yok. Avrupa'nın ortaya koyduğu programı biz içerik olarak tartışmadık bile. Bizim dışımızdadır. Ona demokrasi desek, kendimizi inkar etmiş oluruz. Bunu ortaklık belgesini değerlendirirken de çok somut ifade ettik.

PKK'nin çizgisini doğru anlamak gerekir

Fakat Avrupa kendi ölçülerinde bir Türkiye istiyor, böyle bir Türkiye resmi çizmiş. Buyursun, yapsın, engel olmayacağız dedik. Hatta tutarlıysa, bazı konularda, mesela Kürtçe yayın, eğitim vb. konularda destek de oluruz dedik. Fakat bu bizim programımızdır, biz onun içerisindeyiz demek, tabii PKK gerçeğini görmemek olur. Kesinlikle öyle bir şey söz konusu değil. Bizim içeriğini tartışamayacak kadar dışımızdadır. Bir defa aynı kulvarda bile değiliz. Farklı kulvardayız. Onun için şurası iyi, şurası kötü değerlendirmesi yapmıyoruz. Böyle bir belgeyi kalkıp PKK belgesiymiş gibi göstermek, aslında biraz da öyle görmek istemek anlamına geliyor. Ama hayaldir, PKK'yi öyle bir çizgiye çekmek zor. Mümkün değil. Bir defa biz ideolojimiz gereği bir çizgi mücadelesi yürütüyoruz. Türkiye'deki egemen düzenle de, Avrupa'daki egemen düzenle de, mevcut dünya sistemiyle de bir çizgi mücadelesi yürütüyoruz. Bu konuda kedimizi öyle mücadelenin dışına çıkarmış filan değiliz. Öyle bir mücadeleden vazgeçmiş de değiliz. Öyle anlaşılıyor ki, bazı çevreler biraz öyle görmek istiyorlar. Kendi görmek istediklerini bu biçimde yansıtıyorlar. Boş, anlamsız ve olmayacak hayallerdir bu sözler.

Esas olan, ordunun ne söylemek istediğiydi. Mücadelenin bir tek terörist kalmayana kadar sürdürüleceğini; Kıbrıs konusunda, kültürel haklar konusunda, Kürtçe yayın vb. şeylerde taviz verilemeyeceğini söylüyordu. Bu yaklaşım bir uyarı ve bazı güçleri tehdit etme, biraz da zaman kazanma girişimiydi. Genelkurmay aslında Avrupa'ya bir mesaj verdi. O bize yapacaklarından ziyade Avrupa ile kendi aralarındaki mücadelenin ortaya çıkardığı bir açıklamaydı. Avrupa'ya yönelik uyarı vardı. Ordu daha fazla Türkiye'de söz sahibi olduğu gibi, tabii o biçimiyle Avrupa sisteminde de söz sahibi olmaya devam etmek istiyor.

Zirve, bir Avrupa ordusu tartışması yaptı. Aslında Genelkurmay, Türk ordusu biraz orayla ilişkili. Avrupa, oluşturulacak güvenlik kuvvetlerini bir biçimde Türkiye ile ilişkilendirmek istiyor. Türkiye ise buna razı değil. NATO ile ilişkiler içinde Türkiye'ye bir yer vermek istediler, Türkiye verilene razı olmuyor. Böyle bir mücadeleleri var. Nitekim en son AB'nin o konudaki kararını veto etti Türkiye. Böylece AB'nin kendisi için oluşturmak istediği güvenlik kuvvetinin oluşumunu engellemiş oldu. En azından yeni oluşacak Avrupa kuvvetinin NATO ile öngörüldüğü biçimde ilişkilenmesini engellemiş oldu. Böyle bir mücadele de var. Genelkurmay biraz da bu mücadelede Avrupa'ya uyarı yaptı. Nitekim ardından ABD Başkanı'nın bu oluşuma engel çıkartılmaması konusunda Ecevit'e telefon açtığı söyleniyor. Ordunun ikna edilmesini istedi muhtemelen ABD. Fakat hükümet orduyu ikna edemedi. Nihayetinde Avrupa güvenlik kimliğinin kurumlaşmasına ilk engeli Türkiye koydu.

Diğer yanıyla ordu, mevcut durumda belirlediğimiz oligarşik yaklaşımı dillendiriyor. Yani bütün kontrolün ve hakimiyetin elinde olduğu bir sistemin adına 'demokrasi' denmesini ve herkesin bu sisteme demokrasi diye katılmasını ve buna razı olmasını istiyor. Uyarıları bu çerçevededir. Bir de bunu sağlamak için demokrasi güçlerine karşı mücadele yürütüyor. Bu mücadelede ordu birinci kuvvettir. Özel savaşın temel yürütücü gücü ve yönlendirici kuvveti orduda olduğu gibi, Türkiye'de hala özel savaş düzeni hakimdir. Genelkurmay, tutumuyla bu savaşın bizzat kendisi tarafından bundan sonra da yürütüleceğini ortaya koymuş bulunuyor.

Son çevik kuvvet polislerinin yürüyüşüne ilişkin de bir şeyler söylemek gerekir. Biz herkesin yürümesinden ve hak aramasından yana olduğumuz gibi, polislerin de yürüyebileceğini kabul ederiz. Şimdiye kadar hep yürüyüşçüleri ezen güçlerin, bir gün kendilerinin de hak için yürüme ihtiyacı duymaları, bunun bilincine de ulaşmaları kötü değil. Ama tabii talepleri kötüdür. Bu çevik kuvvetin son derece gerici, faşist bir odak olduğu açıkça ortaya çıktı. Zaten bugüne kadar bu nitelikte örgütlenmiş bir güçtü de. Bir parti gibi hareket ediyorlar. Muhtemelen öyle bir örgütlenme de var içlerinde. Basına, Büyük Birlik Partisi gibiler biçiminde haberler yansıdı. Faşist bir örgütlenmedir. Biraz İslami tandanslı sloganları onu ifade ediyordu. Düzenleri, istemleri ve sloganlarıyla bir parti gösterisi gibiydi.

Neden böyle örgütlendi? Bu özel savaşla bağlantılıdır. Bu güç 12 Eylül'den bu güne kadar 20 yıl halkı ezdi, yürüyüşçüleri ezdi. Bu gücün böyle vahşi varlığı ve niteliği ilk defa şimdi ve bu düzeyde açığa çıkıyor. Bu, süreçle bağlantılı. Bunların oluşum süreci açığa çıkıyor, daha da çıkacaktır. Bu özel savaş örgütünü, aygıtını, 20 yıllık savaş içerisinde devlet örgütledi ve büyüttü. Bunun temellerinin atılması 12 Eylül'e kadar dayanır. Bunu dal budak salmış biçimde öyle örgütledi ki, ister istemez giderek bu gerçek tüm çıplaklığıyla açığa çıkacaktır.

20 yıllık savaş sürecinde bir tek devlet varoldu, toplum ise tüketildi. Binbir yöntemle, bağla, biçimle baskı aygıtları oluşturuldu ve toplum denetim altına alındı. Kürdistan'da gerillaya karşı savaş bu temelde yürütüldü. Çevik kuvvet bu çerçevede oluşturulmuş bir güçtü. Tümüyle Türkiye'deki demokratik gelişmeyi bastırma, gerillanın ve Kürdistan'daki mücadelenin Türkiye'ye olumlu yansımalarını önleme görevini yürüttü. Onunla da kalmadı tabii; Kürdistan'daki serhildanları bastırdığı gibi, –bunlar biraz da bu faili meçhulcülerdir– hatta gerillaya karşı bir bölümü dağa çıktı, savaştı.

Aslında şu ortaya çıkıyor: 20 yıllık savaş içerisinde veya 12 Eylül temelinde Türk devleti nasıl bir devlet oldu, ne tür örgütler yarattı. Bu, Rusya'daki *Kara Yüzler* çetesine benziyor. Bazıları halk üzerine gelirken yüzlerini sarıya da boyuyordu, maske de takıyorlardı. Bu polisin de öyle yapan bölümleri var. Devlet bu kadar şişirildi. Kim yaptı bunları, ne amaçla yapıldı? Şimdi bunu açığa çıkartmak ve sorgulamak gerekiyor.

Bunlar varken Türkiye demokrat olabilir mi? Böyle bir devlet ortadayken, bu devletle demokrasi olur mu? Mümkün değil. Dolayısıyla demokrasi savaşımı gelişirken bunun karşısında devletin karanlık yüzlerinin böyle açığa çıkması doğaldır, gereklidir. Onunla da sınırlı kalmayacak. Bunların üzerine gidilerek, bu tür şiddet örgütleri, terör örgütleri ortadan kaldırılarak ancak demokratik gelişme, demokratik değişim yaşanabilir. Türkiye'nin bunları yaşaması gerekir.

Düğmeye basan oligarşidir

Bu olaylar sonrası Ecevit'in yaptığı açıklama ilginç ve dikkat çekicidir. Gerçekten demokratik değişimi yapacak bir güç ise bu çete nereden çıkmış, ne anlama geliyor? Bunu açık izah ederek, inceleyerek, toplumu bundan kurtarmanın yollarını araması gerekirken, çok ucuz biçimde bir yaklaşım ortaya koyuyor. Söylediğine göre birileri düğmeye basmış da, bazı şeyler ortaya çıkıyormuş. Uydurma! Düğmeye basan düzenin kendisi. Bunlar, Türkiye'deki düzenin, oligarşik düzenin, özel savaş sisteminin kendisi. Bunları lağvetmeyerek, bunların üzerine gitmeyerek, hatta bunları maskeleyip görmezden gelerek demokratik değişim olabilir mi? Mümkün değil. Kim böyle yapabilirim diyorsa, o yalancıdır. Gerçeği maskelemek ve gizlemek istiyordur. Nitekim öyle de oldu, oluyor. Bu bakımdan birilerinin düğmeye basmasından ziyade, özel savaş rejiminin açığa çıkması gerçeği var. Biraz demokratik öz taşıyan herkesin bu gericiliğe karşı mücadele etmesi gerekir. Demokratik olmanın ölçütü budur. Yoksa demokrat olunmaz.

Şimdi yeni sürecin gelişimi temelinde mücadele belli ölçüde Türkiye'ye yayılınca, özel savaş çerçevesinde şişirilmiş devletin, toplumun, ülke kaynaklarını istediği gibi yemiş olan güçlerin gerçek durumları açığa çıkıp demokrasi mücadelesi bu güçlere çarparak bunları tehdit edince, gerici direnişe geçmişlerdir. Olanlar bu gerçeğin ifadesidir. Bunların durumu Osmanlı'daki "Yeniçeri isyancıları" gibidir, Osmanlı İmparatorluğu kendi ihtiyacı ve özelliğine göre yeniçeri ordusu kurdu. Bunlar sonunda "devlet benimdir, istediğim gibi olacak" dediler. Bu temelde imparatorluğu yeniçeriler yürüttü; yeniçeri, isyanları da çürüttü. Yeniçeriler hem neden, hem sonuç olarak gerileme ve çöküş sürecinin ortaya çıkmasında önemli rol oynadı.

Şimdi bu özel savaş aygıtlarının, ordu içinde olsun, polis içinde olsun, siyaset içinde olsun uzantıları var. Yine sivil uçları da var. Bunlar aslında mevcut devleti kuran, koruyan, hatta ulusu yaratan olarak kendilerini görüyorlar. Çeteler çıkmış, bağırıyorlar: *"Türkiye bizimdir, bizim olacak!"* Bunlar çok anlamlıdır. *"Biz kurduk, sahibi biziz"* diyenler, bunun için de sözsüz ve itirazsız her şeyin kendi egemenliklerinde olmasını istiyorlar ve kendilerine hak görüyorlar. Biraz bunu zorlayan tutumlar gelişince ayaklanma yapıyorlar.

Ne söylemek gerekir bu durum karşısında? Şunu söylemek doğru olacak: Ya bir güç bu kesimlerin üzerine kararlılıkla gidecek, Türkiye'de demokratik değişimi gerçekleştirecek; ya da öyle yapılamazsa bu güçlerin direnişi, Osmanlı nasıl çökmüşse Türkiye'yi de çökertecek. Farklı bir sonuç ve olasılık ortaya çıkmaz.

Bu durumda mevcut hükümetin yaklaşımı nedir? Öyle bir demokratik değişim hükümeti filan değil. Tamamen birbirine yamama güçlerden oluşan, daha çok da uluslararası komplo sürecinde ortaya çıkan hükümet ki, oligarşik sistemi cilalayıp yürütmek istiyor. O açıdan hükümetin bu gericiliğin üstüne gitmesi, kararlı bir demokratik savaşım yürütmesi, demokratik değişimi gerçekleştiren güç olması mümkün değildir. Onun için de oyalamaya, işlere bu çerçevede müdahale etmeye çalışıyor. O da Türkiye'yi karmaşaya çekiyor. Bazıları diyorlar ki;



"Genelkurmay, MGK'daki uzlaşmaya bile razı olmadı aslında. Daha fazla müdahale ederek, kendi görüşlerini hem Türkiye'de, hem Avrupa'da daha açık dillendirmek, ortaya koymak istedi. Bu aynı zamanda çeşitli çevreler için de bir uyarı oldu. Türkiye'nin hangi çerçevede hareket edeceğini gösterme oldu. Yani ordu bırakalım geriye çekilmeyi ve ikinci planda kalmayı, siyasette etkinliğini daha da geliştirerek sürdürmek istiyor."

"Ecevit geldiği zaman Türkiye hep karışır." Ecevit bu tabii. Neden öyle olur? Bir doğal sonuç oluyor. Yani Ecevit söylemde demokrat, gerçekte ise oligarşinin önemli bir adamı. Demokrat söylemle ortaya çıkıyor, sözde onu gerçekleştirmek istiyor, herkese umut veriyor, doğal olarak iktidara gelince herkes onu istiyor. Diğer yandan da söylemlerinin sahibi bir kişilik değil. Gerçekte oligarşiyi temsil ediyor. Kısaca iki arada bir derede kalıyor. Biraz umut veriyor, umut kısa sürede tükenince kaos ortaya çıkıyor. Doğaldır, yine öyle olmuştur.

Uluslararası komplo sürecinin aradığı önemli bir hükümet olarak ortaya çıktı, belli bir işlev de gördü. Fakat Türkiye şimdi demokratik dönüşüm sürecine girdi. PKK buna zorluyor, Türkiye'deki gelişmeler zorluyor, dünyadaki gelişmeler zorluyor. Öyle bir sürece sokulmuştur. Ecevit'in demokratlığı böyle değişiklik yapmaya yetmiyor. Bırak yetmeyi, kenarına bile yaklaşmıyor. Dolayısıyla tükenmiştir. Topluma vereceği hiçbir şey yoktur. Çözümsüzlüğünün sonuçlarını komplo teorileriyle izah etmeye çalışıyor. Birileri düğmeye bastı, bilmem o yönlendiriyor bu yönlendiriyor demeye getiriyor. Bununla dış güçleri kastediyor.

Türkiye'ye dış güçler müdahale ediyor demek doğru değil. Osmanlı'dan kalan ve kemalizmin devam ettirdiği kompleksti bu. Doğrudur, dışarıdan çeşitli güçlerin Türkiye'ye karşı oyunları ve hesapları var. Türkiye Cumhuriyeti devleti bir siyasal güçtür, dolayısıyla çeşitli güçlerle siyasi mücadele içerisinde. Herkes mücadelenin gereklerine göre hareket edecektir.

Bu hükümet demokrasiye değil faşizme gider

PKK'ye karşı da uluslararası saldırı var. Biz de uluslararası komplo dedik, ama bu komplo deyimi *"bazıları bizi oyuna getiriyor"* anlamına gelmiyor veya *"bazı şeyleri dış güçler yürütüyor"* demiyoruz. İnkar ve imha siyasetinde uluslararası ittifak oluşmuştur, uluslararası cephe oluşmuştur; bize saldırıyor, "haksızdır" diyoruz. Bu ittifak, ulusların haklarına, insanların haklarına karşı soykırımcıdır, katliamcıdır, imhacıdır. Kürtlerin inkar ve imhası temelinde oluşmuş sistem PKK'ye karşı saldırı yürütüyor. Komplo dediğimiz budur. Bunu bir siyasi mücadele olarak aldık ve bu temelde mücadele ediyoruz da. Bu anlaşılır bir durumdur. Türkiye'nin de işleri böyle ele alması gerekli. Yoksa sıkışınca hemen başkalarının oyunu biçiminde süreci değerlendirmesi doğru değil. Sıkıntı yaratan konuları sürekli dış güçlerin oyunu ve yönlendirmesi olarak görmek doğru değildir. Eğer dış müdahaleler oluyorsa, buna zemin sağlayan yine düzenin kendisidir. Yani düzenin kendisi bu durumlara yol açıyor. Kaos, çözümsüzlük düzenin içindedir.

Bunu irdelememiz neden önemli? Birinci biçimde ele alırsan, uyduruk ve hayali düşmanlar yaratır, statükonun ve gericiliğin savunucusu haline gelirsin. Ama ikinci biçimde ele alır, düzenin içinden kaynaklanıyor olarak görürsen, o zaman bu durumları ortaya çıkaran nedenlerin üzerine eğilirsin. Onları ortaya çıkarır giderirsin. Yani gerçekten bir değişiklik yaparsın. Doğru bir mücadeleye yönelirsin. Bu bakımdan önemli. Öyle basit bir konu değil. Bu anlamda Ecevit saptırma yapıyor, gerçekleri çarpıtıyor. Kendi görevlerini de bir kenara bırakmış oluyor. Toplumsal bilinci de saptırıyor. Bu, Türkiye toplumunu doğru bir demokratikleşme sürecine, demokratik mücadeleye yönelmekten alıkoyuyor. Bu biçimde işleri idare etmeye çalışıyor ki, bu mümkün değil, yürümez de. Bu açıdan hükümet çıkmaza girmiştir.

Gelinen noktada söz demokrasisiyle Türkiye'yi uyutarak, demokratik dönüşümü, demokratik mücadeleyi ertelemek ve engellemek mümkün değildir. Artık mevcut özel savaş sistemini korumak da kolay olmayacaktır. Nitekim şartlı salıverme denilen sözde af yasasında açıkça ortaya çıktı. Çok derme çatma, çok uydurma, sağa-sola öğüt vererek milleti kendi etrafında tutma, ancak bir yere kadar gidebilir. Bu derme çatmalık bazılarının dediği gibi *"Bağdat'a gitmeden Cumhurbaşkanı'ndan döndü."* Dönmeseydi de bir işlevi olmayacaktı. Bu yasanın kendisi kaos olduğundan, Türkiye'deki mevcut kaosu gidermekten çok, daha da artıracaktı. Çünkü demokratik bir ilkeye dayanmıyordu. Gerçekten tutarlı bir hukuksal yaklaşımı da yoktur. Nasıl bir koalisyon kurulmuşsa, yamama bir koalisyon, öyle yamama maddelerden oluşturulmuş bir yasa getirdiler ortaya. Hepsinin kendine göre yapmak istediği birçok şeyi de bağdaştıramadılar. Bu açıdan af hükümet için artık son bir noktadır denilebilir.

Daha önce, "hükümet ya sağlam bir af, yani demokratik değişimin bir parçası olarak bir af sürecine yönelir, ya da istifa eder" demiştik. Bazıları şimdiden diyorlar, "hükümet istifa etmeli, affı çıkaramadı." İstifa olur olmaz bilemeyiz, ama bu hükümet son noktaya geldi gibi. Artık Türkiye'nin bu hükümetle yürümesi, işleri daha fazla idare etmesi mümkün değil. Çünkü Türkiye çok ciddi bir dinamizme sahip. Demokratik bir hareketlenmeyi yaşıyor. Yine dünyada herkes dillendiriyor, temel kararlar alıyor. Yeni bir yüzyıla giriliyor. Türkiye de böyle bir sürece hazırlanıyor. Bu temelde çözmesi gereken çok temel sorunları ancak köklü demokratik yaklaşımlarla çözebilir. Bu hükümet, böyle bir demokratik değişim anlayışıyla yaklaşan bir hükümet değildir. Öyle bir programı filan yok; şimdiye kadar sadece böyle idare etmeye çalıştı. Demokrasi söylemiyle işleri idare etti. Gerçeği maskeledi. Bekletti, süreci uzattı, zaman kazandı. Artık işler eskisi gibi yürütülemediği için de çöküş aşamasına geldi. Bu açıdan TÜSİAD'ın *"Çöküşe gidebiliriz"* tespiti doğrudur.

Bu hükümetin öyle demokratik değişiklikler yapamayacağı, ülkenin ihtiyaç duyduğu demokratikleşmeyi sağlayamayacağı açığa çıkmıştır. Buna Ecevit'in zihniyeti yetmiyor. Bir de MHP var ki, onunla Türkiye demokrasiye değil, ancak faşizme gider.

Teröre karşı mücadeleden söz ediliyor da, terörü hükümete koydular, daha kime karşı mücadele edecekler? Eğer mücadele edeceklerse, eğer bir terör odağı varsa, o da hükümetin içinde ve başındadır. İlk önce orada aramak gerekiyor. Bu niteliğiyle hükümet, belki geçen ara dönemde bir rol oynadı, ama artık rolü bitmiştir. Hiçbir iş yapamaması bunu açıkça gösteriyor. Deniliyor ki, 'TÜSİAD muhtıra verdi ve desteğini çekiyor.' Ekonomik çevreler desteğini çekerse, hükümet elbette ki düşer. Yani değişimin en fazla olması gereken alanlardan biri de ekonomidir. Hele hele AB'ye girişin bir ekonomik değişim gerçeği olacaktır. Bunlar yapılamazsa tabii ki birliğe giremez. Onu yapamayan hükümet de ayakta kalamaz. Ekonomik çöküş, sosyal bunalım, ahlaki çürüme, siyasi kaos ileri düzeylere varmış. Bu çelişkiler yumağı içinde bir mücadele de her yerde sürüyor.

Bu noktada tabii demokratik mücadelenin durumuna değinmek gerekli. Türkiye böyle bir sürece girecektir. Mevcut demokratik hareketlenme her türlü baskı ve engele rağmen daha da gelişebilir. Umutlu olmak lazım.

Memurların, işçilerin 1 Aralık yürüyüşü vardı, görkemli bir yürüyüştü. Her ne kadar amaçları sınırlı ve ekonomik yaklaşım önemli ölçüde hakim olsa da, hak arama mücadelesinde emekçilerin iyi bir çıkışıydı. Parti Önderliği, *"Her gün öyle yürümeliler, her hafta yürümeliler ve haklarını istemeliler"* diyordu. Doğrudur, gereklidir. Türkiye'de kesinlikle buna ihtiyaç var.

PKK'nin ruhu 14 Temmuz ruhudur

Ölüm oruçları temelinde gelişen bir mücadele var. Türkiye'deki bu ölüm orucu neye benziyor? Bizim Kürdistan ve PKK olarak '82'de yaşadığımız duruma benziyor diyebiliriz, insan öyle bir benzetme yapabilir. Kürdistan'ın büyük ulusal demokratik çıkışı aslında '82 büyük ölüm orucu temelinde oldu. Partimizin, 12 Eylül faşist askeri darbesine karşı pratik eylem çizgisini geliştirmesi, her şeyden önemlisi de bu pratiği yürütecek militanlığı yaratması böyle bir eylemlilik temelinde olmuştu. Hem Kürt halkının dirilişi, ulusal doğuşu, örgütlenmesi, Kürdistan'daki bu kadar gelişme, hem de Türkiye'nin demokrasi mücadelesinin ayakta kalışı aslında böyle bir mücadele temelinde oldu. Son 20 yıla kesinlikle bu mücadele damgasını vurdu; bunu kimse inkar edemez, farklı biçimde gösteremez.

Şimdi Türkiye buna benzer bir durumu yaşıyor denilebilir. Türkiye'de hem kitle mücadelesini, hem bu kadar kararlı ölüm orucu direnişini böyle tanımlamak, böyle olmasını istemek doğru olandır ve böyle yaklaşmak gereklidir. Farklı yaklaşmak kesinlikle doğru değildir. 250 kişi gibi büyük bir gücün, böyle temel, siyasi kararların alınması gerektiği bir süreçte bu kadar kararlılıkla ölüme yatması ve bazı temel değişiklikleri dayatması anlamlıdır. En azından bir zindan direnişi biçiminde de olsa, talepleri hücreye karşıymış gibi görünse de, stratejik kararların alındığı, demokratikleşme tartışmasının olduğu bir süreçte böyle kararlı eylemlilik olarak ortaya çıkması, kuşkusuz bu mücadeleyi ifade ediyor, ona güç katıyor.

Mevcut ölüm oruçlarını bu içerikte değerlendirmek, anlamlandırmak gerekli. Türkiye'nin gerçek demokrasi mücadelesi çizgisine bu temelde oturabileceğini, bu mücadeleler temelinde halkın demokratik talepleri uğruna örgütlenip eyleme geçebileceğini, bu mücadelenin buna muktedir olduğunu söyleyebiliriz. Eğer bu çizgi doğru geliştirilirse, sebatla yürütülürse, halk örgütlendirilir doğru mücadeleye çekilirse, bunun yaratacağı sonuçlar çok köklü demokratik devrim yapacak bir mücadeleyi rahatlıkla sağlamaya yeter. Bu kadar güçlü. Hiç küçümsememek, basit yaklaşmamak gerekli. Kesinlikle büyük ve tarihsel anlamını görmek, değer biçmek, selamlamak lazım.

Eksiklikleri olabilir. Ciddi bir mücadelenin dayatılması gerçeği, böyle önemli gelişmelerin görmezden gelinemeyeceğini ortaya koyuyor, işin özü budur. Bu anlamda önemli bir çıkış oldu. Nereye kadar gider, insan bir şey söyleyemez; ama şimdiye kadarki durum bile Türkiye'de demokratik dönüşüm mücadelesinin kökleşmesine, içselleşmesine yön veren bir durum olmuştur diyebiliriz.

Bizim parti olarak yaklaşımımız da zaten Türkiye'yi böyle bir mücadele içine çekmekti. Partimizin yeni stratejisinin temel içeriği budur. Bu anlamda bu stratejinin öngördüklerine uygun bir mücadele içine girdi Türkiye. Bazı aydın çevreler *"Türkiye'de hiçbir şey olmaz", "burada hiçbir şey geliştirilemez", "toplum aptallaştırılmış"* diyordu. Bunlar işin bir yanı. Ancak gerçekler böyle değildir. Türkiye'de görülen aydın karamsarlığı ve kötümserliğinin doğru olmadığı, kendi görevini yerine getiremeyenlerin ruh halleri olduğu, ortaya çıkan gelişmelerle ispatlanmış oluyor. Eğer iyi örgütlendirilirse, doğru çizgi izlenirse, Türkiye'de de büyük demokrasi savaşımının olabileceği, mücadele örgütlerinin yaratılabileceği, kitlelerin örgütlenip kendi demokratik haklarını elde etmek için mücadele edebileceği daha şimdiden açığa çıkmıştır.

Bu açıdan Türkiye'deki gelişmeler önemli. Tabii biz parti olarak bu mücadeleye zaten stratejik yaklaşımımızla katılıyoruz, yön veriyoruz, içindeyiz. Türkiye'deki mücadeleyi kendi mücadelemiz olarak ele aldık. PKK'nin Türkiyelileşmesi ve Türkiye'de demokrasi savaşımını geliştirmesi yeni stratejimizin esasıdır. Bu temelde hem mücadele ediyoruz, hem de bütün demokratik güçlerini mücadeleye davet ediyoruz, çekiyoruz, ortaklık yapıyoruz ve destek veriyoruz. Bu anlamda da gelişen bu mücadelelere hem katılımımız var, hem desteğimiz var. Bazıları Bayrampaşa'da arabulucu olma gibi bir role soyundular. Onlar kendileriydi, PKK ile bir alakası yok. Bunu PKK çizgisindeymiş gibi yansıtma uydurmadır. Bizim Türkiye'nin demokrasi güçlerini oligarşi ile uzlaştırma gibi bir görevimiz yok. O ancak devletin adamlarının işi olabilir. Böyle iyi niyet gösterecek durumumuz ve konumumuz da yoktur.

Partimizin temel yaklaşımı, yine zindandaki PKK gücünün esası, tamamı mevcut direnişlerin içindedir. Katılıyor, destek veriyor. Tabii zindandaki parti gücümüz, ölüm orucu düzeyinde, bu dönemde bir mücadele geliştirmeye öncülük etmedi. Geçmişte PKK militanları F tipinin benzeri cezaevlerine karşı da ölüm orucu yaptılar. PKK bu tür eylemleri hiç yapmamış değil. Daha zor koşullarda bu tür eylemleri gerçekleştirmiştir. Ancak PKK, yürüttüğü siyasal mücadele içinde böyle bir eylemi öncelikli görmedi. PKK, bu militanlıkla oluşmuş bir örgüttür. PKK'nin ruhu 14 Temmuz ruhudur. Bazı güçler bu ruhta ve militan ölçülerde bir demokrasi mücadelesi geliştiriyorlarsa, sonuna kadar onlarla beraberdir. Yani omuz omuzadır. Elinden gelen desteği de verir. Bu anlamda ortak bir katılım var. Bunlar pratik durumlardır.

Söylemle 'şöyle demokrasi girişi, böyle demokrasi programı' demek kolay da, o çok fazla bir pratik değer ifade etmiyor. Önemli olan demokratik dönüşüm için hangi pratiğin yapıldığıdır. Tek boyutlu görülebilir, ama pratikte büyük değer ifade ediyor ve demokrasi savaşımının da kendisi oluyor. Demokrasinin ve büyük demokratik dönüşümün temellerinin atılması anlamına geliyor. Burada oligarşik yapının, çeşitli faşist çete odaklarının süreci sabote etme, çarpıtma, engel olma, bastırma yaklaşımlarına karşı, bu temelde Türkiye'yi çözümsüzlük, çaresizlik içinde çöküşe götürme tutumlarına karşı, halk güçlerinin, demokrasi güçlerinin Türkiye için çözümlerini görüyoruz.

Türkiye'deki demokratikleşme ile birlikte Kürt sorununun çözümü ve Ortadoğu'daki demokratik gelişmelerin önünün açılmasını görüyoruz. Çare budur, çözüm buradadır. Mevcut durumda çöküş sınırına gelmiş olan Türkiye'de tek çözümleyici güç halktır, demokratik güçlerdir, sosyalist güçlerdir. Bunun dışındaki siyasi yaklaşımlarda Türkiye'nin geleceğinin olmadığı, uçurumdan yuvarlanmaktan başka çıkış yolunun bulunmadığı bizzat TÜSİAD açıklamalarıyla da ortaya konmuştur. Dolayısıyla her zamankinden çok daha fazla demokratik sosyalist güçler Türkiye için, Türkiye toplumu için bir çare olma, çözüm olma şansını ele geçirmiş oluyorlar. Yeniden böyle bir politik sürece giriyorlar.

Geçmişte 12 Mart darbesiyle bu hareket tasfiye edilmek istendi. 12 Eylül 1980 darbesiyle önemli ölçüde tasfiye de edildi. PKK kendisini korudu ve tümden tasfiye hareketini önledi. Türkiye demokratik devriminin tasfiye olması, Kürdistan direnişiyle önlendi ve orada temsil edildi. Fakat Türkiye'nin demokratik güçleri uzun süre çok büyük ölçüde siyaset sahnesinden silindiler. Günümüzde yeniden siyaset yapma, siyasette etkili olma imkanı Kürdistan'dan Türkiye'ye taşırılmış oluyor. Türkiye'nin sosyalist güçlerine, demokratik güçlerine, halk güçlerine siyaset yapma, siyasetin aktif öğesi olma, dolayısıyla toplumun öncüsü, yönlendirici gücü haline gelme şansını yakalatmış bulunuyor. Türkiye'de böyle bir süreç açılıyor.

Ekonomik yaklaşım daraltıcı bir sapmadır

Bu, yeni bir siyasal gelişme sürecidir. Mücadelenin yeniden şekillenmesi sürecidir. Geçen süreçteki eylemlilikler, hareketler, daha çok siyasetten tasfiye olmuş bir gücün ekonomik çerçevede parça parça hak arama mücadelesi olarak kaldı. Kendi koşulları içinde anlamlıydı. Türkiye'de yeni gelişen süreç farklıdır. Geçen yıllardaki eylemliliklerle karıştırmamak lazım. Kesinlikle onlara benzemiyor. Öyle değerlendirmek mevcut süreci doğru anlamamak olur. O açıdan bu dönemdeki gelişmeler, yeniden bir demokratik sosyalist siyasetin gelişme süreci, demokratik siyasal mücadelenin, sosyalist siyasal mücadelenin yeniden açılım sürecidir. Bu eylemler de böyle bir mücadelenin öncüleri, başlatıcıları oluyorlar. Böyle bir sürecin geliştiricisi oluyorlar. Aynı zamanda da oligarşinin Türkiye için ortaya çıkardığı çöküşü önleme, çaresizliğe çare olma eylemleri oluyorlar.

Tabii burada ne yapmak gerekli? Bu eylemlerin anlamlarını iyi bilmek gerekiyor. Bir; doğru bir anlamlandırma lazım. İkincisi; doğru ve sağlam bir demokratik siyasal mücadele çizgisine bunu oturtmak gerekiyor. Yoksa sağa sola saptırılma tehlikesi var. Üçüncüsü; böyle bir çizgiye oturtabilmek için gerçekçi, en geniş güçleri içine katan bir demokrasi programına ulaşmak gerekiyor. Böyle bir programı mevcut güçler kesinlikle oluşturabilmelidir. Dördüncüsü; bu program etrafında bir demokrasi bloğunun, genel bir demokrasi hareketinin oluşturulmasıdır. Çeşitli ideolojik ayrımları ve farklılıkları olsa da, demokrasi cephesinde, bloğunda yer alabilecek değişik örgütlerin de içinde yer aldığı genel bir demokrasi hareketi yaratmak gerekir. Artık hareketi bu noktaya ulaştırmak gerekiyor. Şimdiye kadar bunlar olmadı. Mücadele hep parça parça ve dar ekonomik anlayışlarda kaldı. Özellikle işçi mücadelesi, memur mücadelesi tamamen böyle oldu. Bir *Emek Platformu* var. Yalnız başına ekonomik mücadeleyle sonuç alınamadığını bu platformun pratiğinden çok açık gördük. Demokrasi olmadan ekonomik hakkı elde etmek, kalıcı bir hakka ulaşmak da mümkün değildir. Türkiye toplumunun ekmek kadar, hatta ekmekten daha önce demokrasiye ihtiyacı var. Soluduğu hava gibi demokrasiyi yaşaması, teneffüs etmesi gerekiyor. En azından demokrasiyi ekmek mücadelesiyle yan yana koymak gerekiyor. Ekmek mücadelesi, demokrasi mücadelesiyle birleşmezse sonuç vermiyor. Ekonomik yaklaşım daraltıcı bir sapmadır. Bu nedenle o tür dar yaklaşımlardan kurtulmak, *Emek Platformu*'nu da emek ve demokrasi platformu haline getirmek, onunla da sınırlı tutmayarak genel bir demokrasi bloğuna ulaşmak gerekiyor. Buna bütün emekçiler, halk kesimleri, sol sosyalist güçler, Türkiye'nin demokratikleşmesini isteyen güçler, genel demokratik ölçülerde bir arada yaşamayı öngören siyasal hareketlerin hepsi katılabilmelidir.

Tabii böyle bir hareketi yaratmada sosyalist güçler öncülük edebilmelidir. Dolayısıyla sosyalist partilere, gruplara önemli rol düşüyor. Sosyalist kitle hareketlerine önemli rol düşüyor. HADEP, ÖDP vb. partiler bu konuda çok daha fazla rol, görev üstlenebilmeli, öncülük yaparak böyle bir bloğu yaratabilmelidir. Şimdiye kadar böyle bir dönüşüm süreci, demokratik mücadele süreci gelişmediği için hareket bu düzeye getirilemedi. İkincisi; böyle köklü bir demokratik eylemsellik, kitle eylemselliği oluşmadığı için böyle bir demokrasi hareketi ve bloğu oluşturulamadı. Ama şimdi süreç tamamen buna elveriyor. Bundan öte buna yönlendiriyor, zorluyor.

Diğer yandan önemli bir eylemsel çıkış var. Birçok kesim mücadele ediyor. Çok görkemli, kahramanca direnişler de bunun içinde ortaya çıkmış bulunuyor. Artık bunlara dayanarak, doğru sahip çıkmanın bir gereği olarak da hem eylem çizgisinde, hem demokratik programda, hem de genel bir demokrasi bloğunun yaratılmasında artık kesin başarılı, kalıcı, Türkiye siyasetini yönlendirici adımların atılması gerekiyor. En acil yapılması gereken görev budur.

Bu görevin aciliyetine rağmen mevcut durumda demokratik sosyalist güçler hala anlayış düzeyinde de bu durumu tam kavramamıştır. Örgütsel bakımdan da bir blok esprisine fazla yatkın değiller. Ama son gelişmeler bunun çok yakıcı olduğunu herkese gösteriyor. Gerekliliğini beyinlere vuruyor. Buradan çıkarak önemli bir zihniyet değişikliği, yeni yaklaşımların gelişmesi, bu temelde de örgütsel pratik açılımların ortaya çıkması doğaldır, gereklidir ve beklenmelidir.

Geçmişi burada çok fazla eleştirmeye gerek yok. Bu çok yapılmıştır. Önemli olan güncel görevlerin burada belirtilmesidir. Mevcut kahramanca eylemlere doğru sahip çıkmanın tek yolu budur. Türkiye halkını sevmenin, Türkiye'yi sevmenin, onun kurtuluşunu sağlamanın, geleceğini yaratmanın yegane yolu da bu görevlerin başarılmasından geçiyor.

PKK GENEL BAŞKANI ABDULLAH ÖCALAN YOLDAŞ DEĞERLENDİRİYOR

DEMOKRATİK BİRLİK DEMOKRATİK SAVAŞTIR

Yüksek duyarlılık olmadan barış ve demokrasi gelmez

KOB (Katılım Ortaklığı Belgesi) çıkıyor. Tüm partiler kendisini ona göre ayarlıyor. HADEP çok uyuşuk ve verimsiz. Altı ay sonra Türkiye değişecek. Bir kültür projeleri var mı? Niye oluşturmamışlar? Kültür projesini kim en iyi yaparsa o kazanmış olur. Niye yaratıcı olamıyorlar? Tüzük de önemlidir. Tüzüğü demokratikleştirmek gerekir. Merkezi birlikler kurulmalı demiştim. Kültür birliği ya da komisyonu kurulmalı. Köylü birlikleri olabilir, insan hakları komisyonu olabilir. Üç kuşak insan hakları, programın temeline yerleştirilmelidir. Üç kuşak insan hakları dünyanın yükselen değerleridir. Bunlar tümüyle programa yansıtılmalıdır. Bunların yasal gerekçeleri var; Cumhurbaşkanı'nın söyledikleri var. Cumhurbaşkanı siyasi partilerin demokratikleşmesi gerektiğini söylemişti. Demokratikleşme tüzükle olur. Ona dayanmak mümkündür. Bunların yasal dayanakları var.

Köylüler ve köylülük bizde ciddi bir meseledir. Hem örgütü, hem de komisyonu kurulmalı. Yoğun göçler var. On binlerce köylünün köye dönüş projeleri oluşturulmalıdır.

Son dönemlerde Diyarbakır ve Batman'da intihar eden kadınları işliyorlar. Kadının çok ağır sorunları var. Kadın gidecek bir yer bulamıyor, intihar ediyor. Bunlara dünya el atıyor, New York Times bile bunu işliyor. Sizde büyük vicdansızlık var. Bunlar bizim insanlarımız, çoğu da bizim dostlarımız. Bunlara el atmalıydınız. Dolaylı ya da direkt aileler öldürüyor. Bunları alacak merkezler kurmalıydınız. Çağrı yapmalıydınız, bu kadınları çağırmalıydınız. Bunlar devletten beklenmemeli, devlet yapmaz, devlet siyasal olarak buna açık değil. Bu intiharlar bizimle yakından ilgilidir. İntiharlar önlenebilirdi. Kadın birliği buna el atabilirdi. Bunlar sosyal sorunlardır. Onların ekonomik ve hukuki ihtiyaçları var. Binlerce aç susuz insanımız var, köylülerimiz var. Binlerce köylünün geleceği merkezler kurulmalıydı.

Hep "demokrasi platformu var" denildi. Beş yıldızlı otellerden, havuz başlarından halka inilmedi. Kaç merkez var? Köylüleri geliştirme merkezleri var mı? Kadın eğitim merkezi var mı? Bunları çok cesur yapmalıydınız. Avrupa bu konuda fon açıyor. Bir sürü sivil kuruluştan destek alabilirdiniz. Bunlar tüzüğe geçirilmeli. Tüzük ve programı tartışmaya gerek yok. Demokratik bir tüzük gerekir. Bunun sağı solu yok. Meseleyi doğru koysunlar, çarpıtmasınlar. Beş para etmez tartışmalara girmeyin. Size bu üslubu da verdim. Demokrasinin gelişiminden mi, yoksa gericilikten mi yanayız? Sığ, kısır tartışmaların modası geçmiştir. Bunları doğru yansıtmamız büyük önem taşıyor.

Siz yanlış yetiştirilmişsiniz. Daha önce de söylemiştim. PKK'yi de bu konuda eleştiriyorum. PKK'nin de aklı yerinde değil. Onların da aklı yeni başlarına geliyor. Türkiye'dekilerin de kafası yerinde değil. Ben de zor bir süreçten sonra bunları söylüyorum. Tarihi sorumluluklarımız var. Bunun önünü almazsak, faili meçhuller gelir, sizi bulur. Doğru yansıtmazsanız, bunun zararı size de olur. Çabayla aşılabilir.

Kısır tartışmalar cinayettir. Neden bu kadar belge üzerine söz söylüyorum? Kısır tartışmaların hiçbir faydası yoktur. Bu halka karşı sorumluluklarınız var. Yıllardır özgürce yaşıyorsunuz, rahatınız da yerinde. Neden böyle bir çalışma yapmadınız? Mesela eğitim projeniz var mı? Biz bunları yapıp devlete götürmeliyiz. Siz yapmazsanız, devlet size nasıl versin? Ondan sonra isyan edeceğim diyorsunuz. İsyanlarla sorunlar halledilemez. Çözüm demokratik çalışmayla olur.

Halkın demokrasi temelinde derinliğine örgütlenmesi, bunların teorisi ve örgütünün yaratılması gerekir. Buna ilgi duymuyorsunuz. İsyana ve silaha ilgi duyuyorsunuz. Doğrudur, parlamento ve hükümet bu konuda yardımcı olmuyor, biliyorum. Her şey benim üzerime düşmüş. Bana da ölümü dayatmışlar. Bu korkunç bir vicdansızlıktır. Türkiye ortamına, aydınlara ve Kürtlere söylüyorum; yüksek duyarlılık olmadan, barış ve demokrasi gelmez. Milyonlarca insanın örgütlenip dayatması olmadan barış ve demokrasi gelmez. Ağlamayana mama yok. Neyi istediğini bilmezsen, planın ve programın olmazsa, cesur olmazsan, çatır çatır konuşan demokrat olmazsan nasıl kazanacaksın? Türkiye'nin tarihi, siyasal ve sosyal gerçekliği göz önüne alındığında bunlar gerçekçidir. Kendi örgütlenmelerini yapabilirler. Yasal yanlarını aktardım. Cumhurbaşkanı'nın sözlerinden taviz vermeyin. Bunu kim engelleyebilir? Bunun için ne yaptığını iyi bilmek lazım. Biz çok büyük bir miras yarattık. Bu şansı mükemmel bir yaratıcılıkla, iyi bir çalışmayla hayata geçirmek lazım.

Benim elimde bu şans olsaydı, bu partileri silip süpürürdüm. Buna çeteler engel olabilir. Şırnak çetesi ortaya çıktı, Şırnak ve Bucak çetesinin trilyonlara varan, bürokrasi içine kadar varan yolsuzlukları açığa çıktı. Hukuk adına mücadele etmelisiniz. Korkuyla olmaz. Demokrasiye inanç gerekir. Demokrasi bağlılık gerektirir.

HADEP yanlış yapmasın. Ben de bazı şeyler söyleyince sıkışıyorlar. Bunlara önceden hazırlıklı olmaları gerekiyordu. HADEP kendisini yanlış yetiştirmiş. Madem koltuk ve particilik istiyorlar, o zaman gereğini yerine getirmelidirler. Herkesin sorumluluğu var. Otuz bin insanın acıları için yaşıyorum. Değerler için yaşamak vazifedir, kendim için değil. Benim savaşı tırmandırmam hepiniz için ölümdür. Benim ölümümün hızlanması ya da savaşı hızlandırmam sizin için, hepiniz için ölümdür. Bunu bilin. Devlet bunu anlıyor. Ama bizimkiler ucuz tartışmalar yapıyorlar. HADEP günü kurtarmaya çalışıyor. Ortamın böyle süreceğine aldanmamak gerekiyor. Bugün böyle yaşarsın, ama yarın boynundan vurulursun.

Cezaevindekilerin de demokrasi temelinde bu çerçeveyi esas alarak görev yapmaları gerekir. Bu temelde yakınlarına ulaşmaları gerekir. Mesele demokrasidir. İsyanlarla olmaz.

Dönem çok yoğun; katkıları bu çerçevede olmalı. Onlara da söylüyorum; insan eğitmeleri, her yere gitmeleri gerekir. On günlük işi bir güne sığdıracaksın ki, tarihe bir katkın olsun. Başka türlü selam filan olmaz.

Türkiye birliğini özgürlükleri getirerek koruyabilir

Avrupa'daki emekçi kitlenin HADEP ile çalışması lazım. KOB'da Kürt kelimesinin yer almadığı anlaşılıyor. Sanırım önümüzdeki günlerde Türkiye kendi ulusal eylem planını hazırlayacak. Basından Kürtçe televizyon tartışmalarını izliyorum. Kürtçe yayın olmazsa, Türkiye AB'ye giremez. Kürt lafı hiç geçmiyor, bu laf bile kabul edilmiyor. Dil, eğitim ve kültür hakkı aynı zamanda bireysel bir haktır. İlerde kendilerini zorlar. Dil, kültür ve eğitim özgürlüğünü açmaları gerekiyordu. Bu olmadan AB'ye giremezler.

Kürtçe televizyonun tanınması üniter yapıyı tehlikeye düşürür gibi yaklaşımlar var. Bunu şöyle açabiliriz: Kültürel özgürlükler üniter yapıya aykırı değildir. Üniter yapı iki şekilde korunabilir: Bir, baskıya dayalı olarak; iki, özgürlüğe dayalı olarak. Özgürlüklerin tanınması üniter yapıyı güçlendirir. Kürt sorununu baskıya dayalı mı, yoksa özgürlüklere dayalı mı çözeceksiniz? Sorun budur. Zaten Yılmaz da *"Biz özgürlüklere dayalı üniter yapıyı geliştiremezsek PKK yapar"* diyor. Bu konu işlenecektir. Emekçiler, sermaye, iş çevreleri özgürlüklerini isteyecektir. Ordu bu konuda hazır değildir diyemem. Hazırlıkları olabilir. MHP zorlanabilir, MHP'nin ideolojisi biraz engel oluyor. Aslında MHP de fark etmiş, ama tabanı zorluyor. MHP değişir mi değişmez mi, onu bilemem. Türkiye özgürlükleri geliştirerek üniter yapısını koruyabilir.

Mevcut durum sürer mi, sürmez mi? İki sonuca götürebilir: Ya Kürt tarafını kabul ederek, Kürt-Türk tarafları arasında diyalog ile, ya da tek taraflı yaparlar. İkinci seçenek zor olur, zorlanılır.

HADEP için tüzük ve program taslağı önemli, üç kuşak haklar kapsamında program geliştirin demiştim. HADEP kongresi zengin bir kararlar kongresi olabilir. Başkanlık Kurulu doğru bir sistemdir. Başkanlık Divanı olabilir. MHP bu sistemi geliştiriyor. ANAP'ta da bu var. Genel Sekreterlik kalabilir. Genel Sekreterlik ve Başkanlık Divanı olabilir. Ayrı bir MYK olmayabilir. 60 kişilik bir yönetim olabilir. Genel Sekreter ve 6-7 yardımcısı, Genel Başkan ve 9 yardımcısı gibi; bunlara yönetim denilir. Fiilen bir yürütme olur.

Tüzükte merkezin demokratikleşmesi önemlidir. Demokratikleşmede taban örgütlenmesi önemli. Sezer'in söylediği de buydu. Mahalle ve köy taban örgütü oluşturulmalı. Delege seçimleri mahalle birimlerinden, tabandan üste doğru seçim yoluyla olmalı. Çok güçlü geniş bir taban örgütü olmalı. Klasik kadın, gençlikle yetinme olmamalı. Yeni komisyon ve yönetimler oluşturulmalı. Sendika komisyonu, köylüler birliği olmalı. Demokratik sendika kurulu, demokratik köylü birlikleri, demokratik kültür komisyonları ve birimleri, araştırma ve geliştirme kurulları, dış ilişkiler ve diplomasi komisyonu olmalı. Bunların hepsi tüzüğe yansır. Demokratik bir tüzüğün ortaya çıkarılması önemlidir. Program üç kuşak haklar ve verdiğim belgeler çerçevesinde olabilir.

Demokrasiye dayalı barışa inanıyorum

HADEP için söylediklerim talimat değildir. PKK'ye birtakım şeyleri vermem gerekiyor. Onlar da görevlerini zamanında yapmadıkları için benim yüküm artıyor, zorlanıyorum. Savunmamda da belirtmiştim. Bunlar benim Türkiye'nin demokratikleşmesine ilişkin düşüncelerimdir. Demokrasiye dayalı barışa inanıyorum. Tabii politik amacım da vardır. Bunları HADEP'e de söyleyeceğim. PKK'ye de vereceğim. Eğilimim var, işin peşini bırakmam. Benim buraya getirilmem eşittir, Türkiye'nin köklü değişmesidir. Benim buraya gelişimle yeni bir süreç başlamıştır. Türkiye istese beni bir günde öldürebilir. Ben istesem de devlet beni öldürmez.

"Kültürel özgürlükler üniter yapıya aykırı değildir. Üniter yapı iki şekilde korunabilir: Bir, baskıya dayalı olarak; iki, özgürlüğe dayalı olarak. Özgürlüklerin tanınması üniter yapıyı güçlendirir. Kürt sorununu baskıya dayalı mı, yoksa özgürlüklere dayalı mı çözeceksiniz? Sorun budur. Zaten Yılmaz da '*Biz özgürlüklere dayalı üniter yapıyı geliştiremezsek PKK yapar*' diyor."

15 Şubat komplosu 21. yüzyılın komplosudur. Ben kendimi doğru katmaya çalışıyorum. 15 Şubat komplosunu bugünlerde derinliğine yeni boyutları ile açacağım. Neden sakin davrandım? Şiddet olgusunu ortadan kaldırdım. Bunlar çok ciddi şeylerdir. Devlet sandığımızdan daha fazla takip ediyor. Toplumun bu noktayı yakalaması ve bunu geliştirmesi gerekir. Bu da mücadeleyi geliştirmeyle olur. Geçmişteki durumlarınızı iyi bir özeleştiriyle aşmanız gerekir. Yetmiş yaşındakiler için de bu gereklidir.

Devlet bile bu özeleştiri sürecinin içine girmiştir. Devlet ile demokratik temelde uzlaşma önemlidir. Devlet bugün "buyurun, hazırız" dese, "al sana eğitim, Kürtçe TV" dese, bunu yapacak gücünüz ve kadronuz yok. "Yerel yönetimleri kur" dese, yapacak gücünüz fazla olmaz. Bu, barışa ve demokrasiye ne kadar inandığınızla bağlantılıdır. Yalnız devlet ile bu iş gitmez, bitmiyor. Bunun içini dolduracak olan halkın kendisidir. Devletin ahbap çavuş ilişkileriyle yönetilemeyeceği ortaya çıkmıştır. Oligarşik bir şekilde de yönetilemez.

Bence halk demokratikleşme konusunda isteklidir. Ama siyasal partiler bunu yapabilecek güçte değiller. Devlet kanallarını demokratik temelde zorlamak gerekiyor. İş sadece devletle olmaz, kitle ve kurum çalışmalarıyla olur. Oligarşi feodal yapıyı besledi. Bunlar da ortamı zehirledi. Demokratik süreçte halkın durumunu olumlu görüyorum. Halkın özgürleşmesi Türkiye'de gerçekleşebilir. Barış için eylemlilikler şarttır. Barışı programlamak gerekiyor. Bunlar ne olabilir? Geri yasalara karşı mücadele ile olur. Canlı bir halk var.

Son Filistin-İsrail çatışmalarını önermeyeceğim. İyi değil, acıdır. Gandhi'nin oruç eylemi var. Türban meselesi yanlıştır. Bu, laiklik ilkesi ile karıştırılmamalıdır. İlla İslam deniliyorsa, demokratikleşme için olmalıdır. Örneğin camilerde oruç İslam ile demokrasiyi birleştirmeye yönelik olabilir. İlk caminin kuruluşu kendi dönemindeki eskiye, geriliğe, irticaya karşı, yine ilk orucun tutulması özgürlük içindir. Benim İslam anlayışım doğrudur. Hizbullah gibi mi camileri kullanalım?

Camilerin demokratikleşmesi mümkündür; demokrasi için on binlerce kişi camilerde oruç tutabilir Camilere de demokrasi gerekir.

Dil ve kültür, bizzat halkın eğitimi için olmalı. Çok ileri programlar ve çok güçlü kadrolar oluşturmaları gerekiyor. Kürtçe'nin tüm lehçeleriyle yayın yapmaları gerekiyor. Bu arkadaşlar yanılıyorlar, süreç onların nitel ve nicel olarak çok gelişmelerini dayatıyor. Kürt Tarih Kurumu demiştim. Dil-Tarih Kurumu geliştirilebilir. Ne diye duruyorlar, anlamıyorum. Eğer bunları yapmazlarsa hesap sorarım. Bunu yapmazlarsa bu rantçılıktır derim. Bunlar Avrupa'da ne yapıyor? Avrupa'da yapılacak olan şeyler bunlardır. Yarın öbür gün Türkiye'de dil ve kültür çalışmaları tam serbest olursa bunların gelmesi gerekir. Avrupa'da bizim mirasımız üzerinde yaşayamazlar. Çalışma imkanları mı yok, var. Bu baylara söyleyin; illa her şeyi biz mi onlara vereceğiz? Avrupa'da ucuz solculukla bir yere varılamaz.

HADEP için de söylüyorum. Bunu kabul edemeyiz, buna müsade edemeyiz. Genelkurmay soruşturmada bana, *"Sizde 7 bin rantçı var, seni kullanıyorlar"* dedi. *"Verdiğin talimatların hiçbiri uygulanmıyor"* dediler. Araştırdık, gerçekten de öyledir. Başka türlü Kürtçülük yapılamaz. MHP bile Kürtler için, "Kendi aralarında bir dil birliği oluşturamamışlar" diyor. Türkiye'de Kürt Enstitüsü doğru çalışıyor mu, görevini doğru yerine getiriyor mu? Kaç tiyatro ürünü ortaya çıkarıldı, kaç konser verildi? Köylere kadar tiyatro götürdü mü? Sonra da bana "Başkan, Başkan" deyip de beni daha güç duruma düşürmesinler. Madem halk istiyor, kendi kültürünü istiyor, bunun üzerinde derinleşilmeli, canını dişine takarak örnek demokratik kişiliklerle çalışılmalıdır. Hala "Başkan isyan etsin" deniliyor. Biz şimdiye kadar yaptık. Bundan sonra barış ve demokrasi mücadelesi vereceğiz.

Yüzlerce intiharlar var, bunlar önlenmeli. Önlerine kurum ve diyalog konulmalıdır. Kendileri ile sürekli ilgilenilmeli, kurumları olmalıdır. Bunlar insani görevlerdir. GAP Demokrasi Projesi'ni söylemiştim. Bu çok önemli. Yüz kişinin ölümü ciddi bir olaydır. Benim yüreğim buna katlanamaz. Bunlar demokratik görevlerdir. Cumhuriyetin görevleridir.

HADEP'li delegeleri özeleştiriye davet ediyorum. Şimdiye kadar sizinle yaptığım tüm konuşmalar, demokratikleşmeye katkıdır ve yasaldır. Benim konuşmalarımdan dolayı size yönelik soruşturma açılmaz, çünkü her şey yasaldır. Sizin de bunları yansıtmanız insani görevinizdir. Ayrıca hukuki ve demokratik görevinizdir.

Türkiye'nin demokratik birliği zenginliktir

Yüz bin kişiye yakın muazzam bir kitlenin HADEP Kongresi'ne katılması önemli bir olaydır. Sanırım Avrupa'daki miting de öyle oldu. Burada HADEP'in gücü ortaya çıkıyor. Bu gelişme yanlış kavranırsa süreç herkesi zora sokar. Doğru kavranırsa demokratik sürecin önü açılır. Türkiye yeni kavramaya başlıyor. Bunları şaka olsun diye söylemedim. Arkadaşlar henüz kavramamışlar. Belki devlet kavramıştır. Bana göre olumlu adımlar atmanın zamanıdır. Tersi durum da gelişebilir.

Politikada atılması gereken adımlar zamanında atılmalıdır. MİT'in değerlendirmesi önemlidir. Devlet bazı adımları zamanında oluşturmazsa demokrasi kaybeder. Bizim kastımız devleti korkutmak değildir. Devlet cephesinde hiçbir şey yapılmadı. Yarın ne olacağı belli olmaz. Belki Ahmet Kaya gibi benim de kalbim durur; o zaman Türkiye kaybeder. Türkiye'ye getirilirken de uçakta *'Ben barış için yaşayacağım'* demiştim. Uluslararası komplonun gelişmesi yalnız benim suçum değildir. Diyelim benim kalbim durdu. O zaman bu ülkede yüz bin insan ölür. Peki, bunun hesabını kim verecek? O nedenle hızla sonuca götürelim.

Sonuna kadar 'barış' diyorum. Yetkililer gelip benimle konuşabilir. İşte Kürtçe televizyon konusu tartışılıyor. Beş yıl içinde sınırlı demokratik açılımlar mutlaka olacak. İki üç yıl içinde sabote etme de gelişebilir. Bunu engellemenin yolu diyaloğu geliştirmektir. Engellemede ciddi çıkarı olanlar, siyasal rant peşinde olanlar var. Talabani ısrarla "Türkiye ile çatışın" diyor; sonra da Türkiye'den yardım alıyor ve bizimle savaşıyor. Yani "ya Türkiye'ye karşı savaşırsınız, ya da ben sizinle savaşırım" diyor. Çatışmalardan para kazananlar, çıkarı olanlar var. Türkiye içinde de var. Bu ekip Türkiye'de bitmedi. Bankalar ne hale getirildi? Yalnız ekonomide değil, askerde de, MİT'te de, siyasilerde de var.

Ben öyle yaşamım için değil, bana düşen olumlu rolü sürdürmek için çalışıyorum. Demokratik Türkiye istemek öyle basit bir şey değildir. Mesele PKK'yi de aşıyor. Bu öyle PKK'yi ezme sorunu da değildir. PKK kolay ezilmez. Mesele tarihi bir olaydır. Çözümü kim engelliyor? Çiller ile MHP içinde bir kesim... Peki, hani bunlar Türkiye'yi seviyorlardı? Neden asılmamı istiyorlar? Neden altı aydır, bir yıldır asmıyorlar? Hem asmayacaksın, hem de çözmeyeceksin. Bu kan siyasetidir. Bunun adı ülkeyle oynamaktır. Mesut Yılmaz başta olmak üzere herkes bundan rahatsızdır. Kritik bir süreç; bazıları ille de çatışma diyor. Onun üzerinde rant peşindeler, iki yıldır bunu sürdürüyorlar.

Yüz bin kişilik kitleler Ankara'da ve Avrupa'da bizi sloganlaştırıyorlarsa, bunun görülmesi gerekir. Birisi bunu tutuşturabilir, yangına dönüştürebilir. Bu kimin yararınadır? Biz Türkiye'nin demokratik birliğini istiyoruz. Türkiye'nin demokratik birliği iyi bir şeydir, zenginliktir. Biz niye ayrılalım? Bunu herkesten çok ben istiyorum. Kaldı ki, benim devlet anlayışım bellidir. Ben Ortadoğu'da tek devlet isterim. Ortadoğu Demokratik Federasyonu'nu savunuyorum. Bunu tarihi boyutuyla ortaya koyabilirim. Aslında HADEP bunun altını doldurabilir. Bu konuda yetersiz kalınıyor.

Mustafa Kemal'in istediği gerçek birlik budur. 1925-40 yılları arasında gelişen isyanlar bunu engelledi. Savunmamda bunu kısaca açmıştım. Tarihçiler bunu yapmalıydı, bu geliştirilmeliydi. Malesef bunu yapamadılar. '50'den sonra oligarşi Kürt feodallerini içine aldı, korkunç kan döküldü. '50'den 2000'e kadar oligarşi geliştirildi ve Türkiye'yi mahvetti. Elli yıldır işbaşında Demirel var. Şimdi Demirel'i sorumlu tutuyorlar. Geliştirilen demokrasi değil, yoksulluktu. Demokrasinin demagojisi yapılıyor.

Demokrasi neden geliştirilmedi? Şimdi de zorlanılıyor. Bu yüzden 40-50 bin insan öldü. Bundan sadece ben mi sorumluyum? Rant ekonomisinden de mi ben sorumluyum? Bu konularla ilgili değerlendirmelerim, kitaplarım var.

Demokratik birlik demokratik savaştır

HADEP'e düşen hassas bir görev var. HADEP tarz, tempo, çalışma ve planlamasını değiştirmelidir. Bunu Türkiye için yapacaktır. Büyük bir hizmet anlayışıyla ölümüne bu rolü üstlenecektir, işte bu partiye düşen tarihsel bir rol. Bu rolü ölümüne yerine getirmesi gerekir. 1920'de CHP vardı, '50'lerde Demokrat Parti oligarşisi vardı. Şimdi de ANAP, Fazilet, yine CHP var. Demokrasi rolüne çok parti adaydır. HADEP'in konumu en uygunudur. Taban var. Kadrolar ranta bulaşmamış. Ama yaratıcılık yok, tarih bilinci yok. Bu da onu durdurabilir.

İbadet edercesine çalışmak şarttır. Daha önce de söylemiştim, demokrasi ve barış için mücadele edenler bir somun ekmekle 24 saat çalışmalıdır. Yani bunlar yemeği ve yaşamı tercih etmeyip çalışmakla yükümlüdür.

Atatürkçülüğün özünü doğru anlamak gerekiyor. Onun önemi Cumhuriyeti kurmasıdır. Ahmet Taner Kışlalı'nın *Atatürk ve Demokrasi* kitabını okuyun. Kışlalı, Atatürk'ü demokrasi ile bütünleştirip en iyi anlayandır. Madem onun adı verilen salonda kongre yaptınız, o zaman gereğini yapın. Kışlalı'nın demokrasi anlayışı önemli, dürüst ve tutarlıdır. Kemalizm'in demokratikleşmesinin birinci aydınıdır. Bu bir. İkincisi, Kürt isyanlarından ders çıkarmanız gerekiyor. Bizim isyanları değerlendirmemiz bir inkarcılık değildir; isyanlar zamansız olmuş, bir trajediye yol açmıştır. İngiltere şimdi de aynı şeyi Ortadoğu'da yapıyor.

Bunu şunun için söylüyorum: Politik olun. Öyle gidip İngiltere ve ABD ile çatışın demiyorum. Yetmiş beş yıldır İngiliz emperyalizmi Kürtleri vuruşturuyor. Şimdi de Talabani'yi vuruşturuyor. PKK'nin onların yararlanabilecekleri bir konumdan çıkması, demokrasinin hizmetine girmesi çıkarlarını bozuyor. Biz Türkiye'nin birliğinden yanayız, ayrılığından değil.

Bu savaşta Talabani'yi körükleyenler var. YNK'nin arkasında büyük güçler var. Arkasında İran da olabilir. Türkiye'nin bunda bir yararı yoktur. Bunu iyi anlatmak gerekir. AB süreci var; PKK ile, Meclis ile, devletin diğer organları ile görüşülebilir. Bunun için hamle gücümüzün olması gerekir. Yanlış anlamaya gerek yok. Bunlarla görüşmek ayıp değildir. HADEP bunu yapacak mı, yapmayacak mı? Koltuk kavgasını bırakıp demokratik mücadele verilmelidir. HADEP hemen sonuç almayabilir, ama ısrarcı olmalıdır. Demokratik birlik demokratik savaştır, birlik savaşıdır; zorla "sen ayrıl" desen de, ben "hayır, ben birlik istiyorum" derim. Örneğin Filistin-İsrail konusu. Filistin-İsrail savaşı bir demokratik birlikle sonuçlanabilir. İsrail, Filistin ve Ürdün federasyon isteyecekler. Araplar yarın birleşecekler. Ama binlerce insan öldü. Demek ki, yüzyıl yanlış milliyetçilik yaptılar. Avrupa'nın milliyetçilik hastalığı 50 milyon insanın yaşamına mal oldu.

Sizler Avrupa'ya gidiyorsunuz, geziyorsunuz. Sınırlar var mı? Neden ben Türkiye'de milliyetçilik yapayım? Hani bilim kurullarınız var mı? Haykırın bunları, okullar kurun. Gerisi uygulamadır. Kitleler bunu ölümüne istiyor. Politik elit yok, çalışmıyorsunuz. Elli yıldır Türkiye narkozla uyuşturuldu ve yönetildi. Hepinizin üzerinde bu etki var, kırın bunu. Ekonomiyi politik narkozdan kurtarmak gerekir. Hemen pratikleşmeniz gerekiyor. Daimi toplantılar yapın. Tüzüğünüz, programınız var. Geçen görüşmelerde belgeler sundum; belgeler sistemine göre kurumlaşmanızı yapın. Tüzük ve program sizin işiniz; fazla iç işlerinize girmeyeceğim. Çalışma tarzınız, temponuz buna yetecek mi? Çok eksiğiniz var. Türk arkadaşların sayısı yetersiz, Türkiye'nin batı tarafındaki illerinde çalışmaları Türk arkadaşlar yapmalı, İstanbul gibi illerde sayıları yarı yarıya olabilir. Kardeşlik köprüsü kurulmalı. Yalnız Kürt rengi yetersizdir. Dostlar var, gelişiyor da. Eskiden beri Karadeniz'de ve diğer yerlerde ilgi duyan onlarca Türk arkadaş vardı, ilişkiler geliştirilmelidir.

Öteki demokratik parti ve örgütlerle çatı örgütü kurulabilir. Biliyorsunuz, İtalya'da on bir parti koalisyonu var, Fransa'da da öyle. Yeni bir parti, blok çatı örgütü olabilir.

Birçok kurum oluşturmak gerekir. Merkezi okul gerekli. Bölgelerde gerekli. Yani okullar sistemi kurulmalıdır. Kafamdan geçen; Türkiye 11 bölgeye ayrılabilir, her bölgeye 2-3 il verilebilir. Bunu siz geliştirebilirsiniz.

HADEP'in arabuluculuğu daha önemli, daha rahatlatıcı olur. Brüksel'de güçlü bir temsilcilik gerekiyor. Örneğin MHP 101 yerde temsilcilik açacağını söylüyordu. Avrupa'da sizin temsilciliğiniz bile yok. Avrupa'da en az 40 temsilcilik olmalı. Suriye, İran, T

"Yüz bin kişiye yakın muazzam bir kitlenin HADEP Kongresi'ne katılması önemli bir olaydır. Sanırım Avrupa'daki miting de öyle oldu. Burada HADEP'in gücü ortaya çıkıyor. Bu gelişme yanlış kavranırsa süreç herkesi zora sokar. Doğru kavranırsa demokratik sürecin önü açılır. Türkiye yeni kavramaya başlıyor. Bana göre olumlu adımlar atmanın zamanıdır."

açmalısınız. Kardeşlik köprüsü olmalı. MHP'den daha ziyade, Türk dünyasına biz yakınız. Türkiye kısmında örgütlenme, okullar sistemi, dış temsilcilikler, kültür kolu çok iyi çalışmalı; Avrupa ile birlikte güç ve destek vermeniz gerekir. Yoğun bir örgütlenme gerekiyor. Milyonlarca insan ilişkisiz. Örgütünüz köylere kadar yayılmalı.

Demokrasi lafla olmaz. Bunlar yaratılırsa Türkiye kurtulur. Ne kadar örgüt kurarsanız, o kadar başarırsınız. Bir iki yıl verin, yeter. Fazla bir şey istemiyorum. Genel Merkez eski tarzda olmaz; Merkezi yeniden yapılandırın. MHP, Türkiye'deki tüm partiler yeniden yapılanıyor; siz de yeniden yapılanmalısınız. Bunu siz yönetim olarak yapacaksınız. Bunu yapmazsanız tıkanma gelişir ve bunun sonucu çatışmadır. Demokratik eylem tarzını tartışın. Yeni biçimler bulursunuz. Barış eylemliliğinin dilini yakalamalısınız.

Avrupa'yı okuyun, tartışın, birikimlerinden yararlanın. Demokratik irade, demokratik inisiyatif oluşturun. Herkes HADEP'ten bekliyor. Barış görüşmelerini yapıp dalış yapmak gerekiyor. Ama atak bir yaklaşım olmalı. Barış için iki şey gerekiyor: Bir, milyonların örgütlenmesi ve demokratik inisiyatif; iki, devlet ve PKK ile ilişki. Nasıl bir barış istiyorsunuz? Biz üzerimize düşeni yaparız dersiniz. Barış heyeti oluşturulup Güney'e gidiyorsa siz de gidebilirsiniz. Diğer partileri ve aydınları da bu çalışmalara katın. Gazeteleri değerlendirin. Yazı yazabilirsiniz. Politika propagandadır.

Çalışmayanı görevden alırsınız. Kimseyi kara kaşı kara gözü için tutmuyoruz. Gerekirse özeleştiri alınır. Demokrasi, İslam ve azınlık sorunları işlenip çözülmüştür. Cephe, birlik çalışmalarının teorik çerçevesi konulmuştur. Bazı teorik sorunlarınız olabilir, ama altından çıkamayacağınız bir durum değildir. Militan demokratik atılıma ihtiyacınız var. Vural Savaş kitap yazmış ya, *Militan Demokrasi* adında. Bu, güçle olur. Ankara gibi her ay bir eylem olursa demokrasi gelir. Bunları uygun bir dille gazetede yansıtabilirsiniz. Bunlar bir talimat değil. Genelkurmay bile benim bir çizgi sahibi olduğumu söylüyor. Elbette ben büyük bir çizgi sahibiyim.

Dil, tarih, akademi kurumları olmalı. Dil konusu Türkiye'de büyüyecek, adam eğitilmeli. Ellerinde o kadar imkan var. Yapmazlarsa hesap soracağım onlardan, yakalarına yapışacağım. Akademi de kendini yenilemelidir.

Daha önce de söylemiştim; Botan, Zagros ve Behdinan'da meşru savunma için önemli tedbirlerini alsınlar. Bu bir imha savaşıdır. Çözülürlerse imha edilirler. Uzun vadeli ne olabilir diye geçen haftalarda verdiklerimi bu yüzden ortaya koydum. Pratikte daha zor olabilir. Türkiye'nin burada bir çıkarı yok. Böyle olursa güçler Türkiye'nin içine doğru da kayabilir. Slogan şudur: Dünyada başka gidecek yer yok! Gidecek her yer tutulmuş. Belirttiğim alanlarda derinleşsinler. Kollarını dışarıya, Kuzey-Güney, Doğu-Batı alanlarına açsınlar. Öz savunma geniş ve derinlikli olmalı.

KDP yarın daha tehlikeli olabilir; uzlaşabilirler de. Oyun büyük olabilir. Saddam üç aylık fırsat bulursa yeni Halepçeler gelişebilir. İran, Hizbullah'ı öne sürebilir. Bölge kaypaktır. PKK, Güney'de sonuna kadar kalacaktır. Türkiye daha iyi değil. Talabani Türkiye'ye geldi. Mesut Yılmaz 6 Kasım tarihli açıklamasında "Operasyon ve planlamalar var" diyordu. Talabani'yi kim zorladı? Onun arkasında güçler var. Yılmaz ve Ecevit'le görüşün, 'aman çatışma olmasın' deyin. 15 Ağustos'tan daha büyük bir giriş olabilir. Bunun üzerine politika yapın. PKK'nin biteceği falan da yok.

Gerillaya yeni katılımlar olabilir. Tabii olacak. Biz imha edilmek isteniyoruz. Kendi kendimizi imhaya mı yatıralım? İmha olmamak için elbette güçleneceğiz. Kavga etmeyelim ama, Talabani'yi niye üzerimize salıyorsun? Öz savunma gerekli, yoksa katlediliriz. Katılımı arttırmak gerekli, yoksa katledilirler.

"KDP yarın daha tehlikeli olabilir; uzlaşabilirler de. Oyun büyük olabilir. Saddam üç aylık fırsat bulursa yeni Halepçeler gelişebilir. İran, Hizbullah'ı öne sürebilir. Bölge kaypaktır. PKK Güney'de sonuna kadar kalacaktır. Mesut Yılmaz 6 Kasım tarihli açıklamasında 'operasyon ve planlamalar var' diyordu. Yılmaz ve Ecevit'le görüşün, 'aman çatışma olmasın' deyin. 15 Ağustos'tan daha büyük bir giriş olabilir."

Barış için köprü olabilirim

Benimle ilgili şu an diyalog yok. Sağlığımda fiziksel olarak bir şey yok. Üzerimde ikili bir çekişme var. Doğrudur, demokrasi lehine değerlendirmeme, çatışma ve boğulma tarzı var. MİT de söylüyor; iki yıldır bir şey yapılmıyor. Bu sakıncalı bir durumdur. Böyle sürerse beni ölüm orucuna, intihara götürebilir. Ölüm orucu demeyeyim de, kalp hastalığı olabilir. İkinci bir yaklaşım, benim geliştirmek istediğim yaklaşımdır; bu daha fazla gelişmiyor. İnsan hakları açısından F tipini aşan bir durumu yaşıyorum. İdareyle filan fazla bir sorunum yok. Kitap alınmıyor, gazete sınırlı; tek kişilik durumum gözden geçirilmeli. Af Örgütü'nün raporu vardı; bunu esas alın, girişimde bulunun.

PKK de şunu anlamalı: Ben onların adına barış görüşmeleri yapamam. Barış için köprü olabilirim. Ama burada diyalog yok, barışı burada yapamam. MİT'in açıklamalarından sonuç çıkarılabilir. Sadece dağlara çıkmakla olmaz. Hakimiyet alanlarında nasıl KDP ve YNK'nin federesi varsa, PKK'nin de federesi olmalı. Öz yönetim olabilir. PKK kendi siyasi modelini oluşturup geliştirmek zorunda. Bunun için kıran kırana mücadele etmeliler. Üç güç uzlaşırsa, Asuriler ve Türkmenler dahil edilir. Olmazsa çatışma sürer; ister Türkiye, ister İran ve Irak, isterse Suriye ile olur; kim gelirse. Ama bu ülkelerle uzlaşma da, çatışma da olabilir. Bunun siyasi aracını geliştirecekler. Yönetim olayını geliştirmeleri gerekir. Uzlaşırlarsa daha iyi olur. Bu gelişmezse, kısır ve kör dövüşlü bir çatışmayı engellemek güçleşir. Uyarıyorum, çok tehlikeli durumlar var. KDP'yi zorlasınlar. Uzlaşma da olur, çatışma da olur. Bu gelişmezse Türkiye'ye çok kaybettirebilir.

HADEP gelişmelere el koymalı. Türkiye'nin bütünlüğüne uygun bir yola gelmek gerekir. Silahların bırakılma sorunundan tutalım da, Türkiye'nin gelişimine kadar tüm sorunlara eğilmeli. Öz savunma alanlarını söyledim. Alternatifli üç bölgeyi söyledim. Üzerlerine gelen güçler orada boğulur. Bizden bir kişi giderse, onlardan bin kişi gider. İran kapılarını da açık tutsunlar, ama dikkat etsinler.

Türkiye'de kültür kurumlarını geliştirin, kadro ve kurumları oluşturun. Çözüme hizmet edin.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ndeki dava bir iki yıl sürer, hatta daha fazla sürebilir. Rıza Türmen'in de böyle bir açıklaması vardı. Mahkemenin benimle görüşmesi için bekleyeceğim. Bu konuda dilekçe yazacağım. Belge alışverişi sürecini bekleyeceğim. Çok önemli, daha kapsamlı bazı savunmalarımı orada dile getireceğim. Benim burada mahkemede yaptığım aslında savunma değildi, sadece barış çağrısıydı. Ben siyasi savunma yapmadım, siz savunma yapmaya çalıştınız. 200-300 sayfalık tarihi toplumsal nedenlere değinmeye çalıştınız. Ben buna gerek görmedim. Ortam savunma yapmaya uygun değildi. Barışa ihtiyaç vardı ve bu daha önemliydi. Asıl siyasi ve tarihi savunmayı bu mahkemede geliştirmek istiyorum.

Palme olayını biliyorsunuz, burada da onu bana sormuşlardı. Almanya, İtalya ve Rusya sürecini işleyeceğim. Sizin mahkemede belirttiğiniz dört süreci ben de işleyeceğim. Alınış tarzı tartışılacaktır. O konuda benim tanıklığıma başvurmaları gerekiyor. Beni kaçıranlar kimlerdi? Nasıl oldu? Kim verdi, kim aldı? Bunların hepsini uzun uzun konuşmam gerekiyor. Bunların hepsi hukukla ilgilidir ve araştırılması gerekir. Entrikalar var. Hala açıklanmayan yönleri var. Yunanistan'la ilgili şimdi ayrıntılı bir şey söylemeyeceğim, bu hususu şubatta değerlendiririm. Yunanistan'da beşli grup vardı. *Simitis, Pangalos, Kalenderis, Kostulas, Baby.* Bunlar yaşıyorken, başlarına bir şey gelmeden, hayattayken konuşturulması gerekiyor. Mahkeme tarafından şimdiden bunların ifadelerinin alınması lazım. Bunlar birçok şeyi gizliyorlar. Bu beşlinin suçları tarihi ve siyasi açıdan önemlidir.

Rusya sürecini açmak gerekiyor. Almanya bizi epey zorladı. Bence bütün bunları mahkemenin gündemine almanız lazım.

Ahmet Kaya Pir Sultan benzeri bir çıkış yaptı

Ahmet Kaya için bir mektup yazmak isterdim. Buna yazılmamış mektup diyebilirsiniz. Ahmet Kaya'nın söyledikleri benim açımdan önemlidir. Ölmeden önce kafamdan ona yazmak geçiyordu, ama zamanımız elvermedi. Ahmet'in ölümünün, bize dair yaptığı konuşmalarla bağlantısı vardır. Doğrusu benden cevap bekliyordu. Bunu biliyordum. Cevap vermeyişim benim için bir eksiklik oldu. "Siyasi linç durmalı" diyordu. Kalbi buna dayanmadı. Onun ölümü Özal'ın ölüm tarzına benzerdir. Özal ölmeden önce *"Apo'nun yaptığı her şey yanlış değil"* demişti. O da Malatyalıydı. Bir vefa borcudur bu.

Ona şunları yazmak isterdim: Onu, sanat ve politika ilişkisini daha iyi incelemeye davet edecektim. Böyle bir beklentisi vardı. O cevabı vermediğim için üzüntülüyüm. Gerçek bir demokrat, halk ozanları geleneğine yakışır, Pir Sultan benzeri bir çıkış yaptı. Mahsun ve İbrahim için de *"Devletin Kürdü"* dedi. *"Beni İmralı'ya götürün"* diyordu. Onu biliyordum. Kendisi bunun öfkesi ile kahroldu. Kürtçe bilmediği halde *"Türkiye Kürdüyüm"* diyordu. Demokratik bir birlik istiyordu. Demokratik birlik çizgisine çok yakın biriydi. Bundan dolayı sağ-sol herkes kendisini seviyordu. Demokratik Cumhuriyet hedefine bağlıydı. Anısına saygı duymak gerekir. O anıyı biz de yaşatmaya çalışacağız.

Geçen gün TÜYAP'ta yapılan toplantıda Ercan Karakaş'ın bir sözü vardı. *"Sanat demokrasinin önünü açar"* diyordu. Bu doğrudur. Siyaset gerginliğe dayanır, ama sanat birleştirir, kardeşliği geliştirir. Medya TV'deki sanatçılar Kürt-Türk kardeşliğini geliştirsinler.

Şehit çocukları okumalıdır. Sanat ve tarih okuyabilirler, İngilizce öğrenebilirler. Entelektüel düzeylerini artırsınlar. Onlara iyi bakılmalıdır.

19 Mayıs'ta kaçanlara yeni bir çağrı yapılabilir. Eskisi gibi olacakları belirtilir, öldürme olmayacağı açıklanır. Gelsinler. Hatta bize gelen aileler vardı. Onlarla tekrar görüşebilirler.

HADEP'te gençlerle eski yaşlıların girmesi iyi bir kaynaşmaya yol açabilir. Türk arkadaşlardan Ahmet Turan Demir var. Başka yok herhalde. Bu önemli bir eksik. Geçen hafta da söyledim. MİT müsteşarının 'HADEP'in Türkiyelileşmesi' söylemine dikkat etmek gerekir. HADEP bölge partisi olmaktan çıkmalı, gerçek bir Türkiye Demokrasi Partisi olduğunu gösterebilmeli, Kürt milliyetçiliğini aşmalıdır. Hem demokrasi kültürünü geliştirmeli, hem de Genelkurmay'ın kaygısını gidermelidir.

Yaşamım siyasi istismar konusu yapılmamalı

Buradaki yaşamımla ilgili hususlara geliyorum. Birinci husus şudur: Sağlığıma ilişkin bazı nefes alma sorunlarım var. Bunlar eskiden beri varolan şeyler. Fiziki olarak bu biçimde götürmekte zorlanmayacağım. Ama benim yaşamımda siyasi yan önemlidir. Burada MİT müsteşarının belirttiği 'kullanma' sözüne açıklık getireyim. Ben kendimi asla kullandırtmam. Benim siyasette demokrasiyi, yani milliyetçilik yerine demokrasiyi öngörmem önemliydi. "Kullanma" tarzından ben bunu anlıyorum. Devlet barış ve demokrasideki rolümü daha iyi anlamalı. Ecevit de söylemişti, "MİT'in söylediklerinden herkes yararlanmalıdır" demişti. Barış ve demokrasi söylemim doğru algılanmalı; aydınlar da bu rolümü iyi görmelidir. MİT müsteşarı "Bir iki yıldır neden bir şey yapılmadı?" diye soruyor. Değerlendirilmemesi tarihi bir kayıptır. İleride bunun büyük bir kayıp olduğunu görecekler.

Şimdi ikinci hususa geliyorum: Ne devlet, ne de PKK benim yaşamımı siyasi istismar konusu yapmamalıdır. PKK veya Kürt tarafı, ya da Avrupa tarafı mı diyeyim, *"Öcalan'a bir şey olursa intikam alırız, ölür veya hastalanırsa, şöyle yaparız, böyle yaparız"* dememelidir. Böyle yapmaları tehlikeli olur. Ben istesem, burada ölüm orucuna girer, yüz binleri ayağa kaldırırdım. Bu bir şantaj olurdu. Bunu doğru bulmadım. Şimdi örgütler de, devlet de ölüm orucunu şantaj olarak görüyor. Örgütler söyle yapın diyor, hükümet de taviz vermiyor. Bu da bir kilitlenmeye yol açıyor. Ölümüm bir intikam aracı olmak yerine ders çıkarılmalıdır.

Benim sağ kalmam da rahatlık konusu olmamalıdır. "Öcalan'ın orada sağlığı yerinde, barışı sağlayacak her şeyi yapacak" denmemelidir. Rahatlama ve durma yerine, dün bir çalışılmışsa, bugün on çalışılmalıdır. Benim burada olmam herkesi daha fazla çalışmaya sevk etmelidir.

Burada yaşam zor geçiyor, yarın ne olacağı belli olmaz. Birinci önemli konu budur, irade dışı pek çok şey ortaya çıkabilir. Benim buradaki durumum F tipinden daha ağırdır. Ben kıyamet de koparabilirim. Mesele sağduyulu yaklaşmaktır. Mesele bazı olumlu adımlara yol açmaktır. Anlayışlı davranıyorum. Eskisinden daha fazla düşünce ve pratik sergileyebilirim.

Genelkurmay ve MİT müsteşarının açıklamalarında *"PKK siyasileşiyor"* deniliyor. *"Avrupa Birliği'ne giriş sürecinde tereddütler var"* deniliyor. Geçmiş ve geleceğiyle PKK zaten siyasal bir harekettir. Burada sorun PKK'nin siyasi olup olmadığı değil, PKK'nin demokratik siyasete çekilip çekilmemesi sorunudur. Başka güçlerin kullanmasından söz ediliyor. O güçlerin oyunlarına gelmemek için, PKK demokratik siyasete katılmalıdır. Demokratik siyasetin önü açılmalıdır ve PKK ona girmeye zorlanmalıdır. PKK'nin Türkiye'yi zorlayacak şeylere girmemesi gerekiyor. Aşırı taleplerin ileri sürülmemesi; "şu olmazsa böyle yaparız" dememek gerekiyor,

Bunun yanında meşru müdafaa halinin tek taraflı olarak fazla gelişmeyeceği de açıktır. PKK Türkiye'yi, ülkeyi, hukuku zorlamayacak; ama bunun yanında PKK saldırmıyorsa, Genelkurmay'ın da saldırmaması gerekir. Terörizmin kaldırılması imhayla olmaz. Türkiye Talabani'ye silah veriyor, o da elimize geçiyor. Böyle devam ederse çatışmalar baharda Kuzey'e de sıçrayabilir.

Güçlerimiz meşru savunma çizgisini derinleştirsinler. Ateşkes sürecinin tam bir barış sürecine kadar devam ettirilmesi gerekir. '97'de ordu "Ateşkes pozisyonunuz, askeri gücünüz bizi zorluyor" diyordu. Beş on kişinin eline silah ver, köye git, açıkta dolaş. Ben buna Şemdin tarzı avare çetecilik diyorum. Botan ve diğer yerlerde mevcutları vardır. Yumuşak bir biçimde bu süreci geçiştirebilirler. Eğer öyle olursa herhalde ordu da karışmaz. Dörtlü çete demiştim; bu tip kontrolsüz seylere müsade etmemek gerekir. 15 yıllık süreç çok zordu. Kontrolsüz olmamalılar.

İran-Saddam saldırısı gelişebilir. Meşru savunma alanları kısa, orta ve uzun vadede olur. Bir plan çizmiştim, lojistiklerinden eğitimlerine kadar her şeyi dikkate almaları lazım. Bush geliyor, Kissinger dönemi gibi İran ile çelişkileri çözümleyebilir. Bu da yeni saldırıları getirebilir. Bunu görmeleri gerekir. '75'ten beri süregelen bir durumdur. Çığırından çıkan bir çatışma sürecine girmeyelim. Türkiye'nin olası bir çözüme gelmesi, diyalog yolunu açması durumunda silahlar da bırakılabilir

Diyalogda HADEP'e de rol düşüyor. PKK kendi federesini yapmalıdır. KDP ve YNK ile birlikte olsun demiyorum; ayrı bir federe olmalıdır. Bu konuda gecikmelerini doğru bulmuyorum. Celal'den, Barzani'den kırsal alanları daha fazladır. İsterlerse İran'la, Irak'la ve hatta Türkiye ile görüşebilirler. Demokratik Irak, Türkiye'nin de çıkarınadır.

Demokratik bütünlük mücadelesi ve demokratik birlik savaşı en önemli slogandır. Biz Demokratik Irak, Demokratik İran ve Demokratik Türkiye için savaşıyoruz. Zorlasalar da biz ayrılıkçılığa karşıyız. Eskiden de bunlar benim kabul ettiğim hususlardı. Dış temsilcilik için "Yarın elçiliğe dönüşür" deniliyor. Hayır, bizi zorlasalar da ayrılıkçılığa karşıyız. Demokratik Türkiye için ne isteniyorsa yaparız; gerekirse silah bırakırız. "PKK her an ayrı devlet kurabilir" iddiası doğru değildir. Yeter ki demokratik siyasetin önü açılsın.

HADEP seçimlerinin genç, yaşlı ve kadın katılımını olumlu buluyor ve başarılar diliyorum. HADEP nasıl politika yapmalı? HADEP'in demokratik bütünlük ve birliği inandırıcı yayması gerekiyor. Demokratik birliği halk içinde, gençlik içinde yaymak gerekiyor. Bunlar Genelkurmay'ın vurguladığı şeylerdir. Yok etme politikası yerine demokratik ve laik cumhuriyeti istiyorsa, Genelkurmay'ın da buna izin vermesi gerekir. HADEP Demokratik Türkiye partisi olmalıdır. Demokratik örgütlenme ile milyonları örgütlemelisiniz. Eski tarzda yürütemezsiniz. Bunun önüne geçin. Medyayı iyi değerlendirmelisiniz. Başkanlık Divanı etkili çalışmalı.

Refah Partisi'nin durumuna düşmeyin. Devletin her kurumu ile diyalog içinde olmanız gerekir. Meclis ayda bir, Başkanlık Divanı haftada bir toplanacak; sekreterlik, işi gereği sanırım her gün çalışmak zorunda. Taban örgütlülüğü çok önemli. Alabildiğine açık olmanız lazım. Gizli saklı hiçbir şey olmayacak.

Savunmalarımı tekrar incelemenizi öneriyorum. Demokrasi üzerine kitapları okuyun. İstanbul, Adana ve İzmir gibi bölgelere önem vermeniz gerekir. Gençlik ve kadının çok yoğun olarak sürece girmeleri gerekir.

"PKK kendi federesini yapmalıdır. KDP ve YNK ile birlikte olsun demiyorum; ayrı bir federe olmalıdır. Bu konuda gecikmelerini doğru bulmuyorum. Celal'den, Barzani'den kırsal alanları daha fazladır. İsterlerse İran'la, Irak'la ve hatta Türkiye ile görüşebilirler. Demokratik Irak Türkiye'nin de çıkarınadır. Demokratik bütünlük mücadelesi ve demokratik birlik savaşı en önemli slogandır. Biz Demokratik Irak, Demokratik İran ve Demokratik Türkiye için savaşıyoruz. Zorlasalar da biz ayrılıkçılığa karşıyız."

AB'nin aşamadığı çıkmaz

● Hasan ÇINAR



"AB'de ülkelerin ulusal çıkarları baştan beri her sahada hakim olduğu için, günümüzde de bir girdap gibi duran bu sorun aşılamıyor. Zaten bu ve benzeri özellikleriyle AB, kapitalizmin motor gücü olarak YDD'ye göre programlı olduğu sürece, Almanya, Fransa, İngiltere, İtalya ve diğerleri bunda ısrar ettiği müddetçe değişim olmayacak. Halkların değil, sermayenin çıkarları esas olacak."

AB (Avrupa Birliği), genişlemenin önünü açacak anlaşmayı aslında 1997'deki Amsterdam Zirvesi'nde gerçekleştirmeyi planlamıştı. O yılın yaz ayında yapılan zirvede, kurumsal reformlarla ilgili somut kararlar alınması amaçlanmıştı. Olmadı. Çünkü burada da geçmişin hataları tekrarlanarak ulusal çıkarlar öne alındı. AB'de ülkelerin ulusal çıkarları zaten baştan beri her sahada hakim olduğu için, günümüzde de bir girdap gibi duran bu sorun aşılamıyor. Zaten bu ve benzeri özellikleriyle AB, kapitalizmin motor gücü olarak YDD (yeni dünya düzeni)'ye göre programlı olduğu sürece, Almanya, Fransa, İngiltere, İtalya ve diğerleri bunda ısrar ettiği müddetçe değişim olmayacak. Halkların değil, sermayenin çıkarları esas olacaktır.

Amsterdam Zirvesi'nde, büyük ülkeler Avrupa'nın birliğini çıkarlarının gerisinde tuttukları için, hissedilecek bir anlaşma sağlanamadı. O an halen hafızalarda: AB Dönem Başkanı Hollanda'nın Başbakanı W. Kok ile, yolsuzluktan ötürü parlamento tarafından görevden alınan AB Komisyonu'nun Başkanı Jacques Santer, şafak henüz sökmemişken uykulu gözlerle karşısına çıktıkları gazetecilere "demokrasiden, insan haklarından ve sağlıklı bir çevreden yoksun" Amsterdam Anlaşması'nı övmüş, AB'ye yeni üyelerin alınması için "yol açıldı" mesajını vermişlerdi. Ama yolun rotasını gösterememişlerdi. O yılın sonunda Lüksemburg'da Türkiye ile yaşanan arbede ve bunun sonucu olarak Başbakan Mesut Yılmaz'ın zirveyi terk edip Ankara'ya dönmesi, açılan yolun tamamlanmamış olduğunun önemli bir ipucuydu. Maastricht Anlaşması'ndan sonra, en çok söz edilen ve önem biçilen zirve olarak tanımlanan Amsterdam Zirvesi'nde de AB'nin karmaşık mekanizmasına doğru balans ayarı verilememişti.

Birliğe üye olmak isteyen Türkiye ve 12 Doğu Avrupa, Balkan ve Akdeniz ülkesinin umut bağladığı Nice Zirvesi'ni de övenler yine liderlerin kendileri oldu. Zirvede peş peşe düzenlenen basın toplantılarının bazıları tiyatro sahnelerinden farklı değildi. Bu noktada Almanya Başbakanı Gerhard Schröder ile Dışişleri Bakanı Joschka Fischer'in davranışları örnek verilebilir. Basın brifinglerinde somut bilgiler alabilecekleri umuduyla liderlerin brifinglerine giren gazeteciler, kendilerini çoğu zaman amfi tiyatroda pandomim izler gibi hissediyorlardı. Hayal kırıklığı gözle görülüyordu.

AB'de çıkarların hep ön planda tutulmasına yol açan ciddi bir sorun ise, kendi içinde demokratik olmamasıdır. Hayati kararları sadece 15 ülkenin liderleri aldığı için, parlamento gibi önemli bir kurum, yıllarca masraflı bir sembol olmaktan öteye gidememiştir. AB, dünyada emsali olmayan bir işleve sahip. Yasama ile ilgili kararları her yerde parlamentolar verirken, AB'de bu kararları yürütmeyi temsil eden Bakanlar Konseyi'ndeki devlet başkanları, başbakanlar ve diğer bakanlar veriyor. Yani parlamentonun vereceği kararları uygulama yerine, parlamento yerine karar alıyorlar. Bu Nice Zirvesi'nde de böyleydi, önümüzdeki yıllarda da farklı olmayacak.

Nice Zirvesi'nde bir gazetecinin, Dönem Başkanı Fransa'nın Cumhurbaşkanı Jacques Chirac'a yönelttiği, parlamentonun neden yıllardır işlevsiz bırakıldığı sorusuna yanıt gelmedi. Çünkü Chirac bu soru karşısında savunma yapamazdı. Fransa Cumhurbaşkanı, daha sonra sonucu değerlendirirken, "Nice Zirvesi, Avrupa'nın tarihine büyük bir zirve olarak geçecek" demesine karşın, tarihi olup olmayacağını geleceğin göstereceği konusunda herkes hemfikirdi. Her zirvenin sonucu "tarihi" olarak nitelendirildiği için, bu açıklama da kayda değer değildi.

AB ne kadar demokrasiden bahsetse de, gerçek anlamıyla sadece oligarşi ve burjuvazinin çıkarlarını temsil ediyor. Sosyalizm ve sosyalizm felsefesinin ortadan kalktığı eski sosyalist yeni üyelerin önüne kapitalizmi A'dan Z'ye uygulamalarını koşul olarak koyan bir birlik söz konusudur.

Demokrasinin mucidi olan eski Yunanlılar dahi toplumun bir kesimini ülke ile ilgili kararlara dahil etme cesareti gösterirken, AB ülkelerinin 21. yüzyılda ulusdevlet anlayışını aşamamaları ciddiye alınması gereken kronik bir sorun. Nitekim gelecekte tek Anayasa çatısı altında büyük bir federasyon olma iddiasındadır. Korkuyu aşmazsa bunu gerçekleştirmesi zor olacak.

Sancılı zirve

Nice Zirvesi, genişleme öncesi yaşanan sorunların büyüklüğü itibariyle kurumsal reformlara adanmıştı. Zirvede genişlemenin önünü açacak kararlar alınacaktı. Karamsar bir kesim ise zirvenin karar alınamadan fiyasko ile sonuçlanabileceğini hesaplamıştı. Türkiye dışında 12 ülkenin daha alınması için, birliğin omurgasını oluşturan Parlamento'nun aritmetiği, Bakanlar Konseyi'ndeki oy dağılımı ve AB Komisyonu'ndaki komiser sayısının yeniden düzenlenmesi gerekiyordu. Ayrıca oylama yönteminin değişmesi gerekiyordu. İki gün boyunca sadece bu maddeler üzerinde müzakereler yapıldı. Dönem Başkanlığı, öneri üzerine öneriyi masaya koydu. Formül ise yine herkesin yorgunluktan halsiz düştüğü son gecede bulundu. Buna zoraki bir formül demek en iyisi olur, çünkü uzun vadeli çözüm getirecek ideal bir formül değildi.

Geçmiş anlaşmalarda olduğu gibi 7-11 Aralık tarihleri arasında düzenlenen Nice Zirvesi'nde de liderler Avrupa'nın geçmişteki "bölünmüşlüğünün" giderilmesinden bahsetti. 8 Aralık'ta anlaşmayla sonuçlanması planlanan toplantının, büyük sorunlar nedeniyle, dördüncü güne sarkıp AB'nin en uzun liderler zirvesi olarak tarihe geçmesi, "bölünmüşlüğün" gerçekten hala derin olduğunun kanıtıydı. Ancak "bölünmüşlük" sadece devletler arasında vardı. Halklar arasında ise tam tersi bir durum söz konusuydu.

Akdeniz kıyısındaki tarihi kentte tüm Avrupa'dan toplanan 100 bine yakın işçi ve köylü, devlet ve hükümet başkanlarının aksine, birliklerini simgeledi, hakları için birlikte gösteri yaptı, birlikte polisle çatıştı, büyük bir salonda birlikte geceledi, yemeklerini paylaştı.

Eylemleri, Dünya Ticaret Örgütü'ne karşı ABD'nin Seatle kentinde konulan toplumsal tavrın adeta bir kopyasıydı. Nice'de konuşulan işçilerin eyleminin, en çok Seatle olayları ile özdeşleştirilmesi büyük bir anlam taşıyordu. Hepsi de "sosyal ve adil bir Avrupa" için yürüdü ve Fransız polisinin göz yaşartıcı gaz ve tazyikli su ile saldırısına rağmen, sonuna kadar direndi. Bu eylem, kapalı kapılar arkasında yürütülen müzakerelerle geleceği tek başlarına belirlemeye çalışan elit tabakaya iletilen bu anlamlı mesajın biçimi, Avrupalı sendikaların güçlerini ortak bir çatı altında birleştirmeleri ile önümüzdeki yıllarda daha belirgin ve daha örgütlü bir şekil alacak. AB zirvesi uzun yıllardır ilk kez bu kadar kalabalık bir kitle ile protesto ediliyordu. Protesto edilen aslında Avrupa değil, bu kıtaya YDD'yi aşılayanlardı.

Bu arada Kürtlerin de grup olarak diğer halklar arasında taleplerini dile getirmeleri, gelecek için büyük önem taşımaktadır. Avrupa ülkelerinde yaşamakta olan bir milyonun üzerinde Kürdistanlı, aynı zamanda ülkelerinin de temsilcileridirler. AB, en geç 15 yıl sonra Kürtlerin de içinde yer alacağı bir birlik olacağı için, halkımızın toplumsal haklarını erken aramaya başlaması ve tavrını zamanında koyması iyidir. Kaldı ki, toplumsal haklara en çok ihtiyacı olanlar yine Kürtlerdir.

Nice Zirvesi'nde AB vatandaşlarının bireysel haklarını içeren Avrupa Temel İnsan Hakları Şartı kabul edilmesine rağmen, Kürtler Avrupa'da anadilde eğitim, yayın ve kültürel birçok haktan mahrum. Diğer halkların bu yönlü çalışmaları belli oranda AB tarafından finanse edilmesine rağmen, Kürtler bundan da yoksun. Yani zengin ve kendisini "demokratik" olarak tanımlayan bir birlik içinde, ülkelerindeki antidemokratik yaşam koşullarıyla karşı karşıya bulunuyorlar. Kürtler, AB emekçileri arasında bu talepleri nedeniyle gözle görülen bir renk oldu. Asıl amaçları "KOB'da Kürtlerin kendi adıyla yer almamasını" protesto etmek olsa da, orada olmaları, onları herhangi bir nesne olmaktan çıkarıp Basklılar, Korsikalılar ve Brötonlar gibi Avrupalı emekçilerle bütünleştiren temel bir özne haline getirdi. Kürtlerin Avrupa'da söz sahibi olmaları için Kürdistan Ulusal Kongresi ve Dış İlişkiler'e büyük görevler düşmektedir. Temaslar sivil toplum örgütlerinin yanı sıra, devletler düzeyinde de alt değil, üst düzey esas alınarak yürütülmelidir.

"Avrupa ülkelerinde yaşamakta olan bir milyon üzerinde Kürdistanlı, aynı zamanda ülkelerinin de temsilcileridirler. AB, en geç 15 yıl sonra Kürtlerin de içinde yer alacağı bir birlik olacağı için, halkımızın toplumsal haklarını erken aramaya başlaması ve tavrını zamanında koyması iyidir. Kaldı ki, toplumsal haklara en çok ihtiyacı olanlar yine Kürtlerdir."





"AB, ne kadar demokrasiden bahsetse de, gerçek anlamıyla sadece oligarşi ve burjuvazinin çıkarlarını temsil ediyor. Sosyalizm ve sosyalizm felsefesinin ortadan kalktığı, eski sosyalist yeni üyelerin önüne kapitalizmi A'dan Z'ye uygulamalarını koşul olarak koyan bir birlik söz konusudur."

Reform kararları

Nice Zirvesi'nde cılız da olsa sonuç çıkmasaydı, AB'nin genişlemesine büyük bir darbe vurulmuş olacaktı. Aday ülkeleri, bu tehlikeden ötürü dışa pek yansımayan bir korku sarmıştı. Adaylar, müzakereler için katıldıkları zirvede, reformlarda kendilerine pay verilmesi için Almanya'nın Polonya'yı kollaması gibi, müttefik ülkelerin desteğini almak amacıyla lobi yaptı. Herkes en iyi bir Avrupa Birliği için değil, kendisi için en iyi sonucu almak istiyordu. Ortak hükümet konumundaki Komisyon'da kim ne kadar üyeyle temsil edilecek, yasama organı Parlamento'da kimin ne kadar vekili olacak, yürütme organı Bakanlar Konseyi'nde kimin ne kadar oy hakkı olacak? Zirvenin son iki günkü gündemi bu meselelerdi.

Dönem Başkanı Fransa, Almanların rahatsız olacağını bilerek, kendi kafası ve hesabına göre bir formül ortaya attı. Almanya, 85 milyonluk nüfusu ile AB'nin en büyük ülkesini oluşturuyor. Bu konumu itibariyle birlik içinde her yönüyle önde olmayı hesaplarken, Fransızlar belli noktalarda onları kendileri ile aynı düzeye indirmişlerdi. Almanları çileden çıkaran da Fransızların bu tutumuydu. İkinci Dünya Savaşı sırasında faşist Hitler'in işgalci ruhunu halen gözler önünde tutan Fransa ve İngiltere, Almanya'nın kendi başına tekrar büyük bir güç olmasını kesinlikle istemiyor. Almanlar'ın bazı noktalarda taviz vermeleri ile en büyük engel ortadan kalkmış oldu. Kararların önünde ikinci büyük engeli ise Benelüks ülkeleri Belçika, Hollanda ve Lüksemburg oluşturdu. Almanya birlik içinde süper güç özelliğini korurken, küçükler temsil edilmeme endişesine kapılmıştı. Bu arada henüz aday olan Polonya ile İspanya arasında sorunlar baş gösterdi. Diğerleri gibi, onlar da büyüklükleri itibariyle uygun bir temsil talep ettiler. Sonunda 27 ülke baz alınarak reformlar kararlaştırıldı. 28. ülke olması gereken Türkiye ise 10 yıl sürmesi beklenen bu sürece dahil edilmedi.

Nice Zirvesi'nde alınan reform kararlarına göre, Bakanlar Konseyi'ndeki oy dağılımı şöyle olacak: Almanya, İngiltere, Fransa ve İtalya'ya 29'ar oy; İspanya ve Polonya'ya 27'şer; Romanya'ya 15; Hollanda'ya 13; Yunanistan, Çek Cumhuriyeti, Belçika, Macaristan ve Portekiz'e 12; İsveç, Bulgaristan ve Avusturya'ya 10; Slovakya, Danimarka, Finlandiya, İrlanda ve Litvanya'ya 7; Letonya, Slovenya, Estonya, Kıbrıs Cumhuriyeti ve Lüksembourg'a 4'er ve Malta'ya 3 oy.

Büyük ülkeler Almanya, İngiltere, Fransa, İtalya ve İspanya, 2005 yılından itibaren AB Komisyonu'nda 2'şer üye bulundurma haklarını kaybedecekler. Daha sonra, her yeni üye, toplam üye sayısı 27 olana kadar Komisyon'da bir üyeye sahip olacak. Ancak üye sayısı 27'yi bulunca bu rakam sabitleştirilecek ve rotasyon usulüne gidilecek. AB Komisyonu Başkanı'nın yetkisi artırılacak ve gerektiği takdirde Komisyon üyelerinin işine tek başına son verme yetkisi verilecek.

Avrupa Parlamentosu'nun şu anda 626 olan sandalye sayısı ise genişleme sonrası 738'e çıkartılacak. Almanya sabit tuttuğu 99 milletvekili ile en çok vekile sahip oldu. Sadece Belçika, üyelerini 20'den 22'ye yükseltti, diğer ülkeler daha az milletvekiline sahip oldu.

Nice Sözleşmesi'ne göre, AB içinde 8'den fazla üye ülke, kendi aralarında anlaşmaya vardığı taktirde diğer ülkeleri beklemeksizin, kendi aralarında ve seçtikleri konularda daha yakın işbirliği ve entegrasyona gidebilecekler. Savunma konuları, "güçlendirilmiş işbirliği" dışında bırakılacak. Liderler, AB içindeki kararlarda, 29 önemli siyasi karar gerektiren alanda daha, oybirliğinden oyçokluğu ilkesine geçilmesini kararlaştırdı. Ayrıca, AB içinde 6 önemli üst düzey tayinde de oybirliği ilkesinden oyçokluğu ilkesine geçilmesini benimsedi. Bununla birlikte, özellikle Almanya, İngiltere ve Fransa'nın itirazları üzerine, vergilendirme, göçmenler, sınır kontrolü, sağlık, eğitim ve kültür konularında, oybirliğinden oyçokluğuna geçişle ilgili olarak uzlaşmaya varılamadı. İspanya'nın uzun süre itirazına neden olan, yoksul bölgelere yardım konusunda ise 2007 yılından sonra, oybirliğinden oyçokluğuna geçilecek.

Bu sistem çok karmaşık ve oylamayı zorlaştıran bir yöntem. Bakanlar Konseyi'nde "nitelikli çoğunluk", toplam 342 olan oyların 258'i ile alınabilecek. Kararları bloke etmek için ise, en az 89 oy gerekecek. Yani üç büyük ile bir küçük ülke bir araya geldiğinde, kararları engelleyebilecek. Şu ana kadar veto hakkı olduğu için tek ülke kararları engelleyebiliyordu. Buna rağmen asıl hedef olan tüm alanlarda veto hakkının kaldırılması ilkesine geçilemedi.

Zirvenin en karlı ülkeleri Almanya, İspanya ve Polonya oldu. AB'nin doğuya doğru genişlemesini "stratejik hedefi" haline getiren Almanya Başbakanı Gerhard Schröder'in avukatlığını yaptığı Polonya ve diğer doğu Avrupa ülkelerinin üye olarak alınmalarıyla birlikte, Almanya coğrafik olarak AB'nin tam ortasına düşüp etkinliğini daha da artıracak.

Nice Anlaşması'na göre, 2003 yılından itibaren 12 aday ülkenin üyeliklerinin kabul edilmesine aşama aşama başlanacak. Ancak ilk grupta yer alan Macaristan, Polonya, Çek Cumhuriyeti, Kıbrıs ve Malta'nın üye kabul edilmesi, en erken 2004 yılında gerçekleşecek. AB'nin 44 yıllık tarihinde önemli bir yer alacağı kesin olan Nice Zirvesi'nde kararlaştırılan sözleşme, gelecek yılın başlarında imzalanacak ve 18 ay içinde üye ülkelerin meclislerinden geçtikten sonra yürürlüğe girecek. İlk üyeler Haziran 2004 tarihinde yapılacak Avrupa Parlamentosu seçimlerine yetiştirilecek.

Türkiye dışarıda tutuldu

Reform kararlarının Türkiye'yi dışarıda tutmasının nedeni, bu ülkenin müzakerelere bile hazır olmamasıdır. Katılım Ortaklığı Belgesi'nin açıklanmasının ardından kısa sürede Ulusal Programı'nı sunması gereken Türkiye, Kürtçe eğitim ve yayın, MGK'nin statüsü ve ekonomi gibi çok önemli meselelerde tıkanmayı yaşadığı için dışarıda tutuldu.

Başbakan Bülent Ecevit, Nice'deyken Genelkurmay Başkanlığı'nın Kürtçe TV'yi PKK talepleri ile örtüştüğü gerekçesiyle reddetmesi, Avrupa'nın olumsuz tavrını etkiledi. Genelkurmay açıklaması, Ecevit ile danışıklı olsa da olmasa da Türkiye ve Avrupa'da AB üyeliğini istemeyenlerin ekmeğine yağ sürdü. Cezaevlerinde ölüm orucundaki tutsaklara saldırılıp katliam yapılması ve Güney Kürdistan'a yönelik askeri harekat da Türkiye'nin demokratik dönüşümü hayata geçirmede büyük sancılar çektiğine, rantçı çevrelerin halen etkin olduklarına işaret ediyor. 2000 yılının haziran ayına kadar önemli sinyaller veren Ankara rejiminin yılın ikinci yarısında neredeyse sadece geri adım atması, bu çevreleri daha da güçlendirdi. AB, böylesi bir Türkiye'yi kısa vadede üye etmez, etse bile başına bela olur.

AB ile Türkiye arasında son dönemlerde büyük bir sorunu da Avrupa Güvenlik ve Savunma Kimliği (AGSK) oluşturmaktadır. Bu olay da Türkiye açısından büyük bir çelişki ihtiva ediyor. AB, ortak güvenlik ve savunma doktrini çerçevesinde krizlere müdahale etmek amacıyla 60 bin piyadeden oluşan özel bir ordu kurmaya karar verdi. Bunun kurumsal altyapı çalışmaları ve diğer hazırlıkları tüm hızıyla devam ediyor. Bu ordu bir yönüyle NATO'ya alternatif olarak da algılanabilir. AB bunun alternatif olmadığını söylese ve son NATO Bakanlar Konseyi'nde AB'nin "büyük ordu kurmayacağı" garantisi verilse de, bu gücün ileride büyümesinin önünü kimse alamaz. Alternatif olmayı en çok Fransa istiyor. ABD bu çıkışa kaygıyla bakıyor. Yeni Bush yönetimi, AGSK'yı ABD çıkarları önünde büyük bir tehlike unsuru olarak görüyor. AB özel ordusu görünürde emperyalist amaçlar öngörse bile NATO'ya alternatif olması itibariyle önemli bir açılım. AB, askeri olarak ABD'den bağımsızlaşmayı başarabilirse, bir kontra örgütü olan NATO'nun altı aşama aşama oyulararak feshedilmesi gündeme gelebilir. Türkiye, gerektiğinde koz olarak kullanabilmesi için NATO'nun varlığının sürdürülmesini istiyor.

Ancak Türkiye, AGSK'ya da ne pahasına olursa olsun dahil olmak istiyor. Yani demokratikleşmenin önünü tıkatan generaller, ipin ucu kendilerine dokunduğunda AB üyesi olmayı kendilerine bir hak olarak görmektedirler. Türkiye'nin AB ile yaşadığı büyük çelişki de burada yatıyor.

AB ise Türk ordusunu karar mekanizmalarına dahil etmeyi kesin bir dille reddediyor. Çünkü özel ordu sadece AB üyesi ülkelere mahsus.

Görüşünde ısrar eden Türkiye, son NATO toplantısında ilk kez tek başına veto hakkını kullanarak AGSK'nın desteklenmesi yönünde karar çıkmasını engelledi. Türkiye, AGSK'nın tüm mekanizmalarında yer almayı, "çok hassas bölgelere komşu olması nedeniyle muhtemel bir AB harekatının, başta güvenlik olmak üzere Türkiye'nin ulusal menfaatlerini etkileyebileceği" düşüncesinden hareketle istiyor.

AB'nin Türkiye'yi dahil etme isteksizliği, Türkiye ve AB'yi de karşı karşıya getirdi. Türkiye'nin tavrı, AB'nin "alternatif" arayışını daha da hızlandıracak.

"Akdeniz kıyısındaki tarihi kentte tüm Avrupa'dan toplanan 100 bine yakın işçi ve köylü, devlet ve hükümet başkanlarının aksine, birliklerini simgeledi, hakları için birlikte gösteri yaptı, birlikte polisle çatıştı, birlikte büyük bir salonda uyku tulumlarında geceledi, yemeklerini paylaştı."



Kültür sanat politikası üzerine

● Özgür TÜZÜN

***"Sanat ve kültürün bu topraklarda yeniden anlam bulması ve özgürleşmesi, kadının özgürleşmesine benzetilebilir."* (P.Ö.)**

Bu genel ifadeyle bir ulusta, bir toplumda kültür sorunlarının aşılması, öngörülen politikaya bağlıdır. Politika, hayatın her alanında olduğu gibi, kültür-sanat alanında da faaliyet şeklini, amacı ve muhtevayı belirleyen, öngörülen işlere katılmak için yol gösteren bir araçtır. Her örgütlü yapının bu doğrultuda belirlediği ve benimsediği bir politika da mevcuttur. Devlet ya da herhangi bir parti bazında ele alındığında, o devlet ya da partinin dış politikası, iç politikası, güvenlik, ekonomi, kadro vb. politikaları gibi, kültür-sanat politikası da olmak/oluşmak durumundadır. Bu politikanın özünü, benimsenen ideolojik tavır belirler. Zira sınıflar arası ilişki ve çıkarlar politika alanında yansır. Aynı şekilde uluslar ve devletler arasındaki çıkarları, ilişkileri yansıtır. Bir ulus veya sınıfın kendi çıkarlarını savunması ve geliştirmesinin, yine bir sınıfın tarihsel eylemi içinde kendi sınıf ilişkilerini genelleştirmesinin ve böylelikle bir yaratma eylemine girişmesinin adı politikadır.

Kültür-sanat alanına indirgendiğinde, politika aynı işlevini bu alanın özgünlüklerine göre ele alır ve kendini bu alana uyarlar. Bunun sonucunda bir kültür-sanat politikası, ulusal ve sınıfsal duruma göre oluşur.

Ülkesi ve halkıyla Kürdistan söz konusu edildiğinde, her alandaki kıtlık ve talanın en feci sonucuyla karşılaşırız. Geçmiş sürecin önderliksizliği, örgütsüzlüğü ve politikasızlığı bugün büyük oranda giderilmiş ve halklar çağdaş bir öncülüğe kavuşturulmuş olsa da, söz konusu tahribatın etkileri hala kendini hissettirebilmektedir. Geçmişte korunamayan kültürel değerler üzerindeki tahribatlar, insanların kendi kültürüne, diline, sanatına yabancılaştırılması; en basitinden kayıp bir kültürü tekrar bulup toparlama, yeniden köklerine kavuşturma zorunluluğunu açığa çıkarıyor. Bu, diğer ulusların kültür-sanat politikasından daha karmaşık, zor ve zahmetli bir kültür-sanat politikasının izlenmesi gerektiğini gösteriyor. Buna oligarşik düzenin hala sömürü ve tahakkümünü sürdürme isteminin şiddeti de eklenince, daha çetrefilli bir sürecin içinde olunduğunu kestirmek zor olmuyor.

Tabii bunun Ortadoğu'da ve Mezopotamya topraklarında gerçekleşiyor olması, olaya daha derin bir anlam kazandırıyor. Çünkü insanlığın beşiği sayılan bu coğrafya, aynı zaman kültürlerin doğuş ve gelişim merkezidir. İnsanlığın kültürel-sanatsal kökenleri bu coğrafya üzerindedir. Dolayısıyla Medler'den bu yana başlayan büyük düşüşle, insanlığa ilk kazandığı yerde kaybettirilmiştir. Bu nedenle, yok oluşla yüz yüze kalan, imha ve inkar dayatmaları ve "böl-parçala-yönet" politikalarıyla katledilen bir gerçeklikte; kültür-sanatı tekrar kendi öz yatağında öz işlevine kavuşturmak, kaybedilen yerde kazanmasını bilmeyi gerektirmektedir. Başkan Apo 21 Mart 1998 tarihli bir çözümlemesinde şunları belirlemektedir:

"Hani burada insanlık dile geldi, hani burada ilk kanunlar yazıldı, hani burada ilk umutlar insanlar adına dile getirildi. Hani her toprağa dokunuşta bir eser meydana geldi. İlk hayvanlar evcilleştirildi, ilk bitkiler tahıl oldu, ambarlara dolduruldu. İlk köyler, şehirler buralarda kuruldu. Devletler ilkin burada doğdu. Şiir ve müzik ilkin burada yapıldı. Bütün insanların ilk duyguları burada yeşerdi. Kimi yerde bir sınıf gerçeği oldu, kimi ilk köleci imparatorluklar oldu. Bir aşiret yasası oldu ve hala bütün gücüyle sürüyor. Ama bir şey daha oldu, sanki bütün bunlar olmamış gibi bir silikliğin alanı oldu.

İnsanlığın kimliği yok şimdi, umudu kalmamış.

"Nasıl oluyor bu büyük çelişki? Hem bütün ilklerin ana yurdu, hem de hiçbir eserin kalmayışı. Gılgamış destanının, ilk arkadaşlığın oluştuğu yer, şimdi en hainin yürüdüğü alan haline gelmiş. Bu büyük çelişkiyi çözmek gerekiyor. Hem de içimizde bunu çözmek gerekiyor. PKK bunun için büyük bir olay, büyük bir çözüm yeri ve bu çok güzel.

Bu büyük tarih nasıl düştü?

"Olacaksa, yeniden bir diriliş tarihi nasıl olacak? İşte heyecanın kaynağı burası. Hazineler kaybedildiği yerde aranır. İnsanlık doğduğu yerde, kökleri üzerinde araştırılır ve bulunacaksa orada bulunur. Amerika'da, Rusya'da, Sibirya'da bulunmaz. Merkezi burası." ***(A. Öcalan, Agit ve Zilan Yüksek Partileşme Çağrılarıdır, Serxwebûn, 195. sayı, Mart 1998, s. 12)***

Merkez olma özelliği, şüphesiz düşüşün derinliği oranında yüksek bir çıkışı ve önemine uygun olarak kültüre rol biçmeyi gerektirir. Aynı paralelde kültür-sanat politikasının, faaliyetlerinin güçlü olması, büyük kazanması, düşüşe son vererek, kültür ve sanatın yeniden anlam bulmasını ve özgürleşmesini sağlaması kaçınılmaz olur. Tarihtadır. Kültür-sanat politikasında esas olan yaklaşım tarzı, geleceğin kültür ve sanatının bugünden geliştirilmesi olmaktadır. Objektif gerçekleri göz önünde tutan, geçmiş kültür-sanat hazinesinin bu topraklarda yattığını bilmek kadar, ne hale düşürüldüğünü de gözeterek varolan hammaddeyi toparlamayı, sahip çıkmayı esas alan; toplumun ihtiyaçlarını karşılamaya dönük olan anadilin öğretilmesinden, insanın yaratıcı bir birey olarak geliştirilmesine; sanat kurumları, kuramı ve pratiği oluşturmaktan eğitime; dini veya etnik azınlıkların kültürel özgürlüğünü verip desteklemekten toplumun tüm acı, hüzün, coşku ve güzelliğini yansıtmaya kadar bütünlüklü tüm ihtiyaçları gözeten ve sosyal gelişimin kanunlarına dayanan bir kültür-sanat politikası böyle sosyalist ve demokratik tarzda temel bir parti faaliyeti olarak yürütülmektedir.

Partinin öngördüğü işlere katılmak için yol gösteren, faaliyet şeklini, amacını ve muhtevasını belirleyen kültür-sanat politikası, dönem dönem çeşitli değişiklikler yaşasa da, güncel açıdan öncelikler değişse de öz olarak yukarıda aktardığımız çerçevededir.

"PKK politikası, Kürdistan halkının uzun vadeli ulusal çıkarlarını emekçi sınıfların çıkarlarıyla birleştirerek maddi değerlere kavuşturmak, bunların oluşumundaki bilinçle manevi öğelere hakkını vererek bunu en üst düzeyde ifade etmek, (...) kendini ekonomik olarak yeniden üretmek, bunu uzun vadeli çıkarlara bağlamasını bilmek ve emek sahipleri lehine çözümlemektir" ***(A. Öcalan, Önderlik Gerçeği, Cilt II, Serxwebûn yayınları)*** biçiminde Başkan Apo'nun ifade ettiği durum, kültür-sanat alanı açısından da geçerli olan ve tüm kültür-sanat emekçilerinin sadık kalması gereken demokratik kurtuluş sürecinin gereklilikleridir.

Şimdi bu politika, kendini kültür-sanat alanında nasıl pratikleştirecektir? Amacı nasıl gözetecek ve kendini nasıl büyütecektir? Kürt kültür mirasını, hazinesini yeniden açığa çıkarmak kadar, dönemin istediği güncel görevleri ne biçimde başaracaktır? Bu güncel görevler nelerdir, dönem kültür-sanat cephesinden ne istemekte, neyi beklemektedir? Buna cevap olabilecek bir donanım mevcut mudur? Daha da uzatılması mümkün yakıcı soru ve sorunlar bunlardır.

Bunlar, çözümü bekleyen dönemin acil sorunlarıdır. Özellikle Parti Önderliği'nin İmralı'dan bu doğrultuda yaptığı çağrılar vardır. Bu çağrılarda öne çıkan; tarih, dil, edebiyat, tiyatro, müzik vb. çalışmaların döneme uygun yeniden şekillenmesi ve geliştirilmesi sorunudur. Bu çalışmalar Ortadoğu kaynaklarına dayalı bir edebiyat akımı başlatmaktan ortak dil çalışmaları yapmaya, her mahallede, her köyde Kürtçe okuma odaları açmaktan, tiyatro, radyo, tv gibi araçların kullanımına kadar uzanmaktadır. Bunlar, partinin, Parti Önderliği'nin öngördüğü işlerdir, yol göstermektedir; kültür-sanat alanının dönemsel açıdan faaliyet şeklini, doğrultusunu belirlemektedir. Bu dönemde demokratik ulusal hareketlenmenin kültür-sanat politikası, Başkan Apo'nun İmralı'da altını çizdiği olgular olmaktadır. Bu olgular çerçevesinde yürütülecek kültür-sanat faaliyetleriyle aynı paralelde giden demokratik mücadele, şüphesiz çok verimli ürünler verebilir. Gerçekten ciddiyetle yaklaşılır ve hakkı verilirse, gelişecek kültür-sanat, demokratik inşanın eti ve kanı olmaya adaydır. Kaldı ki, antioligarşik demokratik kurtuluş mücadelesinde, ulusal kimliğin kendi varlığını kültür ve sanatta kabul ettirmesi, geliştirmesi, önemli siyasi sonuçlara ve çıkışlara da yol açar. Bu noktada Kürt uluslaşmasına, Kürt ve Türk birliğine ve Demokratik Cumhuriyet'e



de, insan da, yaşam da, kısacası her şey ancak böyle anlamını bulabilir bu topraklarda. Başka türlüsü, düşüşten çıkışa ve yükselişe bir tarihi fırsat yakalanmışken bunu elinin tersiyle itme anlamını taşır.

Bu gerçeklikten hareketle, bir demokratik kültür-sanat hareketi olarak PKK'nin bu merkez üzerindeki eylemini ve kendini gerçekleştirme biçimini, karakterini daha rahat tanımlayabiliriz. Bu tanımlama her şeyden önce, tarihin de, yaşamın da, insanın da PKK ile yeniden anlam bulduğuna ilişkindir. Elbet bu öyle kendiliğinden olan bir şey değil, 25 yıllık insanüstü bir azmin, emeğin, arayışın sonucu olarak vardır. On binlerce insanın toprağa dökülen kanıyla mayalanan, gerilla kültürüyle ayaklanan ve milyonların haykırışında harlanan bir gerçeklik olarak vardır. PKK, nihayetinde insanlık tarihinin tüm olumlu değerlerini, tüm kültürel birikimini kendinde sentezleyerek, kendini gerçekleştirmenin ifadesidir.

Sosyalist, yaratıcı, hümanist ve demokratik özü, PKK'nin kültür politikasını, yalnızca eskimiş, toplumu yozlaştırmaktan öteye gitmeyen kültürün egemenliğine karşı direnme ve mevzi elde etme mücadelesi ya da bilincinin geliştirilmesiyle sınırlamamakkültür-sanat çalışmalarının katkılarını düşünerek yaklaşmak oldukça önemlidir.

Demek ki, nihayetinde Kürt kültür, sanat ve edebiyatının başarısı, Demokratik Kürdistan ve Türkiye'nin inşasına bağlıdır. Kürt kültür ve sanatının gelişmesi, aynı zamanda Demokratik Cumhuriyet'in yerleşmesinin ve zafer kazanmasının ifadesidir.

Dönemin kültür-sanat görevleri

Hiç kuşku yok ki, kültürün gerçek öğelerinden biri olan felsefe alanında halkımızın Önderlik etrafında yakaladığı düzey, yeryüzü ölçülerinde en gelişkin ve yüzyılları, hatta binyılları etkisi altına alabilecek bir düzeydir. Öyle ki, bu felsefe, *"çok az ışık veren yıldızlar"*a benzer biçimde insandan uzak değil, bire bir insanın içine indirgenen, yaşama giren bir felsefedir. Bir halkı yeniden yaratmayı başarmış, kendini tüm klasik kategorilerden koruyarak, düşünsel ve eylemsel yaşamın kaynağı olmayı bilmiştir.

Kültürün bu öğesi açısından PKK'nin bir noksanlığından söz edilemez. Eğer edilecekse, bu felsefenin uygulama alanında daha çok yayılması, daha geniş çevrelere taşırılması ve tam anlamıyla kuramsallaştırılması bakımından bir noksanlık söz konusu olabilir. Yoksa PKK'de, *"filozof ve kral birleşmiş"*tir artık. ***(Bkz. A. Öcalan, Tarih Günümüzde Gizli Ve Biz Tarihin Başlangıcında Gizliyiz, Serxwebûn Yayınları, 1997, s. 76.)*** Özellikle Önderlik gerçeğinde yakalanan felsefik düzeyin; bilimin tüm dallarına, sanata, siyasete pratik yürütücüler tarafından doğru uyarlanmasında yaşanan sorunlar vardır.

Şüphesiz en kötü şey, böyle bir felsefenin, böyle bir düzeyi en çorak topraklarda yakalayan düşüncenin, propaganda düzeyiyle sınırlandırılmasıdır. Gerçekten bu, şimdi pek farkında varmasak bile çok korkunçtur. Korkunçluğu, söz konusu felsefeyi basitleştirmesinden kaynaklanmaktadır. Halbuki Apoculuk, ne zamana, ne mekana sığabilecek, tüm verileriyle evrenselliğini ispatlayan, karşısındaki koskoca dünyaya boyun eğmeden ayakta durabilen, insanlığın tüm sorunlarına kendi özgülünden hareketle çözüm geliştiren bir harekettir. Önderlik çözümlemelerini, ideolojik, sosyal, siyasal, sanatsal, edebi, cinsi, kişiliksel yönleriyle değeri, ağırlığı bilinmektedir. Malesef Apocu felsefe, bu ağırlığa uygun olarak, Parti Önderliği'nin ve belli önder kadro yoldaşların çabaları dışında pek propaganda düzeyi dışında ifadelendirilemedi. Oysa kültür, bu düşünce olmadan, bu düşünce bilime, sanata uyarlanmadan gelişmez. Bu konuda akademik olarak bilimsel, sanatsal çalışmalar yapmak gerekmektedir. Bunun olmaması, partimizin kültür politikasını başarılı bir uygulamadan alıkoymakta, işleri geciktirmekte, niteliği düşürmektedir. Bilim, sanat ve siyaset açısından da aynı şey geçerlidir.

Kültürün tüm bu alanlarının birbirine etkisi göz önüne alındığında, hiçbir alanda aksamaya fırsat vermeden kültürün bir bütün olarak, öğelerinin hepsinin birbirini tamamlayacak tarzda işletilmesi zorunluluğu karşımıza çıkar. Ancak bu şekilde güçlü bir uygarlık yaratılabilir.

Kürt kültür kurumlarına bu noktada bir hayli zorlu ve yaşamsal görevler düşüyor. Apocu felsefenin ve siyasetin ışığında kültürün diğer öğelerine doğru bir işlev kazandırılırsa, özellikle dil bilimi, tarih bilimi dallarında ve sanatta yetkin çalışmalar başarılı bir biçimde tamamlanabilirse, Kürt kültürü temelinde Ortadoğu'da yeni bir çıkış yapılabilir. Kürt Enstitüleri'ndeki bilimsel çalışmalardan, dil, tarih vb. araştırmalarından, Akademiye Çanda Huner a Kurdi gibi birçok kurumun sanatsal alandaki faaliyetlerine ve yazılı basından TV'ye kadar kültür alanına giren her şeyin kendini sorgulaması ve süzgeçten geçirerek yeni döneme göre şekillendirmesi gerekir. Bunun için gerekli imkan ve koşullar vardır. Yeter ki, herkes kendi cephesinden kullanmasını bilsin.

Bu konuda, Kürt kültürüne, Kürt sanatına ve edebiyatına katkı sunan, halkların kültürlerine özgürlük getirebilecek her çalışma parti tarafından desteklenmek, teşvik edilmek durumundadır. Zaten partimizin kültür-sanat politikası da bu çerçevededir. Kültürün önemini tali görme gibi bir yaklaşım söz konusu olmamıştır. Geçmişte öncelikli olan, Ulusal kurtuluş savaşı ve onun askeri faaliyetiydi. Nitekim bu savaş ve gerilla gücü en temel kültür ocakları, kültür yaratıcıları olarak iş gördüler. Dağlarda yeni bir kültürü, Kürt ve insanlık adına tarihin başlangıcındaki kültürel hazineyi yeniden dirilterek yarattılar. Bugün kültür-sanat çalışmalarının öneminden böyle temel bir çalışma olmasından söz ediyorsak, bu, dağlarda yaratılan ve insanüstü bir iradeyle harcanan emeğin, gerilla savaşının ve toprağa düşen şehitlerimizin

ürünüdür. Önderlik çözümlemelerinin sonucudur. Kaldı ki, gerilla bugün bile kültürel gelişmeye öncülük yapıyor. Dağ doruklarında Edebiyat Okulu'nun açılması, bunun en iyi ifadesidir. Öyle ki, tüm insanlık kültürlerini o okulda temsil etme, öz haliyle özgürce ifadelendirme, Kürtlere kültürel kimlik ve özgürlük, Türklere ve diğer bölge halklarına demokrasi kazandırmada edebiyatı işlevsel kılma, Apocu çözümleme yöntemiyle toplumsal bir özgürlük sahası yaratarak insan varlığını kendine tanıtma, içsel evrende derin devrimlere yol açma eylemi, gerillanın bugün de gündemidir.

Şimdi tüm bunların sonucunda ortaya çıkan bir düzey var. Sorun, bunu daha ileriye taşımak, kurumlaştırmak, halkların, kültürlerin özgürlüğü ve kardeşliği temelinde büyütmektir. Demokratik devrimi derinleştirmek, kültür devrimini beyin ve yüreklere nakşetmek için bu zorunludur. Zaten Parti Önderliği'nin belirttiği gibi *"Demokratik Cumhuriyet'i kurmak, kendi devletimizi kurmak gibi bir şeydir."* Bunun için halkın ekonomik, sosyal ve politik yaşama etkin katılımını sağlamak, hatta bunun yönetimine katılmak, sosyalist bir entelijansiya yaratmak, halkın yararına yüksek kültürel başarılar sağlamak, bir eğitim sistemi oluşturmak gereklidir. Bu gereklilikler, demokratik bir kültürün gerçekleşmesinin temel unsurlarını içerir. Buna göre partimizin kültür-sanat politikasının öngördüğü güncel çalışmalar, somut olarak neler olabilir?

1) Kültürel gelişimin zorunlu bir aracı olarak okur yazar oranını artırmak,

2) Anadili geliştirmek,

3) Halka kitap, gazete, dergi okuma alışkanlığı kazandırmak,

4) Bunun için kütüphaneler, okuma odaları oluşturmak,

5) Tiyatro, sinema, sergi vb. aktivitelerde geniş bir düzey yakalamak,

6) Kürt bilim ve felsefe tarihi, Kürt folkloru, mimarisi, müziği, halk edebiyatı, Kürt kültürü, Kürt sanatı vs. üzerine ayrı ayrı araştırma yapan birimler, kurumlar ve Kürt Bilimsel Araştırmalar Vakfı gibi kuruluşlar oluşturmak,

7) Sanat dernekleri, edebiyat, tiyatro, resim, heykel, folklor, bilim, felsefe, sinema dernekleri, teknik kulüpler, atölyeler, demokratik kurumlar oluşturmak,

8) Edebiyat okulu açmak ve Ortadoğu kaynaklarına dayalı yeni bir edebiyat akımı başlatmak,

9) Mevcut kültür kurumlarında akademik eğitim geliştirmek ve uzmanlaşmayı sağlamak,

10) Halkımızın tarihi kültürel değerlerini (türkü, hikaye, folklor, bilmece vb.) toparlayıp korumak,

11) Halkımıza ve mücadelemize ait tarihi, kültürel eserleri toplayıp bir müze kurarak sergilemek ve korunma altında tutmak,

12) Ülkemizdeki etnik toplulukların kendi kültürlerini koruyup geliştirmesini sağlamak,

13) Kardeş komşu halkların kültürü, dili, sanatı üzerine araştırmalar yapmak ve bu halk kültürleriyle kültürel alış veriş ve ilişki halinde olmak,

14) Başta ülke içindeki olmak üzere, varolan tüm kurumları daha da işlevsel kılmak, profesyonelleştirmek,

15) Yurt dışında varolan kültürel-sanatsal kurumları adım adım ülkeye taşırmak, faaliyetleri bu hedef doğrultusunda düzenlemek,

16) Kültürel-sanatsal alanda uluslararası yarışmalar düzenlemek, bunu halkların kültürel kaynaşmasının bir aracı olarak ele almak,

17) Sportif faaliyetleri, kültürel kaynaşma ve tanıtma amaçlı olarak ulusal, bölgesel ve uluslararası boyutta geliştirmek,

18) Zaten yapılmakta olan festivalleri, geceleri daha zengin kılmak, uluslararası boyut kazandırmak,

19) Kürt tarihindeki *Dengbejlik* geleneğini kurumsal bir yapıya kavuşturmak ve yaşatılması/geliştirilmesi yönünde pratik çalışmalar içerisine girmek,

20) Sinema alanına özel bir önem vermek, uluslararası platformlarda bu sahada da bir temsile kavuşmak,

21) Görsel, işitsel, yazınsal araçları tüm bunlar için etkin kullanmak,

22) Bu çalışmaların tümüne cevap olabilecek nitelikte yetkin kadrolar oluşturmak,

Sıraladığımız bu olguları yanında, Kürt tarihi ve kültürü açısından oldukça önemli olan merkezler üzerinde devletin baraj projeleri var. Hasankeyf, Halfeti ve Zeugma 'nın, üzerinde yapılacak barajlarla sular altında kalması ve böylece halkımızın ve insanlığın tarihine ışık tutacak birçok değerin imha edilmeyle karşı karşıya olma durumu söz konusudur. Gerçi Halfeti ve Zeugma sular altında kaldı bile. Ama yine de varolanı kurtarmak için bunlara karşı da etkin duruş olmalıdır. Partimizin VII. Kongre sonrası Türkiye'ye sunduğu Barış Projesi'nde de bir şart olarak öne sürülen söz konusu barajların durdurulması da bu bağlamda ele alınmalıdır.

Kültür görevlerinin değindiğimiz ve değinmediğimiz boyutlarıyla başarılması, özellikle insanımızın yararlı bir birey olarak evrensel, uyumlu ve özgür gelişimi, yine gerçek bir kültürel moral zenginliğin yaratılması için önceliklidir. Toplumsal özyönetimin demokratik ilkelerinin geliştirilmesi de bunlara dayanır.

Ancak bunlarla bir demokratik ulusal ve sosyalist yükseliş gerçekleştirilebilir. Bu doğrultuda kültür insanı, sanat insanı yetiştirilerek, gerçek uygarlık yapıtları açığa çıkarılıp yaratılabilir. Kaldı ki, yetiştirdiği şair, besteci, filozof, bilim adamı, mimar, ressam, heykeltıraş gibi kişiliklerle kendini dünyaya tanıttığı ve evrensel kıldığı kadar, bunların yapıtlarıyla o ulus, o toplum yücelir. Bu yapıtların birikimi ve kuşaktan kuşağa aktarımıyla da, güçlü bir ulusal-toplumsal miras yaratılır. Bu nedenle bir ulusun, bir toplumun büyüklüğü veya zenginliği, aynı zamanda tarih boyunca geliştirdiği uygarlık yapıtlarıyla ölçülür.

Şunun da altını burada çizebiliriz:

Bir toplumun kültür düzeyi, bireylerinin kültürünü tek başına belirleyemez. Kürdistan toplumunun kültür düzeyi düşük olabilir; ama bu, toplumun tek tek bireylerinin de aynı düzeyde olacağını göstermez. Parti Önderliği bunun en somut ifadesidir. Bu bağlamda kültür-sanat kişiliklerini çok güçlü bir biçimde yaratabilme potansiyeli vardır.

Örneğin *Shakespeare,* kralların bile yemeklerini elle yediği söylenen bir çağda çıktı. Yine 19. yüzyılın ilk yarısında, *Puşkin*'in şiiri ve *Glinka*'nın müziği, Rusya'da sadece çok sınırlı bir çevre tarafından biliniyordu.

Demek ki, hiç kimse toplumsal geriliği bahane ederek, Kürdistan'da büyük sanat adamlarının çıkamayacağını iddia edemez. *Andrê Gide*'nin *"Sanat baskıdan doğar"* biçimindeki önermesi de dikkate alınırsa, herhalde bu daha iyi anlaşılır.

Kürdistan'da kültür ve sanatın fedaileri de bu zeminde doğacaktır.

Sanat ve ruhun inşası

Sanat düzeyi aynı zamanda toplumsal düzeyin bir ifadesidir. Ama yine de bir çağrıdır, bir kimliktir, bir yaşam belirtisidir. Ot gibi yaşanabilir, ama bu pek de iyi bir yaşam belirtisi değildir. Avrupa'da da ekonomik olarak iyi yaşandığı söylenebilir veya başkaları adına müthiş bir sanatçı gibi de olunabilir. Ama bunlar, Kürt insanının ülke gerçeği için yaşadığı anlamına gelmez. Mühim olan kendi temel tarihi, doğal, toplumsal gerçeğinin ifadesi midir, değil midir ve onunla bağlantısı var mı, yok mu? Böyle ise, yaşadığını iddia edebilir. (...) Kimlikli olmak, gerçeğin temel değerlerine bağlı kalmayı bilmek demektir. Ancak ideolojik gerçeklik, siyasal gerçeklik, sosyal gerçeklik, devrimsel gerçeklik bir kimlik olabilir. Demek ki, bütün bunlar için sanat, 'kendi kimliğini bul, gerçeklerle bağlantını kur' çağrısıdır.

"Aksi halde olan sanat değil demagojidir; bir yaranmadır, sanat adına gericiliktir, saptırmadır. Sanatın toplumda, daha çok da bireyin yaşamını canlandırma, ruh verme özelliği vardır. Ekonomi olmaksızın belki kıt kanaat yaşanabilir, ama ruh ve topraktan yoksun yaşanmaz.

"Hatta ideolojik olarak bile sanatın işlevini koyarsak; bir insan kendini ne kadar sanata verirse, o kadar ömrünü uzatır ve kendini biraz tatmin eder. Yine bir büyücü, bir sihirbaz, bir bilim adamı, bir din adamı kendini ne kadar sanata verirse, o kadar kendini tatmin eder ve başarır. Siyasetin, hatta bilimin bile sanatla ilgisi vardır ve onlar için de bu geçerlidir. Kişi bunlara ne kadar kendini verirse, o kadar etkili ve başarılı olur.

"Sanat, yaratıcı ruh demektir. Espridir! Toplumları sanattan kopardın mı, ruhtan ve kimlikten kopardın demektir. Geriye kalan ise bir moloz yığınıdır." ***(A. Öcalan. Tarih Günümüzde Gizli Ve Biz Tarihin Başlangıcında Gizliyiz, Serxwebun Yayınları. 1997, s. 47-48)***

Özgül bir alan olarak sanat, gerçekliğin imgeler içinde yansıtılması ve yeniden üretilmesidir. Bu gerçeklik nedir? İnsanı çevreleyen şeylerdir, yaşamda ilişkilendiği olgulardır. Yine insanın iç dünyasıdır. Sanat, bunları imgelerle yansıtıp yeniden üretirken, aynı zamanda bunları değerlendirir ve bunlara karşı benimsenen tavrı dile getirir. Bu kapsamıyla sanat; estetik, bilgi ve ideolojinin birliğinden başka bir anlam taşımaz.

Marks, *"Sanat yapıtı... sanattan anlayan ve tat alan bir topluluk (Publik) yaratır."* ***(Marks-Engels, Seçmeler, Bd. 13, s. 624)*** der. Bu özelliğiyle de kültürel işlev görür. Somut, görsel veya duyumsal olduğu için, kolayca ilişki kurabildiği gibi, insanlar üzerinde çok güçlü etkilerde bulunur. Örneğin bir Kürtçe müzik dinleyip, ya da bir kitap okuyup devrim saflarına katılan birçok insan vardır. Yine bir tiyatronun, bir filmin, bir romanın; insanın iç dünyası, yaşamı, düşünce yapısı üzerinde etkileri vardır.

Bu yönleriyle sanatı Kürdistan ve Türkiye özgülünde gerçek işlevine kavuşturmak ve etkin bir araç olarak kullanmak, her zaman için vazgeçilmezdir. Çünkü egemenlerin elinde topluma karşı bir silah olarak kullanılan ve toplumu vuran bir konumda bulunan sanat, günümüzde gerçek işlevinden uzaklaştırıl(mıştır)maktadır. Toplumu yozlaştırmak, uyutmak, rant elde etmek için kullanılmaktadır. Bugün postmodernizm adı altında geliştirilen, ondan öte bir şey değildir. Yaratma yerine yıkmayı, varlık yerine yokluğu, belirlenmişlik yerine belirsizliği koyup alabildiğine bireyselliği öne çıkararak, kendi keyfine göre eklektik, tarihe ve ilerleme fikrine düşman bir meta üretimi biçiminde sanata yönelerek, kesinlikle sanatı öldürdüğü gibi, insan ve toplumu da zehirlemektedir/yabancılaştırmaktadır.

"Sanat için sanat" anlayışının bugün vardığı *"para için sanat"* saplantısına karşı, *"halk için, insan için, toplum için sanat"* anlayışıyla devrimci sanatın kendi rolünü layıkıyla oynaması gerekmektedir. Zaten bunun için Türkiye ve Kürdistan zemininde yoğun bir potansiyel, nitelikli bir hammadde vardır. 15 yıllık sıcak mücadele hem Kürdistan hem Türkiye sahasında değerlendirilmeye hazır yoğun bir birikim yaratmıştır. Bu zeminin işlenmemesi ve ürüne dönüştürülmemesi halinde, bir o kadar egemen kültürün etkisi altında tekrar yok olmaya ve silikleşmeye de açıktır. Zaman yitirilmeden bu sahada işe koyulmak, kesinlikle yaşamsal önemdedir. Bu konuda ne bekleme, ne de oyalanma lüksümüz vardır. Bu konuda Başkan Apo'nun yaptığı çağrılar, konunun hassasiyetinin anlaşılması açısından fazlasıyla dikkate değerdir. Bu hem genel insanlık kültürü, hem de Kürt kültürünü, sanatını yeniden yaratarak, Ortadoğu düzleminde bir sanatsal gelişmeye yol açmak açısından oldukça önemlidir.

Ancak devrimci sanatın da zayıflıkları vardır. Özellikle Kürt sanatı boyutunda bunu ele alırken, karşımıza bir yokluk alanı çıkmaktadır. Bu yokluk ya da kuraklıkta bir şeyler yeşertilmeye çalışılmakta, yereldeki sanat krizinden evrensel bağlamdaki sanatsal krize de cevap olabilecek bir arayışın içerisine girilmektedir. Ulusal bağlamda 15 yıllık aralıksız savaşın bir sonucu olarak sanatta da bir canlanma vardır ama, sorun bu canlanmanın nitelikli kılınmasındadır.

"Sanatın rolüne gereken ağırlık verildiği gibi, bunun oportünistçe kullanılmasına karşı da gereken eleştiriler yapılmıştır. Bunun ne kadar doğru olduğu, yükselen devrim mücadelemiz içinde sanatsal gelişmenin bir çığ gibi büyüdüğü; bunun yanında sanatsal alanın siyasi-askeri alana etkisi kadar, bu alanların da sanatsal alanı etkilediği ortaya çıkmıştır. Bu anlamda sanat etkinliği, devrimci işlevine doğru temellerde kavuşturulmuştur. Yüzyılın başından beri, hatta daha öncesinden, sanatsal düzeyde sağlanmak istenen ... dev gibi bir sıçramayı, ancak siyasi-askeri bir mücadele ortaya çıkarmıştır. Ama bunun yanında sanatın işlevinin de önemi azalmamış, tam tersine daha da artmıştır. (...) Halk yığınları, devrimci müzikle, danslarla, resimle daha canlanır bir duruma gelmekte ve daha iyi bir yaşam biçimine kendilerini adapte etmeye çalışmaktadırlar. Bu anlamda fiilen bir sanatsal devrim de yaşanıyor. Fakat buna rağmen bunun kendiliğindenciliğe terk edilemeyeceği, tam tersine çok köklü bir sanat çizgisine ve onun pratik çalışmasına ihtiyaç olduğu açıktır. Dolayısıyla mevcut eksiklerin giderilmesi için sanat cephesi yaratmak gibi bir çalışmaya yönelmek hem ihtiyaçtır, hem de bu oldukça devrimci gelişmeye katkı teşkil edecek bir sahadır." ***(A. Öcalan, Tarih Günümüzde Gizli Ve Biz Tarihin Başlangıcında Gizliyiz, Serxwebun yayınları, 1997, s. 31-32)***

Şimdi sanat sahasının nasıl işler kılacağız? Müzikte, tiyatroda, sinemada, edebiyatta gerçekliği sanatsal imgelerle nasıl yansıtacağız, gerçekliği yeniden üretmeyi ne biçimde sağlayacağız? Mikrofonu ya da sazı eline alıp bir şarkı yapmakla, söylemekle, kısa skeçlerle, amatör çekimlerle, her eline kalemi alanın bir şiir, öykü yazmasıyla olabilir mi bu iş? Dolayısıyla bu alanda üretilenlerin sıradan kitlelerin hoşuna gitmesi, çok alkış toplaması da pek bir anlam ifade etmiyor. Çünkü önemli olan sanatın sanatsal olarak yapılması, kitlelerin beğeni gücünü, algısını artırması, halkın içindeki/yüreğindeki sanatçıyı uyandırmasıdır. Sanatın halk için oluşu da budur zaten. Yani halkın ruhsal büyümesini, duygu boyutunda yücelmesini sağlamak. Diğer bir ifadeyle toplumsal yaşantının kabalıklarını, egemen kültürün yozlaştırıcı-yabancılaştırıcı izlerini/etkilerini silmek ve kitlelerden tutalım, tek tek bireylerin kendi insani-doğal yanlarını hissetmelerini-duyumsamalarını, böylelikle tekrar kendilerine güvenmelerini sağlamak, büyüme noktasındaki tutku düzeylerini açığa çıkarmak. Yani yabancılaşanı yeniden insani olana doğru çekebilmek, onu insan olarak yeniden biçimlendirmek ve öz kazandırmak. Ruh, duygu ve düşünce dengesinde onu yeniden bir yaratım sürecine sokabilmek. Sanat ancak böylesi bir işlevsellikle amacına ulaşabilir. Sanat, bir ulusun, halkın, toplumun ve tek tek bireylerin yeniden yaratılmasında rol oynadığı sürece gerçek anlamda sanat olabilir. Başkan Apo'nun, *"Sanat insan yaratma eylemidir"* tanımlaması da sanatın bu çarpıcı rolüyle ilgilidir. Dolayısıyla sanat politikasına yön vermesi gereken olgu da bu olmalıdır; yani insan yaratma! Yoksa sadece halkın hoşuna gitmesini öne alan bir popülist yaklaşım, halkın sırtına basarak 'yükselme'den öteye gitmeyecektir.

Sanat aslında herkese *"yaşamınızı değiştirmek zorundasınız"* diye emreder. Arınmayı, eskisi gibi yaşamamayı ifade eder. Acaba bugün kaç sanatçı kendi sanatıyla bunu başarabiliyor? Sanat yapıtıyla algılayıcının dünyasına girebiliyor mu? Yoksa popülist bir yaklaşımla sanat sorunu yükselme, kariyer yapma, şan-şöhret sahibi olma biçiminde mi ele alınıyor?

Kürt sanatı ve sanatçısının durumu

Goethe, bütün ayrıntılarıyla resmedilmiş bir fino köpeğinin, kendisinin bir sanat yapıtı olarak etkilemediğini, ancak herhangi bir başka köpek kadar etkilediğini söylemiştir. Çünkü her zaman her koşulda önemli olan estetik yansıtmadır, insansal duygular, heyecanlar, acılar, sevinçler, ağlayışlar ve kudurtmalar biçiminde imgelerle yansıtmadır.

Örneğin bir beste, bir türkü yapılacak; söze ağırlık verilirse, bu fino köpeğinin resmedilmesine benzer. Önemli olan müziğin ritmi, notaları içinde imgesel bir yansıtmayı başarabilmektir. Söz de buna göre zenginlik kazanmalıdır. Yine sanat, gerçekliği basit imgelerle değil, sanatsal imgelerle yansıtmadır. Her imgesel yansıtma, bu nedenle sanat değildir. Bu açıdan herkes sanat yapıtı ortaya koyamaz, herkes sanatçı olamaz.

Partimizin yarattığı tüm felsefik, bilimsel, siyasal, sosyal gelişmelere rağmen sanat alanında halen yeterli bir yaratım düzeyi yakalanamamıştır diyoruz. En basitinden eldeki malzemeyi iyi değerlendirme sorunu vardır. Bir 15 Şubat sürecinden koskoca Kürdistan tarihinin trajedilerine, Türkiye ve dünya gerçeğinden 51 yıllık önderliksel doğuşa, 30 yıllık devrimci mücadele pratiğinden Demokratik Cumhuriyet ve barış çabalarına kadar sayısız olay ve olguların ortaya çıkardığı acılar, sevinçler, çirkinlikler ve güzellikler, hüzün ve parçalanmalar, ... dev gibi bir sanatsal yaratım zemini, hammadde hazinesi yaratmıştır. Bunlar edebiyat, sinema, müzik, tiyatro, resim, tüm sanat dalları için eşsiz malzeme sunmaktadır. Bunları düşünürken birçok insan, 'Tolstoy bugünkü Kürdistan'da yaşasaydı acaba başka neleri yazardı' diye haklı olarak söylenip yakınıyor.

Kuşkusuz bu büyük bir sanatçı sefaletini ortaya koyuyor. Körlük, sağırlık kadar bir yürek yoksunluğunun da sanatçı cephesinde varlığını koruduğu çarpıcı bir gerçek olarak gözler önünde duruyor.

Edebiyat alanında bir canlanma olsa da, kolaycılığa kaçma, basit kalma gibi durumlardan kurtulunamıyor. Önderliğin Kürt romanına ilişkin tüm çağrılarına, yaptığı taslağa rağmen bir ilerleme sağlanmış değildir.

Tiyatro alanında bir oluşum vardır. Ama amatörlükten kurtulamamıştır. Yine etkin bir silah olarak kullanılmamaktadır. Bu alanda yerel yönetimlerden oyuncu teminine kadar birçok imkan olmasına rağmen doğru değerlendirilememektedir.

Sinemada ise bir varlıktan söz edemeyiz. El atılmıştır, ama sanatın en işlevsel alanlarından biri olan sinemada Kürt yapıtı henüz açığa çıkmamıştır.

Resimde ise herhangi bir ilerleme yoktur. Oysa, 15 yıllık savaşın her çatışması, her sahnesi milyonlarca resme konu olabi-

"Bir demokratik kültür-sanat hareketi olarak PKK'nin, bu merkez üzerindeki eylemini ve kendini gerçekleştirme biçimini, karakterini daha rahat tanımlayabiliriz. Bu tanımlama her şeyden önce, tarihin de, yaşamın da, insanın da PKK ile yeniden anlam bulduğuna ilişkindir. PKK, nihayetinde insanlık tarihinin tüm olumlu değerlerini, kültürel birikimini sentezleyerek kendini gerçekleştirmenin ifadesidir."

lecek düzeydedir.

Müzik alanında ise çok güçlü bir canlılık, kurumlaşma vardır. Ama kaba slogancılık kuyusuna düşmüş, çıkamamaktadır. Bu yönüyle kendini tekrar etmekte ve giderek ya yabancı akımların etkisine girmekte, ya da klasik kalıplara çakılıp kalmaktadır. Oysa yabancı müziğin körü körüne kopya edilmesi doğru değildir. Bilimin ve bilginin gelişmişlik düzeyinin sanatın her alanına etkisi olur, ama bunun doğru anlaşılıp saygı gösterilmesi, getirdiği olanaklardan yararlanılması gerekir. Bu, yapılacak müziğin diğer yabancı müziklerin bir benzeri olmasını değil, onu aşan, kendi kültürel-sanatsal gerçekliği içinde kavrulmuş, yabancı müziğe hayranlıktan uzak bir biçimde kendi köklerinde serpilen bir müzik türünü açığa çıkarmalıdır. Bir müzik ekolü yaratılabilmelidir. Özcesi, bilimin ve bilginin gelişmişlik düzeyinin açığa çıkardığı tüm araçları kullanalım; ama bu öykünme biçiminde değil, kendi köklerinde olmalı, yeni bir tarzı yaratabilmeli, yaratıcı dehayı uyandırabilmelidir. Bu yönüyle öncelikle müzikte yenilik yapmak aciliyet arz etmektedir. Bunun için, eski Kürt kültürel zenginliğini açığa çıkarmak kadar yeni ekoller yaratmak, popülizm ve kuyrukçuluğa karşı mücadele etmeyi sloganlaştırmak gerekir. Tabii ki yenilik adına klasik miras da reddedilemez.

Diğer sanat dalları açısından da geçerli olan bu ve benzeri durumlar, kendini aşma zorunluluğuna bir kez daha işaret etmektedir. Bu kendini aşma olayı, esasta iki ayak üzerinde gerçekleşecektir: Bunlardan biri yeni yaklaşımlar geliştirmek olurken, diğeri ise kurumlaşma ve örgütlenme ağını yaymaktır. Tüm bunlar, özellikle 15 yıllık savaşa son verilmesi ardından doğan yeni dönem koşullarının anlaşılması, doğru değerlendirilmesi ve bu temelde doğru bir yaklaşım sahibi olmayı gerektirir. Sanatın zaten barışçıl olan özü, bu anlamda kendi gelişme koşullarını yakalamıştır. Askeri faaliyet yerini, siyasal, kültürel, sanatsal faaliyete bırakmıştır. Gerillanın bıraktığı boşluğu doldurmak, bu açıdan aktif bir sanatsal faaliyeti gerektirmektedir.

Bunun için ilkin aşılması gereken olgu, tembelliktir. Yine bununla bağlantılı olarak devletten bekleme biçiminde ifade edilen yaklaşımdır. İşte, "devlet gerekli yasaları çıkarsın, engellemeler kalksın, o zaman gerekli sanat etkinliklerini sergileriz" türünden, hiçbir zorlamaya gitmeden, koşullara teslim olmayı içeren bir yaklaşım, şüphesiz en başta sanatın özüyle çelişir. Zira sanat, özü gereği muhaliftir. Sanatçı için koşullar önemli değildir, önemli olan sanatını icra etmesidir.

Halktan kopuk olup da "sanatla uğraşıyorum" diyenlerin sanatçılığı şüphesiz tartışılır. Ama böyleleri de çoktur. Düşüncelerini, ruhlarını öyle kapatanlar vardır ki, halk nasıl bir yaşamı yaşıyor, hangi değerleri yüceltiyor; tüm bunlardan uzaktır. Yine "ben halkın içindeyim" deyip de; içinde yaşadığı gerçeği göremeyecek bir körlüğü yaşayanlar da bulunmaktadır. Bunlar da, iyi bir gözlemle, izleme gücünü gösteremiyor; yaşanılanların derinliğini bütünlüğüne kavrayamıyor. Yüreğini halkı için yeterince ayaklandıramıyor. Yaşamı düşüncesiyle okuyan, ruhuyla hisseden, tüm çıplaklığıyla gören ancak güçlü bir sanatı gerçekleştirebilir ve sanat yapıtını ortaya çıkartabilir. Bir toprak ağası olan *Glinka* bile, *"Müziği yaratan halktır, biz sanatçılar yalnızca onu düzenleriz"* diyebiliyorsa, sanatın tüm dalları açısından geçerli olan halk kaynağına doğru biçimde saygılı olmak oldukça önem kazanır. Hele ilerici-demokrat, yurtsever, devrimci kimlikle sanat yapanlar bu konuda daha çok düşünebilmelidir.

Askeri faaliyetlerin oynadığı rolü artık kültür ve sanatın oynayacağını söylüyorsak, sanatçı da bu bilinç ve sorumlulukla yeni dönemin kültürel-sanatsal faaliyetlerine kendini katmalı ve vermelidir. Bunun bilincini kavramayan, sorumluluğunu bütünüyle hissetmeyen, çok fazla emek veremeyecek, dolayısıyla Önderliğin eleştiri konusu yaptığı tembelliği de aşamayacaktır. Haliyle çok fazla üretici olamayacaktır. Ürettiği noktada ise kendini sürekli tekrar etmekten kurtaramayacaktır. Vasat bir düzeyde çakılıp kalacaktır. Bu da sanata ve ortaya çıkartılan değerlere karşı en kötü yaklaşımdır.

Tam da bu noktada, bir yoğunlaşma, bir emek ve bir çaba içinde olan Kürt sanatçılarının da kendini nitelikli kılma sorununa değinmek gerekir. Kürt sanatı ve sanatçısının, ilgilendiği sanat dalının toplumsal işlevini bilmedeki yetersizliği kadar, onun teknik ve araçların kullanımında da amatörlüğü mevcuttur. Elbette burada genelleme yapmıyoruz. Bilenler de vardır, sanatında bir yetkinliğe ulaşanlar da mevcuttur. Ancak biz burada amatörlüğe vurgu yapıyoruz. Her sesi güzel olup da şarkı söyleyenin müzisyen olamayacağı; her şiir yazanın şair olamayacağı; tiyatroda rol alıp da oynayan herkesin bir tiyatrocu ya da bir tiyatro yazarı olamayacağını belirtmek istiyoruz. Sanatı amatörce ve geçici bir uğraş olarak yürüten veya yürütmek isteyenler için bunlar pek bir sorun olmaz. Bir toplum içinde sayısız insan, şu veya bu sanat dalına ilgi duyabilir ve onun uğraşı içinde olabilir. Olmalıdır da. Hatta yoğunca teşvik de edilmelidir. Ancak sanatı kendine temel bir uğraş alanı seçen kişilikler ve yeni dönemin sanatsal çalışmalarına cevap olması gereken sanat kurumları ve kişilikleri için gerçeklik daha farklıdır. Hem devrimimize, hem de yeni döneme yanıt olabilecek etkin ve güzel bir eser yaratma hedefi ve uğraşı içinde olan bir sanatçı, ilgilendiği sanat dalı ve onun tekniği hakkında da yetkin olmalıdır. Çünkü *Goethe*'nin dediği gibi, *"Metotsuz söz hayalciliğe, özsüz metot boş bilgiçliğe, biçimsiz konu yorucu bilgiye, konusuz biçim boş bir aldatmacaya götürür."*

Özcesi, yeni dönemde Kürt toplumunun yaşadığı altüst oluşu, toplumsal dönüşümü sanat yapıtıyla gösterme ya da dışa vurma sorumluluğuyla yükümlü olan Kürt sanatı ve sanatçısı, büyük bir çaba ve etkinlik içinde olmalıdır. Büyük emek sarf etmeli, büyük düşünmeli ve büyük hedeflemeli ki, yeni dönemin kültür-sanat faaliyetlerine cevap olunabilinsin. Büyük bedeller ödenerek, fedakarlıklar gösterilerek yürütülen mücadeleyle ortaya çıkarılan değerler; kalıcılaştırılıp, insanlığa, halka ve tarihe mal edilebilsin. Bu da bireyin kültür ve sanat cephesinde uzmanlaşmasını ifade eder. Bu uzmanlaşma düzeyini sanat cephesinde yakalamadan da sanatçılıktan pek söz edemeyiz. Çünkü yeni dönemin Kürt sanatçısına yüklediği anlam budur. Bu anlam doğrultusunda sanatçı, sanatın özüne göre kendini yaratmak kadar, toplumu yeniden yaratmakla da yükümlüdür.

Tüm bunlar sanat politikası açısından değerlendirme konusudur. Çünkü Stalin'in ifade ettiği gibi sanatçılar nihayetinde *"insan ruhunun mimarları"*dır. Buna göre sanat da insan ruhunun inşasıyla uğraşmakta, sanat politikası bu inşaya göre faaliyet şeklini, amacını ve muhtevasını belirleyerek, bu işin başarılmasını koşullandırmaktadır.

Sanatta sosyalist gerçekçilik çıkmazı

Partimizin sanatı dar ele almadığı, Sovyetler'deki gibi bir kalıba sığdırmadığı gerçeği de dikkate alındığında, bunun imkanları daha çok görülür. Çünkü Sovyetler'de sanat için izlenen politika, *"sosyalist gerçekçilik"* akımının donuk çizgileri arasına sıkıştırılmıştır. Devlet egemenliğinde, *"her şey devlet-toplum için"* mantığına yakın bir şekilde sanat ve sanatçıya ilişkin *"sosyalist gerçekçi"* siyasal ilkeler ve uyulması gereken kurallar belirlenmiştir. Oysa sanat ve sanatçının öz ruhu böyle bağımlılaştırıldı mı, pek yaratıcı ürün veremez, yaratıcılık ölür. Sipariş edilen, ya da emredilen konular, isimler altında dayatmayla roman, şiir yazılmaz elbet. Çünkü sanat eseri, sanatçının bireysel yeniden yaratımı, gerçekliği biçimlendirmesidir. Sanatçı kendini de içine katarak, ya da zaten kendinden hareket ederek toplumsal bir olay ve olgunun sanatsal imgelerle yansıtılışını yapar. Sanatçıyı sanatçı yapan da budur.

Che, çok haklı olarak bu konuda şunları söyler: *"Sanat için tek sağlam yolu neden sosyalist gerçekçiliğin donmuş biçimleri arasında arayalım? Özgürlük kavramına karşı sosyalist gerçekçilik kavramını ileri süremeyiz, çünkü yeni toplumun gelişimi tamamlanmadıkça özgürlük yoktur ve olamaz. Ne pahasına olursa olsun ille de gerçekçilik diyerek, oturduğumuz yüce makamdan 19. yüzyılın ilk yarısından beri gelişmekte olan sanat biçimlerini mahkum etmeye kalkışmayalım; çünkü böyle yaparsak, geçmişe dönmek ve doğmakta olan ve kendini yaratma süreci içinde bulunan insanın kendini sanatla ifade edişini delilik saymak gibi bir Proudhonvari yanlışa düşmüş oluruz."* ***(Ernesto Che Guevera, Sosyalizm ve İnsan, Yar yayınları, İstanbul 1977, Çeviri: Nadiye R. Çobanoğlu, S. 97)***

Diğer yandan bu durum, sanatçı açısından da olumsuz bir durum yaratmıştır. *Mayakovski*'nin, ölümünden önce, çağdaşlarına değil de gelecek kuşaklara söylediği:

"Ama ben kendimi, kendi öz şarkımın gırtlağına basarak tutuyorum" dizeleri birçok şeyi açıklamaya yetiyor. Bunların ortaya çıkardığı gerçeklik, tüm toplumsal gelişme esaslarında olduğu gibi, belki onlardan daha fazla sanat alanında birey özgürlüğünün olmazsa olmaz bir nitelik taşıdığıdır. Birey-toplum, birey-devlet, birey-parti ilişkilerinde, genelin çıkarlarını önde tutmak kadar bireyin de özgürlüğünü (eğer gerçekten toplum önünde geriletici değilse) kısıtlamamak, önünü açmak yaratıcılığın kaynağı olur. Bu anlamda bireyi hiçleştirmemek önemlidir. Birey hiçleştirilirse (SSCB örneğinde olduğu gibi), toplum ya da devlet canavarı oluşur. Bunun tersi (ABD örneğinde olduğu gibi), yani her şeyin kaynağına birey, aşırı bir bireycilikle oturtulursa, o zaman da birey canavarı oluşur ve tüketicilik alır başını gider. Bu noktada Başkan Apo'nun şu sözünü hatırlatmak gerekir: *"Bireyin kabul edebileceği toplum tam bir savaş nedeni. Ama bireyin yaşaması için de bir toplumun kurulması kesinlikle bir savaş nedeni."* ***(A. ÖCALAN - Mahir Sayın, Erkeği Öldürmek, s. 267.)*** Bunu sanatçıya da uyarlamak mümkündür. O zaman da karşımıza sanatçının 'bağımlılıkta bağımsızlık' gerçeği çıkar.

"... ne kadar halka, partiye bağlı da olunsa, sanatçı bir yerde bağımsız insandır. Ben bunu kabul ediyorum. Bağımlılıkta bağımsızlık diyorum. Sanatçı, temel değerlere, ölçülere bağlı olmakla birlikte her zaman kendisini biraz bağımsız, yaratıcı kılmak zorunda olan bir subjedir, öznedir. Ruhunda hep arayış ve hep yükseliş, yüceliş gereklidir. Kendini bağladı mı, rahata alıştırdı mı sanat ölür." ***(A. ÖCALAN, 14 Mayıs 1997 Çözümlemesi, Eğitim kendini yeniden yaratma eylemidir)***

Bir sanatçı belki de en güzel ürünlerini bir partiye üye olduğu, kendini ideolojik-politik olarak yoğurduğu zaman verir. Yaratım gibi durumlar önünde engel teşkil etmez bu. Yaşam tarzının parti disiplinine, halkın demokratik kurtuluş esaslarına göre olması o sanatçıyı yüceltir, sanatçı sorumluluğunun bir gereği olarak rol oynar.

Partimizin sanata ve sanatçıya yaklaşımını kısaca böyle özetlerken, yeni bir sanat akımının kendi öz felsefemize göre yaratılması sorunu üzerine de sanat çevrelerinde çeşitli tartışmalar yürütmek, eğer olacaksa ***"Apocu sanat akımı"*** biçiminde kurumsal bir ifadeye girmek gerekmektedir. Bunun için yeterli düzeyde veri vardır. Önemli olan bunu kuramsallaştırabilmek ve o temelde gerçek sanat topraklarında yaratımını gerçekleştirebilmektir.



Sonuç yerine

En yerel olandan en evrensele ulaşma bir iddiadır. Bu iddianın gerçekleşme olasılığının bugün en güçlü olduğu zemin ülkemizdir.

Hem maddi koşullarının, hem de Önderlik gerçeğinin bir sonucu olan bu durum, nihayetinde kültürel bir olaydır. Önderlik çözümlemeleri kadar siyasal eylemimiz de bu toprakların, bu kültürel alanın üzerinde şekillenmekte, ona dayanmakta ve güç vermektedir.

Kürt, Türk, Fars, Arap, Ermeni, Asuri-Süryani vb. pek çok halkın kültürü ülkemiz üzerinde odaklanmış, iç içe geçmiştir. Bu girişim olayında farklılıkları yadsımamak kadar, halklar arasındaki sınırların anlamsızlığını görmek önemlidir. Bu durum, milliyet gerçekliğini onaylamak ve hep geliştirilmesini sağlamak için, milliyetçiliğin karşıtı olmayı içerir. Bu bir Ortadoğu gerçeğidir. Köklüdür, tarihseldir ve güncel konjonktürde de bir farklılık arz etmektedir. Her ne kadar kapitalist-emperyalist politikalar sonucu bölgede dar milliyetçilikler geliştirildiyse de, bu büyük savaşlara, kültürel asimilasyonlara vs. yol açtıysa da; özellikle Kürtlerin tam bölge merkezinde bir milliyet ayrışmasını, siyasal sınır ayrışmasını yaşamaması, dört ülkenin egemenliğinde olması ve öz mücadelesiyle kendi özünü yitirmemesi, objektif olarak bu iç içe girişi tarihsel anlamda koruyan temel bir olgu olmuştur. Bu yüzden Kürtler Ortadoğu kültürlerinin buluşma paydasıdır. Bu ve daha birçok özelliği nedeniyledir ki, ne kadar da kültürel bir değersizleştirme yaşasa da; bölge içerisinde objektif olarak içinde olduğu konum ve bunun subjektif planda biçtiği rol, Kürtlerin en yerelden en evrenseli temsil edebilecek ve bugünkü çağdaş demokratik mücadelesi ve Önderliğiyle insanlığın kültürel krizine çözüm olacak yegane güç olduğunu gösteriyor.

Tarihte de zaten böylesi bir role sahip olan ve uygarlık beşiği olarak işlev gören bu toprakların; eskiden diğer ülkelere, kıtalara uygarlık göçleriyle taşıdığı bilim, sanat, siyaset, toplumsal düzen ile insanlığa kazandırdıklarını bugün tekrar kazandırması gibi bir yükümlülüğü vardır. Bunu yapacak olan da, bu toprağın, bu gerçek kültür, sanat ve edebiyat ülkesinin insanlarıdır. Şimdi bu daha başlangıç noktasındadır. Buna rağmen en zayıf, en çirkin, en düşürülmüş noktadaki Kürt insanının, Parti Önderliği'nin çözümlemeleri ve PKK kültürüyle en güçlü, en güzel konumu yakalama düzeyi, insanlığın evrensel kültürünü temsil etmeyi başarabileceğinin ispatıdır.

Başkan Apo'nun ortaya koyduğu yeni dönem stratejisi bir de bölgenin bu gerçekleri temelinde değerlendirildiğinde, Kürt-Türk özgür birliğinin, siyasal olarak Demokratik Ortadoğu Birliği'nin, esas olarak tarihsel kültür birliğinin somutlaşması olacağı ve her halka, özgürce ve öz değerleri üzerinde gelişebileceği bir temel yaratacağı görülecektir. Nihayetinde bu da insanlığın bir bütün olarak uygarlıksal sorununa temel çözüm perspektifini oluşturur.

Bu doğrultuda Kürt kültür özgürlüğü sağlanmadan, bölgedeki diğer halkların kültürel özgürlüğünün olamayacağı açıktır.

En yerel olan, bu suretle en evrensele ulaşmak durumundadır. Tabii bu da, kültürün tüm gerçek öğelerinin –özellikle de sanat bağlamında– öz işlevine kavuşturulmasına ve böylelikle yolun açılmasına bağlıdır. Siyaset bu konuda kendi işlevini görmektedir. Felsefe kendi kaynağını bulmuş ilerlemektedir. Bilimde belli ilerlemeler, sanatta bir canlanma yakalanmıştır. Bu bakımdan yol açılmıştır. Özellikle Önderlik gerçeğinde yakalanan düzey, bir istisnanın kendini genelleştirmesi bağlamında ülkemizin sınırlarını çoktan aşmıştır. Bırakalım birey sınırlarını, kendinden gerçekleştirdiği parti, halk parçaları bir insanlık bütünü olmuştur.

Önderliğin toplumsal çözümleme yöntemi, tüm klasik kategorilerden ayrışırken, aynı zamanda kaybolanı da açığa çıkarmaya dayalı bir derinlikle, toplum, ulus ve sınıf gerçeğini kültürel bağlamda da yerli yerine oturtmuştur. İç içe girişim analizi, buna uygun bir toplumsal yaşam projesi açığa çıkarırken, insanoğlunun kangrenleşen sorunlarını da tarihsel ve güncel planlarıyla açıklığa kavuşturmuştur. *"Toplumu toplum yapan değerlerle bir avuç tekelci arasındaki çelişki"*'nin günümüz dünyasının temel çelişkisini ifade ettiği ve diyalektik yaklaşımın çelişkiyi ezilenlerin cephesinden ele almayı doğurduğu tespiti, aynı paralelde yeni bir kültürün ve kültürel yaklaşımın nedeni olmuştur.

Apocu kültür diye ifade edilebilecek olan bu evrensel durum, hiç kuşkusuz yeni bir insani uygarlığın gelişimini müjdelemektedir. Bu, Mezopotamya'da ikinci bir doğuşun şafak vaktini işaret etmektedir.

Tüm mesele, buna layık olmak ve ge-

Türkiye'de Siyasal partiler ve



HADEP



● Yücel HALİS

Siyasal partiler işlevleri gereği iktidarıyla, muhalefetiyle toplumun ihtiyaçlarına yanıt verme iddiasıyla ortaya çıkarlar. Toplumsal çelişkilerin ürünü ve herhangi bir toplumsal grubun çıkarını temsil eden siyasal partiler, bu çelişkilerin giderilmesinde, aşılmasında rol oynadıkları gibi, tersi durum da söz konusudur. Çelişkinin niteliğine ve şiddetine bakılmaksızın genelde bu eksende ortaya çıkan siyasal partiler, ihtiyaca yanıt verdikleri oranda gelişip güçlenebilirler ve kurumlaşabilirler. Tersi durumda ise aşılırlar ve siyasal sahneden silinip giderler.

Çoğulcu ve katılımcı demokrasinin vazgeçilmez unsurlarından olan siyasal partiler, demokrasinin tüm kurum ve kurallarıyla uygulandığı koşullarda oldukça önemli bir rol oynarlar. Halkın mücadelesiyle gelişmeyen, üstten yönlendirilen çarpık demokrasilerin uygulandığı ülkelerde ise siyasal partiler gerçek işlevlerinden yoksun oldukları gibi, biçimsel demokrasinin figüranları gibidirler.

Türkiye'de siyasal partilerin kuruluşu, işleyişi, programı, hedefleri ve etkinlikleri toplumun ihtiyaçlarına cevap verme iddiası taşısa da söylemden öteye gidememiştir. Başından beri bağımsız siyasal organizasyonlar şeklinde ortaya çıkmamaları ve siyasal iradeden yoksunlukları nedeniyle birer devlet dairesi olarak tanımlanmaları yanlış olmayacaktır.

Oligarşikleşmeye paralel ortaya çıkan çok partileşme de demokratik bir içerik taşımamaktadır. Özünde devlet ideolojisini çeşitli sınıf ve tabakalara taşıma işlevi gören bu partilerin devlet damgalı düzen partileri olarak tanımlanmaları yerinde bir tanımlamadır. Bu gerçekliğe rağmen yine de bazı partilerin kapatılma durumu yaşanmışsa, bu Türkiye'deki demokrasinin, ancak oligarşinin hizmetinde olan partilerin varlığına tahammül edecek sınırlarda olduğunu ortaya koymaktadır.

Devlet icazetli ve resmi ideoloji içinde yaşam sürdüren bu partiler, düzeni değiştirmeyi değil, korumayı hedeflerler. Dolayısıyla programlarını, hedeflerini ve örgütlenmelerini bu eksende gerçekleştirirler. Türkiye'deki bu partiler toplumun çağdaş gelişmeler içine sokulması için mücadele etmek bir yana, kendi yaşam kaynakları olan statükoyu korumanın neferleri olarak gerici rol oynarlar.

21. yüzyılın başlangıcında Türkiye, anayasal ve yasal düzenlemeleri ile Demokratik Cumhuriyete evrilme zorunluluğuyla karşı karşıyadır. Türkiye'nin yüz elli yıllık modernleşme ve son kırk yıllık demokratik devrim mücadelesi, toplumda demokrasi birikimini ve eğilimini oldukça güçlendirmiştir. Öte yandan Kürdistan'daki demokratik devrimin Türkiye'ye yansımaları da böyle bir evrilmeyi zorlamaktadır. Dolayısıyla demokratik çağdaş bir anayasa tüm toplumun talebi durumundadır. Siyasal, sosyal, hukuksal, kültürel ve ekonomik tüm alanlarda yasal düzenlemelerin yapılarak cumhuriyetin demokratik esaslarda yeniden yapılandırılması yakıcı hale gelmiştir.



Türkiye'deki siyasal partilerin çağdaş demokratik Türkiye'yi yaratma hedefi ve görevi oldukça somut iken, mevcut partilerin böylesi bir hedefi ve görevi gerçekleştirmesi olanaksızdır. Oligarşik düzenin siyasal plandaki temsilcileri olan düzen partileri değişim dönüşüm yeteneğinden yoksundur. Demokratik yapılanmadan yoksunlukları, demokrasi ve özgürlükler savaşımına girememelerine yol açmaktadır.

Cumhuriyetin demokratikleştirilmesi görevini yerine getirmesi gereken siyasal partilerin demokratikleştirilmesi yaşamsal önemdedir. Demokratik olmayan, halk güçlerine dayanmayan partilerin, genel demokratikleşmeyi de gerçekleştirmesi mümkün değildir. Türkiye'de siyasal partilerin, demokratik iç işleyişten yoksun olmaları nedeniyle demokratik bir parti kültürüne ulaşamamaları ve antidemokratik yapılarından dolayı inanırlıkları, güvenilirlikleri kalmamıştır. Dolayısıyla cumhuriyetin demokratikleştirilmesi her şeyden önce siyasal partilerin demokratikleştirilmesi anlamına gelmektedir.

Demokrasilerde "çıkma ve inme"nin eşit katılımlı seçimle gerçekleşmesi esas iken; Türkiye'de siyasal partilerin uyguladıkları kotalar, kontenjanlar, atamalar, görevden almalar vb. hususlar oldukça yaygın bir şekilde yaşanmaktadır. Demokrasinin doğasına aykırı olan bu hususların siyasal partilerde yaşanması, demokrasi kültürünün gelişmeyişi ve yaşanmayışıyla bağlantılıdır. Bunun en önemli nedeni de, demokrasi mücadelesi içinde büyümüş ve güçlenmiş partiler olmayışlarıdır.

Türkiye'deki düzeni en iyi kendilerinin sürdüreceği iddiasını taşıyan partilerin belli başlı olanları (DSP, MHP, FP, ANAP, Doğru Yol, CHP, vb.) incelendiğinde, aralarında söylem farklılıkları olsa da, Türkiye'yi çağdaş yapılandırma ve demokratikleştirme konusunda çok köklü ayrılıklara dayalı yaklaşımlarının olmadığı görülecektir. Sağ-sol, dinci, ırkçı; söylemleri, programları, hedefleri ne olursa olsun devlet ideolojisinin politik taşıyıcıları olarak aynı kulvarda birleşmektedirler. Bazı konularda farklı düşünmeleri Türkiye'nin ihtiyacı olan demokratik dönüşüme cevap verici nitelikte değildir. Egemen ulusun egemen sınıflara dayanan kurumlaşmaları olan bu partilerin, ideolojik olarak devletçi, politik olarak milliyetçi olmaları demokratik olmamalarının temel nedenidir.

Devletin üniter yapısının, yani tek ulus, tek inanç, tek dil, tek kültür olarak tanımlanan devlet ideolojisinin çıkmazı, siyasal partiler için de geçerlidir. Türkiye'nin çok uluslu, çok kültürlü ve çok inançlı mozaiğine ters olan bu şekillenme; demokratik birleşme, bütünleşme ve gelişme önünde en büyük engel durumundadır.

Çoğulcu, katılımcı bir demokrasinin, tüm toplumsal kesimleri kapsayan, yansıtan ve katan bir rejim olduğu açıktır. Resmi ideolojiden kaynaklı olarak tüm toplumsal kesimleri katmayan, içermeyen her yaklaşım antidemokratik olarak değerlendirilir.

Halkın siyasal tercihlerini özgürce belirleyemediği ve kullanamadığı, antidemokratik seçim yasaları nedeniyle parlamentoya yansıtamadığı koşullarda, seçim yasalarının sağladığı rantla milletvekillikleri kazanan düzen partileri, bu durumdan hiç de rahatsızlık duymamaktadır. Yaşamlarını demokratikleşmenin kökleşmesinde araması gereken bu partiler, kendi çıkarları olduğunda antidemokratik yasa ve uygulamaların savunucusu olmaktadır.

Örneğin tüm partiler ağız birliği etmişçesine AB'ye girişi savunmalarına rağmen; öne sürdükleri öneriler, programlar ve çekinceler devlet politikası çerçevesini aşamamaktadır. Devlet politikasını aşamama geleneğinden dolayı asgari demokratik adımları savunma ve bunları yaşama geçirme kararlılığı görülmemektedir. Hatta oligarşik düzenin kendi varlığını sürdürmek için ortaya attığı kaygı ve direniş noktalarını savunma konumuna düşmektedirler. Demokratikleşme mücadelesini vermemeleri, düzeni sürdürme istemi dışında izah edilemez.

Dar milliyetçi, şoven ve mezhepçi yapılarıyla, belirli kesimlerin gerici yanlarına dayanarak politik güç olmaya çalışan bu partiler, çözümsüzlüğün partileridir. On yıllardır iktidar ve muhalefet olarak Türkiye siyasal yaşamında rol oynayan bu partilerin, Türkiye'nin ağır sorunlarını çözmesi mümkün değildir. Şimdiye kadarki pratikleri, yalnızca demagoji yaparak, söyledikleri hiçbir sözün arkasında durmayan bir tarzın sahibi olmalarıdır. Bunun için kasaba politikacılığının hala aşılamadığı Türkiye'de, gerçek anlamda politikacılardan söz etmek zordur. Zaten bunlara politikacı demek de doğru değildir. Bugün Türkiye'de siyasal itibarı ve güvenilirliği en düşük kesimin politikacılar olması, bu gerçekliklerinden kaynaklanmaktadır.

Egemen sınıfların çıkarlarını korumada, savunmada ve yasallaştırmada mahirane çalışan düzen partileri, işçi, memur, emekli, dul ve yetim söylemini her defasında tekrar etmeyi ihmal etmezler. Egemen sınıfların bu politik tarzında yadırganacak bir husus olamaz. Çünkü onların politika ahlakında hiçbir ölçü ve tutarlılığa yer yoktur. Emekçilerin, yoksulların ve ezilenlerin partileşmesi adı altında sosyal demokrat bir kılıfa bürünerek, ikiyüzlüce siyasal arenaya çıkmak da Türkiye'deki partilerin bir gerçeğidir. Zaten Türkiye'deki sosyal demokrat ya da demokratik sol partiler, dünyanın diğer alanlarında olduğu gibi işçi ya da komünist partilerin reformistleşmesi sonucu ortaya çıkan partiler değildir. Yani tabandan güç alan değil, devleti kuran partilerin koşullara göre kendilerine sosyal demokrat sıfatı vermesiyle ortaya çıkmışlardır.

Sosyal demokrasi ve demokratik sol, emekçilere yakınlığı vurgulayan kavramlardır. Ama Türkiye'de bu kavramları sıkça telaffuz eden ve temsil ettiğini iddia eden partilerin emekçilerden çok uzak olmasının ötesinde oligarşinin soldan uzantıları olduğu açıktır.

Baskıya ve inançlar üzerindeki zulme karşı çıktığını iddia eden İslami renkli partilerin de mevcut devletçi düzen partilerinden farklı bir rol oynadıkları söylenemez. İnanç grupları arasında fark gözeterek teokratik bir düzen hedefleyen partinin demokratik olmadığını ve oligarşinin dini kullanmada bir versiyonu olduğunu belirtmek zor olmasa gerek.

Irkçı, şoven milliyetçiliğin partileşmesi olarak karşımıza çıkan MHP ise egemen ulusun ve sınıfların gerici, bağnaz, tutucu ve en tehlikeli ifadesi olmaktadır. Şovenizmin kanlı yüzü olan faşizmin siyasal partileşmesi olan MHP, cumhuriyetin demokratikleşmesi önünde engel olan odakların başında gelmektedir.

Türkiye'deki belli başlı partilerin niteliği bu çerçevededir. Birtakım küçük sol ve sosyalist partiler olsa da bugüne kadar Türkiye siyasetine müdahale edecek bir güçleri olmamıştır. Bu nedenle de Türkiye'deki mevcut particiliği ve politika yapma tarzını aşmada önemli bir rol oynayamamışlardır. Zaten Türkiye'deki particiliğin bu kadar gerici olmasının en temel nedenlerinden birisi de sol ve sosyalist partilerin bu güçsüz durumudur.

"Devletin üniter yapısının, yani tek ulus, tek inanç, tek dil, tek kültür olarak tanımlanan devlet ideolojisinin çıkmazı, siyasal partiler için de geçerlidir. Türkiye'nin çok uluslu, çok kültürlü ve çok inançlı mozaiğine ters olan bu şekillenme; demokratik birleşme, bütünleşme ve gelişme önünde en büyük engel durumundadır."

Yasal demokratik mücadelede HADEP

"Yasal demokratik mücadele olanaklarının kısıtlı olduğu günümüz Türkiyesi'nde Ulusal demokratik mücadelenin ürünü olarak ortaya çıkan HADEP, anayasal sınırlar içerisinde hareket ederek değişim yaratmayı esas alan bir partidir. Dolayısıyla bu partinin yasal olarak gösterebileceği reflekslerin azamisini göstermesi dışında bir beklenti boşunadır veya gerçekliği göz ardı etmedir."

Yasal demokratik mücadele zemininde HADEP, düzen partilerinden oldukça farklı özellikleriyle, Türkiye'de siyasal partilerin oluşum, gelişim ve işlevlerinin çok ötesinde rol oynamaya adaydır.

Ulusal demokratik mücadelenin kitleselleşmesiyle yasal demokratik mücadele zemininde HEP gerçeği ortaya çıkmıştı. Bu aslında Türkiye'de gerçek demokratik anlamda ilk partileşme olmuştur. Kürt halkının gerçekleştirdiği serhildanlar ve yarattığı demokratik devrim temelinde yaşam bulan bir parti olduğu için, daha başından beri halka dayanan ve demokratik öze sahip bir nitelik taşımıştır. Bu konumuyla Türkiye'nin en güçlü demokrasi kuvveti olarak '90'lardan beri her türlü baskıya rağmen siyasal alandaki yerini sürdürmeye çalışmıştır. Bu niteliği nedeniyle daha kuruluşundan itibaren seçimlere katılması engellenen HEP, '91'de SHP ile ittifaka girerek önemli bir başarı kazanmıştır. Kürdistan'da oyların ezici çoğunluğunu elde etmiş, gösterdiği adayların hemen hemen tümünü parlamentoya taşımıştır.

Oligarşik düzen ve bunun temsilcileri olan siyasal partiler tarafından *"bölücülüğün meclise taşınması olarak"* görülen bu gelişme, daha başından itibaren boğulmak istenmiştir. Türkiye'de oligarşiye karşı mücadele verecek en dinamik güç olan bu parti, Türkiye'de farklı ses istemeyen ve demokrasi düşmanı olan gerici güçler tarafından ağır baskılar altına alındı. Ve kısa bir süre sonra da HEP kapatıldı. HEP'in kapatılmasının ardından kurulan DEP de daha şiddetli baskılara maruz kaldı. Zaten daha DEP kapatılmadan önce birçok üyesi katledildi. Birçoğu cezaevine atıldı. Üzerlerinde tam bir terör uygulanarak hiçbir faaliyet yapamaz hale getirildi. Bazı milletvekilleri cezaevine konulurken, bazıları da yurt dışına çıkmak zorunda bırakıldı. Bu, aslında '92'de yaşama geçirilen Ulusal demokratik devrimi ezme konseptinin DEP üzerinde uygulanmasıydı. DEP'in kapatılmasına paralel bu konsept her alanda daha acımasız biçimde pratiğe geçirildi. DEP'in kapatılmasından sonra Ulusal demokratik mücadele, sahip olduğu güçlü birikimle bütün baskılara rağmen kendisini yeni kurulan HADEP'te ifade etmeye devam etti. Bugün HADEP de diğer partiler gibi oligarşik düzen tarafından kapatılmaya çalışılmaktadır. Kapatma davası yakında Anayasa Mahkemesi'nde görülecektir.

Birçok üyesi yargısız infazlarla katledilen, yüzlerce üyesi tutuklanan ve işkenceden geçirilen, komplolarla, baskı ve sindirme yöntemleriyle çalışmaları engellenmeye çalışılan HADEP şahsında, yasal demokratik mücadele zemininin kapatılmaya çalışıldığı açıktır. Bu aynı zamanda Kürt halkının ulusal demokratik taleplerine karşı baskıcı ve inkarcı politikanın devam ettirilmek istenmesinin dışa vurulmasıdır. HADEP'in yaşayıp yaşayamayacağı, demokrasi güçlerinin mücadelesinin durumuna ve Türkiye'nin demokratikleşme konusundaki eğiliminin hangi doğrultuda seyredeceğine bağlıdır.

Bu noktada HADEP gerçeğini doğru anlamak, doğru tanımlamak ve doğru çözümlemek gerekiyor. Çünkü HADEP hem dayandığı tarihsel zemin, hem çıkış dinamikleri, hem de misyonu ile tarihi bir rol oynamaya aday bir partidir. Bu nedenle bu partinin duruşu ve tutumu Kürt halkı ve Türkiye halkı açısından yaşamsal önem taşımaktadır. Kendisinden beklenenlerin kapsamlı ve büyük olması nedeniyle yanlış ve yanılgılı yaklaşımlar ister istemez ağır sonuçları beraberinde getirir.

Önümüzdeki aylarda gerçekleşecek olan Program Kurultayı ile, Türkiye'deki siyasal partiler içerisinde ayrım noktalarını programlaştırarak farklılığını daha bir belirginleştirecek olan HADEP; 21. yüzyıl Türkiyesi'ni demokratikleştirmede önemli rol almaya adaydır. Son HADEP kongresi, Türkiye'nin en güçlü demokrasi kuvveti olduğunu bir kez daha ortaya koymuştur.

Yasal demokratik mücadele olanaklarının kısıtlı olduğu günümüz Türkiyesi'nde Ulusal demokratik mücadelenin ürünü olarak ortaya çıkan HADEP, anayasal sınırlar içerisinde hareket ederek değişim yaratmayı esas alan bir partidir. Dolayısıyla bu partinin yasal olarak gösterebileceği reflekslerin azamisini göstermesi dışında bir beklenti boşunadır veya gerçekliği göz ardı etmedir. Ancak Türkiye'deki politik tarzın yaratıcısı CHP ve AP'den farklı bir parti olduğu da görülmek durumundadır. Daha doğrusu görevi seçimden seçime belirli kurumlarda yer alma çalışması yapma değildir. Demokratik devrimi tamamlaması gereken bir parti olduğundan her saat, her gün toplumu örgütleme, harekete geçirme ve değişimi yaratma göreviyle karşı karşıyadır. Yani HADEP'in politik tarzı, halkçı ve demokratik devrimi tamamlayan ve derinleştiren nitelikte olmak zorundadır. Aksi durumda diğer partilerden farklı olmayacağı için varlığına da gerek olmayacaktır. Dolayısıyla yasal-demokratik çerçevede kendi varlık gerekçesine uygun bir politik tarzı geliştirip yerleştirme göreviyle karşı karşıyadır.

Mevcut anayasal sistemin antidemokratik olmasından kaynaklı kısıtlamaları öne sürerek yasal demokratik mücadeleyi yadsımak, 'ancak bu kadar olur, fazla bir şey yapılamaz' veya 'ancak bu kadar yapılabilir' demek ne kadar mücadelesizliği içeren bir yaklaşımsa; yasal demokratik mücadele zemininde bulunup da yasa dışı konuma kaymak da bir o kadar varolan mücadele olanaklarının kullanılamamasını doğuran bir yaklaşımdır. Dolayısıyla her iki uç yaklaşıma düşmeden, yasal demokratik zeminde mücadele ederek yasal demokratik çözüm seçeneği haline gelmek yaşamsal önemdedir. Hem 'biz mevcut düzen partilerinin tarzını aşan yeni bir politika yaratamayız' demek, hem de yasal demokratik alanın önemini kavrayıp, onun gerektirdiği duyarlılığı göstermemek, olsa olsa olmazı dayatmaktır.



Yasal demokratik mücadele zeminini HADEP'e kapatma çabaları, HADEP'in oynadığı veya oynaması muhtemel tarihsel rolden ileri gelmektedir. İdeolojik, politik ve örgütsel açıdan Türkiye'deki siyasal partilerden oldukça farklı bir çizgiyi temsil etmektedir. Cumhuriyetin başlangıcından günümüze kadar yaşanan sorunları ele alış tarzı, çözümleme mantığı ve önermeleriyle hem sistemi sorgulayan, hem de doğru temellerde yeniden yapılandıran bir bakış açısına sahiptir.

Türkiye'deki siyasal partilerden farklılığını Program Kurultayı ile kapsamlı bir şekilde ortaya koyacak olan HADEP, hem örgütsel yapılanmasını çağdaş demokratik bir parti olarak gerçekleştirecek, hem ideolojik çizgisiyle ezilen sömürülen yığınların kurtuluş çizgisini rehber edinecek, hem de siyasal çizgisiyle Türkiye'nin tüm sorunlarını tespit eden ve çözen bir mücadele stratejisine ulaşacaktır. Bu temel üç noktada ideolojik politik ve örgütsel açılımlar yapması yaşamsal önemdedir. Bu nedenle üç ana halkanın irdelenmesi gerekir.

1- İdeolojik çizgisiyle HADEP

İdeoloji; bir sınıfın, halkın veya topluluğun genel çıkarlarını sistemli şekilde ifadelendiren bir kavramdır. Her mücadele ve yönetim biçiminin bir ideolojik temeli olduğuna göre, ideolojik çizgide doğruluk başarıyı, yanlışlık ise başarısızlığı beraberinde getirir.

Kapitalizmin insanlığın sorunlarına çözüm getirmek şurada kalsın, sorunların temel nedeni olduğu bilinen bir gerçektir. Aşırı yoksullaşmanın, adaletsizliğin ve sömürünün kaynağı olan kapitalizm, insanlığın geleceğini tehdit etmeye devam etmektedir. Emperyalist kapitalist sistemin aşırı kar hırsı ve pazar mantığı, insanlığın tüm zenginliklerinin yağma ve talan edilmesine yol açarken; buna karşı mücadele edenleri ise her türlü yok etme aracını kullanarak imha etmeye, sindirmeye ve susturmaya çalışmaktadır.

Ezilen ve sömürülen insanlığın kurtuluş ideolojisi olan sosyalizm ise, hem emperyalist kapitalist saldırılarla karşılaşmış, hem de eksik, yanlış politikalar ve en önemlisi de demokrasi eksikliği nedeniyle kendisini uzun ömürlü kılamamıştır. Demokrasisini her alanda geliştiremeyerek emperyalist-kapitalist saldırılar karşısında tutunamayan reel sosyalizm, kapitalizmin alternatifsiz bir düzen olarak görülmesi yanılsamasını ortaya çıkarmıştır. Kapitalizmin bugün bu iddiada bulunmasında en temel etken, sosyalizmin yetersiz ve yanlış uygulamalarıdır.

Halkı söz ve karar gücü haline getirmeyen, onun adına, ama onu katmayarak yöneten, otoriter yanı ağır basan, bürokratizmin hakim olduğu her sistem gibi reel sosyalizm de yıkılmaktan kurtulamadı. Kuşkusuz yıkılan sosyalizm olmadığı gibi, kazanan da kapitalizm olmadı. Tersine sosyalizmin gerçek anlamda uygulanma olanaklarının daha fazla elverişli hale geldiğinden bahsedilebilir. Reel sosyalizmin yıkılışından bu güne kadar geçen on yıllık sürede, kapitalizmin sorunlara çözüm gücü olamadığı, tersine daha da ağırlaştırdığı açığa çıkan bir gerçektir.

İdeolojik olarak, Türkiye halklarına kapitalizmi ya da sol versiyonu önermek ve kapitalizmin yasalarıyla demokrasi vaat etmek; baskıya, sömürüye, eşitsizliğe ve adaletsizliğe onay vermektir. En başta da egemen sınıfların Kürt sorunundaki inkarcı politikalarına karşı kendisini güçsüz ve silahsız bırakmak olur. Kapitalizmin Türkiye gibi yeni sömürge bir ülkede yarattığı sorunlar saymakla bitmez. Oligarşik yapının böyle bir sistem üzerine bina edildiği düşünüldüğünde, Türkiye'nin temel sorunlarının kaynağı da anlaşılmış olur. Dolayısıyla HADEP, en başta da Türkiye emekçilerine, demokratik ve sol güçlerine seslenen ve onların taleplerine cevap verici bir ideolojik yaklaşıma sahip olmak zorundadır. Aksi halde kendi varlık gerekçesine ters düştüğü gibi, bindiği dalı kesmekle eş anlamlı geri bir konuma düşmüş olur.

Türkiye gerçeğinde görüldüğü gibi her şeyin merkezine kendini koyan, kendi çıkarları için her şeyi kullanabilen veya feda edebilen, kendi dışında irade tanımayan, alternatiflerini yok eden bir ideolojik biçimlenmenin, ulusal, toplumsal yapıya etkileri kuşkusuz ki tahrip edici olur. Resmi ideolojinin Türkiye ve Kürdistan'da yarattığı sonuçlar bu çerçevede ifade edilebilir.

Her mücadele ve yönelim biçiminin ideolojik temeli olduğuna göre, Türkiye'deki resmi ideolojinin bir sonucu olarak, demokratik olmayan bir cumhuriyet yönetim gerçeği ortaya çıkmıştır. Oligarşik yapının oluşturduğu soygun ve talan düzeninin, günümüzde tamamıyla çürüyen kapitalizmin bir sonucu olarak rantçılar yetiştirme dışında bir işlevi olmamıştır.

Zengini daha zengin, fakiri daha fakir yapan kapitalist sistemin ideolojik plan ve örgütsel yapılanma düzeyinde aşılması, Türkiye'nin demokratikleşmesi açısından olmazsa olmaz koşul haline gelmiştir. Dünyaya, topluma ve doğaya verdiği zararlarla insanlığı felakete sürükleyen kapitalizm karşısında, insanlığın özgür geleceği olan sosyalizm, gerçekleştirilmesi gereken tek alternatif haline gelmiştir.

Özgürlük, eşitlik ve adalet gibi kavramlar baskının ve sömürünün ortadan kaldırılmasını ifade ederken, tüm bunlar ve benzeri kavramlar sosyalizmin özünün ifadelendirilmesidir.

Türkiye halklarının, ırkı, dili, dini ve cinsi ne olursa olsun tüm yurttaşlarının, sosyalist bakış açısının bilimsel ve etkin çözümleyiciliğini esas alarak özgürleşebileceği tartışmasız bir gerçektir.

İnsanın insan tarafından sömürülmediği, insan olmaktan kaynaklanan haklarını özgürce kullanabileceği, maddi ve manevi tüm olanaklardan eşitçe faydalanabileceği, emeğinin karşılığını alabileceği, toplumsal gelişmeye paralel bireysel gelişimini de azami düzeyde gerçekleştirebileceği yegane sistem sosyalizmdir.

Sosyalizm HADEP'in ideolojik çizgisi olmak durumundadır. Bu bir tercih olmaktan öte varlık gerekçesinin doğal sonucudur. HADEP'in sosyalizmle ve sosyalizmde demokrasisini geliştirme biçiminde kendisini donatması ve kendisine ideolojik doğrultu vermesi, Demokratik Cumhuriyetin özgürlükçü, eşitlikçi ideolojik öz kazanması demektir.

Emekten yana, özgürlük ve eşitlikten yana, insanlığın çağdaş demokratik değerlerinden yana olan tüm insanların birleştiği, bütünleştiği ve iktidarlaştığı sağlam bir mevzi olarak HADEP, ancak sosyalizmin kılavuzluğunda önüne koyduğu görevleri başarıyla gerçekleştirebilir.

Yeraltı ve yerüstü zenginlikleriyle halklarımızın özgür geleceği için her türlü maddi ve manevi olanağı bünyesinde barındıran bu coğrafyada kapitalizm, açlık, sefalet, yoksulluk, işsizlik ve çaresizlik anlamına gelirken; sosyalizm, demokrasi, tüm kültürlerin ve mezheplerin bir arada yaşaması, doygunluk, zenginlik, gelişkinlik ve çözüm anlamına gelmektedir. Kaldı ki, Ortadoğu'nun tarihine, sosyal ve kültürel coğrafyasına en uygun sistem sosyalizmdir. Bu coğrafyada ancak sosyalist anlayışla sosyal, ekonomik ve kültürel gelişme dört nala koşan bir at gibi şaha kaldırılabilir.

Yasal demokratik mücadele zemininde sosyalizmin özüne uygun bir mücadeleyi hedeflemek ve pratikleştirmek, HADEP'i oligarşik yapı karşısında ezilen, sömürülen tüm kitlelerin siyasal temsilcisi ve mücadele aracı haline getirecektir.

2- Politik çizgisiyle HADEP

HADEP'in siyasal çizgisi kuşkusuz ki ideolojik çizgisine bağlı olarak gelişmek durumundadır. Türkiye'deki siyasal yapıların devlet ideolojisi çerçevesinde politika oluşturmaları veya yapmaları ne kadar gerçekse, HADEP'in devlet ideolojisini reddederek politika oluşturacağı veya yapacağı da bir o kadar gerçektir.

Türkiye'deki resmi ideolojinin çerçevesini "devletin bölünmezliği" kavramına indirgersek, bunun doğal sonucu olan politik gerçeğini de görebiliriz. Bir fobi ve kompleks haline getirilen "devletin birliği ve bölünmezliği" kavramı çerçevesinde politika oluşturma, geleneksel bir özellik haline gelmiştir. Saldırı ve savunmanın bu eksende geliştiği düşünülürse temel mantık rahatlıkla çözümlenebilir. Saldırı noktaları veya tehdit unsurları yaygın ve çeşitli toplumsal kesimleri kapsadığından, hemen hemen saldırıya uğramayan yok gibi bir tespitte bulunmak fazla yanlış olmayacaktır.

Çokça bilinen ve "Üç K" olarak da formüllendirilen tehdit unsurları olan Kürtçülük, Komünistlik ve Kızılbaşlık kavramlarına irticai tehdit de eklenmiş durumda. Kürtlerin, Alevilerin, İslamcıların ve Komünistlerin tehlikeli görüldüğü bir Türkiye, zaten bölünmüş ve parçalanmış bir Türkiye'dir. Pekala bir Türkün de Alevi, İslamcı ve komünist olduğu düşünüldüğünde, artık Türk halkının da bir tehdit unsuru olarak kabul edildiği açıktır. Sınırlarında bulunan tüm komşuları da tehdit unsuru olduğuna göre, Türkiye içte ve dışta düşmanlarıyla kuşatılmış durumdadır. Dolayısıyla iç ve dış düşmanlara karşı kendisini koruması birincil görevdir. Devletin üniter yapısını korumak için askeri, siyasi, diplomatik, kültürel ve ekonomik her şey bu eksende seferber edilmelidir.

Türkiye'nin her olay ve olguya biçtiği değer yukarıdaki bakış açısına göre biçimlendiğinden, vatansever veya vatan haini olmanın kriterleri de belirlenmiş oluyor. Dolayısıyla siyasal bir partinin öncelikle uyması, benimsemesi ve savunması gereken gerçeklik bu temelde olmak durumundadır. Düzen partileri gerçeğinde bunu görmek olağan bir durumdur.

Öylesine bir gerçekliktir ki, anayasal ve yasal düzenlemeler bu temelde yapılmış, hukuk buna göre işlemektedir. Toplumun tüm dokularına yedirilmeye çalışılan bu gerçeklik; çarpık ekonominin, çarpık demokrasinin ve çarpık toplumsal şekillenmenin temel nedenidir.

Toplumsal sorunların, huzursuzlukların, çatışmaların ve savaşların nedeni olan bu gerçekliğin çözümlenmesi ve aşılması, öncelikli görevlerdendir. Hatta en önemli görev durumundadır. Bu politikanın çok büyük acılara, yıkımlara ve kayıplara yol açtığı düşünülürse önemi daha iyi anlaşılabilir.

1925-40, 1970-80 ve en son 1984-99 dönemlerinde yaşanan süreçler iyi irdelenmek ve sonuç çıkarılmak durumundadır. Siyasal demokratik çözüm seçeneği yerine şiddeti, imhayı ve katliamı esas alan yaklaşım, Türkiye'ye çok büyük kaybettirmiş, darboğazlarla yüz yüze bırakarak yıkımın eşiğine getirmiştir.

Anayasal-yasal sistemin de düşünceyi suç sayan ve insanları düşüncelerinden ötürü cezalandıran, haklı talepleri dile getirdikleri için insanları "bölücü, yıkıcı, irticacı, vatan haini" vb. tanımlamalarla suçlayarak yok etmek isteyen bir sistemin demokrasisi de elbette çarpık ve kendinden menkul olur.

İnanç grupları arasında fark gözeterek, tek din, tek mezhep ekseninde dini devlet ideolojisinin yedeğine alan bir yaklaşım so-

nucu, inanç gurupları arasında önyargılar, gerginlikler ve çatışmalar yaratan bir sistemin laik olduğunu iddia etmek mümkün değildir. Laikliğin, tekçi düşünceye ve Avrupa'da kilise ile feodalizmin ittifakına karşı demokrasi mücadelesi olarak ortaya çıktığı düşünüldüğünde, Türkiye'deki baskıcı, antidemokratik, oligarşik rejimin laik olamayacağı açıktır. Öte yandan laikliğin inanç gruplarına eşit mesafede durma olayı olduğu düşünüldüğünde, Türkiye'de gerçek laikliğin olmadığı, yakın tarihte yaşananlar gibi bağnazlığı ve gericiliği hortlattığı rahatlıkla görülebilir.

Grevli, toplu sözleşmeli sendikal hak ve özgürlüklerden alıkonulan emekçilerin insanca yaşam mücadelesi görmezlikten gelinerek çeşitli yöntemlerle bastırılmaya çalışılırken; ülkenin en karlı kurum ve kuruluşları sermayedarlara peşkeş çekilerek ve uluslararası sermayenin denetimine sokularak, ülke zenginlikleri talan edilmektedir. IMF reçeteleri ile ekonominin sosyal özelliğinin tümden bitirilmesi yanında, çökme noktasına getirilmiştir; dış borç açığı neredeyse yıllık bütçesine eşitlenen, iflas etmiş bir ekonomik düzey söz konusudur. Dolayısıyla HADEP'in ekonomi politikasında emekçilerin çıkarlarını gözetmesi, onların beklentilerine cevap veren bir ekonomik politikaya sahip olması, hem dayandığı güçler açısından, hem de Türkiye'nin sosyal ve ekonomik sorunlarına alternatif olması açısından önemlidir. Bugüne kadar ekonomik politikalarında HADEP'in, dayandığı zeminin özlem ve çıkarlarını çok fazla dikkate almadığı eleştirisi söz konusudur. Bu nedenle artık bir iktidar alternatifi olma iddiasında olan ve Türkiye ile Kürdistan'ın temel demokrasi kuvveti olan HADEP'in, bu iddia ve imajına uygun net bir ekonomik politikaya kavuşması da beklenmektedir.

Kuşkusuz Türkiye'nin en önemli sorunu olan Kürt sorunu çözümlenmeden diğer sorunların çözümlenmesi mümkün değildir. Çünkü Kürt sorunu "devletin birliği ve bölünmezliği" fobisinin temeli haline gelmiştir. 75 yıldır uygulanan inkarcı ve imhacı politikalar sonuç vermediği gibi, son olarak 15 yıllık kapsamlı bir savaşın yaşanmasına neden olmuştur. Savaşın nedenleri ve sonuçları üzerinde ayrıntılı olarak durmak, değerlendirmek ve sonuç çıkarmak yaşamsal önemdedir.

İnkar ve imha politikasında ısrarın Türkiye'yi felakete sürükleyeceğini belirlemek zor olmasa gerek. Kürt halkının dilini, kültürünü, ulusal değerlerini yasaklamak, yok saymak veya yok etmeye çalışmak, gelinen aşamada mümkün değildir. Kürt halkının Ulusal demokratik mücadelesi ile elde ettiği kazanımlar gün be gün kendisini daha bir toplumsal yaşama yansıtacaktır. Bir halkın dilini ve kültürünü yasaklamak gibi çağdışı uygulamaların yaşandığı Türkiye'de, demokrat olmanın, hatta insan olmanın ölçütleri de oldukça belirgin hale gelmiştir.

On binlerce şehit veren, milyonlarca insanı yerinden ve yurdundan edilen, binlerce yerleşim birimi yakılıp yıkılan bir halkın, Ulusal demokratik mücadele ile kazandığı değerleri ölümüne sahipleneceği, koruyup geliştireceği açıktır. Halkların eşit ve özgür birliğine giden yolda elde edilen kazanımlar tüm Türkiye halklarınındır.

Halkların eşit ve özgür birliğine dayalı Demokratik Cumhuriyet HADEP'in siyasal programının özü olmaktadır. Bu programıyla her türlü milliyetçi eğilime karşı halkların kardeşliğini ve birliğini esas alan enternasyonalist bir yaklaşımı, Kürdistan ve Türkiye'de içselleştirebilmelidir.

Yeraltı ve yerüstü zenginlikleri, bilimsel teknik ilerleme düzeyi, emek potansiyeli ve kültürel zenginliği ile bu coğrafyada çağdaş demokratik bir toplum yaratılabilir. Ülkenin yeniden yapılandırılması için mevcut olanaklar fazlasıyla vardır. HADEP 21. yüzyıl Türkiyesi'ni yaratmaya ve yönetmeye aday bir partidir ve böyle olmalıdır.

HADEP'in siyasal çizgisi, oligarşik düzeni demokratik yollarla aşarak, demokratik düzeni kurmaktır. Dolayısıyla emeğin, emekçilerin partisi olarak tüm Türkiye halklarının yasal demokratik mücadele silahıdır.



Yasal siyasal bir parti olarak HADEP'e yönelik saldırıların temel sebebinin, *"PKK ile olan ilişkileri"* olduğu söylenmektedir. Türkiye'de siyasal partilerin PKK ile ilişkileri söz konusu edildiğinde, ilk akla gelen HADEP olmaktadır. PKK'nin Ulusal demokratik mücadele yürüttüğü Kürdistan halk gerçekliği içinden çıkan HADEP için, böyle bir değerlendirme doğal bir durumdur. Çünkü HADEP, Ulusal demokratik mücadelenin ürünü olarak ortaya çıkmış ve Kürt sorununun çözümüne yönelik tutumu nedeniyle hedeflenmiştir.

PKK, siyasallaşmış bir parti olarak, yasal demokratik mücadele olanaklarının olmayışı nedeniyle, başından beri daha değişik mücadele yöntemlerini uygulayan bir partidir. Yasal demokratik mücadele imkanlarını kullanması çok sınırlı olmuştur. Daha ideolojik mücadele döneminde de bu böyleydi; politik, askeri mücadele döneminde de bu böyledir. Meşru ve haklı taleplerin gerçekleştirici gücü olarak PKK; on binlerce şehidiyle, on binlerce kadrosuyla, yüz binlerce çalışanıyla, milyonlarca kitlesiyle zaten siyasallaşmış bir partidir. Yasallaşmayan, ama meşrulaşan bir gerçekliği ifade eder. Başbakan Ecevit'in "Bölücü terör siyasallaşıyor" şeklindeki sözleri gerçeği saptırma olduğu gibi, HADEP'i hedeflemenin kolaycı bir yolunun seçilmesidir.

PKK'nin tek taraflı ateşkes yapması ve askeri güçlerini sınır dışına çekmesiyle doğan barış ortamının bir sonucu olarak, sorunların yüksek sesle ve yoğunca tartışılmaya başlanması, yine siyasal demokratik çözüm çizgisinde ilerlemeyi benimseyen PKK'nin stratejik değişime gitmesi, tüm siyasal dengeleri altüst ettiği gibi, doğal olarak HADEP'i çok etkili bir konuma getirdi.

PKK'nin toplumsal barışa ve demokratikleşmeye ilişkin sunduğu projelerin HADEP tarafından benimsenmesi, desteklenmesi ve savunulması; siyasal çizgisine ters olmadığı gibi, olması gereken bir durumdu. Yasal demokratik bir partinin barışı ve demokrasiyi savunması PKK ile ilişki olarak değerlendiriliyorsa, bu ilişki zaten geliştirilmesi gereken bir ilişkidir. Barış ve demokrasiyi savunan tüm güçlerin girmesi gereken bir ilişkidir.

Siyasal diyalog yöntemiyle sorunların çözülmesini isteyen PKK ile diyaloğu reddeden devletin, yasal demokratik bir parti olan HADEP yoluyla sorunların tartışılmasına ve çözümüne girmesi de bir yoldur. Önemli olan sorunların çözülmesidir. Bunun çözülmenmek istenmediğidir. Sorunu açığa çıkaran, olgunlaştıran ve çözüm olanaklarını yaratan PKK, bu olanakları halkların kardeşliğine, birliğine ve eşitliğine giden yolda değerlendirmek isteyen her siyasi oluşuma elbette ki güç verir ve katkı sunar.

HADEP, Türkiye'de siyasal partiler tarihinde yeni bir sayfa açarak, Kürt ve Türk halklarının özgür birliğine dayanan, siyasal, sosyal, kültürel ve ekonomik bir programla sahneye çıkıp iktidara aday olduğunu beyan eden bir parti olduğuna göre, tüm demokrasi isteyen güçler tarafından desteklenmesi doğal olarak en doğru tutumdur.

Hiçbir siyasal partinin tarihinde kongresine yüz bin insan gelmemiştir. HADEP'in gerçekleşen son kongresi, halk kongresi şeklinde geçmiş ve önemli yankılar yaratmıştır. HADEP'i yaratan gerçek, kitlelerin sloganlarında dile gelmiş ve bir kez daha adresini bulmuştur. Yüz binleri ayağa kaldıran gerçek neyse, HADEP kongresinde de gerçekleşen o olmuştur.

3- Örgütsel yapılanmasıyla HADEP

Siyasal partilerin demokratikleştirilmesi problemi HADEP için de geçerlidir. Demokrasinin sadece iç işleyiş hükmü haline getirilmesi veya demokratik bir tüzüğün hazırlanması ile bir siyasal parti demokratikleştirilemez. Ön bir adım olarak bunlar olumlu değerlendirilebilir. Fakat önemli olan tüzüğü örgütlenme pratiğine yansıtabilmektir.

Tüzük çerçevesinde hareket etme demokrasi kültürü gerektirir. Düşüncenin ve eylemin kuralları çerçevesinde icra edilmesini sağlayan tüzük, demokratik çözümün örgütsel ifadesidir. En alt örgütlenme birimlerine kadar geçerli olan bu durum, doğru tutumu, tavrı ve davranışı gerektirir. Hizipçi, grupçu, çıkarcı ve demokratik olmayan geleneksel tüm eğilimlerin demokratik mücadele ile aşılmasında demokratik bir tüzük en önemli silahlardandır. Kürdistan gibi feodal bir toplumda demokratik eğilimleri kökleştirmede, demokratik örgüt anlayışı önemli rol oynayacaktır.

Öte yandan "partiliyim" diyen her bir bireyin uyması gereken kurallar bütünü olan tüzüğün uygulanmasında tereddüt, kaygı ve çekince zararlı sonuçlar ortaya çıkarır. Partiyi parti olmaktan çıkarır ve değişik örgütlenmelerin zemini haline getirir. Kürdistan gibi aileciliğin, aşiretçiliğin , bölünmüşlüğün varolduğu bir toplumda böyle bir demokratik tüzüksel çalışma daha da önem kazanmaktadır.

Halkın kendi kendisini yönetmesi olan demokrasiyi parti içinde uygulamak demek, halkı partinin tüm karar alma süreçlerine katmak demektir. Halkın söz ve karar sahibi olduğu her olgu, gerçekleşme şansı en yüksek olandır. Uygulamada başarıyı getirecek kıstaslardan birisi de katılımcılığı esas alan yöntemleri benimsemedir. Bütün örgütlenme birimlerinde demokratik çoğulcu seçim yöntemlerini yansıtmak, canlı, üretken ve etkin bir örgütsel yapı ortaya çıkarır.

Örgütsel düzenlenişte "çıkma ve inme"nin eşit katılımlı seçim yöntemiyle belirlenmesi, partinin tüm çalışma sahalarına yayılmalıdır. Toplumda yerleştirilecek demokrasinin partide inşası ancak böyle gerçekleştirilebilir.

HADEP'in en önemli avantajı Ulusal demokratik mücadelenin ürünü olarak demokratik bir zemine dayanmasıdır. Sahip olduğu kitle potansiyelinin demokrasi kültürü diğer partilerle kıyaslanamayacak kadar ileri düzeydedir. İnanç, bilinç ve direnç olarak militan bir kitleye sahip olan HADEP, örgütsel yapılanmada demokratikleşmeye en yatkın ve avantajlı olanıdır.

Örgütlenmeyi yaşamın tüm hücrelerine yaymak ve halkın demokratik örgütlenmesine öncülük etmek temel görevlerdendir. Bütün yerleşim birimlerinde örgütlenmek esas olmalıdır. Siyasal, sosyal, kültürel, ekonomik vb. tüm taleplerin örgütsel ifadesi olarak HADEP, genişliğine ve derinliğine örgütsel yayılmayı gerçekleştirebilecek potansiyele sahiptir.

Türkiye partisi haline gelmenin yaygın örgütlenmeden geçtiği iyi bilinmelidir. Türkiye'nin çok uluslu, çok kültürlü mozaiğini örgütsel yapısında yansıtmak durumundadır. Çeşitlilikleri zenginlik olarak ele alıp bünyesinde toparlamayı ve demokratik bir senteze kavuşturarak yansıtmayı becerebilmelidir.

Türkiye'de siyasal partilerin politikada ve örgütlenmede uyguladıkları ölçüler HADEP için geçersiz olduğu gibi sakıncalıdır. Aile, aşiret, ırk, mezhep, cins gibi çelişkileri kullanan değil, bunları aşan bir örgütlenmeyi temel almak durumundadır. Emekçilerin partisi haline gelebilmenin yolu, örgütlü yapılanmada temel kriterin emek savaşımcılığı olmasından geçer. Dolayısıyla HADEP, çalışanlarıyla, kadrolarıyla ve yöneticileriyle emekçilerin partisidir.

Sonuç olarak; 21. yüzyıla giriş ile birlikte Türkiye bir yol ayrımına gelmiş bulunmaktadır. Ya çağdaş demokratik bir cumhuriyet haline gelerek önemli bir siyasal ve ekonomik güç olarak bölgenin öncü gücü haline gelecek, ya da sorunlarla yaşayarak tükenmeye doğru yol alacaktır. Bu gerekliği görmek kadar gereklerini yerine getirmek de yaşamsal önemdedir.

15 yıllık savaşın faturasını emekçilere, ezenlere çıkaran, savaş rantı yaratarak ülkeyi soyup soğana çeviren oligarşinin siyasal planda temsilcileri olan düzen partilerinin, iktidarıyla, muhalefetiyle demokratik dönüşümü gerçekleştirerek çağdaş demokratik Türkiye'yi yaratmaları, mevcut durumlarıyla, yaklaşımlarıyla olanaklı değildir. Bunlara *"Susurluk"* partileri de denilebilir. Bu partilerin MGK'nin ayak işlerini görmek dışında fazla bir politik değerleri yoktur. Kirlenmiş halleriyle halklarımız nezdinde zaten mahkum olmuşlardır. Halklarımızın özgür birliği ve geleceği önünde engel olma dışında bir rolleri kalmamıştır.

Türkiye'deki siyasal partiler içerisinde kirlenmemiş, halklarımızın özgürlük ve eşitlik taleplerini seslendirdiği için ağır bedeller ödemiş olan HADEP, yasal demokratik zeminde mücadele ederek rüştünü ispatlamıştır. Önümüzdeki aylarda gerçekleştireceği Program Kurultayı'yla ideolojik, politik ve örgütsel çizgisini daha bir kesinleştirecek olan HADEP, Demokratik Cumhuriyetin yasal planda gerçekleştirici gücü olarak tarihi rolünü oynayacaktır.

Türkiye'nin en önemli sorunu olan Kürt sorununun siyasal, demokratik yöntemlerle çözülmesi için önemli bir şans olan HADEP; siyasal, sosyal, kültürel ve ekonomik programıyla Türkiye'yi yönetmeye hazırlanmaktadır. Antidemokratik yasa ve uygulamalarla gerçek gücünü ortaya koyması engellenmiş olsa da, mevcut yasalarla gerçekleşecek bir seçimde bile bütün dengeleri altüst edeceği açıktır.

HADEP, 21. yüzyıl Türkiyesi'ni yaratmaya ve yönetmeye aday bir parti olarak halklarımızın özgür seçeneğidir. Bu seçeneğin değerlendirilmesi halklarımızın yararına olup, tercih edilmesi gerekendir.

Türkiye'deki siyasal partiler ile farklılaşan yanlarını kesinleştiren, halkların temel özgürlük talepleri doğrultusunda örgütlenen ve politika yapan, her türlü saldırıya karşı inançlı, kararlı ve direngen bir duruşu gerçekleştiren, kendisini var eden gerçeklere ters düşmemeyi ilke edinen, emeğin en yüce değer olduğu bilinciyle emekçilerin ideolojik, politik çizgisinde ilerleyen, her türlü milliyetçi yaklaşıma karşı enternasyonalce bir duruş sergileyen, çağdaş, demokratik bir HADEP mutlaka kazanacaktır.



"İnsanın insan tarafından sömürülmediği, insan olmaktan kaynaklı haklarını özgürce kullanabileceği, maddi ve manevi tüm olanaklardan eşitçe faydalanabileceği, emeğinin karşılığını alabileceği, toplumsal gelişmeye paralel bireysel gelişimin de azami düzeyde gerçekleştirilebileceği yegane sistem sosyalizmdir."

Demokratik mücadelede kadına düşen rol

Bir yıl öncesinde koca bir asrı geride bırakmanın heyecanını tüm insanlıkla birlikte hepimiz yaşadık. Bu günlerde yine önemli bir yılı geride bırakarak yeni asrın ikinci yılına giriyoruz. Neden önemli bir yıldı? Çünkü insanlık 2000'e ayak basarken, büyük idealleri bağrında taşıyordu. Hani derler ya, *"başlangıç adımları sonrasını da belirler."* Bu söylemden bile yola çıktığımızda, geçen bir yılı değerlendirip, mücadele görevlerimizi gelecek için tekrar somutluğa kavuşturmak, bizim için hayati bir sorun olmaktadır.

Belki birçokları için olmayabilir, ama bizim için çok yakıcı görevleri ifade ediyor kadın olmak. Çünkü bizler, insan olmanın ve özgür kadın olmanın mücadelesi içinde, bir değil, on değil, yüz değil, milyonlarla birlikte yaşamaktayız. Bunu bilmeyen yok. Ancak bilmek, görmek yetmiyor. Çünkü başarının yolu bilinçle yoğrulmuş iradeyi örgüt-eylem gücüne dönüştürmek ve güncele ulaşabilmekten geçer.

Bu gerçeklerden hareketle yaşananları kısa bir değerlendirme süzgecinden geçirmek gerekirse; *"21. yüzyıl barış ve demokrasi yüzyılı olacaktır"*, yine buna paralel olarak *"21. yüzyıl kadının özgürlüğü yüzyılı olacaktır"* sözleriyle Başkan Apo temel doğrultuyu ortaya koymuştur. Her iki söz ayrı konuları içeriyor gibi görünse de, toplum özgürlüğünün kadın, barış ve demokrasi kavramlarıyla ilişkisini net olarak ortaya koymaktadır. Bu da, aynı zamanda yaşamın kendisi olmaktadır. Kadın bu gerçeklerle ilişki zeminini nasıl yakalamalı ve buna göre demokratik mücadelede yerini nasıl almalı? Bu sorular değişen koşullar ve gelişmeler içerisinde sürekli sorulmalı ve cevabı net olarak bulunabilmelidir.

Bunun için, "Dünya siyaseti nasıl işliyor? Bu, bireylerden tutalım toplumların iradesine nasıl nüfuz ediyor? Ekonomi çarkı bunun içinde nasıl dönüyor? Tekniğin gelişimi, nüfus, çevre ve doğa sorunları her geçen gün neden bu kadar gündemi işgal ediyor? Kadınların ortak noktalarda açığa çıkan sorunları, bunların değişik toplum kesimlerinde ortaya çıkış biçimleri nasıldır?" gibi sorular daha da çoğaltılabilir. Bunlar özü ifade ettiği kadar, insanlığın, ezilenlerin ve özelde ezilen kadının yaşadığı sorunları kavramak için mutlaka yanıtı bulunması gereken sorular oluyor. Doğal olarak yanıtı bu şekilde aranan sorunun, içinde yaşadığımız dünya, özellikle de kapitalist-emperyalist dünya ile bağlantısı çok açık bir şekilde konulmalıdır. Genelde ezilenlerin, özelde ise kadının durumu ve bunun aşılması dünyanın doğru analizinden geçmektedir. Bu açıdan kadın ve YDD (Yeni dünya düzeni) ve buna karşı mücadele arasındaki bağlantı özellikle bölgemiz ve ülkemiz açısından önemlidir.

YDD'nin başını çeken ABD emperyalizmi, Clinton döneminin bitişi ve Bush'un başa geçişiyle birlikte yeni bir döneme girdi. Bunu salt bir sima değişikliği olarak algılamamak gerekir. Bu değişiklikten ABD'nin siyaset üslubunun değişimini anlamak lazım. Neden mi? Amaç aynı olsa da, Clinton, ABD'yi dünyaya hakim kılmayı "dışa açılım" politikasıyla uygulamak istiyordu. Bunun için de çatışmalı dönemi sona erdirerek, "barış ve demokrasi"nin öncülüğüne soyunmuştu. Aslında bir bakıma AB'nin bütün çelişkileri uzlaştıran siyasetinin önünü alarak, yumuşama diliyle rekabeti bu yöne kaydırdı. Bu politikanın sonuçlarına baktığımızda, ne Kafkaslar'da, ne Balkanlar'da ve ne de Ortadoğu'da sorunların çözüldüğünü görebiliyoruz. Çünkü egemenliğin bünyesi demokrasiyi ve barışı hazmetmez; ancak vahşet ve katliamla kendi hükümlerini geçerli kılabilirler. Filistin'de bir provokasyonla başlatılan son çatışmalar, bu gerçeği çok açık bir şekilde ifade etmektedir. İşte yeni başkan Bush'un da bu çatışma politikası üzerinde hükmetmeyi esas alacağı kesindir.

Bu ne demek oluyor? Bu, askeri müdahaleler ve buna dayalı ittifaklarla sertlik politikalarının yaşam bulması demektir. Bundan en çok kim yarar sağlayacak? Tabii ki savaş rantçıları! Bunlar da silah üreticilerinden tutalım, siyasi rantçılara kadar geniş bir çevreyi kapsamaktadır. Bölgemizde ise globalizmin egemen burjuvaları ve siyasetçileri, Türkiye'nin rantçı faşistleri ve Kürtlerin ihanetçileridirler. Bu durumun kendi haline bırakılmasından zarar görecek olan –karşı olsun ya da olmasın– tüm ezilen sınıf ve katmanlar, Ortadoğu halkları ve özelde de Kürt halkıdır. Ancak asıl gücün düşünce gücü olduğu varsayımından yola çıkacak olursak, özgür iradeye dayanan düşünce ve irade bütünselliği güçlü bir mücadeleyi yaratacaktır. Bizlere kader olarak dayatılmak istenen her türlü politikayı boşa çıkartma, başarıyı elde etme kaçınılmaz bir sonuçtur ve bu da bizim elimizdedir.

Bölgeye baktığımızda, ABD'nin Ortadoğu planlarının temel dayanakları hemen görülmektedir. Birincisi; İsrail-Türkiye ittifakı ve taşeron olarak kullanılmak istenen Şialar ve Kürtler. İlk hedef olarak da Saddam seçilmiştir. Güçlerin çatışması bu boyutu açık bir şekilde ön plana çıkarmaktadır. Bölgedeki asıl çatışma da ideolojik ve askeri boyutuyla, PKK şahsında Kürt halkıyla yaşanmaktadır. Nasıl ki egemenliğin bünyesi barışı ve demokrasiyi hazmedemiyorsa, sosyalizm ideolojisi de Başkan Apo'nun şahsında bu bünyeyi yok etmektedir. Başkan Apo bu gerçekliği şöyle ifade ediyor: *"Önümüzdeki 2000'li yılların sosyalizmini olgun sosyalizm aşaması olarak değerlendirebiliriz. Çağımız, sosyalizmin kendi demokrasisi ile gündeme girmesi gereken evrensel demokratik değerler çağıdır. İnsan hakları, demokrasi ve çevre uyumu ile yeniden kendisini kurgulaması ve yapılandırması gereken bir çağdır. Yani barış yanı ağır basan bir çalışmadır. Şiddet ancak öz savunma temelinde olabilir."*



"Kadın özgürlük hareketi, Ulusal kurtuluş mücadelesinin bağrından çıkan bir mücadeledir. Yani ikisi bir bütünün parçaları olmaktadır. Ulus-sınıf-cins çelişkisine dayandırdığımızda da yine farklı bir noktadan aynı odağa ulaşmaktayız. Bu anlamda her Kürt kadını ulusal gelişmeyi ve mücadele seyrini iyi takip edip anlamak zorundadır. Bunun yapılamaması halinde, 'biz bu mücadelenin neresinde ve nasıl yer alacağız' sorusuna net bir cevap veremeyiz. Ve bu da kadının gereken rolü oynamasını engeller."

Diğer yandan AB, Ortadoğu'da ABD'ye karşı hakimiyetini sağlamak için bölgenin çatışmalı alanlarına uzlaşmayı dayatmak istemektedir. Fakat bunda ne kadar başarılı olur, bu tartışmalıdır. Körfez Savaşı'ndan sonra Irak'a yönelik ABD ve BM ambargosu, bölge ve bazı Avrupa devletleri tarafından delinmektedir.

Katılım Ortaklığı Belgesi ile Türkiye, AB genişleme sürecine dahil edildi. Tam da bazı adımlar atılıyor denilirken, Türkiye'de, kendi iç sorunlarının çözümsüzlüğünden kaynaklı olarak süreci sabote edecek gelişmeler yaşandı. Türkiye'nin, AB sürecine girişi ve yine partimizin başlattığı barış ve demokrasi süreci ile beraber içine gireceği demokratikleşmeden rahatsızlık duyan çevrelerin çözümsüzlüğü körüklemeleri yönündeki gelişmeler gündemi işgal etti.

Türkiye, son olarak Güney Kürdistan'da YNK denetiminde bulunan Soran bölgesine girerek ve yine zindanlara kanlı bir müdahale gerçekleştirerek şoven-faşist karakterini tekrar gösterdi. Zindanlara yapılan müdahale vahşet boyutunda katliamlarla sonuçlanmıştır. İçişleri Bakanı cezaevleri operasyonu için *"Devlet, ayıbını örttü"* derken, tümüyle savunmasız devrimcilere karşı gerçekleştirilen bu saldırı bir insanlık ayıbı olarak gözler önündedir. 30'u bulan şehit ve onlarca yaralı bilançosu ile TC, kendi tarihine kanlı sayfalarından birini daha ilave etmiştir. Bununla, içine girilen demokrasi ve barış süreci ağır bir şekilde baltalanmak istenmektedir. Güney'e giriş ise, uzun vadeli ve köklü planlara dayanmaktadır. Türk egemenlerinin barbar ruhu işgal biçiminde bir kez daha canlanmaktadır. Bu da demek oluyor ki; savaş, çatışma, imha, katliam ve bunun üzerinden yayılma politikalarıyla Türk egemen sistemi, tekrar bölgedeki çözümsüzlüğü derinleştirmek istemektedir.

Talabani şahsında ihanetçilik bir kez daha Kürdün kara tarihinde gerçek yüzünü gösterdi. Adı "yurtsever"; ama kendi halkına karşı kini, özgürlüğe karşı öfkesi ve "sadece ben olmalıyım" bencilliği ile, bir çırpıda Türk işgalcilerini kendi halkının ve özgürlük savaşçılarının üzerine sürebildi. Bu ihanet duygularını, hislerini anlayabilmek de, anlatabilmek de çok zor.

Bütün bunlar, egemen erkeğin farklı farklı biçimlerde, ama özde aynı olan gerçekliğinin göstergesi olmaktadır. Kadın özgürlük hareketi bütün bunlara karşı mücadele için varolmuştur. Egemenliğe karşı mücadele verme iddiasını geliştirirken, kimlere karşı savaşım içinde olduğumuzu iyi hesaplamak zorundayız. Bunun için de tanımak, değerlendirmek, hedeflerini tespit etmek ve ona göre bir perspektif oluşturmak çok önemlidir. Yoksa "tarih tekerrürden ibarettir" sözü bizim için bir kader haline gelir ve özgürlük bizim için, kitaplarda yazılmış ve dilde söylenmiş bir ütopya olmaktan öteye gidemez. Bunun içindir ki, Parti Önderliğimiz kadının genel siyasal gelişmeleri çok iyi irdelemesi ve kendisini çok köklü eğitmesi gerektiğini belirtmektedir.

Kadın Özgürlük Hareketi, Ulusal kurtuluş mücadelesinin bağrından çıkan bir mücadeledir.

Yani ikisi bir bütünün parçaları olmaktadır. Ulus-sınıf-cins çelişkisine dayandırdığımızda da yine farklı bir noktadan aynı odağa ulaşmaktayız.

Bu anlamda her Kürt kadını ulusal gelişmeyi ve mücadele seyrini iyi takip edip anlamak zorundadır. Bunun yapılamaması halinde, 'biz bu mücadelenin neresinde ve nasıl yer alacağız' sorusuna net bir cevap veremeyiz. Ve bu da beraberinde bir muğlaklığı getirirken, kadının gereken rolü oynamasını engeller.

Bu noktada 'özgürlük' kavramının içini neyle dolduracağımız önemli bir sorundur. Herkes bu kavramın içini kendisine göre bir bakış açısı, mantık ve amaçla doldurmak istiyor. Bunun ayrımı ancak ideolojik bir süzgeçten geçirilerek yapılabilir. Yani tüm sahteliklerden, aldatmacalardan, boşluklardan ayrıştırılan ve kadının özüne, yurtseverliğine, iradesine, bilincine, örgütlülüğüne dayanan özgürlüğü seçmek önemlidir.

Bu temelde geçen bir yıllık süreçte kadının, özgürlüğü için ne yaptığını değerlendirmesi gerekir. Bunu demokratik sosyalizmin süzgecinden geçirerek yapmak gerekiyor. Yani, "biz özgürlüğün neresindeyiz"; bunu tespit etmek gerekiyor. Özgürlüğün içinde miyiz, yoksa dışında mıyız? Yakınında mıyız, yoksa uzağında mıyız? Yani en açık ifade ile özgürlüğü yaşıyor muyuz, yoksa yaşamıyor muyuz? İşte bunun açığa çıkarılması gerekiyor.

Şu bilinen bir gerçektir ki; Kürt kadınları özgürlük için mücadele veriyor, ama bu mücadeleyi verirken de Apocu felsefe gereği aynı zamanda bunu yaşamsallaştırıyor. Ya da bu mücadeleyi yaşamsallaştırmanın savaşımını veriyor.

2000'lere girerken, kadınların sorunları belli düzeylerde tartışıldı. Hatta ortak bazı kararlara gidilip kısmi düzeyde kitlesel eylemlere dönüştü. Ancak bunlar başlangıcı ifade ediyordu. Kadının sesinin 21. yüzyılın tümüne yayılacak olması, tarihsel bir gerçeklik olarak da kendisini dayatmaktadır. Çünkü insanlığın buna ihtiyacı var.

Partimiz PKK, YDD'nin kendisini toplumların sosyal yaşamına ve bireyin tüm hücrelerine kadar akıtarak insan iradesini kırmayı hedeflemesi durumunu göz önüne alarak, onun yayılma ve siyasal çarpıtma yöntemlerinin ardındaki kültürel-sosyal yozlaşmanın her geçen gün derinleşen bir yara gibi büyüyen karakterini değerlendirerek, savaş stratejisini siyasal mücadeleye dönüştürmüştür.

Geçen bir yıllık sürece dönüp baktığımızda; kadının bu sisteme karşı içinde bulunduğu konum, oldukça güçsüz, geri, hatta bırakalım doğru bir örgütlenme ve mücadele anlayışını, kendisini korumaktan bile yoksun olduğunu görüyoruz. Çünkü korkutucu gerçeklik henüz tam görülememektedir. Ancak garip olan şu ki; kadın pek de bu durumundan rahatsız görünmüyor, ya da rahatsızlığı varsa da bunu bir örgüt, eylem gücüne dönüştüremiyor. Kadın cinsinin, sorunlarını değerlendirip çözüm üretmede taşıdığı bir yüzeyselliği ve duyarsızlığı var. Bu sistem kadını kendisi için kullandığı gibi, bununla kalmayıp kadını aldatıyor ve kadın da bu oyuna geliyor. Kadın bu haksız konumu asla kendisine layık görmemeli. Buna karşı olduğunu haykırarak göstermelidir. Kadın yaşamın aslı ise, yaşamı sahteleştiren, içini boşaltan her şeye karşı koymasını bilmeli; ancak bunu yaparken doğrusunu da yerine koyarak yapabilmelidir.

Bu noktada kendi mücadele karakterimizi ve Önderliksel gerçekliğimizi, öz güç ve iradeyi kişiliğimize yedirmek durumundayız. Yani şikayet etmeden, başkalarından beklemeden, "bu neden böyle oluyor" diye sitemlere kapılmadan ya

Demokratik mücadelede kadına düşen rol

da inançsızlığa düşmeden, "özgürlüğü ben nasıl yaratırım" ya da "biz nasıl yaratırız" sorgulamasını yaparak, her şeyi kendinden başlatma ve geliştirme anlayışıyla mücadeleye katılmalıyız. Tarih, özgürlük ve insanlık karşısında Önderlik tarzında özeleştiri vererek, bütün geriliklerimizden ve bu düzenin bizde yaratmak istediklerinden arınmalıyız.

Yukarda sistem gerçekliğini ele almaya çalıştık. Madalyonun diğer yüzü de kadının bulunduğu her yerde günlük karşılaştığı sorunlardır. Tabii bunu ele almak için çok uzaklara gitmek gerekmiyor; bir Kürt ailesinde kadının varlık koşullarını değerlendirmek yeterlidir. İşte son günlerde televizyonlara, gazetelere yansıyan, üzerinde tartışmalar yürütülen Batman'daki genç kızların ya da gelinlerin intiharları gözler önündedir. Bu intiharların, faşist egemen karakterli sistemin, feodalizm ve tutucu İslami yaşam biçimi ile birleşiminin sonucu olduğu çok açıktır. Ki, kadının varlık olarak kendisini ifade edememesinin sonuçları olarak ortaya çıkan güncel bir örnektir de aynı zamanda.

Yine son zindan operasyonunun arkasından, F tipi zindanlarda yalnızlığa boğdurulan bir bireyin ve özelde kadının yaşayacaklarını kestirebiliyor muyuz acaba? Bireyi, kendisini var eden temel değerlerden, toplumdan, sosyaliteden, insandan uzaklaştırarak, tümüyle yalnızlaştırarak, iradesizleştirmeyi ve amaçlarından uzaklaştırmayı amaçlayan F tipi cezaevi uygulamasına geçmek; salt TC'nin kendi hukuk sistemine bakıldığında bile, bireyin yaşam hakkının, insan hakkının pervasızca elinden alınması anlamına gelmektedir. Faşist mantığın bu kadar vahşice kendini konuşturduğu bir mekanda veya zamanda ne birey haklarından ve ne de kadın haklarından bahsetmek mümkündür.

Tabii ki buradan tüm bunları kabul etme ya da bunlara boyun eğme gibi bir sonuç çıkartılamaz. Bu kanlı tablonun bize anlatmak istediği şudur: Demek ki, kadının mücadele gerekçeleri çok kapsamlı ve derin. Dolayısıyla aslında değerlendirilmeyen ya da başarı temelinde değerlendirilemeyen, bu anlamda harcanan her gün, her saniye bizim için büyük bir kayıp olmaktadır. Bunu her Kürt kadını görebilmelidir. Kürt kadınları olarak kimseden beklemeden, ama herkesi de katmayı bilerek, bu mücadelenin öncülüğüne kendimizi yatırabilmeliyiz. Bunun kaba cesareti ve fedakarlığı boyutuyla sorun yoktur; ancak cesareti eğitime, örgütlemeye, siyasallaşmaya ve asıl hedefe yöneltmeyi bilmek zorundayız.

Siyasallaşmanın gücü kendisini bu dönemde serhildanlarla göstermek zorundadır. "Serhildan" demek, sistemin içinde halk gücüyle sistemi zorlamak demektir. Tek silahı, siyasal hedef doğrultusunda güçlü örgütlenmedir. Gerek son zindanlara karşı geliştirilen saldırı ve gerekse de özelde PKK'ye, genelde ise Ortadoğu'ya yönelik geliştirilen Güney işgali, kapsamlı bir imha konsepti ile karşı karşıya olduğumuzu gösteriyor. Önderliğimiz İmralı süreciyle birlikte savaş sürecinde ortaya çıkan sosyalist, ulusal ve demokratik değerleri, halkların ve cinslerin özgürlük ve barış temelinde bir arada yaşayacağı yeni bir kanala akıtmak üzere yeni stratejiyi geliştirdi. Bu yeni strateji bizim en büyük özgürlük mevzimizdir ve son geliştirilen imha konsepti de tamamiyle bu özgürlük mevzisini yok etmeye yöneliktir. Bu değerlerin ortaya çıkışında kadın ne kadar emek sahibiyse, bunları savunma ve geliştirmede de o kadar emek sahibi olacaktır. Çünkü kadın için özgürlük temelinde yaşamdan başka bir alternatif yoktur. Diğeri kölece bir yaşamdır ki, bu da en büyük ölümü ifade eder. O zaman doğru ve özgür yaşamak için, yaşam değerlerimize karşı geliştirilen bu saldırıya her boyutuyla yanıt olmak hepimizin görevidir.

1990'larda Kürt kadını serhildanların öncülüğünü yaparak devrimimize büyük bir sıçrama yaptırdı ve TC'yi çözüme zorlayacak önemli bir mevzi kazandırdı. İşte şimdi de böylesi bir dönemeçten geçiyoruz ve kadın yine serhildanların, demokratik mücadelenin başını çekerek çözümün öncüsü haline gelme göreviyle karşı karşıyadır. Geliştirilen politikalar veya saldırılarla ısrarla çözümsüzlüğe itilmek istendiğimiz bu dönemde, demokratik kültürün ve yeni kadının öz kültürünün gerektirdiği gibi en zengin çareleri üreterek mücadelemizi geliştirmek ve onu başarıyla taçlandırmak tarihin kadına yüklediği görevdir. Ve Başkan Apo'nun da bizden istediği budur!

Ramazan Bayramı Türk-Kürt halklarına ve tüm İslam dünyasına kutlu olsun!

Mübarek ramazan bayramı halkımıza ve tüm İslam alemine kutlu olsun. Müslüman Kürt halkı bugün tüm islam aleminin duyguda, düşüncede ve eylemde birleşmesi gereken ve islam dünyasının en kutsal günlerinden olan mübarek ramazan bayramını karşılamaya hazırlanıyor. PKK olarak Müslüman halkımızın ve tüm İslam aleminin mübarek Ramazan Bayramı'nı şimdiden kutluyor, bu bayramın Kürt-Türk barışı ve kardeşliğine, Kürtlerin ulusal demokratik birliğine ve Müslüman halkların zulüm ve zorbalığa karşı büyük dayanışmasına vesile olmasını diliyoruz.

Geçmişte kimliksiz köleler topluluğu olarak yaşamak zorunda bırakılan halkımız için bayramların ciddi bir anlam ve değeri yoktu. Ancak geliştirdiğimiz ulusal kimlik ve özgürlük mücadelesi halkımızı bayram gerçeğiyle tanıştırdı. Kürt halkı ulusal inkar ve imha siyasetiyle bu siyaset üzerine yükselen sisteme karşı geliştirdiği eylemlerin en büyük bayram olduğunu idrak etti. Bayram özgür olan ve özgürlükleri uğruna mücadele eden toplumların hakkıdır. Köle olanın ve zulümle icra edilen köleliğe boyun eğenin bayramı da olamaz. Dolayısıyla bugün halkımız özgürlüğe tutkulu bağlılığıyla Ramazan Bayramı'na en coşkulu bir biçimde karşılayacak bir halk olarak İslam alemindeki onurlu yerini almış bulunmaktadır. Ne var ki, mücadelesiyle kazandığı önemli mevzilere, sağladığı gelişmelere rağmen halkımızın ulusal birlik ve özgürlük davası hala ciddi tehdit altındadır. Mücadelemizle gerilettiğimiz inkar ve imha siyaseti hala yürürlükltedir. Barış demokrasi ve özgürlük düşmanları hala partimizin ve gerillamızın şahsında halkımızın özgürlük çığlığını susturabileceklerini ummakta ve bunun uğursuz çabası içinde bulunmaktadır. Kürt halkı bu tehdit ve tehlikeyi çok iyi görmeli. Onu savuşturacak en büyük silah ulusal birliği ve örgütlü mücadelesi olduğunu bilerek hareket etmelidir. Mübarek Ramazan Bayramı'nı bu duygu ve düşünce, inançla karşılamak onu kutlamanın en doğru anlamlı bir biçimidir. Bayram tüm İslam dünyasında birlik ve dayanışma ruhunun canlandığı küskün olanların barıştığı, düşmanlıkların dostluğa dönüştürüldüğü bir bayramdır. Buna karşılık böyle bir süreçte savaş hazırlıkları yapan Türkiye'deki oligarşik yönetim, gerilla güçlerimize karşı bir tasfiye planını hayata geçirmeye çalışmaktadır. Güney Kürdistan'da yaşanan iç çatışmalarla, bu baskıcı ve zorba yönetimin önüne koyduğu lanetli amacı gerçekleştirme görevini YNK'ye vermiştir. Başka bir deyişle eski lanetli tarihimiz bir kez daha tekerrür ettirilmek istenmektedir. Kürdü Kürde kırdırtarak halkımızın meşru ve haklı mücadelesi boğazlanmaya çalışılmaktadır. Kürtlük adına yola çıkan her kişi, kurum ve örgüt bu alışılmış politikaya asla alet olmamalıdır. Düşmanlarımızın heveslerini kursaklarında bırakmak için tüm güçlerini birleştirmelidir. Mübarek Ramazan Bayramı, Kürt ulusal birliği, barışı ve demokrasiyi gerçekleştirmenin vesilesi olarak değerlendirilmelidir. Türk devleti de Kürtlerin uzattığı barış elini görmezlikten gelmemelidir. Türkiye'yi tehlikeli bir maceranın içine atacak ve geleceğini torpilleyecek yeni bir imha seferinden de uzak durulmalıdır.

Türkiye'nin geleceği, inkar-imha siyaseti ve onun kaçınılmaz sonucu olan savaşta değil, barış, demokrasi ve halkların özgür birliğindedir. Kan üzerine siyaset yapmak insanlığın günümüzde ulaştığı uygarlık düzeyi ile çelişiği gibi, İslamı ve mübarek Ramazan Bayramı'nın ruhuna da aykırıdır. Bu açıdan Türk halkı Müslüman Kürt kardeşleriyle dayanışma halinde olmalı ve baskıcı rejimin karşısına dikilmelidir.

Bu mübarek günde cezaevlerinde ölüm oruçlu ve açlık grevlerinde olan binlerce tutukluyu düşünmek zorundayız. Onlar sadece içinde tutuldukları insanlık dışı zindan koşullarını değil, aynı zamanda oligarşik yönetimin halklarımız için açık bir cezaevi haline getirildiği Türkiye'yi de değiştirmek istiyorlar. Onlar Türkiye'yi, halkların özgür, eşit, kardeşçe ve birlik içinde yaşadıkları bir yeryüzü cenneti haline getirmenin mücadelesini veriyorlar. Bu açıdan böyle bir günde onların haklı savaşıyla birlikte dayanışma halinde olmak bizim için bir borçtur.

Bir kez daha Müslüman halkımızın ve tüm İslam aleminin mübarek Ramazan Bayramları'nı en samimi duygularımızla kutluyor, bu bayramın Türkiye halklarına barış, demokrasi ve özgürlük getirmesini diliyoruz.

26 Aralık 2000
PKK Başkanlık Konseyi

Kuzey'de siyasal serhildan Güney'de etkili gerilla

Serxwebûn'dan

Baştarafı 2'de

Güney Kürdistan'daki son gelişmelerin izahı buradadır. Irak rejimi ve KDP Arap aleminin de desteğini alarak, Kürtler lehine yumuşatılmış eski statükoya doğru adım atmak istiyorlar. Diğer bir ifadeyle Kürtler lehine yumuşatılan, ama geçmişi fazla aşmayan bir Arap çözümü gündemdedir. Kürtler halen eşit bir taraf olmaktan uzaktırlar. Çözüm, daha çok Irak'ın Arap kesiminin kötürüm konumunu aşma çerçevesindedir. Geçmişi sınırlı olarak aşan söz konusu çözüm, Arap alemi ve Rusya'nın da içinde bulunduğu bazı uluslararası güçlerce de desteklenmektedir. Bu çözümün gerçekleşmesi halinde ABD-İngiltere ikilisinin Ortadoğu'daki çıkarları büyük darbe alacaktır.

Bölgedeki karışıklığın amacı böylesi bir çözümün önünü almak için müdahaleye ortam hazırlamaktır. YNK, PKK ile savaşarak müdahale ortamını hazırlamıştır. Türkiye'nin Soran alanına askeri güç göndermesi, Arapların lehine geliştirilmek istenen çözümün önünü alma girişimidir. Güney Kürdistan'da kendisini gelişmelerin dışına itilmiş olarak gören YNK, "Eğer ben işin içinde yoksam, başkasına da kazandırtmam" mantığıyla dış müdahaleye davetiye çıkartmıştır. YNK'nin bu tutumu çözümsüzlüğe hizmettir. Bunun böyle olduğu tartışma götürmez bir durumdur.

Sonuç itibariyle geride bıraktığımız süreç, bir gerçeği çok net olarak ortaya koymuştur; o da YDD'de Kürtlere yer olmadığıdır. Körfez müdahalesinden günümüze kadar, YDD'nin mimarı konumunda bulunan güçler, Kürt sorununu insani bir sorun olarak görmenin ötesine gitmemişlerdir. Herhangi bir siyasal çözüm gündemleşmemiştir. YNK'nin uluslararası güçlerin müdahalesi ile bir çözüm aradığı söylenemez. Çünkü müdahale eden güçlerin Kürt sorununun çözümüne dair plan ve projeleri yoktur. Ne ABD-İngiltere ikilisinin, ne de pratik müdahale gücü konumunda bulunan Türkiye Cumhuriyeti'nin Kürt sorununa dair bir projesi söz konusudur. Her ikisi de Kürt sorununu eski kapsam içerisinde ele almaktadırlar. TC inkar ve imhada diretirken, ABD ve İngiltere'nin onu aşacak ne projesi, ne de girişimi vardır. Buradan hareketle YNK'nin yaptığı, çözümsüzlüğü ağırlaştırmaktan başka anlam taşımaz.

İşin diğer önemli bir yanı da, PKK'nin yeni stratejisine denk düşen çözüm projesidir. Barış, demokrasi ve özgür birlik ilkelerine uygun biçimde yürüttüğü çabalar, çözümsüzlükte ısrar eden güçleri ürkütmüştür. PKK'nin önderlik ettiği mücadelenin dağılması beklenirken tersi bir durum ortaya çıkmıştır. Yeni stratejisiyle uluslararası komployu büyük ölçüde etkisiz kılmış ve büyük bir siyasal gelişme sürecine girmiştir. Bu durum bilinen güçleri panik içine sokmuştur. Uluslararası komplo ile PKK önderliksiz bırakılarak, mücadelemizin tasfiye edileceği hesaplanmıştır. Tasfiyesi beklenen partimizin gerçekleştirdiği stratejik ve taktik değişiklikler siyasal boyutu önde olan bir gelişme sürecini başlatmıştır. Bu da hem eski statükoyu geliştirmek isteyen güçleri, hem de YDD ile hareket ederek çözüm yerine çözümsüzlüğü ağırlaştıran güçleri zora sokmuştur. Bu noktada geçmişin tekrar egemen kılınmasını isteyen güçlerin sessiz onayı ile YNK'nin, YDD adına partimize savaş açması gündemleşmiştir.

Burada önemle görülmesi gereken husus, partimiz tarafından bölge halklarına dayalı çözümün barış, demokrasi ve özgür birlik çerçevesinde geliştirilmesidir. Bu çözüm hem eskiyi ön gören, hem de çözümsüzlüğü dayatan güçlerde rahatsızlık yaratmaktadır. Bunun içindir ki bu politikalarında ısrarlı olan güçler, PKK'nin Güney'de konumlanmasına karşı çıkmaktadırlar. Yani askeri ve siyasi tecridi dayatmaktadırlar. Ayrıca bölge ülkelerinin mevcut siyasal yapıları, demokratik bir çözüme, günümüz itibarıyla el vermiyor. Bu noktada statükoculuğu dayatmakta ve uzun vadede siyasal çalışma anlamında da partimizi bir tehlike olarak ele almaktadırlar. Yeni çizgisi ile çözümün kapılarını aralayan PKK, bu nedenle dışlanmak istenmektedir. Uluslararası komplonun askeri boyutu bu nedenle devreye konulmuştur. Güney Kürdistan'daki çatışmanın en temel hatta başta gelen nedeni budur.

Bundan böyle süreç nasıl gelişecektir sorusuna verilecek cevap, Ortadoğu'nun hareketleneceğidir. YDD'nin başarısızlığı ortamında, Arap egemen güçleri tekrar Kürdistan'a egemen olma yönünde girişimlerde bulunacaklardır. Ancak, bu girişimler geçmişten farklı yürütülecektir. Geçmişte ve bugün kötürüm konuma düşmüş sistemin Kürtler lehine yumuşatılmasını kabul görecektir. Körfez Savaşı öncesi sistemin Kürtler lehine yumuşatılmasıyla hem dünyada hem de bölge devletlerinde belli bir destek görülecektir. Dolayısıyla halkların vazgeçilmez istemi haline gelen barış, demokrasi ve özgür birlik çözümü, bu noktada bir çözüm olarak ortaya konulmamaktadır. Yani bazı gelişmelerin sağlanması, sorunları ortadan kaldırmayacaktır. Özünde geçmişin egemen kılınmasına dayalı olarak geliştirilmek istenen çözüm, kendi içinde halklara büyük zarar veren sorunları taşıyacaktır.

YDD iflas ederken, ABD zoraki yönetim değişikliği ile kapitalist sistemin geriletilmemesi için çabalayacaktır. ABD'nin müttefikleri ile birlikte ulusal ve toplumsal sorunları çözmesi beklenmemelidir. Yapılacak şey, gerilemeden egemenliğini korumaktır. Eğer bu çok kapsamlı askeri müdahaleleri gerektiriyorsa, o da yapılacaktır. Bu askeri müdahale, direkt ABD tarafından gerçekleştirilebileceği gibi, son olarak Türkiye'nin Güney Kürdistan'a müdahale örneğinde görüldüğü gibi müttefiklerince de yapılması mümkündür. Gerçekleşen müdahale daha da kapsamlı hale gelebilir. Bu da bölge ülkeleriyle çelişki ve çatışmaları yoğunlaştırmaktan, ulusal ve toplumsal sorunları ağırlaştırmaktan başka sonuç doğurmayacaktır.

Bölgede tek geçerli çözüm; partimizin yeni stratejisinde ön gördüğü çözümdür. Devletler, siyasal güçler ve kitlelerin barış, demokrasi ve özgür birliğe dayalı bir ilişki düzenini geliştirmeleri halinde, sorunlar çözüm yoluna girecektir. Buradan hareketle gerek geçmiş statüde ısrar edenler, gerekse de YDD ile emperyalist egemenliğini korumak isteyen güçler çözümsüzlüğün sorumlusudurlar. Partimizin yeni çizgisi çözümün kendisidir. Ciddi engellerle karşılaşılsa da yeni çizgide ısrar edilirse, çözüm yolunda gelişmeler sağlanacak ve sonunda başarıya ulaşılacaktır.

Mevcut koşullarda saldırıların etkisiz kılınması için mücadeleyi askeri alanla sınırlı tutmadan, onun ötesine geçerek, tüm bölgeyi etkileyecek siyasal bir hamleye yönelmek gerekmektedir. Uluslararası komplonun askeri boyutta devam etmesinin boşa çıkarılması, siyasal stratejinin yaşam bulmasıyla orantılıdır. Eğer komplo gerillaya karşı imha karakterli bir yönelim içerisine giriyorsa, yeni stratejimizin henüz geniş kitleleri örgütleyip eyleme kaldırmamasındandır. Bu anlamda içerisinde bulunduğumuz süreçte gerillanın güvencesi olan serhildan taktiğinin etkin bir biçimde pratikleşmesi, temel bir görev olarak karşımızda durmaktadır. Karşı cephenin, mücadelemizin her biçimine karşı geliştirdiği imha siyaseti ve şiddetinin yoğunluk kazanma düzeyi; bizim gerçekleştireceğimiz serhildan taktiğinde ve diğer mücadele yöntemlerinde de siyasal şiddetin düzeyini yükseltecek, eylem biçimlerini daha karmaşık hale gelmesini zorunlu kılacaktır. Bu anlamda milyonları kapsamına alacak siyasal mücadele, gerek geçmiş statüde gerekse de kendi egemenliğini korumak için müdahalede bulunan güçleri yenilgiye uğratmanın tek yoludur. O zaman "her şey siyasal halk ayaklanması için" demek gerekiyor. Devrimci mücadele bu slogan etrafında geliştirilip yükseltilmek durumundadır.



Baştarafı 28'de

Türkiyelileşme çabasına ilgi duymaktadır. Bu durum halklar arasında, doğal olmanın da ötesinde bilinçli-örgütlü bir mücadele birliğinin zeminini oluşturmaktadır. Bugün gelinen aşamada Türk oligarşisini en çok korkutan yan bu olmaktadır.

Oligarşi, başından beri mücadelemizi, gerillayı yok ederek durdurmaya çalıştı, ama başaramadı. Halkımızı korkutarak sindirmek için 20 bin faali belli cinayetle halk öncülerini katletti; olmadı. Ülkeyi boydan boya yaktı, 5 bin köy boşalttı, milyonlarca Kürdü sürgüne gönderdi; tutmadı. Önderliğimizi esir aldı, halklar arası düşmanlık çerçevesinde yüz binlerin katliamını hazırladı; boşa çıktı. YNK'yi saldırttı; yanıldı. Bunlar yetmiyormuş gibi, halkın demokratik yasal güçlerine saldırdı; gelişmelerin önüne geçemedi. Aksine PKK halk olduğunu tüm etkinlikleriyle gösterdi. En son –belki de kapsamlı bir bölge savaşına neden olacak– Soran alanını işgal etti. Yani Kürdistan halkını kaybetti. Bunu görüyor. Şimdi geriye Kürdistan'daki mücadelenin harekete geçirdiği Türkiye dinamiği var ve ona saldırıyor.

Son yirmi yılın belki de en görkemli adımları bugün Türkiye'de atılıyor. Tüm kesimler, emekçiler, sermayedarlar ve devlet güçlerinin bir kesimi oligarşinin mevcut uygulamalarından rahatsız. Bu rahatsızlığın çözümü için bir arayış içinde. Bunu değişik biçimlerde dillendiriyor. Oligarşi bundan rahatsız. Artık demokratik devrimimizin tamamlanmayan yönleri, Demokratik Cumhuriyete doğru gidişin atılan adımları; ikinci ayağın, Türk ayağının da devreye girmesiyle daha da sağlam atılacak. Türk oligarşisi işte bu ayağı kırmak istiyor.

Son zindan katliamları da bunun için yapılıyor. Bu açıdan, olaya sadece F tipinin protestosu ve bu protestoyu engelleme, 'örgütlerin denetiminde olan cezaevlerine devlet hakimiyetini götürme' çabası olarak bakmak bizi yanılgıya götürür. Dikkat edilirse bu bir işgaldir. Bu işgal cezaevlerine bir ordu gücünün girmesi değildir sadece. Türkiye demokratik muhalefetinin, hem de yirmi yıl sonra yeni yeni adım atmaya çalışan bir muhalefetin kafasının, özlemlerinin işgal edilmesi hareketidir. Saldırı sadece birkaç devrimcinin katliamı için değil, uyanan toplumsal muhalefeti susturmak için yapılmaktadır. Tıpkı 12 Eylül günlerindeki gibi, tüm dünyanın gözleri önünde ve büyük bir sessiz onay ile yürütülmektedir. Bu katliamı onaylayanlar, sessiz kalanlar ve susturulmak, sindirilmek istenenler yine aynı çevreler.

Türkiye, onca demokratik açılım talebi ve adımlarına rağmen yeniden bir kaosa sürüklenerek, rantçıların hizmetine konulmak isteniyor. Bu hükümet ve meclis, özel savaşın tüm kurumlarıyla el ele, halkların demokrasi istemine karşı bir saldırı yürütüyor. Birkaç namuslu yazar çizer dışında tüm medya ve medyatik çevre bu saldırı için kullanılıyor. Korkunç bir bilinç çarpıtması ve gündemi saptırma devreye giriyor. Soran alanının işgal edilmesi de aynı sürece denk geliyor. Bunlar tesadüf değil...

Halklarımıza yönelik kapsamlı planın bir parçası olarak zindanlara yönelinmiştir. Bu açık, ortada. Yirmi yıldır devrede olan özel savaş kurumları, tüm gücüyle adeta son kozunu oynarcasına bir saldırı içine girmiştir.

Bu açıdan olaylara ve gelişmelere, nedenleriyle, ortaya çıkan ya da çıkması muhtemel tüm sonuçlarıyla bakmak ve değerlendirmek önemlidir. Devrimciler, aydınlar ve demokratik çevreler; halkın, emekçilerin geleceğe ilişkin beklentilerinin bilinç taşıyıcılarıdır. Bilinçlerini örgütlü bir güce dönüştürme gibi bir görevleri vardır. Gelişmeleri duygularıyla değil, gelişmenin yasalarıyla birlikte ele alıp inceler ve örgütlü, çok yönlü bir mücadele ile öngördükleri mücadeleyi halka mal ederek amaçlarına ulaşırlar. O amaç, elbette kişisel, grupsal değil, emekçilerin özgürlük isteminin yerine getirilmesi şeklindedir. 12 Eylül'ün ağır etkilerini ilk birkaç yılda kıran ve bunu ilk önce zindanlarda başlatan PKK, özgürlük mücadelesinin merkezine sırasıyla gerillayı, halkı ve bölge halklarını koymayı başarmış, zindanın üzerindeki ağır yükü kaldırarak, onu genel özgürlük mücadelesinin parçası haline getirmiştir. Yani Kürdistan demokratik devrim mücadelesi içinde zindan, oynaması gereken rolü oynamıştır. Bundan sonra geriye onun üzerine görev olarak kalan, genel gelişmelerin ihtiyacına hizmet etmektir. Elbette bu durum, PKK'nin örgütsel sürekliliği ve değişen duruma göre mücadele araçlarını zenginleştirmesi ve mücadeleyi gerçek sahiplerine yüklemesiyle ilintilidir. Bu açık ortadadır.

Türkiye sosyalist hareketi ve demokrasi güçleri şimdi bu rollerini gecikmeli olarak oynamaya kalkışırken, ortaya çıkan gelişmeleri görmek ve eylemliliklerini bu eksen üzerinde geliştirmek, en azından açığa çıkan değerleri dikkate almak gibi bir görevle karşı karşıyadır. Şu anda ortaya çıkan tablo da bunun böyle olduğunu göstermektedir.

F tipleri, insanı insanlıktan, kimlikten, kişilikten yoksun bırakma projesidir. İnsani değildir. Ve karşı çıkılması gerekir. Oligarşi, halklar düşmanı bir rejimin yönetim ve devlet biçimidir. Ve karşı çıkılması gerekir. Demokrasi, sadece Kürt halkının değil, Türk halkının da bir özlemidir. Şu anda her iki halk da bu özlemin gereğini yerine getirme savaşı içine şu ya da bu düzeyde girmiştir. Bu noktada, Türkiye'de demokrasi güçlerine karşı oligarşi amansız bir savaş açmıştır. Bu savaş, Kürdistan'da inkar-imhanın ve PKK'nin tasfiye edilmesi anlamında sürdürülmektedir. Bizim açımızdan barış tek yanlı olma özelliğini korumakta, fakat oligarşinin almadığı mesajı Türk halkı almaktadır. Doğal olarak ortak payda, her geçen gün daha belirgin hale gelirken, her iki halk yan yana bir duruş içerisine girmektedir. Bu noktada, bu birliği zayıflatmak değil, aksine güçlendirmek tüm demokratik ve sosyalist güçlerin görevi olmaktadır. İşte böylesine bir zamanda, hem Kürdistan'ın güneyinin ve hem de cezaevlerinin işgali, hedefi ortak hale getirmektedir. Onun için ortak hedef haline gelen oligarşi, Türkiye demokrasi ve sosyalist güçlerini sindirerek, tek bir hedef üzerinde yoğunlaşmak istemektedir. Bundan dolayı zindanlarda katliamı gerçekleştirerek, buna karşı ses çıkarmak isteyen çevreleri de baskı altına almaktadır.

Bu çevrelerin sözcülüğünü yapan, özlemini dile getiren sanatçı ve yazarlar daha birkaç ay önce barışı kutlamak, halklar arası kardeşliğe köprü olmak için Hakkari'ye gitmişlerdi. Arkasından devlet üç Hakkariliyi katletmişti. Mesaj açıktı. Bu, Türkiye demokrasi güçlerine de sıkılmış bir kurşundu. Şimdi de zindanlar yoluyla aynı mesaj verilmek istenmektedir. Hatta direkt tehditlere maruz bırakılmaktadırlar.

Onun için zindan direnişçilerinin hangi taleplerle ortaya çıktığı değil, oligarşinin ne yaptığı, ne yapmak istediği sorgulanmalıdır. Çok gecikmeli de olsa, zindanlardan demokrasi güçlerine ulaşan bu mesaj, vahşi bir katliamla bastırılmaya çalışılmaktadır. Oligarşi direnişi kıramamış, aksine yalan ve bilinç çarpıtma yoluyla kırdığını göstermeye çalışmıştır. İnsanları diri diri yakmış, kurşuna dizmiş, işkenceden geçirmiş ve bunun adına da *'şefkat'* demiştir. Bu çok iyi görülmelidir. 30 civarında devrimcinin şehadetini resmi olarak açıklayan oligarşi, yeni şehadetlerin yükünü nasıl taşıyacağının da hesabını yaparken, Türkiye demokrasi ve sosyalist güçleri de tarihten gerekli dersleri çıkararak, zindanların üzerindeki bu ağır yükü bir an önce kaldırmanın çabası içinde olmalıdır. Demokrasi ve sosyalizm mücadelesi sadece ve hem de tutsak olmuş kadrolarla süreklileştirilemez.

Artık 12 Eylül günlerini yaşamıyoruz. Belki, daha azgın saldırı ve yönelimlerin planları yapılıyor. Ama açığa çıkmış bir halk gücü var. Ve bu dinamik Türkiyelileşmek için varını yoğunu ortaya koyuyor. Bunun için ABD başta olmak üzere tüm gerici güçlerin saldırısına rağmen Ortadoğu halklarının özgürlük ve demokrasi mücadelesinin yolunu gösteriyor. Bu halk sadece zindanların değil, gerillanın da yükünü omuzlamış, mücadelenin esas gücü olarak varlığını ortaya koymuş bulunuyor. Bu, zindan direnişlerinden başlayarak ortaya çıkan bir sonuçtur. Mazlumların, Hayrilerin, Kemallerin yaktığı özgürlük ateşi binlerce gerillanın, on binlerce halk öncüsünün şehadetiyle harlanarak bu noktaya gelmiştir.

"19 Aralık'ta gerçekleştirilen zindan katliamlarına sadece F tipinin protestosu, bu protestoyu engelleme ve 'örgütlerin denetiminde olan cezaevlerine devlet hakimiyetini götürme' çabası olarak bakmak bizi yanılgıya götürür. Dikkat edilirse, bu bir işgaldir. Bu işgal cezaevlerine bir ordu gücünün girmesi değildir sadece. Türkiye demokratik muhalefetinin, hem de yirmi yıl sonra yeni yeni adım atmaya çalışan bir muhalefetin kafasının, özlemlerinin işgal edilmesi hareketidir. Saldırı sadece birkaç devrimcinin katliamı için değil, uyanan toplumsal muhalefeti susturmak için yapılmştır."

Kesintisiz bir mücadeledir bu. Mücadele merkezleri giderek büyümüş ve mutlaka sonuç alacak bir noktaya gelmiştir. PKK öncülüğünü bu noktada ciddiye almak ve geçirmiş olduğu süreçlerden mutlaka ders çıkarmak gerekmektedir. PKK nasıl tüm devrim şehitlerinin ve şimdiki zindan direnişlerinin de yükünü omuzlamışsa, aynı şekilde Türkiye sosyalist güçleri de bu tarihten ders çıkarmasını bilmelidir. Şiddetin bu kadar yoğun olmasını ve dünyaya rağmen, hem de Avrupa'nın, Amerika'nın alkışı altında sürdürülmesini doğru değerlendirmek önemlidir. '96 yılı ölüm oruçlarını, ***Ulucanlar*** ve ***Diyarbakır*** zindan katliamlarını Kürdistan'daki gelişmelerin dışında tutmak yanılgıdır. Bu 15 yıllık savaşın sonuçlarını aşmak çok geniş kapsamlı demokratik cephe bloğu ile mümkündür. Halk bu cepheye var. Tüm kitlesel eylemlilikler bunun göstergesidir. Sorun ortak. Türkiye'nin demokratikleştirilmesi acil görev ve partimiz bunun çağrısını yapıyor, yapmaya devam ediyor.

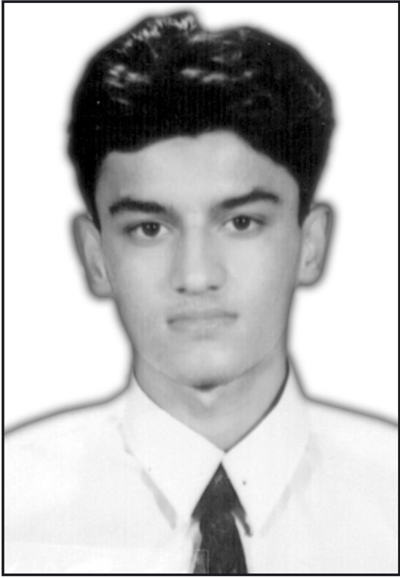
Oligarşi, dün olduğu gibi bugün de yanılıyor. Yirmi yıl önce, tek bir yaprağın bile kıpırdamadığı bir ortamda özgürlük ateşini, hem de tutsaklar karşısında söndüremeyen oligarşi, şimdi dağ gibi değerlerin ortaya çıktığı bir zamanda bunu hiçbir zaman başaramayacaktır. Zindan direnişlerini asla hiçbir baskı ve katliam girişimiyle durduramayacağı gibi, desteklenmesinin de önüne geçemeyecektir. Onun için hep yanıldığı ve hiçbir zaman sonuç alamadığı şiddet politikasını uygulamaktan ve halkların iradesine saldırmaktan vazgeçmelidir. Yalan ve kara çalmayla birkaç gün idare edilebilir. Ama yalanla, kalıcı veya uzun süreli saltanatların kimse tarafından gerçekleştirilemediğini bilmelidir. Onun için çözümü, şiddeti ve inkarı değil demokrasiyi geliştirerek aramalıdır. 30 kişinin katliamı ile, işkence ve sürgün yoluyla, F tipleriyle çözüm bulunamayacağını, son yirmi yıllık tarih göstermiştir. Bu tarihin baş aktörü de TC olmuştur.

21. yüzyılın ikinci yılına, umudundan ve örgütlü mücadele kararlılığından hiçbir şey kaybetmeden girmeye hazırlanan halkımız ve partimiz, Türk halkının devrimci demokrasi güçleriyle ortak mücadele ve onların direnişlerine her düzeyde destek verme tutumundan vazgeçmeyeceğini en üst düzeyde Başkanlık Konseyi'nin açıklamalarında da ifade etmiştir. Zindan direnişlerinden büyük güç alarak, her kötü, zor koşul altında direnme ve mutlaka kazanma felsefesini esas alan Başkanımızın ışıklı yolunda ilerleyerek Ortadoğu halklarının özgürlüğü gibi kutsal bir görevi önüne koyan partimiz, tüm demokrasi güçleri ve sosyalist çevrelerle dayanışma ve ittifak içinde olmayı esas almıştır. Bunun pratiğini sergilemekten geri durmamıştır. Durmayacaktır da.

Zindan şehitlerinin önünde her zaman olduğu gibi bugün de eğilmek ve onların halklarımızın önüne koyduğu görevlerin gereğini yerine getirmek kaçınılmaz bir görev olarak önümüzde dururken, direnişlere sahip çıkmak ve her düzeyde direnişçileri aktif bir şekilde desteklemek tüm devrimci, demokrat ve yurtseverlerin görevidir.



Ölümsüz bir umut yolcusunun anısına



Adı, soyadı: **Lokman BEDİRHANOĞLU**
Kod adı: **Çekdar**
Doğum yeri ve tarihi: **Saxê Köyü-Şırnak 1975**
Mücadeleye katılış tarihi: **1994**
Şehadet tarihi ve yeri: **12 Kasım 1999 Gare-Büyük Güney**
Görevi: **Bölge Komutanı**

Fırtınaya kapılmış bir yaprak, ya da kanatları açılmış bir kuş kadar hafif uçuyordu masmavi semalarda. Esintiye bırakmış; kendini doyasıya gezmek, görmek, yaşamak istiyor özgürlüğün tadını. Yaşamı ve güzelliği birlikte yaşama tutkunuydu ve asla bu fırsatı bırakmaya niyeti yoktu. Onun için de hiç yılmadan uçuyordu. Onun düşüncesi ideallerinde kenetlenmişti. Gılgamış kadar iradeli, Mani kadar sabırlıydı. Hedefine ulaşıncaya kadar hiç durmaya niyeti yoktu. Tüm zorluklara rağmen yüzünde hiçbir yılgınlık ya da yorgunluk belirtisi olmadan, umut yürüyüşünde her gittiği yerde bir iz bırakır ve oranın nefes alışlarına daha bir rahatlık verirdi. Kendi umutlarını gönüllere sepiştirirken, sevgi tohumları ekiyordu. Bu görevi bir mürid ya da İsa'nın bir havarisi zevki ile yapıyordu. Çünkü kendi öğretisinden bunu böyle öğrenmişti. Doğru bir sosyalist yaşam için ille de ilişki diyerek, ilişki ile kendine bu doğrultuyu yakalamıştı. Kendi iç dünyası yaşamına yansıdığı zaman ne kadar öz bir kişiliğe önem verdiği daha da ortaya çıkıyordu.

Evet Çekdar yoldaş! Sen bir fırtına kişiliğiydin!

O bir fırtına kişiliğiydi. Öyle dememiş miydi kendi öğretisi: "*Fırtınalı yürüyüşler, fırtınalı kişilikler ister.*"

Çekdar yoldaş, Kürdistan'ın kalbi Botan'ın eski tarihi merkezlerinden biri olan Şaxê köyünde büyür. İlk, orta ve lise eğitimini Cizre'de tamamladıktan sonra, bu kadar eğitimin kendisi için yeterli olduğunu iddia eder ve daha ilkokul çağlarından beri yakından tanıdığı özgürlük savaşçılarına ulaşmanın tutkusu ve ateşiyle saflara katılmak ister. Ancak sık sık ısrar etmesine rağmen yaşından dolayı bu isteği geri çevrilir. Liseyi bitirdiği zaman artık amacına ulaşabileceğinin sevinciyle yıllarca mislislik yapmış olduğu görevini bir kademe daha ileri götürerek, direkt ordu saflarına katılır. Artık Çekdar arkadaş yıllarca özlem duyduğu amacına ulaşmıştır.

Dedesi Bedirhan Bey'in tarihteki sorumluluğunu da, yarım kalmış görevleri de tamamlamak istiyordu. Daha ilk katılımında kendisi de derdi: *"Sizler yeni başladınız ve işiniz kolay. Benim görevim ise sizinkine göre daha ağır. Çünkü tarihi sorumluluk taşıyan mirası benim tamamlamam gerekecek."*

Çok genç olmasına rağmen onu farklı kılan birçok özelliği vardı. O yaşta bu kadar çabuk yetkinleşmesi de bu farklı özelliklerinden geliyordu.

Botanlıydı, bu da onun tabiata karşı savaşını daha da kolaylaştırıyordu. Toprağı, ateşi, suyu ve bitmeyecekmiş gibi gelen sonsuz karanlık orman yürüyüşlerine alışıktı. Cudi'nin zirvesinden Besta'yı, Herekol'u, Şırnak'ı ya da Şaxê'nin eşsiz güzelliğini seyretmek ona büyük bir zevk verirdi ve fırsat buldukça zirvelere tırmanır, bu zevki yanındaki birkaç yoldaşıyla paylaşırdı. Mücadeleciydi, pes etmenin ölüm olduğunu her zaman belirtirdi. *"Ya onurlu, başı dik, özgür bir nefes, ya da sessiz bir ölüm uykusu."* Bu inatla da üzerine gittiği her görevi başarıyordu. Bir avcı yeteneğine sahipti. Bazen şahin kadar keskin, bir yılan kadar kıvrak, bir aslan kadar yırtıcı olabiliyordu. Gözlemlerinin net ve ikirciksiz olması bu özelliklerinden kaynaklanıyordu.

Tüm çalışmalara kaygısız yaklaşırdı. Hiç kimseye öncülüğü vermez, kaba günlük işlerden tutalım, örgütsel çalışmalara kadar, en kızgın savaş meydanında bile ilk adımı atar, ondan sonra diğer can yoldaşlarını buna ortak ederdi.

Partinin gelişme çizgisinde ilerici bir görüşe sahipti. Kendine duyduğu güvenden dolayı, kendisine verilen hiçbir sorumluluktan, yetkiden çekinmezdi. Görevin büyüklüğü ne olursa olsun çekinmeden onu kabul eder ve başarmak için de tüm zorlukları göğüslerdi.

1997 sonlarında Çekdar yoldaş, bir grup arkadaşla Parti Merkez Okulu'na gönderilir. Bu alanda ilk eğitim devresini bitirdikten sonra; yoldaşlık ilişkileri, okuma zevki, uyumluluğu, çalışma hırsının yanında Önderliğe olan içten bağlılığı göz önünde bulundurularak (*belki de yaşamı boyunca en çok özlem duyduğu, ulaşmak istediği doruk, Önderliğine daha yakın olabilmek ve onunla bizzat yaşamaktı ve ilk eğitim devresi sonunda Çekdar yoldaşın bu rüyaları birer gerçek olarak karşısına çıkıyordu*) yeniden dirilişin kaynağı, ölümsüzlüğün sembolü olarak tarihe yeni yaşam umutlarını bahşeden büyük öğreticisinin yakın güvenliğinde kalmasına karar verilmişti. Bunun kendisi açısından hiçbir zaman hiçbir şeyle ölçülemeyecek kadar manevi bir değeri vardı. Kendisi için yeni bir katılım dönemi olarak değerlendiriyordu. Onu ilk defa bu durumda görüyordum. Hareketleri bir çocuğunki kadar sevimli görünürken, gözlerinde ise birçok şey ifade edecek ışıldamalar görülüyordu. Kendisinin çok değişik kutsal bir yaşamın yolcusu olduğunu biliyor ve nasıl bir rol oynaması gerektiğini ve bu tarihi şansı en iyi şekilde, layıkıyla nasıl yerine getireceğini düşündükçe de umut ve özlemlerin bileşkesi olarak her devrimciye nasip olmayacak içten bir mutluluk ifadesi yüzünden okunuyordu. Öyle ki, ilk günde okuldan Önderlik'le birlikte arabaya binilmesi için okul yönetimi onları uyarmış ve yanında gelecek arkadaşlarla birlikte Önderliğin arabasının yanında beklemişlerdi. Önderlik onları arabanın önünde görünce birkaç soru sormuş, bu sorulara çok kısa cevaplardan sonra Önderlik arabaya aniden binmişti. Fakat güvenliğe gidecek arkadaşlar arabaya binmeleri gerekirken, sadece aniden hareket eden ve hızla kendilerinden uzaklaşan arabayı seyrede kalmışlardı. İşte o zaman her üç arkadaş birbirlerine şaşkın şaşkın bakakalmışlardı. Ne gülebiliyor, ne acı duyuyorlardı. Çünkü, ancak araba okulu terk ettikten sonra ilk sınavda Önderliğin temposuna karşı çok zayıf olduklarını anlamışlardı içten bir utangaçlık içinde. Bir süre sonra araba yeniden geri dönüş yapıp almıştı onları. Buna benzer heyecanlı birkaç olaydan sonra Önderliğe alışması çok zor olmadı ve dünyada eşi görülmeyecek kadar çabuk alışabildi. Öyle ki kendine en yakın hissettiği bir dost sıcaklığı ile yeni bir yaşama başlamıştı. Ki bunu sağlayan Önderliğin kendisiydi. Yaşam temsilcisi her türlü imkanla insana gelişme, açılma, diyalog yolu açıyordu. Bir taraftan sosyal etkinliğe çekerken, bir taraftan da devrimcinin kendine güven duygusunu geliştiriyordu. Ne yaşta olursa olsun, hangi kişilikte olursa olsun onu etkiliyor ve sosyalist bir kişiliğe dönüştürüyordu.

Yaşam temsilcisi o kadar planlı çalışıyordu ki, O'nunla aynı ortamda bulunan kişinin bu tempodan uzak kalması düşünülemezdi. Yanında bulunanları tüm çalışmalara ortak ediyor; düşüncesinden, pratiksel yaşamın tüm ayrıntılarına kadar her şeyi paylaşıyordu.

Çekdar yoldaş da, günden güne etkileniyor ve Önderliğin en küçük hareketlerine bile dikkat ediyordu. Her gün yapılan diyaloglara kendini hazırlıyordu. Başkan bugün hangi konulara değinecek diye arkadaşlarla bir ön yoğunlaşma yaşıyordu. Kendisi, Botan eyaletinin en acımasız pratiklerinde savaşmıştı. Birçok zorluk ve anıları yeniden gözden geçiriyor ve geçmişteki yanılgıları şimdi eline geçen fırsatla Önderlik tarzı ile somut olarak karşılaştırma tartışmaları yapıyordu. Öyle ki, bir süre sonra Çekdar yoldaşın yüz hatları sevecenliği kadar ciddiyetiyle de bir o kadar gelişmişti. Değerlendirmeleri daha keskin ve somutlaşmış, daha planlı olmuştu. Özellikle kaba savaş tarzı anlamında kendisine yıllarca kaybettiren konular üzerine yapılan çözümlemeleri, perspektifleri takip ediyordu ve eyalet tarzının kendi kişiliğindeki yansımasını tek tek gözden geçiriyordu. Sanki eline bir ince elek almış ve tüm geçmiş pratiğini, kişilik ve pratik yetersizliğini eleğe vuruyordu. Kendine öyle çok güveniyordu ki, devre sonu sözleşmesinde Önderlik, *"Senin yükünü ağırlaştıracağız, sakın altında ezilmeyesin, tarih tekerrür etmesin"* demişti. Çekdar yoldaşın bu sorumluluk karşısında bir an bile tereddüt etmeden verdiği cevap tarihi önemdeydi: *"Başkanım, Önderlikten aldığım güçle her türlü görevin üstesinden gelebileceğime ve en önemlisi de doğru bir Önderlik çizgisi takipçisi olacağıma sonsuz bir inancım var ve yaşam umudundan aldığım güçle kaleme aldığımız 'Ölümü Yenmek' kitabında da çözmeye çalıştığımız sonsuzdur ve bu hırsla da ÖLÜMÜ YENECEĞİM."*

Bu tutum Çekdar yoldaş için her şeyi ifade ediyordu. Çünkü, devre boyunca Önderlik'le günlük diyaloglar gerçekleşmiş ve bu çözümlemeler ışığında Çekdar yoldaş *"Ölümü Yenmek"* üzerine bir kitap çalışması yapmıştı. Tamamıyla devrim kahramanlarının, yaşam uğruna kendini feda eden devrim önderlerinin çizgisini yazmıştı. Sözleşmedeki kararlılığı da bu çizginin takipçisi olmaktı ki, bu da en büyük kararıdı.

Evet, Çekdar yoldaş ülke yolculuğuna çıkarken tüm arzularına ulaşmış olarak Önderlik'ten ayrılıyordu.

Ükeye giriş için Irak sınırını geçerken Saddam'ın askeri güçlerine denk geliyorlar ve askerler onları teslim olmaya zorluyor. Ancak Çekdar yoldaş ve yanındaki bir arkadaşı kendilerini öne atıyorlar ve bomba pimlerini tutarak buna karşı tavır geliştiriyorlar. Karşı gücün tüm ısrarlarına rağmen onlar pimlerini bırakmıyor, taviz vermiyorlar. Ta ki bir üst rütbeli subay gelip onlara güvence verinceye kadar. Buna rağmen onlar yine de bombalarını yanlarından ayırmıyorlar. Sloganları da, *"Ölüm var, teslimiyet yok!"* oluyor. Böylece başı dik özgürlük topraklarına yürüyüşleri devam ediyor.

Cudi, Besta, Gabar, Bagok ve daha nice Botan'ın aşılmaz diye bilinen dağlarını tek tek feth ederek yıllarca buralarda özgürlük türkülerini yankılandırmış, onlarla bütünleşmişti Çekdar yoldaş. Özellikle Gabar Dağı'nı kendine ana şefkati kadar yakın hissediyordu.

Akademi sonrasında Gabar'da bir dönem özlemlerini giderdikten sonra, Bagok'ta bir sezon yöneticilik yaptı. Bölge komutanıyken kendisinden önce yaşanan şehadetlerin intikamını almak için büyük bir öfke içindeydi ve bunu kat be kat ödetmeye yeminliymişçesine planlamalar üzerine yoğunlaşıyordu. Çekdar yoldaş *"Bagok'un tarih boyunca hiçbir zaman dirençsiz kalmayacağını"* karşı gücün beynine kazarcasına yazıyor ve tarihi intikamı alıyordu.

Bu pratikten sonra nihayet içinde her zaman ayrı bir önemi olan Gabar Dağı'nın şefkatli kollarına giriyordu. Partinin alan hakimiyeti daha gelişmiş bir konumdayken, Önderliğin esareti kendine çok büyük acılar veriyorsa da, öğretisine layık olmak ve ona verdiği sözün takipçisi olmaya daha büyük bir güçle yüklenerek, partinin yeni geliştirdiği sürece kendini katma, *"Özgür savaş kişiliğinden, özgür barış kişiliğine dönüşme"*, bir an önce bunu gerçekleştirme çabasına yöneldi. Parti Merkez Karargahı kendisini VII. Kongre çalışması için isteyince bile, Gabar'dan, yoldaşlarından ayrılamıyor, küçük de olsa belki bir pratiksel desteğim olur diye Gabar'da bir süre daha kalmak istiyordu. Fakat parti, Çekdar yoldaşın daha da gelişmesi ve Kongre'ye katılması için kesin talimat gönderince, yanına bir grup arkadaş alarak Kongre yolculuğuna başladı.

Grup ülkenin birçok bölgesinde askeri güçlerin, geçişleri engelleme ve bastıran kış koşullarına rağmen sınırı başarıyla geçti. Kongre'ye adım adım yaklaşmanın sevincini yaşıyorlardır. Bu sevinç grubun hepsine hakimdi. Çünkü, bu kongrenin diğer kongrelerden çok farklı yönü vardı. O da birçok stratejik kararın alınacağı Olağanüstü Kongre olmasıydı. Yani tarihin yeni bir yüzyıla girişi ile partinin de kendini yenilemesiydi. Onun için de daha ulaşmadan, ona katılmanın heyecanını yansıtıyordu. Kendilerinin nasıl katabileceklerinin planlarını yapıyor, her yaklaşılan adımda yoğunlaşmaları daha da artıyordu. Tüm süreçler gözönünde bulundurularak, düşüncelerini toparlıyor ve Güney topraklarında ilerliyorlardı.

Ve işte kalleş ihanet!

Bir daha kusuyor yeryüzüne! Tüm çirkinliğiyle kutsal topraklara taze kanlar döküyor! Boğazına kadar işbirlikçilik batağına sapmış KDP ihaneti pusuda yatmış avını bekliyor!

Hangi fidanlarını koparacak Kürdistan'ın? Hangi en yüce, en değerli mihenk taşlarını koparacak? An geliyor ve bir av köpeği gibi saldırıyorlar umut yolcularının üzerine ve 14 can yoldaş haykırıyor son özgürlük türküsünün dizesini:

"Bi can, bi xwîn, em bi terene ey Serok!"

Onlar ki, hiçbir şeyden habersiz. Daha güzel günler için, barış için, kardeşlik için, dünyadaki tüm ezilen insanlık için, bir adım daha ilerlemek ve umutlarını kararlaştırmak için ilerliyorlardı. Belki de yanılgıları vardı, KDP ihaneti için. Ama onlar umut yolcusu idi ve ihanetin bile umutları vardı.

Evet, ihanet avını yakalamıştı ve 14 yoldaşa kıymıştı. Çekdar yoldaş da bunlardan taze bir fidandı. Altı yılını tüm savaş meydanlarında göğsünü mermilere siper ederek geçirmişti ve hepsinden de zaferle çıkmıştı. Fakat ihanetin kendisine bu kadar kolay ulaşabileceğini belki de tahmin etmemişti.

Fiziki olarak aramızdan ayrılmış olabilir, fakat Çekdar yoldaş tüm ruhuyla, benliğiyle, umutlarıyla, gönlümüze serpiştirdiği yoldaşlığıyla, pratiğiyle her zaman aramızda olacaktır. O ki bir Gılgamış ve Enkidu'nun arkadaşlığı kadar bizimle olacak ve tarihselleşecektir. O, gönülden gönüle ÖLÜMSÜZLÜK ÇİZGİSİ'nin takipçisi olarak yaşayacaktır. Elbet ihanet de, er geç bunun bedelini tarih önünde, halk ve toplum önünde verecektir.

Halk kahramanlarının intikamını yine halk alacaktır!

Mücadele arkadaşları

Kani Cenge şehitleri

■ Adı, soyadı: **İsa ADIBELLİ**
Kod adı: **Aras Kasırga**
Doğum yeri ve tarihi: **İdil, 1965**
Mücadaleye katılım tarihi: **…**
Şehadet tarihi ve yeri: **4 Aralık 2000, Kani Cengi**

■ Adı, soyadı: **Hakan GÜNDÜZ**
Kod adı: **Özgür Bargenas**
Doğum yeri ve tarihi: **Siirt, 1982**
Mücadaleye katılım tarihi: **…**
Şehadet tarihi ve yeri: **4 Aralık 2000**

■ Adı, soyadı: **Mehmet BİLAL**
Kod adı: **Redur Engizek**
Doğum yeri ve tarihi: **Afrin, 1972**
Mücadaleye katılım tarihi: **…**
Şehadet tarihi ve yeri: **4 Aralık 2000, Kani Cengi**

■ Adı, soyadı: **Sadık YASİN**
Kod adı: **Botan Behdinan**
Doğum yeri ve tarihi: **Maraş, 1977**
Mücadaleye katılım tarihi: **…**
Şehadet tarihi ve yeri: **10 Aralık 2000, Karox**

■ Adı, soyadı: **Ramazan AYAZ**
Kod adı: **Rodi Xebat**
Doğum yeri ve tarihi: **Çukurca, 1974**
Mücadaleye katılım tarihi: **…**
Şehadet tarihi ve yeri: **8 Aralık 2000, Kurtek**

■ Adı, soyadı: **Ahmet ÖMER**
Kod adı: **Dijwar Kamışlı**
Doğum yeri ve tarihi: **Kamışlı, 1980**
Mücadaleye katılım tarihi: **…**
Şehadet tarihi ve yeri: **8 Aralık 2000, Kurtek**

■ Adı, soyadı: **Hasur YUSUF**
Kod adı: **Xemgin Afrin**
Doğum yeri ve tarihi: **Afrin, 1982**
Mücadaleye katılım tarihi: **…**
Şehadet tarihi ve yeri: **8 Aralık 2000, Kurtek**

■ Adı, soyadı: **Eriş HAYDARİ**
Kod adı: **Militan Serdar**
Doğum yeri ve tarihi: **Mahabad, 1967**
Mücadaleye katılım tarihi: **…**
Şehadet tarihi ve yeri: **4 Aralık 2000, Kani Cengi**

■ Adı, soyadı: **Tahir ALİYEV**
Kod adı: **Sabri Sabır**
Doğum yeri ve tarihi: **Kazakistan, 1968**
Mücadaleye katılım tarihi: **…**
Şehadet tarihi ve yeri: **4 Aralık 2000, Kani Cengi**

■ Adı, soyadı: **Mehmet Ali RESUL**
Kod adı: **Bawer Karkur**
Doğum yeri ve tarihi: **Derik Hemko, 1965**
Mücadaleye katılım tarihi: **…**
Şehadet tarihi ve yeri: **4 Aralık 2000, Kani Cengi**
Görevi: **Takım komutanı**

■ Adı, soyadı: **Bedran BAHTİYAR**
Kod adı: **…**
Doğum yeri ve tarihi: **Hewler, 1982**
Mücadaleye katılım tarihi: **…**
Şehadet tarihi ve yeri: **8 Aralık 2000, Kalatuka**

■ Adı, soyadı: **Orhan YILDIZ**
Kod adı: **Reber**
Doğum yeri ve tarihi: **Batman, 1966**
Mücadaleye katılım tarihi: **…**
Şehadet tarihi ve yeri: **5 Aralık 2000, Kalatuka**
Görevi: **Takım komutanı**

■ Adı, soyadı: **Ergün AYDIN**
Kod adı: **Herekol**
Doğum yeri ve tarihi: **Yüksekova, 1966**
Mücadaleye katılım tarihi: **…**
Şehadet tarihi ve yeri: **11 Aralık 2000, Kalatuka**

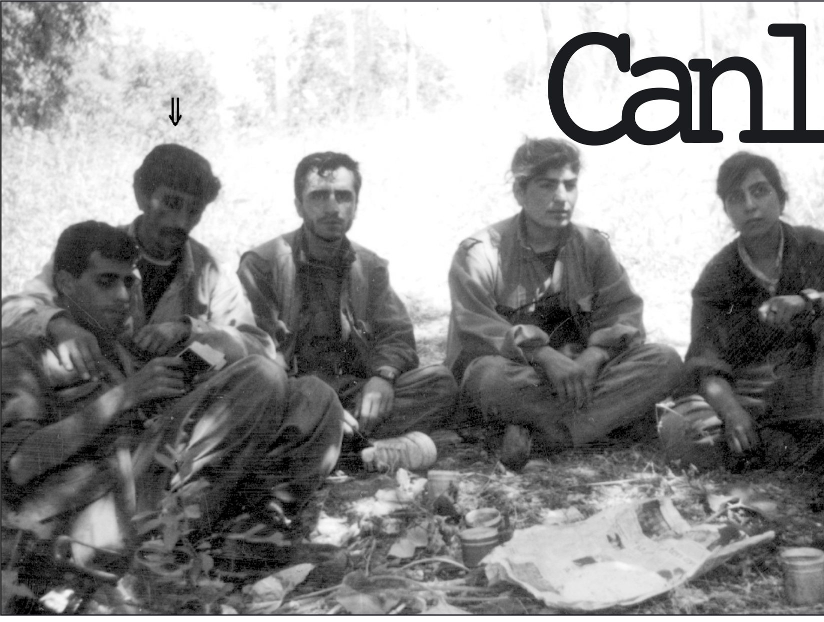
■ Adı, soyadı: **Kervan MUHAMMED**
Kod adı: **Cuma**
Doğum yeri ve tarihi: **Süleymaniye, 1981**
Mücadaleye katılım tarihi: **…**
Şehadet tarihi ve yeri: **5 Aralık 2000, Kalatuka**

■ Adı, soyadı: **Nuri SARI**
Kod adı: **Xebat Welat**
Doğum yeri ve tarihi: **Adıyaman, 1968**
Mücadaleye katılım tarihi: **…**
Şehadet tarihi ve yeri: **5 Aralık 2000, Kalatuka**

■ Adı, soyadı: **Zeliha BUDAK**
Kod adı: **Sosın Gabari**
Doğum yeri ve tarihi: **Şırnak, 1968**
Mücadaleye katılım tarihi: **…**
Şehadet tarihi ve yeri: **8 Aralık 2000, Kalatuka**

Kaladiz şehitleri

■Adı, soyadı: **Şükran DEMİRTAŞ**
Kod adı: **Medya**
Doğum yeri ve tarihi: **Adana, 1977**
Mücadaleye katılım tarihi: **…**
Şehadet tarihi ve yeri: **8 Aralık 2000, Kurtek**
Görevi: **Takım komutanı**



Canlan Toprak!

Adı, soyadı: Selahattin MEMİŞ
Kod adı: Şoreş
Doğum yeri ve tarihi: Tiyaxsi Köyü Kulp, 1968
Mücadeleye katılış tarihi: 1991
Şehadet tarihi ve yeri: 1 Haziran 2000 Lice

Değerler, şehit kanları üzerinde yaratılmıştır deriz ya, bunun birde somut yaşamda portreleri vardır. Her gün karşılaşıyorum bu portrelerle ve her karşılaştığımda, vicdan ve görev borcu denen yükün daha da ağırlaştığını hissediyorum.

Hiç bilmediğin bir mekana gittiğinde, açılan sohbet sonucunda öğreniyorsun, bir şehidin kanıyla yarattığı bir başka mekanın sahibini. Bazen bir anne-baba, bazen bir kardeş ya da abidir yaratılan değerin sahibi. İlk defa gördüğün insanlardır belki de, ama şehit yoldaşla hangi sıcaklığı, paylaşmışsan duyguların birleştiği noktada aynı sıcaklığı paylaşırsın o şehidin ailesiyle. Anlatılmaz bir duygu yoğunluğu sarar tüm bedenini. Bir ağırlık çöker üzerine. *"Anlat"* derler şehidi. Uğraşırsın yapamazsın. Anlatamazsın... Zordur şehidi anlatmak, yaşarsın ancak paylaşamazsın. Şehidin yüzündeki; görevini yapmış olmanın huzur çizgilerini tarif edemezsin. Soru soran bakışların sahibi gözlere bakarsan eğer, şehide ait olmayan bir çift gözde, O'nun bakışlarını yakalarsın bir an.

Biliyor musun Hevalê Şoreş!

Seninle savaş dışında karşılaşmamızda böyle oldu. Eskiden seni sende görürdüm, ama seni bir çok kişide gördüm. Seninki gibi uzun kirpikli bir çift siyah gözde gördüm. Gözler abinin gözleriydi, ama bakışlar sana aitti. Bakışlardaki tek fark anlam farklılığıydı. Onun bakışlarında hüzün, seninkilerde yeniyi yaratmanın canlılığı okunuyordu. Yengenin yüreğinde gördüm yüreğini. Yürekleri birleştiren nokta senin halkına, onun gerillaya duyduğu coşkuydu. Adını alan altı aylık Şoreş'in çığlıklarında gördüm seni. Çevresinde bir şeyler koparmak, bir şeyleri ele geçirmek için bağırıyordu, minicik yumruklarını sıkarak.

Tıpkı senin; gerillanın deyimiyle *"parça koparmak için"* koştuğunda çıkardığın çığlıklar gibi.

Seni anıyor, seni konuşuyoruz. Farklı bir anma bu. Onlar konuşmalarıyla, ben düşüncelerimle, ama birbiriyle bütenleşerek bir anma oluyor bu.

"Köyde gerillaya ilk çıkışı o yaptı" diyor abin. Onaylıyorum, onun için değilmiydi ki, adın köyünün adıyla anılır olmuştu? Tiyaxsi'li Şoreş olarak bilinmiyor muydun?

"Fedakardı, emekçiydi, sorumluluk sahibiydi, küçük yaşta ailenin sorumluğunu üzerine almıştı" diyor yine. Geçmiş bir film şeridi gibi gözümün önüne geliyor. Hatırlıyor musun? Hani yaralı bir halde yanınıza geldiğimizde, uykusuz bir gecenin sabahına kadar, bize sığınak yaparken, biz yapamdığımız için morelimiz bozulmasın diye elde kazma, dilde türkü yaptığın moral gecesini. Ya da çabuk iyileşelim diye pusuları aşarak erzak getirdiğin geceleri.

"Mütevaziydi" diyor. Yaşamış gibi o günleri, nereden biliyor ki, tüm emeklerine rağmen bir teşekkürü bile kabul etmeyişini.

Ben sizlerden ayrılırken buruk bir yürekle, hiçbir şey söylememiştin her zaman ki sessizliğinle, *"Serkeftin"* in dışında. Akşamın iş planı vardı sadece aklında. En iyi yoldaşlığın, görevi yerine getirmek olduğu bilinciyle susmuştun sadece. Abinin anlatıklarından çıkarıyorum, son sözünü en doğru tarzda söylediğini. Yaralı olduğunu, düşmanın eline geçmemek için bombayla kendini imha ettiğini anlatıyorlar bugün. Senin o yaptığın gibi sustum sadece. Senin bana söylediğin son cümleyi yüreğimin diliyle tekrar eden "SERKEFTİN"lerle.

Kürdistan'ı izlerken Kürt müziği eşliğinde televizyonda, bir *"ah"* sesiyle masaya vuruyor abin, farkında olmadan dilinden dökülen kelimelerle *"Canlan toprak"* diyor, *"Canlanda anlat bir metre aralıklarla koynunda sakladıklarını."*

Anlatıyor toprak, ama herşeyi değil sadece künyeni...

Mücadele arkadaşı ve abisi
Sabahattin Memiş

Ucuz yaşam ölümün diğer adıdır

Adı, soyadı: Barış AKKUZU
Kod adı: Şevhat Torustan
Doğum yeri ve tarihi: Elazığ, …
Mücadeleye katılış tarihi: 9 Nisan 1992
Şehadet tarihi ve yeri: Eylül 1995 Miros-Güney Kürdistan

Şevhat yoldaş, 1973 yılında orta halli bir ailenin üç çocuğundan biri olarak Elazığ'da dünyaya gelir. İlk ve ortaokulu Ankara'da, liseyi Elazığ'da okur. Ailenin köklü yurtseverlik duygularına sahip olması Şevhat yoldaşı, PKK önderliğinde başlatılan çağdaş özgürlük mücadelesinin nedenleri hakkında bilimsel ve sonuç alıcı temel arayışlara teşvik eder. Alçakgönüllü bir kişiliğe sahip olması ve halkla geliştirdiği yoğun sıcak ilişkiler kendisini sevilip, sayılan bir kişi konumuna getirir.

Şevhat yoldaş, toplumun özgürleştirilmesinden çok, yaşamsal öneme sahip olan bireyin özgürleştirilmesinin temel felsefe haline gelmesini sürekli olarak savunurdu. Bu yaklaşımında, kendisini anı anına bilinçlendirme mücadelesine süreklilik kazandırmaya çalışır. Araştırma, inceleme ve tüm bunları bilince çıkarma konusunda müthiş bir azime sahipti. Bir şeyi, öğrenmek için önce o şeyi sevmek ve inatçı olmak gerekir. Bu yüzden öğrenme konusunda oldukça inatçıydı.

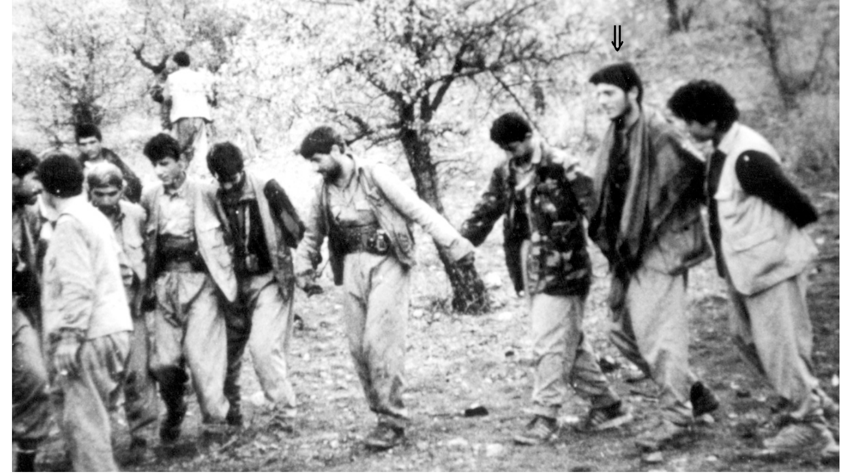
Partiyi daha küçüklükten itaberen tanıdığı için, partinin vereceği her türlü göreve de hazırdı. Bulunduğu alanda cephe faaliyeti yürüten arkadaşlarla ilişkileri her zaman olduğu için kısa sürede görev de almıştı. Görevi üniversite gençliği içerisinde çalışmaktı. Bu görevi Fuat Demirbağ (Renas, Kendal. 1992 yılında İhanetçi ve işbirlikçi güçlere karşı verilen savaşta şehadete ulaştı.) arkadaş ile birlikte yürütecekti.

Görev yaptığı alanlarda bir çok gencin ARGK saflarına katılmalarını sağlayan Şevhat yoldaş, görevine büyük bir sorumluluk duygusuyla yaklaşır. Devrimci düşüncelerin gençlik kesimi içinde yaygınlaşmasında Şevhat yoldaşın emeği belirgindir. Sıradan bir ölüme veya yaşama karşı oldukça tepkiliydi. Böyle ucuz bir yaşamı kendisi için ölümün başka bir anlamı olarak değerlendirirdi. Sürekli olarak gerek ailesine ve gerekse de çevresine sıradan bir ölümü kabul etmeyeceğini söylerdi.

1992 yılı TC faşist güçlerinin devrimcidemokrat öğrenci gençliğe yönelik baskılarının ve sindirme politikalarının en yoğun yaşandığı yıllardı. Elazığ'da bu tür politikalardan nasibini oldukça alıyordu. Şevhat yoldaşın birlikte faaliyet yürüttüğü bir çok yoldaşı devletin yargısız infazlarına kurban gitmişti. Yadigar Doğan, Nasır Zorlu ve Emine Akkuzular'ın şehadati Şevhat yoldaşı derinden etkilemişti. Onların intakımını almadan yaşamayı kendisine haram kabul ediyordu. Bu temelde 9 Nisan 1992'de bir grup yoldaşıyla birlikte gerilla saflarına katılır.

Uzun bir süre Kürdistan'ın en görkemli dağları olan Zagroslar'da kalan Şevhat yoldaş, ilk eğitimini, ilk gerillacılığı da bu alanda öğrenmiştir. Cennet gibi vadilerle dolu olan Zagros eteklerinde yaşamın tadını, ülkesinin güzellikleri daha bir sevmiş, aşık olmuştur.

Yaşamı her yönüyle seven, fedakar, atak, canlı kişiliğiyle kısa zamanda yoldaşlarıyla bütünleşmiş, onlarla kopmaz bağlar kurmuştu. Hiç bir eylemde geride kalmayı kabul etmez, her zaman en önde olmayı dayatırdı. Zorluklar, yokluklar O'nu asla yıldıramıyordu. Çünkü O, *"yaşamı uğrunda ölecek kadar çok seven"* bir felsefenin militanıydı.



Şevhat yoldaş 3 yıl kaldığı gerilla ortamında bir çok çatışmaya, baskına katılmış, şehit düşen yoldaşlarının intikamını almak için durmadan dinlenmeden çalışmalarına devam etmişti. Ama gerillaya çok şey verebileceği bir dönemde 1995 yılı Eylül ayında Miros'ta girdiği bir çatışmada vurularak şehitler kervanına katılmıştır. Anısı mücadelemize önderdir.

Mücadele arkadaşları adına
Jêhat Bêrti-Bişar Cilo

■ Adı, soyadı: **Serdar GENAN**
Kod adı: **Rodi Xıdır**
Doğum yeri ve tarihi: **Bingöl, 1980**
Mücadaleye katılım tarihi: **…**
Şehadet tarihi ve yeri: **8 Aralık, 2000 Kurtek**

■ Adı, soyadı: **Davut YILDIZ**
Kod adı: **Kajin Gürpınar**
Doğum yeri ve tarihi: **Van, 1977**
Mücadaleye katılım tarihi: **…**
Şehadet tarihi ve yeri: **8 Aralık 2000, Kurtek**

■ Adı, soyadı: **Ecevit UMMAN**
Kod adı: **Cilo Welat**
Doğum yeri ve tarihi: **Gever, 1976**
Mücadaleye katılım tarihi: **…**
Şehadet tarihi ve yeri: **5 Aralık 2000, Kalatuka**
Görevi: **Bölük komutanı**

■ Adı, soyadı: **Bedia İBRAHİM**
Kod adı: **Pervin Goran**
Doğum yeri ve tarihi: **Derik, 1975**
Mücadaleye katılım tarihi: **…**
Şehadet tarihi ve yeri: **4 Aralık 2000, Dola Şehidan**
Görevi: **Takım komutanı**

■ Adı, soyadı: **Gülistan DENİZ**
Kod adı: **Gulaber Kırkısrak**
Doğum yeri ve tarihi: **…**
Mücadaleye katılım tarihi: **…**
Şehadet tarihi ve yeri: **…**

■ Adı, soyadı: **Fetse ALİ**
Kod adı: **Dicle Cudi**
Doğum yeri ve tarihi: **…, 1965**
Mücadaleye katılım tarihi: **…**
Şehadet tarihi ve yeri: **…**

■ Adı, soyadı: **Feloi HERMO**
Kod adı: **Necbir Raperin**
Doğum yeri ve tarihi: **Afrin, 1978**
Mücadaleye katılım tarihi: **…**
Şehadet tarihi ve yeri: **4 Aralık 2000, Dola Şehidan**

■ Adı, soyadı: **Erkan DEMİR**
Kod adı: **Sabri**
Doğum yeri ve tarihi: **Hakkari, 1964**
Mücadaleye katılım tarihi: **…**
Şehadet tarihi ve yeri: **4 Aralık 2000, Dola Şehidan**
Görevi: **Bölük komutanı**

■ Adı, soyadı: **Ercan DOĞAN**
Kod adı: **Welat Cesur**
Doğum yeri ve tarihi: **Tekman-Erzurum, 1968**
Mücadaleye katılım tarihi: **…**
Şehadet tarihi ve yeri: **4 Aralık 2000, Dola Şehidan**

■ Adı, soyadı: **Osman MUSTAFA**
Kod adı: **Akif Engizek**
Doğum yeri ve tarihi: **Afrin, 1974**
Mücadaleye katılım tarihi: **…**
Şehadet tarihi ve yeri: **4 Aralık 2000, Dola Şehidan**

■ Adı, soyadı: **Ekrem ÖZKÖK**
Kod adı: **Savaş**
Doğum yeri ve tarihi: **Kızıltepe, 1966**
Mücadaleye katılım tarihi: **…**
Şehadet tarihi ve yeri: **4 Aralık 2000, Dola Şehidan**

■ Adı, soyadı: **Hasan VELİ**
Kod adı: **Doğan**
Doğum yeri ve tarihi: **Halep, 1981**
Mücadaleye katılım tarihi: **…**
Şehadet tarihi ve yeri: **21 Aralık 2000, Dola Şehidan**

■ Adı, soyadı: **Bahtiyar İBRAHİM**
Kod adı: **Serkeft Germiyan**
Doğum yeri ve tarihi: **Germiyan, 1983**
Mücadaleye katılım tarihi: **…**
Şehadet tarihi ve yeri: **4 Aralık 2000, Dola Şehidan**

■ Adı, soyadı: **Kurettin KAYA**
Kod adı: **Serdem Kaya**
Doğum yeri ve tarihi: **…**
Mücadaleye katılım tarihi: **…**
Şehadet tarihi ve yeri: **…**

■ Adı, soyadı: **…**
Kod adı: **Zagros Hewler**
Doğum yeri ve tarihi: **Hewler, 1979**
Mücadaleye katılım tarihi: **…**
Şehadet tarihi ve yeri: **4 Aralık 2000, Dola Şehidan**

■ Adı, soyadı: **İbrahim Mehmet YUSUF**
Kod adı: **Agirî Derik**
Doğum yeri ve tarihi: **Derik, 1981**
Mücadaleye katılım tarihi: **…**
Şehadet tarihi ve yeri: **4 Aralık 2000, Dola Şehidan**

■ Adı, soyadı: **Bekir Kerim MUHAMMET**
Kod adı: **Mitan**
Doğum yeri ve tarihi: **Süleymaniye, 1978**
Mücadaleye katılım tarihi: **…**
Şehadet tarihi ve yeri: **…**
Mitan arkadaş yaralı olarak ele geçiyor.

■ Adı, soyadı: **Ali İBRAHİM**
Kod adı: **…**
Doğum yeri ve tarihi: **Halep, 1968**
Mücadaleye katılım tarihi: **…**
Şehadet tarihi ve yeri: **1999, Güney**

Zindan direnişleri demokrasi mücadelesinin bir parçasıdır

Türkiye bugün, 12 Eylül'ün ilk günlerinde yaşamıyor. Türkiye bugün, halkı ve tüm demokrasi güçleriyle sokaklarda. Türkiye bugün, savaş yıllarının yarattığı azgın şoven duyguları ve ondan kaynaklı bilinç çarpıklığını aşmış durumda. Onun için, bir zamanlar sessizce seyrettiği, ya da bilmeden veya çarpık bilinçlenme nedeniyle karşısında yer aldığı Kürt halkı ve onun öncüsüne daha objektif bakabilmekte ve hatta onun Türkiyelileşme çabasına ilgi duymaktadır. Bu durum, halklar arasında doğal olmanın da ötesinde, bilinçli-örgütlü bir mücadele birliğinin zeminini oluşturmaktadır.

İnsanlığın büyük umutlarla girdiği yeni binyılın ilk yılı, bu umuda denk düşen büyük kazanımları ve umut dalgasını dindirmek, hatta yanan umut ateşini söndürmek amacıyla gerçekleştirilen saldırılarla geçti. Bu saldırıların en yoğununu dünyanın Ortadoğu bölgesindeki ezilen halklar ve emekçiler yaşadı. Dünyanın egemenleri ve ezilenleri, neredeyse dünyanın yeniden şekillendirilmesi mücadelesinin esasını, kader belirleyicisini bu alanda verdi. Ve öyle görünüyor ki, yeni binyılın ikinci yılında da vermeye devam edecek.

Dünyanın sahipleri, geçen yüzyılın ortaya çıkardığı egemenlik ilişkilerini yeniden gözden geçirip, bu ilişkiler içinde kendilerini yoğun bir çaba ile yeniden konumlandırmaya çalışırken, bu konumlandırmada Ortadoğu'nun önemini göz ardı etmediler. Avrupa AB'yi yeniden ele alıp genişletmeye çalışırken; Rusya, devlet başkanını değiştirip, iç ve dış politikasını yeniden gözden geçirip bunun pratik adımlarını atarken; ABD, adeta komediye dönüşen seçimleriyle zoraki, hem de yasadışı bir şekilde kendi başkanını seçerken, oklarının ucunu hep Ortadoğu'ya yönelttiler. Son bir yıl içerisinde eski çağın kalıntıları ve yeni çağın arayışları arasındaki siyasal ve askeri çatışmanın yoğunluklu olarak Arap, Kürt ve Türk üçgeninde geçmesi bu nedenle oldu.

Yeni binyılın girişinden itibaren insanlık ilk yüzyılı insan hakları ve demokrasi çağı olarak nitelendirdi. Ve bu nitelemeye uygun bir arayış ve mücadele içerisine girdi. Bu arayış ve mücadeleye, halkların iradesinin her şeye rağmen ortaya konulması şeklinde baktı. Bu iradenin başından beri düşmanı olan kapitalist sistem ve onun işbirlikçisi olan güçler, yeni çağı kendi çıkarları doğrultusunda götürmek ve halkların iradesinin –yirminci yüzyılın başında Ekim Devrimi'yle olduğu gibi– farklı biçimlerde de olsa, ama sosyalizmin temsili anlamında açığa çıkmasını engellemek için yeni stratejiler oluşturmanın arayışı içine girdi. Zaten son bir yılın gelişmeleri ve çeşitli biçimlerde ortaya çıkan değişimler de bu arayışın bir sonucu olarak ortaya çıktı.

Son İsrail saldırıları ve Filistin halkının buna karşı özgürlük direnişi; Kürdistan halkının siyasal, sosyal, kültürel örgütleri ve mücadelesine karşı sürdürülen acımasız saldırılar; sadece Başkanımızın esaretiyle sınırlı kalmayan ve partimizi de gerilla gücü ve önder kadrolarından yoksun bırakmak isteyen, en son TC'nin Güney Kürdistan'ın Soran alanını açık işgali ile sonuçlanan ve kapsamlı çatışmalara neden olacak hazırlıklar temelinde geliştirilen uluslararası saldırılar; bu saldırıların tüm bölge gericiliği ve Kürt işbirlikçiliğinin desteği çerçevesinde yürütülmesi, son günlerin temel yönelimini ortaya koydu. Bu irade kırmanın ve buna karşı, başta Kürdistan halkı olmak üzere bölge halklarının direnişinin tüm kapsamı, neden ve sonuçlarıyla birlikte partimiz tarafından günlük olarak izah edildi ve edilmeye devam ediyor. Hepsinden de önemlisi, yeni çağa uygun olarak geliştirilen yeni stratejinin sağlam bir örgütlülük ve örgütlü mücadele içerisinde yaşam bulacağı, aksi durumda egemenlerden beklenti içine girmenin en kötüsünden bir değer inkarı ve teslimiyet olacağı partimiz tarafından ısrarla belirtildi. Ve bunun çağrısı yapıldı, mücadelesi verildi.

Esas olarak mücadelenin en kapsamlısının geçtiği alan olan Kuzey Kürdistan'daki gelişmelerin etkilerinin en çok yaşandığı topraklar da Türkiye oldu. En acımasız askeri faşist baskı ve saldırıların sürdürüldüğü Türkiye'de son yirmi yıldır, Kürdistan halkının şahsında Türkiye halkının da iradesinin temsilini üstlenen PKK öncülüklü ulusal kurtuluş mücadelesinin ortaya çıkarmış olduğu değerlerin, sadece Kürt halkı tarafından değil Türkiye halkı tarafından da sahiplenildiği gerçeği, özellikle bu son iki yılda bütün yönleriyle açığa çıkmaya başladı.

Bu durum, mücadelemizin Türkiyelileşmesiyle ilgili olduğu kadar, son strateji değişikliği ile birlikte savaşın durdurulması nedeniyle, tüm yoğunlaşmanın Türkiye'nin demokratikleşmesi noktasına kilitlenmesiyle de ilgili olmaktadır. Türk oligarşisinin Kürdistan'da yürüttüğü kirli savaşı sadece bir askeri durum olarak değersindirilmeye çalışıldı. Ulusal-toplumsal muhalefetin öncüleri teslim alınıp ihanete zorlandı. Kısacası, örgütler, kadrolar öncü olduklarına pişman edilmek istenirken, halk da umut olarak gördüğü öncülerinden soğutulmaya, ona düşman edilmeye çalışıldı. Bunun için dışarıda amansız bir şiddet ortamında açık işkencehaneler kurulurken, zindanlar kapasitelerinin onlarca kat üzerinde iş-



lendirmek ve bunu sadece Kürt halkına ve onun öncüsüne yönelik olarak sınırlamak yanlıştır. Bir ulusun ezilmesi üzerine bir başka ulusun tüm sınıf ve tabakalarıyla bir özgürleşmeyi yaşayamayacağı gerçeği bilinmektedir. Aksine bir ulusun, hem de tüm şiddet araçlarıyla iradesinin kırılması, ezenlerin de kendi halkına karşı büyük bir baskı ve şiddet uygulaması anlamına gelmektedir. Onun için, Türkiye halkı üzerinde uygulanan oligarşik diktatörlük, Kürdistan'a en azgın inkar ve imha biçiminde yansımıştır. Özellikle 12 Eylül askeri faşist diktatörlüğünün, Türkiye ve Kürdistan'da yaşanan ulusal-sosyal uyanışa karşı, başta ABD olmak üzere dünya gericiliğinin onayı ve planı çerçevesinde geliştirildiği düşünülürse, bu durum daha açık ve net bir şekilde görülür. Bu plan, Kürdistan'da baştan başa yeniden bir ülke ve irade işgali biçiminde ortaya çıkarken, Türkiye'de varolan toplumsal iradenin işgali biçiminde şekillendi.

Böylesi bir işgalde esas olarak her türlü şiddet ve bilinç çarpıtma aracı kullanılarak muhalefet letilerek devrimcilerin, demokratların, yurtseverlerin, aslında 'ben insanım' diyen herkesin teslim alınmak istendiği işkencehanelere dönüştürüldü.

İnsan gerçeğinden ve onun özelliklerinden tümüyle uzak olmayı ifade eden faşist rejim, insanlık dışı uygulamalarında sınır tanımadı. Bunu dünyanın gözü önünde ve onun onayıyla gerçekleştirdi. İçerdeki bu gerçekliği aşmak için bir hazırlık sürecini zorunlu gören PKK, Başkan Apo'nun talimatıyla, elde kalan çok sınırlı gücünü dışarı çekti. Sadece insanların değil, umudun öldürülmesi, tutsak edilmesi, işkenceye alınması görevini üstlenen faşist rejim, yoğunluğu cezaevlerinde olan örgütleri bitirmeye yöneldi. Bu koşullarda tarih, zindanlara umudun yaşatılması görevini yükledi. Burada umudun adı halka, ülkeye, yoldaşlara, inanca, örgüte bağlılık şeklinde ortaya çıktı.

Zindanda önder kadroları şahsında tutsak edilen Kürdistan ve Türkiye halkları teslim alınmaya çalışıldı. Böylesi bir gerçekliğin bilinciyle de öncü kadrolarımız direndi. Diyarbakır Cezaevi ***Mazlum, Hayri, Kemal, Ferhat, Ali Çiçek*** gibi onlarca yoldaşın şahsında özgürlük umudunu yaşatma merkezi oldu. Özgürlük adına bir yaprağın bile kıpırdamadığı ortamda zindandan esen özgürlük rüzgarı, Başkan Apo öncülüğündeki gerilla ile fırtınaya dönüştürüldü.

Aynı durum İstanbul'da Metris Cezaevi'nde de yaşatılmak istendi. Önder devrimci kadroların direnişleri, onların da estirdiği özgürlük rüzgarı, dışarıda fırtına merkezleri yaratamadı. Onun için Metris'ten esen rüzgar Kürdistan gerillası ile birleşerek fırtınalaştı. Kürdistanlılaştı. Kürdistan'daki gelişmelerin de açığa çıkardığı gibi Türkiyelileşti. O açıdan '82 Diyarbakır ölüm oruçları, ***Mazlum*** ve ***Dörtler***'in eylemleri ile, '84 dört karanfil ***M. Fatih Öktülmüş, Haydar Başbağ, Hasan Telci*** ve ***Abdullah Meral***'in şahsında ortaya çıkan ve diğer zindan direnişleriyle mayalanan özgürlük umudunun yaşatılmasını ve onun halklaşmasını, PKK öncülüklü Ulusal kurtuluş mücadelemiz üstlendi. Zindan direnişleri, bunun için Kürdistan dağlarından Kürdistan halkına ulaşan özgürlük bilincine dönüştü. Bu durum, zindan direnişlerinin nasıl karşılanması ve anlamlandırılması gerektiği konusunda bizleri oldukça aydınlatmaktadır.

15 yıl süren silahlı savaşımla, zindandan devralınan bayrak gerilladan halka taşırıldı. Başkan Apo öncülüğündeki partimiz PKK'nin geliştirdiği yeni strateji ile, bölge halklarının elinde yanan bir meşaleye dönüştü.

12 Eylül günlerini büyük bir direniş ve özgürlük tutkusuyla karşılayan tutsaklar, dünyanın birçok yerinde olduğu gibi Türkiye ve Kürdistan'da da önemli gelişmelere imza atmanın ötesinde, devrimsel gelişmelerde önemli roller oynamıştır. Vahşeti aratmayan, Saygon Zindanları'nı kat kat aşan uygulamaları ile Türkiye ve Kürdistan zindan gerçekliği, tutsakların önüne hep insan onurunu ayakta tutma ve onurlu bir tutum sergileme görevini koymuştur. Çünkü oligarşi insanları tutsak almakla yetinmeyip, onların beynini de işgal etme, kişiliklerini paramparça edip davasına ihanet eder konuma getirme gibi bir görevi önüne koymuştur. Bu, şu ana kadarki Türk devlet yapılanmasının bir özelliği olduğu gibi, bunu aşma konusunda da hiç istekli davranmadığı, yeni işgal adımlarında da ortaya çıkmıştır.

Partimizin yeni strateji doğrultusunda attığı adım, Türk oligarşi güçlerini adeta boşluğa düşürmüştür. Ulusal, kültürel, siyasal, ekonomik ve askeri olarak kendisini son 15 yıldır savaşa ve azgın bir Kürt düşmanlığına göre şekillendirmiş olan oligarşik rejim; bu savaşa göre şekillendirdiği kurum, örgüt ve kişilerini nasıl değerlendireceğinin şaşkınlığı içerisinde, onlara yeni görevler çıkarmada hiç de zorlanmamaktadır.

Özellikle oligarşik çıkarları her yönüyle sarsan, sadece Kürdistan'da değil, Türkiye ve diğer bölge güçleri açısından da önemli gelişmelere damgasını vuran Kürdistan dinamiğini sınırlamak ve onun başarısının önünü kesmek için, sadece Kürtlere değil, onun doğal bağlaşıklarına da saldırmaktadır. Bunun en açık örneklerinden birisi bugün Türkiye zindanlarında yaşanan katliamdır.

Türkiye bugün, 12 Eylül'ün ilk günlerinde yaşamıyor. Türkiye halkı bugün, tüm demokrasi güçleri ve onların her türden örgütlenmeleriyle sokaklarda. Türkiye bugün, savaş yıllarının yarattığı azgın şoven duyguları ve ondan kaynaklı bilinç çarpıklığını aşmış durumda. Onun için, bir zamanlar sessizce seyrettiği, ya da bilmeden veya çarpık bilinçlenme nedeniyle karşısında yer aldığı Kürt halkı ve onun öncüsüne daha objektif bakabilmekte ve hatta onun

Devamı 25'te